

Overleg : Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Haaglanden
Datum : 3 juli 2025
Tijd : 15.30-18.00 uur
Locatie : PZH (Arentsburgh), Zuid-Hollandplein 1 te Den Haag
Deelnemers : Melanie Oderwald (Midden-Delfland), Meindert Stolk (PZH),
Arne Weverling (PZH), Arjen Kapteijns (Den Haag), Robert Barker (Den Haag),
Michiel Ferwerda (vz. Westland), Ben van der Stee (Westland), Martina Huijsmans
(Delft), Marcel Belt (Leidschendam-Voorburg), Marieke van Bijnen (Pijnacker-
Nootdorp), Mark Wit (Rijswijk), Laurens van Doevert (Wassenaar), Ronald
Weerwag (Zoetermeer), Christiaan van der Kamp (secretaris) en Annette Swinkels
(verslaglegging)
Kopie : MT ODH

Conceptagenda

Agendapunten

1. **Opening en vaststellen agenda**
2. **Mededelingen**
3. **Verslag AB 16 april** bijlage – ter vaststelling
4. **Regionaal uitvoeringsprogramma** presentatie
5. **Financiële zaken**
 - 5.1 Jaarstukken 2024 bijlage - ter vaststelling
 - a. Bevindingen accountant mondeling ter vergadering
 - b. Bevindingen rekeningcommissie en reactie ODH nazending
 - 5.2 Voorjaarsnota bijlage - ter vaststelling
 - 5.3 Begroting 2026 bijlage - ter vaststelling
 - a. Zienswijzen begroting en reactie ODH nazending
 - 5.4 Treasury statuut bijlage – ter vaststelling
6. **Update convenant ODH-GGD** bijlage – ter kennisname
7. **Stand van robuustheid en VTH-stelsel** bijlage – ter kennisname
8. **Rondvraag**
9. **Sluiting**

Overleg : Algemeen Bestuur
Datum : 16 april 2025
Tijd : 07.45-9.00 uur
Locatie : PZH (Arentsburgh)
Aanwezig : Michiel Ferwerda (vz. Westland), Meindert Stolk (PZH), Arne Weverling (PZH), Robert Barker (Den Haag), Ben van der Stee (Westland), Martina Huijsmans (Delft), Mark Wit (Rijswijk), Marieke van Bijnen (Pijnacker-Nootdorp), Melanie Oderwald (Midden-Delfland), Marcel Belt (Leidschendam-Voorburg), Laurens van Doeveren (Wassenaar), Christiaan van der Kamp (secretaris) en Annemarie Goudswaard (verslag)
Afwezig : Ronald Weerwag (Zoetermeer) en Arjen Kapteijns (Den Haag)
Kopie : MT ODH

Notulen

Agendapunten

1. Opening en vaststellen agenda
2. Mededelingen
3. Verslag AB 9 januari 2025
4. Begroting inclusief taakstelling
5. Financiering Koersplan
6. Rondvraag
7. Sluiting

Notulen

1. Opening en vaststellen agenda

De vergadering wordt geopend.

2. Mededelingen

De secretaris deelt mee dat Leo Hopman, afdelingshoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu (T&V), per 1 juli met pensioen gaat. Per 1 april is het nieuwe afdelingshoofd T&V gestart, Duncan Ruseler. Verder is per 17 februari het nieuwe hoofd Bedrijfsvoering gestart, Bas Meijer. Deze is aanwezig en stelt zich voor.

3. Verslag 9 januari 2025

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

4. Begroting inclusief taakstelling

De voorzitter leidt het onderwerp in met een toelichting op het voorstel van het DB. Wanneer het AB het eens is met de voorstellen van het DB wordt de conceptbegroting hierop aangepast en wordt deze naar de raden en staten gestuurd. Ingeval het AB andere maatregelen voorstelt, wordt de conceptbegroting aangepast naargelang die voorstellen.

Het DB stelt voor in te stemmen met de volgende generieke bezuinigingsmaatregelen:

- Verschil tussen indexering kaderbrief en door ODH gehanteerde indexering
- Terugbrengen inbreng reserve Eigen Risicodragerschap WW/ZW/WGA
- Werkprocessen T&V lean maken. De kengetallen worden voor-calculatorisch lager ingeschat
- Resultaat jaarrekening 2024 t.b.v. huisvesting

Het DB kan zich niet vinden in uitstel van het innovatiebudget en het schrappen van deelname aan het traineeprogramma van de 5 Zuid-Hollandse OD's.

Naast de generieke bezuinigingsmaatregelen wordt voorgesteld om in de begroting 3% volumedaling per gemeente door te voeren. Dit alles bij elkaar resulteert in een pakket van bezuinigingen voor de gemeentes van 5.27%. Gemeenten die het onverantwoord vinden om minder werkzaamheden van ODH af te nemen en de financiële ruimte hebben om af te wijken, kunnen toch kiezen voor eenzelfde werkvolume als de afgelopen jaren of minder dan de voorgestelde 3% in volume te dalen. Dit kan worden gecorrigeerd in de Najaarsnota.

De secretaris licht toe hoe hij afgelopen weken met iedere deelnemer een individueel gesprek heeft gevoerd en hoe dit heeft geleid tot de het voorliggend voorstel. Omdat ODH vrijwel volledig PxQ gefinancierd is, betekent het neerwaarts bijstellen van de kosten dat de uurtarieven dalen. Hiervan profiteren niet alleen de gemeenten maar – onvermijdelijk – ook de provincie Zuid-Holland, ondanks dat de provincie heeft aangegeven geen bezuinigingen te verlangen. Het gevolg is dat om de €1,32 miljoen aan bezuinigingen voor de gemeente te halen er in totaal voor ongeveer €1,7 miljoen moet worden bezuinigd. Gezien de financiële situatie van alle deelnemers is het te begrijpen dat er gekeken wordt naar besparingen. Tegelijkertijd staat dit in schril contrast met de ontwikkelingen in het VTHA-stelsel waarbij er steeds meer van omgevingsdiensten wordt verwacht. Dat is ook de lijn die in het Koersplan is uitgezet. In dat opzicht passen de bezuinigingen niet bij de opgaven waar de ODH voor staat.

De voorzitter vraagt in een ronde naar de reacties van de aanwezigen.

De heer Stolk geeft aan dat bezuinigingen niet ten koste mogen gaan van de kwaliteit en professionaliteit van de dienst, de dienst moet robuust blijven. Het voorstel van bezuinigingen betreft 5,7% en er zou nog beter kunnen worden gemotiveerd waarom het gevraagde percentage van 6,2% niet wordt gehaald.

De heer Van der Stee licht toe dat Westland bereid is meer te betalen voor de diensten van ODH omdat gezien wordt dat de grote projecten deze nodig hebben. Westland gaat mee in het gezamenlijke voorstel dat op tafel ligt maar zal niet 3% op het jaarwerkprogramma korten.

Mevrouw Huijsmans vindt ook dat beter moet worden uitgelegd waarom het gevraagde percentage van 6,2% niet wordt gehaald. Ook heeft zij vragen over de indexering die is gekozen en vraagt daarin een bestendige lijn te kiezen.

Mevrouw Oderwald benadrukt dat de ketensamenwerking goed moet blijven worden vormgegeven en onderschrijft dat het pas toe of leg uit principe beter moet worden toegepast.

De heer Weverling spreekt uit dat de opgaven buiten niet minder zullen worden. Daarnaast vraagt hij zich af wat het betekent voor de bedrijfsvoering als gemeenten verschillende werkpakketten gaan krijgen.

De heer Barker licht toe dat Den Haag belang hecht aan een robuuste ODH maar begrijpt ook dat het komende ravinjaar noopt tot het maken keuzes. Den Haag kan leven met dit compromis maar gaat geen korting van 3% doorvoeren op het jaarwerkplan.

Mevrouw Van Bijnen spreekt waardering uit voor de ronde die de secretaris heeft gemaakt langs alle AB-leden. En ze vraagt waarom de processen van de andere afdeling niet ook meer lean kunnen worden gemaakt.

De heer Wit vertelt dat Rijswijk grote bouwopgaven heeft en dat het werk van ODH doorgang moet blijven vinden. Daarnaast is het belangrijk om aandacht te blijven houden voor het traineeprogramma.

De heer Belt vindt het voorstel een mooi compromis omdat het de vrijheid biedt aan gemeenten om wel of niet te bezuinigen. Hij heeft wel behoefte aan een overzicht van ieders insteek omdat niet alle opgaven lokaal kunnen worden uitgevoerd en we elkaar niet in de voet moeten gaan schieten.

De heer Van Doevert geeft aan dat Wassenaar niet anders kan dan de bezuinigingen doorvoeren en hij heeft behoefte aan een goede uitleg waarom de 6,2% niet gehaald zal worden.

De heer Van der Stee vult aan dat hij ook de inkomstenkant op tafel wil hebben, zoals de leges. En waarom kunnen evenementen niet zelf een deel van de werkzaamheden van ODH bekostigen?

De secretaris geeft antwoord op alle vragen en licht de keuzes toe.

Er is niet gekozen voor het schrappen van het innovatiebudget omdat dit verbonden is aan de landelijke criteria voor een robuuste omgevingsdienst, en dit komt hoe dan ook een keer terug.

De gekozen indexering heeft te maken met de kaderbrieven van de gemeenten en de provincie die hierin niet gelijk optrekken. ODH kiest daarom een eigen indexering die dicht tegen de indexering van het CBS aanligt. Dit is een bestendige lijn.

ODH is gewend aan verschillende werkpakketten per opdrachtgever en dit leidt niet tot een andere bedrijfsvoering of organisatie.

ODH onderschrijft het belang van het traineeprogramma. De gemiddelde leeftijd van het personeelsbestand is weliswaar gedaald de afgelopen jaren maar hier is blijvend aandacht voor nodig.

ODH heeft zeker oog voor het lean maken van alle processen, dus ook van T&H en BV, en hier wordt in geïnvesteerd, maar de meeste winst op korte termijn valt te behalen in de processen van T&V.

De secretaris zegt toe dat regionale effecten van de doorgevoerde bezuinigingen in de individuele jaarwerkplannen zullen worden bekeken.

Ook de inkomstenkant is bekeken en staat beschreven in de notitie. De secretaris beaamt de mogelijkheid van gemeenten om dit nader te belichten en uit te breiden in hun eigen verordeningen.

De secretaris zegt toe in een volgende vergadering met een toelichting te komen over de mogelijkheden van leges.

De voorzitter concludeert dat het AB het voorstel tot bezuinigingen steunt en vraagt de secretaris om de gekozen koers en het uiteindelijke percentage beter toe te lichten.

5. Financiering Koersplan

De secretaris vertelt hoe afgelopen maand uit de gesprekken met de individuele AB-leden is gebleken dat een aantal deelnemers mogelijkheden ziet voor financiering van scenario C, maar andere deelnemers aangeven dat elke vorm van extra financiering voor het Koersplan problematisch gaat worden. Dit leidt tot de vraag welke onderdelen van het koersplan ODH kan uitvoeren voor individuele deelnemers en welke delen generiek zullen moeten worden uitgevoerd.

Het voorstel van het DB is om na de zomer te inventariseren welke deelnemers de financiering van het Koersplan in hun begroting hebben opgenomen, welk budget er dus beschikbaar is en wat de consequenties hiervan zijn voor de uitvoering van het koersplan. Het DB zal in het najaar met een voorstel komen voor de uitvoering waarbij onderdelen van het koersplan alleen worden uitgevoerd voor die deelnemers die zullen bijdragen, bijvoorbeeld advisering op de omgevingsplannen.

Het AB gaat akkoord met de voorgestelde aanpak.

Mevrouw Huijsmans verzoekt om alert te blijven op een grote toename van het werk en dit op tijd in het AB te bespreken zodat het AB niet voor verrassingen komt te staan.

De secretaris antwoordt dat wij op verschillende momenten in het jaar rapporteren over de voortgang van het werk, namelijk in de voorjaarsnota, de najaarsnota, de 4 en 8 maand rapportages. Dit zijn momenten waarop kan worden bijgestuurd. Nog meer rapporteren kost ODH veel tijd en daarmee geld. De grootste stijging van werk zit in de opdrachten van de provincie en daarover zijn PZH en ODH continu in gesprek.

6. Rondvraag

Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag.

7. Sluiting

De voorzitter sluit om 08.30 uur de vergadering.

De secretaris,

De voorzitter,

Mr. C. van der Kamp

M.R. Ferwerda MSc.

Voor: Algemeen Bestuur ODH
CC: Christiaan van der Kamp en Annette Swinkels
Van: Catheel Pino en Eva Hillen
Betreft: Bespreking regionale prioriteiten in AB-vergadering 3 juli
Datum: 19 juni 2025

Beste leden van het Algemeen Bestuur van ODH,

Kijkt u ook al zo uit naar 3 juli? Dat kunnen wij ons goed voorstellen! Op de AB-vergadering staan namelijk niet alleen financiële stukken op de agenda; we gaan het met elkaar ook hebben over de inhoud! We willen namelijk samen met u bepalen wat prioriteit moet krijgen om de leefomgeving in regio Haaglanden gezond en veilig te houden zodat u dat met trots kunt uitdragen, richting inwoners, gemeenteraden en Provinciale Staten. Wilt u er nu al induiken? In de meegestuurde memo vindt u meer informatie over het regionaal uitvoeringsprogramma (RUP), wat wij tot nu toe tot nu toe hebben opgehaald bij u en bij de ketenpartners en wat u voor moois kunt verwachten in de vergadering. Zoals u merkt, wij hebben er zin in.

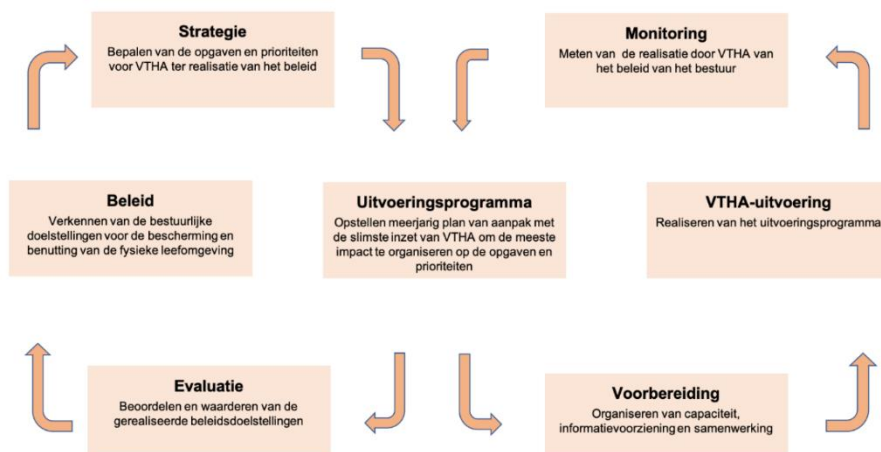
Mocht u in de aanloop naar de vergadering vragen of opmerkingen hebben (of eenvoudigweg uw enthousiasme willen delen), neem dan gerust contact met ons op via catheelpino@lysiasadvies.nl of 0611441725.

Tot 3 juli!

Met hartelijke groet,
Eva Hillen en Catheel Pino

1. Aanleiding en doel

Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) wil meer nadruk leggen op de milieudoelen die voortkomen uit het strategisch beleid van de gemeenten en de provincie. Daarom wil ODH dit jaar een regionaal uitvoeringsprogramma (RUP) opstellen. Dit is in lijn met de aandacht die het Interbestuurlijk Programma VTH heeft gevraagd voor één uniforme uitvoerings- en handhavingsstrategie per omgevingsdienst en in lijn met de wettelijke eisen (artikel 13.5 en 13.8 Omgevingsbesluit).

Het RUP heeft als doel om de capaciteit van ODH effectief in te zetten in de regio, zodat ODH met zijn partners samen werkt aan de juiste opgaven en de grootste impact realiseert voor een gezonde en duurzame leefomgeving. Op basis van prioritaire regionale milieuthema's, formuleert ODH concrete activiteiten en werkt ODH uit hoe de resultaten te monitoren.

2. Doel van de AB-vergadering

De afgelopen weken hebben wij op verschillende manieren informatie en perspectieven verzameld over de leefomgeving in Haaglanden en welke prioriteiten toepasselijk zouden kunnen zijn (zie daarover meer in de volgende paragraaf).

1. In de AB-vergadering zouden we graag allereerst met u tot een gedeeld beeld komen over de criteria die we gebruiken om te komen tot de regionale prioriteiten.
2. Vervolgens passen we deze criteria toe op de leefomgeving in Haaglanden en bespreken we welke thema's prioriteit zouden moeten krijgen.
3. Tot slot bespreken we graag met u wat u verwacht van de uitvoering, als een thema prioriteit krijgt.

3. Verhouding met het koersplan

Op 9 januari 2025 is door het AB van ODH inhoudelijk ingestemd met het Koersplan. Het koersplan beschrijft dat sinds de start van ODH de wereld is veranderd en voor welke uitdagingen de deelnemers staan en dat daarmee de eisen en verwachtingen die aan de dienst worden gesteld zijn toegenomen. Dit vraagt om een meer externe oriëntatie en een integrale benadering. Het opstellen en uitvoeren van een regionaal uitvoeringsprogramma is een mooi voorbeeld daarvan.

Uitvoering van het RUP vindt plaats binnen de bestaande begroting. Het zijn geen extra uitvoeringstaken maar het betreft een accentverschuiving binnen de bestaande taken.

4. Proces

Het regionaal uitvoeringsprogramma kent twee hoofdonderdelen. Het eerste onderdeel beschrijft de regionale prioriteiten waar ODH in het bijzonder op moet inzetten in de uitvoering. Daarvoor bent u als deelnemers inhoudelijk aan zet: waar vindt u dat, gekeken naar de belangen en uitdagingen in de regio, ODH zich op moet richten? Om dat in kaart te brengen, zijn wij begonnen met de verschillende beleidsdoelen van u als deelnemers en de ketenpartners inzichtelijk te maken. Dat hebben wij gedaan door een documentenanalyse waarbij we onder meer uw omgevingsvisies hebben bestudeerd, de probleem- en risicoanalyse van ODH hebben meegenomen en hebben gekeken waar de ketenpartners op inzetten. Ook hebben we verkennende gesprekken gevoerd met u als deelnemers en met de ketenpartners als de GGD Haaglanden, het hoogheemraadschap van Delfland, de Veiligheidsregio Haaglanden en het OM. Vervolgens willen we nu de verschillende doelen bij elkaar brengen en komen tot een prioritering. Daartoe hebben we, in aanloop naar deze AB-vergadering, ook een workshop gehad met de ambtelijke accounthouders van de deelnemers.

Het tweede onderdeel in het regionale uitvoeringsprogramma bestaat uit een vertaling van de prioritaire thema's naar de uitvoering: welke concrete activiteiten gaat ODH uitvoeren en hoe gaat ODH de resultaten monitoren? Daarin is ODH inhoudelijk aan zet, waarbij uw ambtelijke vertegenwoordiging ook wordt betrokken. In verschillende werksessies met de ODH gaan wij hiermee aan de slag.

Doel is om in het najaar het regionaal uitvoeringsprogramma vast te stellen in de AB-vergadering van 16 oktober. Om ervoor te zorgen dat ook de nieuwe gemeentebesturen het regionaal uitvoeringsprogramma onderschrijven, zullen we in het najaar van 2026 een moment organiseren waarin het programma op de agenda staat van het AB, waarbij ruimte is om aanpassingen te doen.

5. Onze kijk op prioritering

In het regionaal uitvoeringsprogramma kiest u waar de ODH zich op moet richten in de uitvoering die wordt bekostigd vanuit de bestaande begroting.¹ Wij maken daarbij onderscheid in drie ambitieniveaus: topprioriteiten, prioriteiten en de uitvoering op het basisniveau. In het regionaal uitvoeringsprogramma werken we uit wat voor u (top)prioriteit heeft en welke activiteiten ODH gaat uitvoeren om de gestelde doelen voor deze prioriteiten te realiseren. Voor andere thema's voert ODH de taken uit op basisniveau. Dat betekent dat de inzet op sommige thema's kan worden verminderd.

Om tot een onderbouwde en gedragen prioritering te komen, zijn we op basis van de gesprekken en de analyse tot de volgende criteria gekomen voor de selectie:

1. Wat is de maatschappelijke impact?
2. Is er een gezamenlijk belang?
3. Kan ODH bijdragen aan de doelstelling(en)?

¹ Het blijft natuurlijk mogelijk om ODH additionele opdrachten te verstrekken

6. Voorstel voor prioritering

Op basis van de informatie en perspectieven die wij hebben opgehaald en aan de hand van bovenstaande criteria zijn wij gekomen tot de volgende (top)prioriteiten. We bespreken graag met u of dit inderdaad de thema's zijn waar u als deelnemers gezamenlijk prioriteit aan wilt geven.

1. Topprioriteit: Waterkwaliteit

De Kaderrichtlijn Water (Krw) stelt dat al het oppervlakte- en grondwater in de Europese Unie uiterlijk in 2027 van goede kwaliteit moet zijn. Tevens moet er voldoende schoon water beschikbaar zijn. We zien in de praktijk dat deze doelen onder druk staan en de breed levende verwachting is dat deze doelen waarschijnlijk niet gehaald worden. In de regio zien we verschillende bronnen die zorgen voor vervuiling, zoals indirecte lozingen en lekstromen vanuit o.a. de glastuinbouw.

Dat de doelen waarschijnlijk niet gehaald gaan worden, heeft niet alleen gevolgen voor de gezondheid, de natuur, de drinkwaterproductie, de industrie en de landbouw. Het betekent ook dat de EU aan Nederland forse boetes kan opleggen en dat activiteiten stil komen te liggen. Dit kan grote gevolgen hebben, ook voor de bedrijvigheid in Haaglanden.

2. Topprioriteit: Luchtkwaliteit

Een schone lucht is van groot belang voor de gezondheid van inwoners van Haaglanden. Luchtvervuiling is namelijk een belangrijke oorzaak van gezondheidsklachten met chronische ziekte tot gevolg. Het kost de gemiddelde Nederlander volgens het RIVM 13 maanden aan levensverwachting. Fijnstof en stikstofdioxide (NO₂) zijn verantwoordelijk voor ongeveer 3,5 procent van de nationale ziektelast en veroorzaken in Nederland jaarlijks 11.000 doden.

Deze nationale cijfers gelden ook voor regio Haaglanden. Sterker nog, gezondheidsschade door luchtverontreiniging is in regio Haaglanden hoger dan gemiddeld in Nederland. We leven met elkaar in een druk stedelijk gebied. Hierdoor ontstaat druk op de leefomgeving, waaronder de luchtkwaliteit. Die druk wordt naar verwachting alleen maar groter, want met de woningbouwopgave van de regio komen bedrijvigheid en woningen dicht bij elkaar te liggen. Gelukkig is landelijk en in de regio de lokale luchtkwaliteit een belangrijk thema, zie onder meer het Schone Lucht Akkoord (SLA), gemeentelijk beleid en de Regionale aanpak luchtkwaliteit waarin wordt samengewerkt met GGD Haaglanden.

Op een deel van de bronnen heeft ODH geen invloed, denk aan de luchtvervuiling vanaf zee, het buitenland en mobiliteit, maar op een deel kan ODH wel invloed uitoefenen.

3. Prioriteit: Geluidsoverlast

Geluidsoverlast en andere milieuhinder wordt vaak ervaren als overlast, maar kan ook gezondheidsklachten veroorzaken. Het belang van het voorkomen van geluid-, licht- en geurhinder wordt de komende jaren alleen maar belangrijker door verdichting van de steden. Dat deelnemers van ODH geluid belangrijk vinden, blijkt uit de verschillende actuele gemeentelijke geluidactieplannen.

Geluidsoverlast ontstaat onder meer rondom horeca, gebiedsontwikkelingen en wegen. Daarnaast zien we dat laagfrequent geluid een groeiend probleem is, net als geluidsoverlast door nieuwe energiedragers en -voorzieningen (bijvoorbeeld warmtepompen en airconditioning).

4. Prioriteit: Omgevingsveiligheid

De woningbouwopgave in regio Haaglanden is groot en tegelijkertijd bevinden zich in ons dicht stedelijk gebied veel risicobronnen die de omgevingsveiligheid in gevaar kunnen brengen. We zien dat de aandachtsgebieden een aanzienlijk deel van de regio beslaan. Daardoor is het uitsluiten van gevoelige functies in brand-, explosie- en gifwolkaandachtsgebieden niet altijd realistisch. Dat vraagt om een zorgvuldig afgewogen en liefst geharmoniseerde invulling van beleid en inrichting van de leefomgeving. Ook is een effectieve en integrale VTH-uitvoering nodig, in nauwe samenwerking met de Veiligheidsregio Haaglanden.

Aandachtspunten rondom omgevingsveiligheid betreffen verder de snelle opmars van (grote) batterijen en zonnepanelen. De opslag van gevaarlijke stoffen is ook een risicofactor.

7. Consequenties van prioritering voor uitvoering

Zoals gezegd bestaat het tweede onderdeel in het regionale uitvoeringsprogramma uit een vertaling van de prioritaire thema's naar de uitvoering: welke concrete activiteiten gaat ODH uitvoeren en hoe gaat ODH de resultaten monitoren?

1. Andere indeling van tijd en capaciteit. ODH gaat capaciteit anders inzetten zodat deze meer (en sneller) tijd kan besteden aan bijvoorbeeld advies over of toezicht op een (top)prioriteit.
2. Effectievere en efficiëntere inzet. ODH investeert met dit RUP in een andere inzet, die uiteindelijk effectiever en/of efficiënter is. Voorbeelden zijn:
 - a. Samenwerking met ketenpartners, zoals de Veiligheidsregio Haaglanden of het hoogheemraadschap van Delfland om nieuwe bedrijven en bronnen van vervuiling in beeld te krijgen en gericht te kunnen optreden.
 - b. Nieuwe interventies ontwikkelen. Als voorbeeld: het hoogheemraadschap van Delfland onderzoekt of ondernemers op andere manieren verantwoordelijk kunnen worden gemaakt voor hun impact op de waterkwaliteit, bijvoorbeeld door voorwaarden hierover te stellen bij het verstrekken van subsidies door RvO of ook de verhuurder van vastgoed verantwoordelijk te maken voor eventuele vervuiling. ODH is aan het bepalen hoe we effectiever kunnen worden in de hele keten, en zou hier een waardevolle bijdrage aan kunnen leveren.
 - c. Uniformeren van beleid. ODH kan gemeenten ondersteunen bij het uniformeren van beleid en regelgeving. Dat draagt bij aan een efficiëntere uitvoering.
3. Meer inzicht en gerichtheid op output en outcome
 - a. Resultaten op output en outcome beter monitoren en verantwoorden, zodat meer inzicht ontstaat én de resultaten beter kunnen worden gedeeld met deelnemers, inwoners en bedrijven.
 - b. Resultaten op output en outcome vertalen naar adviezen voor (bijsturing in) beleid.

Oplegnotitie

Vergadering Algemeen Bestuur 3 juli 2025

Agendapunt 5.1 Ontwerp Jaarstukken 2024

De Jaarstukken 2024 van de Omgevingsdienst Haaglanden bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening zijn op 12 juni 2025 door het Dagelijks Bestuur vastgesteld. De onafhankelijk accountant heeft de jaarstukken voorzien van een goedkeurende verklaring, welke is opgenomen in de voorliggende jaarstukken.

De jaarrekening over 2024 sluit met een positief resultaat van € 692.303.

Voorgesteld wordt het rekeningresultaat 2024 van € 692.303 te bestemmen voor

a) Bijdrage in de taakstelling voor de jaren 2026 en 2027	€	400.000
b) Investing in nieuwe huisvesting	-	292.303
Totaal	€	692.303

Het bedrag van de nacalculatie van € 526.150 wordt overeenkomstig het besluit van het AB van 26 juni 2019 collectief met de deelnemers afgerekend op basis van het werkelijk aantal bestede uren en het werkelijk uurtarief per deelnemer. Het betreft hier het verschil tussen voor- en nacalculatie als gevolg van een hogere gerealiseerde productie tegen een lager gemiddeld tarief die via de methodiek nacalculatie wordt doorgeschoven naar 2025 dan wel wordt afgerekend.

Bijlagen

1. Ontwerp Jaarstukken 2024 versie AB 250703
2. Accountantsverslag ODH 2024
3. Controleverklaring ODH 2024

Voorstel

Het Algemeen Bestuur besluit:

1. De Jaarstukken 2024 vast te stellen;
2. Het saldo van € 692.303 te bestemmen voor:

a) Bijdrage in de taakstelling voor de jaren 2026 en 2027	€	400.000
b) Investing in nieuwe huisvesting	-	292.303
Totaal	€	692.303

Ontwerp Jaarstukken 2024

Inhoudsopgave

DEEL 1 Jaarverslag	3
1 Inleiding	3
2 Jaarrekening in één oogopslag	4
3 Realisatie programma's	6
3.1 Programma Toetsing en Vergunningverlening	6
3.2 Programma Toezicht en Handhaving	9
4 Paragrafen	15
4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	15
4.2 Financiering	17
4.3 Bedrijfsvoering	17
4.4 Openbaarheid	20
4.5 Onderhoud kapitaalgoederen	21
DEEL 2 Jaarrekening	22
1. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	22
2. Rechtmatigheidsverantwoording	25
3. Balans	26
3.1. Toelichting op de balans	27
4. Overzicht van lasten en baten	31
4.1 Toelichting overzicht van lasten en baten	31
5 Nacalculatie en deelnemersbijdragen	34
6 Overzicht incidentele lasten en baten	36
7 Wet normering topinkomens	38
8 Besluit Algemeen Bestuur	39
DEEL 3 Bijlagen	40
Bijlage 1. Baten en lasten per taakveld	40
Bijlage 2. Kerngegevens en bestuursstructuur	41
Bijlage 3. Kwantitatieve verantwoording realisatie programma's	42
1 Programma T&V	42
2 Programma T&H	49
3 Raming en realisatie werkplan T&V en T&H	53
4 SiSa-bijlage	55
5 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	56
6 Begrippen- en afkortingenlijst	57

DEEL 1 Jaarverslag

1 Inleiding

Het afgelopen jaar was het eerste jaar onder de Omgevingswet en het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO). Zou het op 2 januari allemaal werken was de prangende vraag in heel vergunningverlenend Nederland? Gelukkig bleek al het uitstel tot een werkbaar DSO geleidt te hebben. Natuurlijk het DSO is niet wat ons en onze inwoners en bedrijven is voorgespiegeld maar het werkt wel. De aanvragen kwamen binnen en de voorspelde rampspoed kwam niet uit. We konden 'gewoon' aan de slag. Nu is de Omgevingswet één van de grootste wetgevingsoperaties van ons land en dat blijft niet zonder gevolgen. We moeten wennen en veel is net even anders geregeld om zelfs helemaal veranderd. En dat heeft impact op ons werk. Alles duurt langer of vraagt net iets meer uitzoeken. Ervaren medewerkers die op hun jarenlange ervaring konden vertrouwen moesten weer terug in het wetboek. Welk artikel is het geworden en hoe heeft de wetgever dit bedoeld? Na een jaar kunnen we constateren dat we het onder de knie hebben maar nog niet alles is bekend. Zorgelijk is het gemis van feitcodes door alle veranderingen. We kunnen nu minder boetes opleggen en dat komt de handhaving niet ten goede. Met name bedrijven die vaak overtredingen pleegden pakten we daar adequaat mee aan. Laten we hopen dat het ministerie dit weer oppakt en de wetgeving aanpast zodat feitcodes die verdwenen zijn weer terugkomen.

Een mooie mijlpaal in 2024 is dat de deelnemers gezamenlijk hebben gewerkt aan het Koersplan 2024 - 2028 dat in januari 2025 is vastgesteld door het algemeen bestuur. Het is goed om te zien dat we gezamenlijk zicht hebben op alle ontwikkelingen en dat we ook gezamenlijk bepaald hebben waar het heen moet met ODH. Dat geeft vertrouwen in de toekomst. We hebben intensief met al onze deelnemers aan dit resultaat gewerkt en daarmee de onderlinge verbanden versterkt. Nu nog de financiering regelen voor het gewenste uitvoeringsniveau van het Koersplan. Dat vraagt van onze deelnemers extra middelen en de tijd daarvoor is bepaald niet gunstig. Met elkaar vinden we ook voor dit vraagstuk vast wel weer oplossingen.

Het Interbestuurlijk Programma VTH-stelsel (kortweg IBP) waarmee gestreefd wordt naar meer robuuste Omgevingsdiensten is beëindigd met de dag van de leefomgeving. De balans kan voorzichtig opgemaakt worden. Veel is in kaart gebracht maar nog meer moeten nog worden uitgevoerd en ingevoerd. Het is voor het VTHA-stelsel noodzakelijk dat dit ook gebeurd anders blijven er te veel zwakke schakels in ons VTHA stelsel.

De jaarrekening 2024 sluit met een batig saldo van € 692.303. Doordat er ook dit jaar weer veel additionele opdrachten zijn gegeven zijn er tot op laatst van het jaar extra middelen binnengekomen. Middelen die we bij de begroting niet hebben voorzien en dus leidt dat tot een batig saldo. Het is zaak meer en tijdiger deze middelen op te nemen in de begroting zodat we minder incidenteel werk hebben en dat kunnen benutten voor het aannemen van vast personeel. Het is goed om vast te stellen dat we in constructief overleg zijn omdat te verbeteren.

Vorig jaar konden we vaststellen dat er meer uren zijn gemaakt dan begroot. En ook dat is dit jaar weer het geval: er zijn maar liefst 12.894 uren meer gemaakt dan begroot.

Voor het eerst in het bestaan van ODH hebben we dan 300.000 uren gemaakt voor de uitvoering van onze taken in het VTHA stelsel. Dat getal op zichzelf laat niet de fantastische inzet van al onze medewerkers zien. Met hun kennis en kunde hebben ze zich ingezet voor een schone en veilige leefomgeving. We hebben onze deelnemers terzijde gestaan met adviezen en hebben meegewerkt aan de realisatie van uitdagende projecten. En daarmee is er in Haaglanden gewerkt aan mooie en duurzame toekomst voor alle inwoners en ondernemingen. Het was een mooie erkenning voor onze kennis op het gebied van bodem en energiesystemen in de bodem dat een grote Japanse delegatie bij ons kwam kijken hoe we de vergunningverlening, controle en handhaving hebben georganiseerd. 2024 was een uitdagend jaar waarin we meer gedaan hebben dan ooit in het bestaan van ODH. En ik eindig dan ook met zeer welgemeende dank aan iedereen die daar een bijdrage aan heeft geleverd.

Mr. Christiaan van der Kamp
Directeur Omgevingsdienst Haaglanden

2 Jaarrekening in één oogopslag

Tabel Programmaverantwoording

Bedragen *€ 1.000

Omschrijving programma	Jaar- rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging NJN 2024	Administra- tieve wijziging	Begroting na wijziging 2024	Jaar- rekening 2024
Toetsing en Vergunningverlening	11.104	9.151	11.631	1.157	12.788	12.236
Additionele projecten	-	-	2.247	-	2.247	1.093
Totaal lasten Toetsing en Vergunningverlening	11.104	9.151	13.878	1.157	15.035	13.329
Toeziicht en Handhaving	8.272	7.631	8.144	-	8.144	8.672
Additionele projecten	-	-	1.189	-	1.189	708
Totaal lasten Toeziicht en Handhaving	8.272	7.631	9.333	-	9.333	9.380
Overhead	13.208	11.273	13.313	128	13.441	13.530
Additionele projecten	-	-	-	-	-	193
Heffing Vpb	-	-	-	-	-	-
Onvoorzien	-	-	50	-	50	-
Totaal overige lasten	13.208	11.273	13.363	128	13.491	13.723
Totaal lasten programma's	32.584	28.055	36.574	1.285	37.859	36.432
Algemene dekkingsmiddelen	-32.848	-28.258	-32.350	-1.285	-33.635	-34.438
Overig	-	-	-	-	-	-
Additionele projecten	-	-	-3.436	-	-3.436	-1.994
Totaal baten	-32.848	-28.258	-35.786	-1.285	-37.071	-36.432
Saldo van baten en lasten	-264	-203	788	-	788	0
Mutaties reserves	-633	204	-692	-	-692	-692
Gerealiseerd resultaat	-897	1	96	-	96	-692

Resultaatbestemming

De jaarrekening 2024 sluit met een positief rekeningresultaat van € 692.303.

Voorgesteld wordt het rekeningresultaat 2024 van € 692.303 te bestemmen voor:

a) Bijdrage in de taakstelling voor de jaren 2026 en 2027	€	400.000
b) Investerings in nieuwe huisvesting	-	292.303
Totaal	€	692.303

In totaal is een bedrag van € 526.150 overeenkomstig het besluit van het AB van 26 juni 2019 collectief met de deelnemers afgerekend op basis van het werkelijk aantal bestede uren en het werkelijk uurtarief per deelnemer. Het betreft hier het verschil tussen voor- en nacalculatie op basis van de werkelijk gerealiseerde productie die via de methodiek nacalculatie wordt doorgeschoven naar 2025 dan wel wordt afgerekend. Voor de resultaten per deelnemer verwijzen wij naar Hoofdstuk 5.

Vermogenspositie

Tabel Verkorte balans

Activa	31-12-2024	31-12-2023	Passiva	31-12-2024	31-12-2023
Vaste activa	629	750	Eigen vermogen	2.654	2.654
Uitzettingen met rentetypische looptijd < 1 jaar	10.351	9.829	Voorzieningen	1.618	1.499
Liquid middelen	547	522	Netto-vlottende schuld < 1 jaar	4.251	4.288
Overlopende Activa	884	1.193	Overlopende Passiva	3.888	3.853
	12.411	12.294		12.411	12.294

De post vaste activa geeft de stand van de investeringen in materiële vaste activa na afschrijvingen weer die ten laste zijn gebracht van de door het AB beschikbaar gestelde kredieten voor ICT en voor Huisvesting en inventaris.

Van de vanaf 2017 beschikbaar gestelde kredieten voor de vervanging van ICT-investeringen was ultimo 2024 nog een restantkrediet van € 1.482.478 beschikbaar. Ultimo 2024 was voor Huisvesting en inventaris nog een restantkrediet van € 262.031 beschikbaar.

Voor een overzicht van de kredieten en de uitgaven in 2024 wordt verwezen naar hoofdstuk 4.5

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar bestaat met name uit de rekeningcourant Schatkistbankieren. De liquide middelen betreft het saldo dat ultimo van het jaar aan banksaldi beschikbaar was. De in de overlopende activa opgenomen posten hebben betrekking op kosten die in 2024 zijn betaald en betrekking hebben op 2025 alsmede nog te ontvangen bijdragen in de additionele projectkosten.

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het rekeningresultaat voor bestemming.

De voorzieningen bestaan uit het saldo van de voorziening werkloosheidsuitkeringen. De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar bestaan voornamelijk uit nog af te dragen BTW, loonheffing, sociale premies en pensioenpremies.

De overlopende passiva bestaan uit de gefactureerde dwangsommen, de verrekening met de deelnemers op basis van nacalculatie en uit nog te ontvangen facturen van in 2024 geleverde goederen en diensten.

3 Realisatie programma's

Jaarlijks wordt per deelnemer een werkplan opgesteld als basis voor de uitvoering van vergunningverlening¹, toezicht² en handhavingstaken (VTH-taken). De taken zijn in 2024 volgens de werkplannen uitgevoerd. Er wordt zaakgericht gewerkt, ondersteund door digitale processen en op basis van de bestuurlijk vastgestelde PDC³ van de omgevingsdiensten in Zuid-Holland. Op de VTH-taken zijn de kwaliteitscriteria van de Wabo van toepassing en de kaders die worden gesteld in de wet VTH.

Financiering vindt plaats op basis van output, dat wil zeggen aan de hand van de per opdrachtgever te leveren producten en diensten. De deelnemersbijdrage is op basis van voorcalculatie vastgesteld. Verantwoording over 2024 vindt conform de bestuurlijke afspraak via nacalculatie op basis van het aantal gerealiseerde uren.

Het werkaanbod is voor een belangrijk deel vraag gestuurd en daardoor deels afhankelijk van externe ontwikkelingen en factoren. Het gaat dan vooral om vergunningaanvragen, meldingen, klachten en toezichtresultaten die leiden tot verder toezicht en/of handhaving. In de diverse ambtelijke voortgangsrapportages (juni en september) en de jaarrapportage is aan de deelnemers uitgebreid gerapporteerd over de voortgang en de uitgevoerde werkzaamheden per deelnemer.

Indien de daadwerkelijke kentallen (in uren) lopende een uitvoeringsjaar significant afwijken van de kentallen (in uren) van de begroting, is hierover tussentijds per deelnemer (ambtelijk) gerapporteerd. Deze afwijkingen worden in de Voorjaars- of Najaarsnota gerapporteerd indien ook sprake is van een effect op de totale deelnemersbijdrage. De kwantitatieve verantwoording (aantallen) is opgenomen in bijlage 3. en vindt plaats op basis van de registratie van werkzaamheden in het zaakstelsel.

3.1 Programma Toetsing en Vergunningverlening

Het programma T&V bestaat uit de volgende clusters (werkvelden):

- Milieu-inrichtingen (inclusief asbestsloop)
- Bodem & Ondergrond (bodemkwaliteit, grondwater, ontgronding, PMV)
- Natuurbescherming
- Milieu & RO (lucht, geluid, externe veiligheid, MER)
- Overige take

In grafiek 1 is een grafische weergave opgenomen van de percentuele verdeling van het aantal zaken en het werkvolume per werkveld. In de grafiek is te zien dat het werkveld Milieu-inrichtingen een groot aantal zaken omvat (51% van het totaal aantal zaken), hoofdzakelijk als gevolg van de (asbest)slopmeldingen. Omdat deze (asbest)slopmeldingen een relatief laag werkvolume kennen, ligt het volume-aandeel van Milieu-inrichtingen een stuk minder hoog (20% van het totale volume). Omgekeerd bestaan de “overige taken” vooral uit een werkvolume (uren) zonder dat daaraan aantallen zijn verbonden en is het volume (uren) per zaak voor natuur hoger relatief hoog. Voor natuurbescherming is de gemiddeld inzet per zaak relatief hoog zodat het volume aandeel beduidend groter is dan het aandeel in aantal zaken.

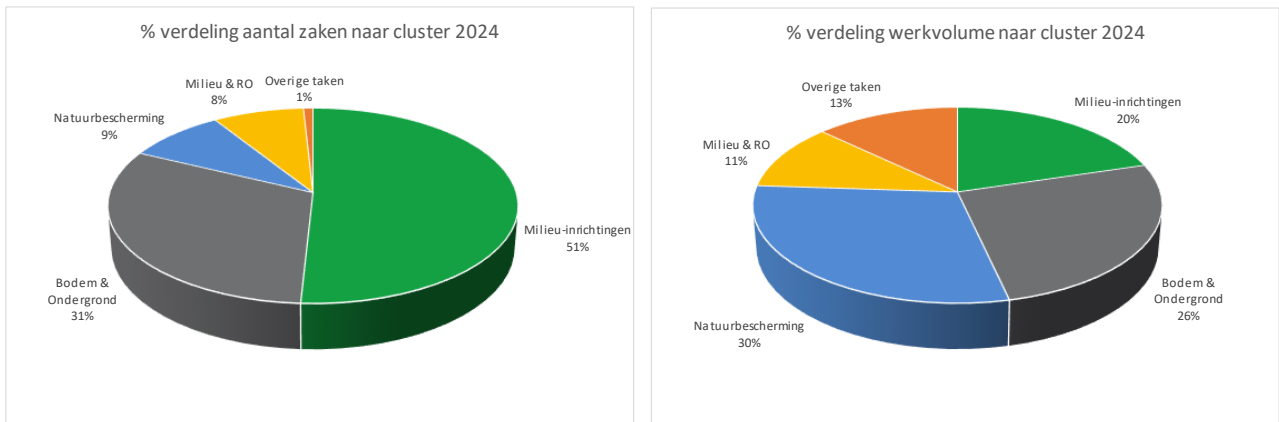
De taken zijn op hoofdlijn uitgevoerd conform de werkplannen van de individuele gemeentelijke deelnemers. Voor de provincie is sprake geweest van een sterke intensivering ten opzichte van het werkplan 2024. Het gaat daarbij om de reguliere wettelijke taakuitvoering (meldingen, toetsingen, vergunningen en beschikkingen) en de opgedragen taken ter ondersteuning van bijvoorbeeld planontwikkeling of MER-procedures. Daarnaast zijn met name op het gebied van bodem, externe veiligheid en geluid op reguliere basis adviestaken verricht voor verschillende opdrachtgevers. Verder zijn veranderingen in regelgeving opgepakt en geïmplementeerd, zoals ontwikkelingen op het vlak van natuurregelgeving en de uitvoering van de Omgevingswet.

¹ Onder “vergunningverlening” wordt tevens begrepen de taken op het gebied van toetsing en advisering

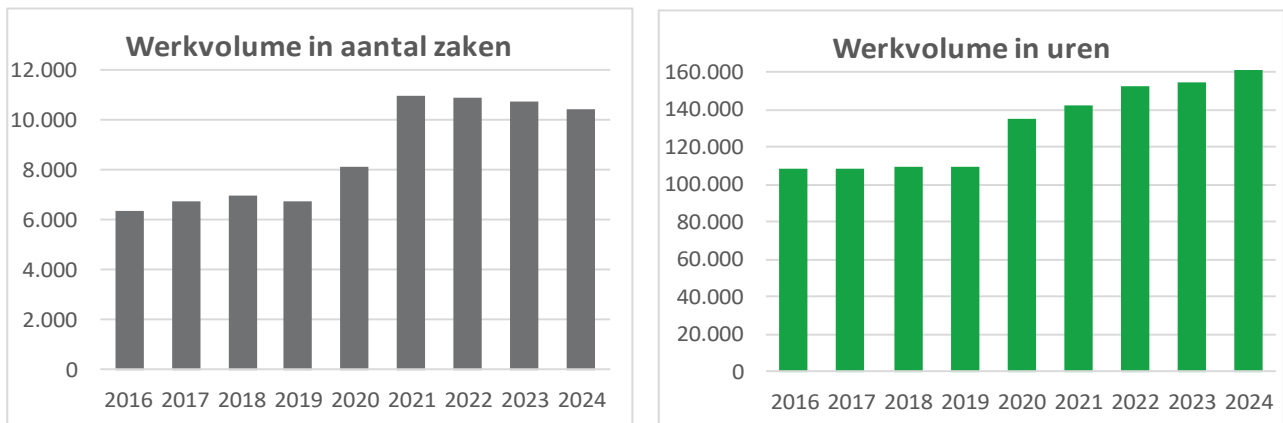
² Onder “toezicht” wordt tevens begrepen het behandelen van overlastmeldingen

³ Producten- en Diensten Catalogus Omgevingsdiensten Zuid-Holland, versie 1.0 d.d. 9 september 2013

Grafiek 1 Procentuele verdeling naar cluster op basis van gerealiseerde aantallen en gerealiseerd werkvolume

Grafiek 2 Werkvolume in aantal gerealiseerde aantal zaken en uren (2016-2022)

Het gerealiseerde aantal zaken is vanaf 2021 beduidend hoger dan de daarvoor liggende jaren. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de taakuitbreiding op (asbest)slopmeldingen en de toegenomen inzet op natuurbescherming. Het laatste aspect (natuurbescherming) zorgt in de jaren na 2021 voor een stijgend werkvolume. Lopende 2024 is de raming naar boven bijgesteld omdat sprake bleek van een noodzakelijke intensivering voor natuurbescherming en de waterwet voor de provincie Zuid-Holland. Het totaal aantal uitgevoerde zaken binnen het programma T&V is wat lager dan de bijgestelde raming voor 2024. Dit zit vooral in een lager aantal toetsingen (milieu en bodem). Fluctuaties in vraag als gevolg van externe factoren doen zich overigens elk jaar voor en zijn van invloed op het werkaanbod.

Het gerealiseerde werkvolume (aantal uren) is in 2024 evenals in 2023 hoger geweest dan in voorgaande jaren. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de werkveld milieu-inrichtingen en natuurbescherming. In Bijlage 3 paragraaf 1 is een toelichting per cluster opgenomen. Het totaal aantal gerealiseerde uren binnen het programma T&V ligt rond de (bijgestelde) raming.

Voor natuurbescherming is 2024 (evenals de voorgaande drie jaar) een intensief jaar geweest. Dit geldt voor zowel gebiedsbescherming (waaronder stikstof) als voor soortenbescherming. Voor stikstof is al enkele jaren sprake van diverse complicerende ontwikkelingen zoals het vervallen van de bouwvrijstelling en het via rechtszaken aanscherpen van juridische kaders voor de vergunningverlening, met eind 2024 de RvS uitspraak over intern salderen. Op het vlak van de soortenbescherming wordt de afhandeling van aanvragen al jaren bemoeilijkt door de strikte regelgeving, het detailniveau van de te beoordelen aanvragen en de kwaliteit van de aanvragen, onderliggende ecologische onderzoeken en onderbouwingen. In samenwerking met de provincie worden oplossingen onderzocht om hierin verbetering te brengen. Ook voor de Waterwet was 2024 een intensief jaar. Dit is onder andere het gevolg van het doorvoeren van aardgasloze energievoorzieningen voor woningen, kantoren en bedrijven, alsmede de gewijzigde wetgeving. Daarnaast speelde de grootschalige aanpak van de drinkwatervoorzieningen door Dunea.

Voor gemeenten is in 2024 de nodige inzet gepleegd voor het actualiseren van milieuvergunningen.

Op het gebied van bodem was bijzondere aandacht voor de bodemtaken in het kader van de Omgevingswet. Ook in 2024 is het bodemplatform Haaglanden gecontinueerd en komen betrokken bodemambtenaren van de Haaglanden gemeenten, de ODH en de provincie drie tot vier keer per jaar samen. Het doel van het bodemplatform is kennisuitwisseling en kennisdelen op bodemgebied in Haaglanden, samen kijken naar uitdagingen en veranderingen in het bodemwerkveld en onderzoeken of gezamenlijk lokaal beleid in Haaglanden mogelijk en wenselijk is.

Een meer gedetailleerde verantwoording is opgenomen in bijlage 3 paragraaf 1

3.2 Programma Toezicht en Handhaving

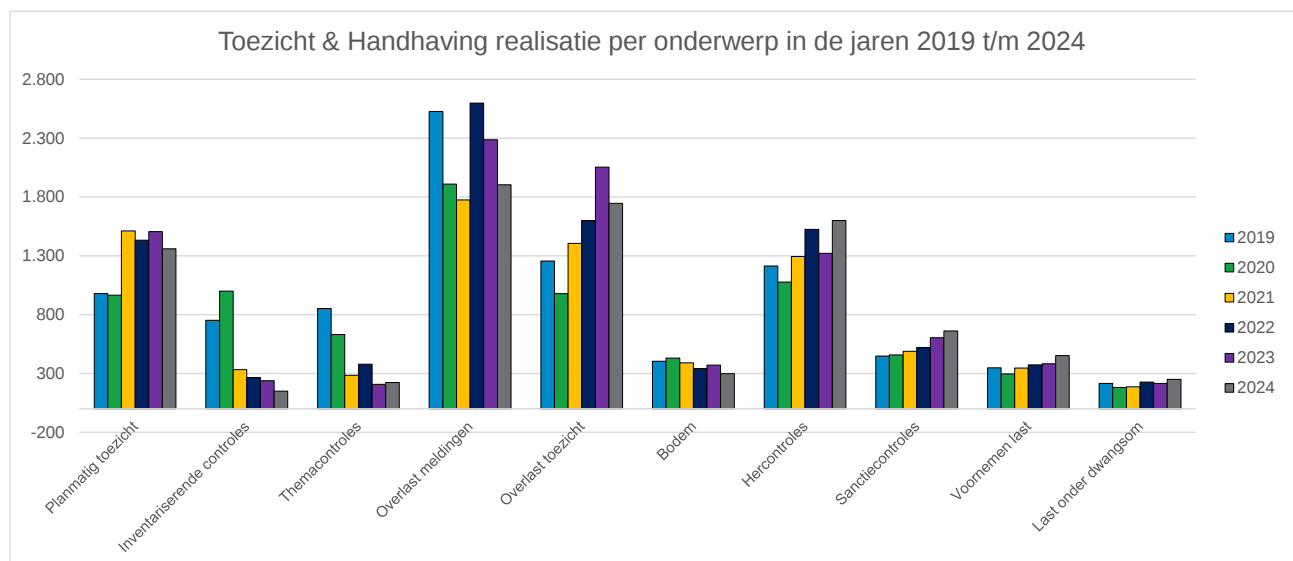
Het programma T&H bestaat uit de werkvelden:

- Toezicht
- Overlast
- Duurzaamheid
- Handhaving
- Overige taken

Dit jaar zijn er fysieke- en administratieve controles ingezet om te controleren en te beoordelen of voorgeschreven technische en organisatorische voorzieningen of maatregelen ook daadwerkelijk aanwezig waren en of er is voldaan aan de gestelde norm. Inrichtingen met een hoge milieurelevantie zijn gecontroleerd door toezichthouders van de ODH. De controles bestonden uit periodieke-, administratieve-, hercontroles en incidentele controles naar aanleiding van overlastmeldingen.

In 2024 is het aantal uitgevoerde zaken binnen het programma T&H onder de prognose uitgekomen. Er waren 14.013 zaken gepland waarvan er uiteindelijk 12.564 zaken zijn uitgevoerd. Er zijn minder zaken gerealiseerd daarentegen is de gemiddelde duur hoger dan tevoren geraamd. De implementatie van de Omgevingswet heeft aanzienlijk meer tijd gekost dan werd gedacht en geraamd. Het omgaan met nieuwe wetgeving kostte de behandelaar extra tijd tijdens het behandelen van het toezicht.

Grafiek 3 Realisatiecijfers toezicht T&H 2019 – 2024

Er is een aantal specifieke en projectmatige werkzaamheden verricht zoals:

- Risico Register Gevaarlijke Stoffen (RRGS): controle van de inrichtingen die op de risicokaart staan op naleving van wetgeving en juistheid van gegevens in het RRGS;
- Controle natte koeltorens;
- Controle op (open en gesloten) bodem-energiesystemen (WKO's);
- Ketentoezicht op afval en asbest;
- Controle op de informatie- en energiebesparingsplicht.

De inzet op de handhaving is nagenoeg conform inschatting. Er zijn 1.904 overlastmeldingen geweest tegen 2.287 in 2023. Het aantal is lager dan vorig jaar, het aantal meldingen ligt weer op een gemiddeld niveau. Bewoners in de regio hebben met name last van geluidshinder. Een meer gedetailleerde verantwoording is opgenomen in bijlage 0

Uitvoeringsbeleid en kwaliteitscriteria VTH

De bestuursorganen die deelnemen in een omgevingsdienst stellen gezamenlijk een uniforme uitvoerings- en handhavingsstrategie vast. Deze strategie moet inzicht bieden in de doelen voor de uitvoering en handhaving en in de werkzaamheden die met het oog op die doelen zullen worden verricht. De strategie is gebaseerd op een analyse van de problemen die zich kunnen voordoen bij de naleving van de wet- en regelgeving en bevat onder meer een prioriteitstelling. Zo kan met beperkte capaciteit voor toezicht en handhaving een zo groot mogelijk effect voor het milieu en de leefomgeving worden bereikt.

Omgevingsdienst Haaglanden heeft in 2021 de 'Probleemanalyse en prioriteiten milieutoezicht, risicomethodiek 2021-2024' vastgesteld. Deze vormt, samen met de gemeentelijke en provinciale VTH-nota's, de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht en de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's (jaarwerkplannen), de uitvoerings- en handhavingsstrategie van ODH.

Probleemanalyse en prioriteiten

Grafiek 4 Stappen risicomethodiek Wm-toezicht

In 2020 is samen met alle gemeenten een nieuwe probleemanalyse en prioriteitstelling 2020-2024 opgesteld, die als uitgangspunt dient voor het opstellen van de jaarwerkplannen voor wat betreft het uitvoeren van preventief toezicht.

Kwaliteitssysteem, protocollen en werkinstructies

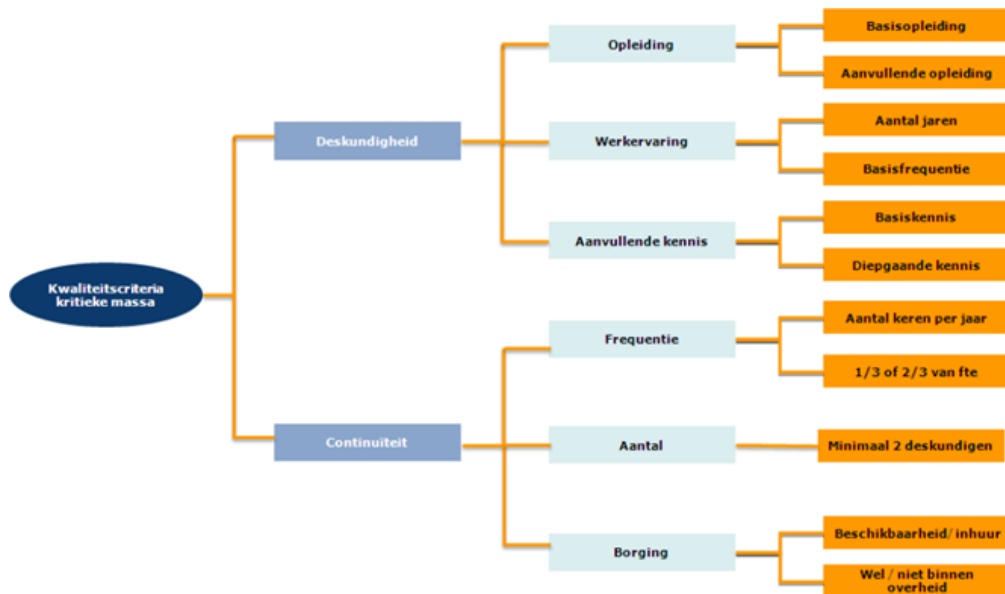
In het kwaliteitsmanagementsysteem van de ODH zijn naast een algemeen beschrijvend deel ook de procedures, werkinstructies en een risico-inventarisatie per werkproces opgenomen. De procedures en werkinstructies zijn allemaal beschreven. In het kader van het beheer en verbetering zullen er structureel werkzaamheden plaats blijven vinden. Er is veel tijd en energie gestoken in de aanpassingen die nog nodig zijn om het werken onder de Omgevingswet te faciliteren.

Kwaliteitscriteria

Binnen Haaglanden hebben gemeenten en provincie besloten dat voor alle taken die bij de ODH zijn ondergebracht de landelijk geldende kwaliteitscriteria gelden. De landelijk kwaliteitscriteria hebben betrekking op de zogeheten kritieke massa. Aangegeven wordt welke expertises een omgevingsdienst in huis moet hebben voor de

taakuitvoering. Ook is voor elke expertise aangegeven over hoeveel vliegreuren een medewerker moet beschikken die de activiteit uitvoert.

Grafiek 5 stroomschema kwaliteitscriteria

Hieronder kunt u nagaan in hoeverre de ODH voldoet aan de kwaliteitscriteria.

<i>Generieke deskundigheden</i>
1. Casemanagen
2. Vergunningverlening bouwen en ruimtelijke ordening
3. Vergunningverlening milieu
3.1. VV Procesindustrie
3.2. VV Afval
3.3. VV Agrarisch
4. Toezicht en handhaving bouw/ RO
5. Toezicht en handhaving milieu
5.1. T&H Procesindustrie
5.2. T&H Afval
5.3. T&H Agrarisch
5.4. T&H BRZO
6. Toezicht en handhaving bodem
7. toezicht en handhaving groene wetten
<i>Juridische deskundigheden</i>
8. Juridische aspecten vergunningverlening
9. Juridische aspecten handhaving
10. Juridische besluiten afwijkingsbesluiten
11. Ketentoezicht
12. Buitengewone opsporing natuur en milieu en fysieke leefomgeving
<i>Specialistische deskundigheidsgebieden accent bouwen</i>
13. Bouwfysica
14. Brandveiligheid
15. Constructieve veiligheid
16. Bouwakoestiek
17. Sloop en asbest
<i>Specialistische deskundigheidsgebieden accent milieu</i>
18. Afvalwater (indirecte lozingen)
19. Bodem, bouwstoffen, water
20. Externe veiligheid

21. Geluid (milieu- en bouw)
22. Groen en ecologie (als onderdeel van de beoordeling van Wabo vergunning- aanvragen)
22A. Groen en ecologie (Vergunningverlening Wet natuurwetbescherming)
23. Luchtkwaliteit
23.1 uitvoeren onderzoek
23.2. beoordelen en interpreteren van rapportages
23.3. beoordelen geurrapportages
<i>Specialistische deskundigheidsgebieden accent ruimtelijke ordening</i>
24. Stedenbouw en inrichting openbare ruimte
25. Exploitatie en planeconomie
26. Cultuurhistorie
27. Energiebesparing en duurzaamheid

	Er wordt voldaan aan de KC 2.2
	Acties gestart om te voldoen
	Gemotiveerde afwijking
	Samenwerking /uitbesteed
	Geen Taak ODH

Gemotiveerde afwijkingen

VV Agrarisch (3.3) en T&H Agrarisch (5.3) Klasse III

Kennis is aanwezig maar aantal vliegreuren van 1/3 fte wordt niet behaald. Er zijn bijna geen grote vergunningplichtige agrarische bedrijven in Haaglanden. Indien nodig wordt een hierin gespecialiseerde OD ingeschakeld. Dat zal dan ook het geval zijn voor toezicht en handhaving van die vergunning.

Afvalwater (indirecte lozingen)

Afvalwater is als aparte deskundigheid opgenomen terwijl de ODH, gezien het bedrijvenbestand, dit ziet als onderdeel van een integrale controle. Indien daar noodzaak toe is wordt natuurlijk ook apart bemonsterd. Maar er zijn op dit moment geen twee medewerkers die 1/3 FTE aan alleen het vakgebied afvalwater besteden.

Ketentoezicht (11)

ODH heeft een informatieanalist maar geen informatiemakelaar, op dit gebied wordt samengewerkt met andere OD's in Zuid-Holland. (AT-pool)

Externe Veiligheid

De deskundigheid heeft de ODH in huis maar er is per jaar niet genoeg werkaanbod, het lukt niet om jaarlijks 5 QRA's te beoordelen en 9 risicoberekeningen uit te voeren. Door het beperkte werkaanbod binnen de regio is het onmogelijk om voldoende 'vliegreuren' te realiseren. Daarom wordt in voorkomende gevallen samengewerkt met andere OD's binnen Zuid-Holland (onder andere DCMR).

Luchtkwaliteit

Voor lucht kiest de ODH vanwege het zeer beperkte volume, het werkaanbod is onvoldoende om zelf mensen aan te trekken, bewust om samen te werken met externe (markt)partijen.

Klanttevredenheidsonderzoek

Hoe tevreden zijn onze afnemers over de door ons geleverde producten? Deze vraag staat centraal in het klanttevredenheidsonderzoek (KTO). Onze afnemers ontvangen per e-mail een enquête om deze vraag te beantwoorden. Deze KTO meting heeft betrekking op het VTH-proces.

KTO T&V

In het KTO van T&V wordt naast de vraag over hoe tevreden men is over de totale dienstverlening, gevraagd naar de deskundigheid, duidelijkheid, tijdigheid en klachtgerichtheid van de dienstverlening. Hierbij wordt gewerkt met een 5-puntschaal:

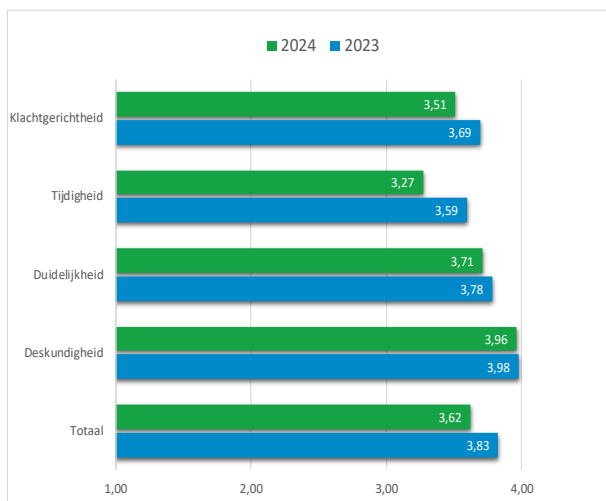
- Zeer tevreden (=5)
- Tevreden (=4)
- Neutraal (=3)
- Ontevreden (=2)
- Zeer ontevreden (=1)

In 2024 zijn 2.021 klanttevredenheidsonderzoeken verstuurd, waarop 485 reacties zijn ontvangen (19%). Dit is iets lager dan de gemiddelde response van 2023, die 22% was. Het KTO wordt per kwartaal verstuurd, de response van het eerste kwartaal was met 13% opvallend laag, de overige kwartalen was de response gemiddeld 22%. Verandering van afzenderadres kan hier mede debet aan zijn. We blijven dit monitoren.

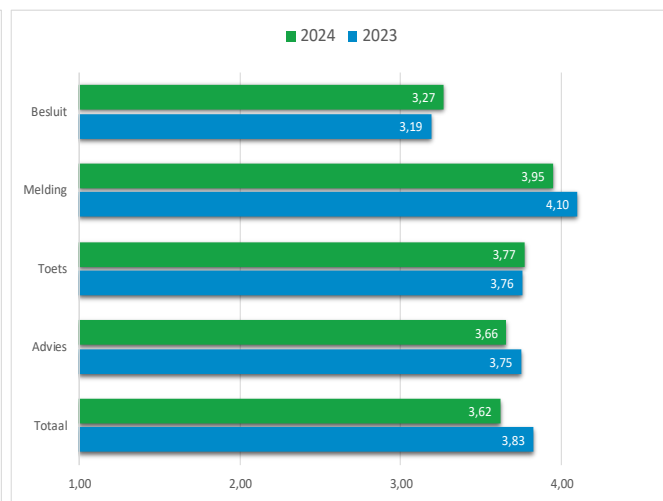
Grafiek 6 toont de score per onderdeel en toont de vergelijking met vorig jaar. Per onderdeel is de score iets lager dan vorig jaar. Het onderdeel tijdigheid is 0,3 lager dan 2023. Wij verklaren dit uit de toegenomen complexiteit in de processen als gevolg van de implementatie van de omgevingswet. In grafiek 7 is de totaalscore van 2024 uitgesplitst per geleverd product en vergeleken met vorig jaar. De tevredenheid over het besluit is lager dan de andere producten, maar wel licht gestegen t.o.v. vorig jaar.

Zowel het onderdeel tijdigheid als de tevredenheid voor besluiten staat onder druk door de langere (wettelijke) doorlooptijd van besluitprocedures in het algemeen en voor de natuurbeschermingswet in het bijzonder. Om deze knelpunten aan te pakken, wordt een uitgebreide monitoring opgezet om processen te verbeteren en de kwaliteit van de dienstverlening te waarborgen. Op verzoek is ook een rapportage met doorlooptijden opgesteld. Wat de complexiteit van procedures betreft kan de ODH slechts beperkt invloed uitoefenen. Door te communiceren met betrokken partijen over verwachte doorlooptijden en mogelijke vertragingen, wordt het verwachtingsmanagement verbeterd, wat bijdraagt aan een grotere tevredenheid.

Grafiek 6 Score per onderdeel

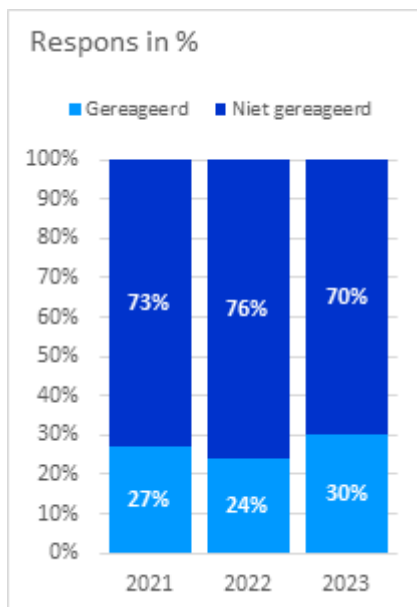

Grafiek 7 Totaalscore uitgesplitst naar product

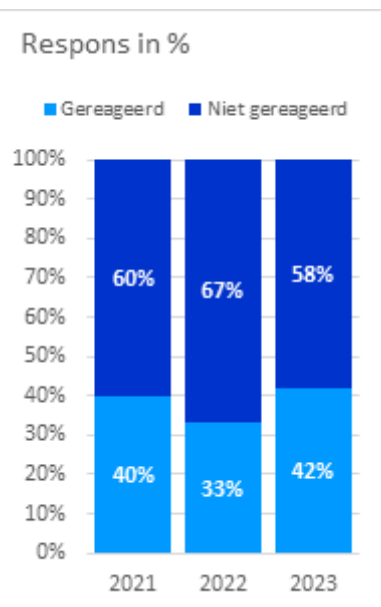

KTO T&H

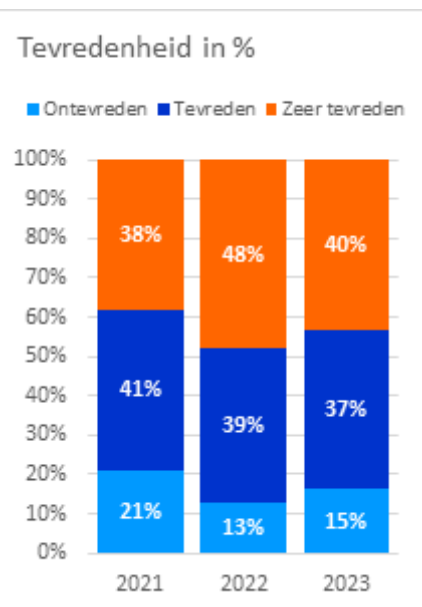
Grafiek 8
Resultaten response KTO T&H
2021 t/m 2023

Grafiek 9
Resultaten response KTO T&H door
overlastmelders 2021 t/m 2023

Grafiek 10
Resultaten tevredenheid KTO T&H
2021 t/m 2023

4 Paragrafen

In het Besluit Begroting en Verantwoording zijn zeven verplichte paragrafen opgenomen voor provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen. Deze zijn niet allemaal relevant voor de omgevingsdiensten. Om die reden zijn de paragrafen lokale heffingen, grondbeleid en verbonden partijen niet opgenomen.

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Op 24 november 2021 heeft het Algemeen Bestuur de Integrale Nota Weerstandsvermogen en risicobeheer, reserves en voorzieningen 2021 vastgesteld, waarin de beleidsuitgangspunten voor het identificeren, beheersen en kwantificeren van de risico's zijn opgenomen. Het is de bedoeling deze uitgangspunten in 2026 te actualiseren en het resultaat ervan ter besluitvorming voor te leggen. In de nota wordt ingegaan op de capaciteit van het weerstandsvermogen, het risicomanagement en de risico-inventarisatie. De risico's zijn samengevat in de risico-inventarisatie en worden via de risicoklasse financieel gekwantificeerd. Elk jaar worden deze risico's geactualiseerd.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de structurele weerstandscapaciteit (de post onvoorzien) en de incidentele weerstandscapaciteit (de algemene reserve). Voorzieningen behoren niet tot de weerstandscapaciteit.

Tabel Weerstandscapaciteit

Bedragen * € 1.000

Weerstandscapaciteit	Incidenteel	Structureel	Totaal
Algemene Reserve (stand per 31-12-2024)	1.312		1.312
Onvoorzien 2024		50	50
Totaal weerstandscapaciteit	1.312	50	1.362

Risicoanalyse

Voor het identificeren en beheersen van de risico's wordt binnen de ODH gebruik gemaakt van de softwaretool NARIS, gebaseerd op het model Integraal risicomanagement van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement. De uitgevoerde risico-inventarisatie inclusief kwantificering vormt de basis voor het bepalen van het gewenste weerstandsvermogen. Door NARIS wordt op basis van de geïnventariseerde risico's een risicosimulatie uitgevoerd.

Uitgaande van het door NARIS geadviseerde zekerheidspercentage van 90% (de zekerheid dat we 90% van de berekende scenario's kunnen opvangen) wordt het gewenste weerstandsvermogen op basis van de risicosimulatie bepaald op afgerond € 1.257.000. De weerstandsratio bedraagt derhalve $\frac{€ 1.362.000}{€ 1.257.000} = 1,08$ en wordt op basis van het door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement gehanteerde risicoprofiel als 'voldoende' beoordeeld. Dit is ook het afgesproken niveau dat wij nastreven.

Tabel Top 10 Risico's

Nr.	Invloed (%)	Risicogebeurtenis	Benodigde weerstandscapaciteit (afgerond)
1	27,38%	opvolgen aanbevelingen IBP: interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (opleidingsbudget/innovatie)	€ 340.000
2	27,31%	Het ontstaan van (tijdelijk) niet door te belasten kosten als gevolg bezuinigingen en ombuigingen bij gemeenten.	€ 340.000
3	13,76%	Hacking of gijzeling systemen ODH (of direct gerelateerde organisatie)	€ 170.000
4	13,50%	ICT informatiehuishouding niet op orde (niet over de juiste data kunnen beschikken in de processen)	€ 170.000
5	5,46%	Afbreuk imago ODH na optreden bij calamiteit of bestuurlijk gevoelige zaak	70.000
6	4,57%	Incidenten tijdens uitvoering (ongeval, asbest, ...) waarvoor verzekering onvoldoende dekking biedt	€ 57.000
7	4,53%	Doorwerking uitvoeringsaspecten omgevingswet	€ 56.000
8	2,72%	arbeidsmarktontwikkelingen en het niet kunnen vervullen van vacatures met de juiste kennis en competenties en duurdere inhuur is niet meer rendabel beschikbaar (er moet geld bij).	€ 34.000
9	0,68%	Datatek / schending privacywetgeving en opleggen boete	€ 10.000
10	0,09%	Aansprakelijkstelling voor de gevolgen van ketenaansprakelijkheid bij inhuur van Zzp'ers (DBA)	€ 10.000
	100%		€ 1.257.000

Ratio

De verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (inclusief de post onvoorzien) en de benodigde weerstandscapaciteit wordt weergegeven in een ratio. Deze bedraagt ultimo 2024 op basis van het risicoprofiel € 1.362.000 / € 1.257.000 = 1,08. Ten opzichte van de 2023 betekent dit een daling van 9 procent.

Op basis van risicoprofiel kan het weerstandsvermogen na correctie als 'voldoende' worden beoordeeld zie onderstaande tabel.

Tabel Richtlijnen weerstandscapaciteit

Betekenis ratio	Ratio weerstands-capaciteit
Uitstekend	$x > 2,0$
Ruim voldoende	$1,4 \leq x \leq 2,0$
Voldoende	$1,0 \leq x \leq 1,4$
Matig	$0,8 \leq x \leq 1,0$
Onvoldoende	$0,6 \leq x \leq 0,8$
Ruim onvoldoende	$x < 0,6$

Kengetallen weerstandsvermogen en risicobeheer

In 2015 is het Besluit begroting en verantwoording (BBV) aangepast. De aanpassing houdt in de begroting en het jaarverslag een zestal kengetallen moeten worden opgenomen: een kengetal netto schuldquote, een kengetal netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen, een kengetal solvabiliteitsratio, een kengetal structurele exploitatieruimte, een kengetal grondexploitatie en een kengetal belastingcapaciteit. Een kengetal netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen, een kengetal grondexploitatie en een kengetal belastingcapaciteit zijn niet van toepassing op de ODH.

Tabel Kengetallen weerstandsvermogen en risicobeheer

Kengetallen	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024
Netto Schuldquote	10,36%	1,79%	10,00%
Solvabiliteitsratio	21,59%	5,20%	21,39%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	-2,95%

De netto schuldquote geeft de verhouding weer van de vlottende activa minus de vlottende passiva t.o.v. het totaal saldo van baten, exclusief mutaties reserves. De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de ODH ten opzichte van de eigen middelen.

De solvabiliteitsratio geeft de verhouding weer van het eigen vermogen t.o.v. de totale passiva en geeft aan in welke mate de ODH het eigen vermogen kan inzetten voor de dekking van de schulden (in hoeverre is de ODH in staat aan haar financiële verplichtingen te voldoen).

De structurele exploitatieruimte is een percentage waarmee beoordeeld kan worden welke structurele ruimte de Omgevingsdienst heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De structurele exploitatieruimte wordt berekend door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten.

Signaleringswaarden kengetallen

Signaleringswaarden kengetallen	A. Minst risicovol	B. Neutraal	C. Meest risicovol
Netto schuldquote	< 90%	90% - 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%

Uit deze kengetallen blijkt in algemene zin dat in de meeste kengetallen variëren in de categorie "minst risicovol" tot meest risicovol voor de solvabiliteit.

4.2 Financiering

Schatkistbankieren

Op 15 december 2013 is de wet Schatkistbankieren voor decentrale overheden in werking getreden. Deelname van de decentrale overheden aan schatkistbankieren draagt bij aan een lagere EMU-schuld van de collectieve sector (Rijk en decentrale overheden gezamenlijk). Iedere euro die decentrale overheden aanhouden in de schatkist, vermindert de externe financieringsbehoefte van het Rijk. Om het dagelijks kasbeheer te vereenvoudigen mag een decentrale overheid gemiddeld over het hele kwartaal maximaal een drempelbedrag buiten de schatkist houden. Op basis van de vastgestelde begroting 2024 bedraagt het drempelbedrag maximaal € 1,0 miljoen. Het drempelbedrag is nooit lager dan € 0,25 miljoen. Binnen de ODH bestaat de afspraak dat de betaalrekening geen langdurig saldo groter dan € 250.000 mag hebben. Boven deze limiet moet het bedrag afgeroomd worden naar de tussenrekening bij de BNG. Deze tussenrekening wordt dagelijks op € 0 afgeroomd ten laste of gunste van de 'schatkist'.

Kasgeldlimiet en de renterisiconorm

Gedurende het hele jaar is er sprake van een positief liquiditeitssaldo geweest. De kasgeldlimiet en renterisico-norm zijn nimmer overschreden.

Kredieten

Van de vanaf 2017 beschikbaar gestelde kredieten voor de vervanging van ICT-investeringen was ultimo 2024 is er na realisatie van € 33.827 en verlaging van de raming in 2024 van € 915.000 voor de dekking van de lease laptops nog een restantkrediet van € 1.482.478 beschikbaar. In plaats van de kapitaallasten voor de laptops zijn er nu leasekosten begroot. Ultimo 2024 was voor Huisvesting en inventaris nog een restantkrediet van € 262.031 beschikbaar.

Voor een overzicht van de kredieten en de uitgaven in 2024 wordt verwezen naar de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen hoofdstuk 4.5.

4.3 Bedrijfsvoering

De afdeling Bedrijfsvoering heeft adviserende, controlerende en faciliterende rol en schept de randvoorwaarden voor een goed functionerende organisatie. De afdeling bestaat uit drie teams (Organisatie, Informatievoorziening en Financiën) die zich ervoor inspannen integraal te adviseren en doelmatige managementinstrumenten te ontwikkelen in goed overleg met de gebruikers.

Personeel en organisatie

In 2024 heeft de structurele groei van de organisatie zich doorgezet. Een deel van de medewerkers werkt structureel een deel van de week thuis. Met hen zijn afspraken gemaakt op welke dagen men thuis of op kantoor werkt zodat kennisdeling en interdisciplinair werken wordt bevorderd.

ODH huurt ruimte in gebouw D van de provincie Zuid-Holland. Er is overeenstemming over de uitbreiding van het aantal vierkante meters kantoorruimte tot drie aansluitende verdiepingen. Voordat begonnen kan worden aan de verbouwing/ inrichting van deze verdiepingen zal de provincie nog bepalen op welke wijze het gebouw, waarin ODH is gehuisvest, wordt verduurzaamd. Daarna kunnen de inrichtingsplannen definitief hun beslag krijgen.

Ook in 2024 stond de landelijke arbeidsmarkt onder hoge druk. Er wordt steeds meer ingezet op het aannemen van jongeren die intern worden opgeleid. De werving- en selectiemethoden zijn blijvend geïntensiveerd en uitgebreid. De samenwerking met de andere omgevingsdiensten van Zuid-Holland in het kader van "De Betere Wereldbaan" is verder versterkt. In 2024 zijn we zijn erin geslaagd om 38 vacatures te vervullen

Inclusie

De arbeidsmarktbenadering van ODH biedt ruimte voor mensen van alle leeftijden, sekse en etnische of religieuze achtergrond. ODH heeft in 2023 een contract gesloten met Emma@work voor de benadering van jongeren met een handicap. Ook worden er regelmatig mensen aangenomen uit de leeftijdscategorie 55-65.

- 1) Het personeelsbestand van ODH weerspiegelt de diversiteit van de samenleving maar omdat registratie van etnische achtergrond niet is toegestaan kunnen daarvoor geen cijfers worden aangeleverd.
- 2) De gemiddelde leeftijd van de medewerkers is 45,4 jaar op 31-12-2024.
- 3) Het huidige personeelsbestand bestaat uit 52 % mannen en 48% vrouwen. De leeftijdsopbouw is als volgt:

Leeftijd	Percentage
<25	3%
25-34	21%
35-44	23%
45-54	24%
55-65	26%
>65	2%

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuimpercentage is over 2024 is uitgekomen op 7,61% (6,6% in 2023). Een stijging met name veroorzaakt door de toename van de verzuimduur. Het landelijk gemiddelde ziekteverzuimpercentage in de gemeentelijke sector was in 2023 volgens de Personeelsmonitor Gemeenten 2023 A&O fonds 6,5%. In 2024 hebben wij de inzet van de verzuimbegeleiding door de bedrijfsarts verdubbeld.

Duurzaamheid

Als Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) hebben wij tot taak: het bewaken en beschermen van het milieu voor huidige en toekomstige generaties. Als hoeders van de leefomgeving werken we dagelijks aan het verbeteren van de kwaliteit van lucht, water en bodem. Om een gezonde, duurzame leefomgeving te bevorderen heeft ODH een duurzaamheidsprogramma, adviseren wij over duurzaamheid en werken we samen met de andere Zuid-Hollandse omgevingsdiensten. ODH past binnen de eigen organisatie dezelfde principes toe die we naar buiten uitdragen. We hebben in 2024 een visie op interne duurzaamheid geformuleerd. Onder interne duurzaamheid verstaan we een bedrijfsvoering met een minimale ecologische voetafdruk die onze maatschappelijke verantwoordelijkheid representeert. Wij integreren duurzaamheid in onze processen en bedrijfsmiddelen en verbeteren die continu met focus op lange termijn impact en het maximaal terugbrengen van onze CO2 uitstoot.

ODH heeft geen eigen pand of bedrijfsterrein en is voor alle bedrijfsmiddelen afhankelijk van externe leveranciers. Onze verhuurder, leveranciers en medewerkers zijn de belangrijkste, beïnvloedbare, middelen om onze doelen te bereiken.

We kiezen er daarom voor om in te zetten op:

- Duurzame huisvesting
- Het voeren van een duurzaam inkoopbeleid
- Het bevorderen van een duurzaamheidscultuur bij onze medewerkers
- Het minimaliseren van de CO2 uitstoot van ons woon-werkverkeer en dienstreizen

Om deze doelen te bereiken hebben we een plan van aanpak gemaakt dat zich over meerdere jaren uitstrekt. Een bijbehorend communicatieplan is eind 2024 gereed gekomen.

Inkoop en aanbesteding

In 2024 is het contractmanagement geprofessionaliseerd. Alle contracten zijn ingevoerd in een systeem, zodat dit voor alle betrokkenen inzichtelijk is en gemonitord wordt op einddatum. Er zijn 2 contractmanagers die de contracteigenaren en operationeel inkopers ondersteunen met de contractvorming en het opstellen van Service Level Agreements en Dossiersafspraken en procedures. De aanbestedingskalender 2024 t/m 2026 wordt aangevuld met de bevindingen vanuit de spendanalyse over de afgelopen 4 jaar.

Informatisering en automatisering

In 2023 is een groot deel van de capaciteit van team Informatievoorziening ingezet op het inrichten van de systemen ter voorbereiding op de invoering van de voorbereiding van de Omgevingswet. We hebben gezien dat de voorbereidingen hun vruchten hebben afgeworpen na de livegang van de Omgevingswet in 2024. Ook heeft er een traject gelopen om het informatiebeleidsplan (IV visie, IV strategie en beleidsuitgangspunten) te actualiseren en aan te sluiten op het Koersplan 2024-2028. De ODH gaat zich zoveel als mogelijk aansluiten op landelijke standaarden en uitgangspunten als dat nog niet is gebeurd. Ook zullen de mogelijkheden voor de inzet van Artificial Intelligence (AI) en andere moderne toepassingen verder worden verkend en daar waar het relevant is de samenwerking zoeken met

de andere OD-en. In 2024 heeft de ODH de transitie naar een nieuwe technisch beheerder en een aanbesteding naar een VTH zaaksysteem afgerond

Het ICT beheer is op orde en de ambities op het gebied van informatiemanagement zijn geformuleerd. Per september 2024 heeft er een splitsing plaatsgevonden in IV beheer en IV ontwikkeling. Voor de IV ontwikkeling is een kwartiermaker aangesteld. Voor het team IV beheer is een nieuwe teamleider aangetrokken. De personele bezetting in team beheer was niet robuust genoeg door het hoge percentage inhuur. Er heeft in 2024 een omslag plaatsgevonden waarin het hoge percentage inhuur is afgebouwd en is omgezet naar vaste medewerkers. De kennis en expertise is nu beter geborgd om de ambities uit het koersplan uit te voeren.

Het cluster Documentaire Informatie Voorziening (DIV) is verantwoordelijk voor tijdige postverwerking en archivering. De ODH werkt onder goedkeuring van de Archiefinspectie in een volledig digitale werkomgeving met substitutieverklaring.

Informatiebeveiliging en AVG

Om beter in controle te zijn en aan te tonen dat wordt voldaan aan wet- en regelgeving, zoals de Baseline Informatiebeveiliging Overheid, de Wet politiegegevens en de AVG, wordt het managementsysteem voor informatiebeveiliging (ISMS) steeds verder ingevuld door de CISO. In het ISMS zijn en worden de eisen vastgelegd, evenals de controles waarmee wordt getoetst of hieraan wordt voldaan. Daarnaast worden risico's benoemd en uitzonderingen gedocumenteerd. Het doel is om aantoonbaar 'in control' te zijn en dit te blijven door middel van een continue verbetercyclus (PDCA).

In 2024 zijn de vijf omgevingsdiensten in Zuid-Holland gestart met een samenwerking op het gebied van Informatiebeveiliging en Privacy. In 2025 zullen zij een gezamenlijk IB&P-team oprichten dat centraal wordt aangestuurd. Dit team zorgt ervoor dat Privacy de aandacht krijgt die het verdient, en toont aan dat de omgevingsdiensten Privacy serieus nemen en goed borgen binnen hun organisaties. Vooruitlopend op deze samenwerking heeft de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) in 2024 al een Functionaris Gegevensbescherming (FG), een Chief Information Security Officer (CISO) en een Privacy Officer aangesteld.

Nadere gegevens

Deze hebben betrekking op de gegevens voortvloeiend uit de taken die de omgevingsdiensten in opdracht van de provincie en de gemeenten uitvoeren.

1. Verzoeken van betrokkenen

Soort en aantal: er zijn geen verzoeken ontvangen.
Evt. toelichting: n.v.t.

2. DPIA's

Aantal en welke: Geen, er zijn in 2024 geen DPIA's uitgevoerd.
Evt. toelichting: n.v.t.

3. Delen gegevens derden

Aantal keer voorgekomen en soort gevraagde gegevens: dit is in 2024 niet voorgekomen.
Evt. toelichting: n.v.t.

4. Datalekken

In totaal zijn in 2024 vier datalekken bij de CISO gemeld. Deze datalekken zijn niet gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens en de betrokkenen zijn niet geïnformeerd, omdat de lekken geen risico's voor de betrokkenen met zich meebrachten. In twee gevallen ging het om een verkeerd geadresseerde brief met daarin een naam, waarbij de ontvanger direct is gewaarschuwd en is verzocht de brief te vernietigen. In het derde geval ging het om een persoon die ten onrechte was toegevoegd aan een Teams-groep. Daarin stond nog geen informatie en de betrokkene is direct weer uit de groep verwijderd. In het vierde geval ging het om een bedrijfstelefoon die is verloren en na melding daarvan op afstand is gewist.

5. Register van verwerkingsactiviteiten

Wordt het verwerkingsregister bijgehouden?

Ja, de ODH beschikt over een verwerkingsregister, applicatieregisters geregistreerd in de tool TopDesk. Via deze tool vind de verwerking van persoonsgegevens plaats.

Heeft de FG van de provincie of de gemeenten toegang tot dit verwerkingsregister?

Nee, het verwerkingsregister is enkel voor en door ODH geautoriseerde medewerkers toegankelijk en is conform de verleende mandaten van gemeenten en provincie.

6. Bewustwording

Beschrijf kort welke maatregelen/acties zijn ondernomen om het bewustzijn bij de medewerkers te verhogen.

Iedereen die geautoriseerd is en die toegang nodig heeft tot systemen van de ODH, is verplicht om deel te nemen aan de doorlopende bewustwordingscampagne Informatiebeveiliging en Privacy. Dit programma omvat o.a.:

- Introductie IB&P door CISO tijdens de ambtseed sessie.
- Standaard online training over AVG
- Periodiek verplicht te volgen e-learnings
- Berichtgeving op intranet en posters
- Sprekers
- Periodiek uitvoeren van phishing campagnes.

Aanvullend word bij de introductie nieuwe medewerkers aandacht besteed aan het zorgvuldig omgaan met data en informatie.

Afwijkingen rechtmatigheidsverantwoording

In het kader van de toetsing rechtmatigheid is een afwijking van het voorwaarden criterium geconstateerd op inkoop. Op basis van de spendanalyse over de periode 2021-2024, is voor een aantal inkopen onrechtmatige inkoop geconstateerd; er heeft geen Europese aanbesteding plaatsgevonden waar dat wel had moeten.

Het betreft inkopen bij de volgende leveranciers

Crediteurnaam	Toelichting
Haute Equipe Flex in Public B.V.	Contract is beëindigd
Publiek Netwerk B.V.	Contract loopt nog door

Om onrechtmatige inkoop in de toekomst te voorkomen nemen we de volgende maatregelen:

- afgesproken wordt dat inkopen > € 25.000 van een inkoopadvies voorzien moet worden;
- periodiek wordt een spendanalyse uitgevoerd op basis waarvan door het MT een ODH-inkoopstrategie wordt vastgesteld per crediteur;
- periodiek wordt een ODH inkoopkalender door het MT vastgesteld.

4.4 Openbaarheid

Op 1 mei 2022 is het grootste deel van de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. De Woo is een initiatiefwet uit 2012 en heeft tot doel om de transparantie van overheden en semioverheden te verbeteren. Met de inwerkingtreding van de Woo is de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) ingetrokken. In de Woo is een verplichting opgenomen voor de dienst om verslag te doen van de invoering van de Woo.

Per 1 november 2024 is opnieuw een deel van de Woo in werking getreden. Het actief openbaar maken van informatie die valt onder de informatiecategorieën Organisatie en werkwijze en Bereikbaarheidsgegevens is verplicht geworden. ODH heeft hiertoe het Register van overheidsgegevens en Woo-index bijgewerkt en voldoet daarmee aan deze verplichting.

Actieve openbaarmaking

Onze processen en systemen worden doorlopend aangepast en geoptimaliseerd om te voldoen aan de eisen voor actieve openbaarmaking. Hierbij is het doel om transparantie verder te vergroten en het documentbeheer volledig te integreren in onze dagelijkse werkprocessen. De informatie-uitwisseling tussen systemen is afgelopen jaar

geoptimaliseerd. De gegevensoverdracht tussen het zaakstelsel OpenWave en het archiefsysteem Alfresco is vrijwel volledig op elkaar afgestemd. Dit zorgt voor een naadloze integratie en efficiëntere archivering en terugvindbaarheid van documenten.

ODH werkt gestaag aan een transparanter documentbeheer en een betere naleving van de Woo. Onze focus ligt op verdere automatisering, efficiëntieverbetering en het minimaliseren van handmatige handelingen, zodat actieve openbaarmaking structureel onderdeel wordt van onze werkwijze.

Passieve openbaarmaking (openbaarmaking op verzoek)

Door de vakjuristen zijn afgelopen jaar de verzoeken tot openbaarmaking zonder bijzonderheden uitgevoerd. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet is het aantal verzoeken toegenomen.

4.5 Onderhoud kapitaalgoederen

Deze paragraaf heeft tot doel te laten zien hoe de ODH de instandhouding waarborgt van de kapitaalgoederenvoorraad. De kapitaalgoederen van de ODH bestaan uit twee onderdelen: investeringen in ICT en investeringen in huisvesting/inventaris en thuiswerkplek. De kapitaallasten en onderhoudskosten van deze investeringen zijn opgenomen in de exploitatie.

Tabel Kredietoverzicht

Materiële vaste activa	Krediet	Uitgaven 2024	Realisatie 2024	Vermin- dering 2024	Totaal 2024	Restant- krediet
Vervangingskrediet ICT oud	473.000	41.695	33.827	-	75.522	397.478
Vervangingskrediet ICT nieuw	2.000.000	-	-	915.000	915.000	1.085.000
Totaal ICT krediet	2.473.000	41.695	33.827	915.000	990.522	1.482.478
Huisvesting en inventaris nieuw	407.900	46.219	76.360	-	122.579	285.321
Inrichting thuiswerkplek	92.100	92.095	23.295	-	115.390	-23.290
Totaal Krediet Huisvesting en Inventaris	500.000	138.314	99.655	-	237.969	262.031
Totaal	2.973.000	180.009	133.482	915.000	1.228.491	1.744.509

ICT Krediet

Van de vanaf 2017 beschikbaar gestelde kredieten voor de vervanging van ICT-investeringen was ultimo 2023 nog een restantkrediet van € 2,4 mln. beschikbaar. In 2017 was de verwachting dat de laptops zouden worden aangekocht en in de loop van 2023 is besloten de laptops te leasen wat in 2024 is gerealiseerd. De structurele last is € 183.000 per jaar en vertaald naar de 5 jaar looptijd is dit te vertalen als een investering van € 915.000. Dit betekent dat het op 1 januari beschikbare krediet voor ICT met dit bedrag bij de voorjaarsnota 2024 is bijgesteld naar € 1,516 mln. In 2024 is € 33.827 geïnvesteerd in mobiele voorziening en resteert voor 2025 en verdere jaren nog € 1,482 mln.

Krediet Huisvesting en Inventaris

Bij Voorjaarsnota 2022 is besloten voor huisvesting en inventaris en thuiswerkplek een krediet van € 500.000 beschikbaar te stellen. Van dit bedrag was ultimo 2024 nog een bedrag beschikbaar van € 262.031. Er is sprake van een overschrijding op het krediet inrichting thuiswerkplek. Echter, deze is in lijn met de vastgestelde financiële- en controleverordening ODH.

DEEL 2 Jaarrekening

1. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Wet- en regelgeving

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Algemene waarderingsgrondslagen

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Voor zover relevant wordt met oninbaarheid rekening gehouden. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben (met uitzondering van de opgebouwde vakantiegelden). Lasten en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. De gehanteerde valuta is de Euro.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het wettelijke verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals vakantiegelden en vakantiedagen.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. Op basis van de aanbevelingen van de commissie BBV geldt hetzelfde voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met een jaarlijks constante ontwikkeling.

Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - o Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 28 november 2024 door het Algemeen Bestuur is vastgesteld;
 - o Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
 - o Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - o Een verantwoordingsgrens van 2% (zijnde € 728.640) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - o Een rapporteringstolerantie van € 100.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Activa

Materiële vaste activa

Materiele vaste activa met *economisch* nut zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Afschrijving vindt op lineaire wijze plaats met ingang van het jaar volgend op het jaar waarin de investering is gedaan op basis van de verwachte gebruiksduur. Op grondbezit met economisch nut wordt niet afgeschreven.

De ODH kent geen vaste activa met *maatschappelijk* nut.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn:

a. Kosten onderzoek en ontwikkeling	4 jaar
b. Gereedschappen, meet- en geluidsapparatuur	5 jaar
c. Hardware en software automatisering met uitzondering van mobiele telefoons en tablets	5 jaar
d. Huisvesting en Kantoorinventaris	10 jaar
e. Mobiele telefoons en tablets	3 jaar

Specifieke investeringsbijdragen van derden, evenals aangewezen reserves worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven, conform de door het algemeen bestuur besloten wijze en termijnen. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.

Vlottende activa

Vorderingen worden gewaardeerd op de nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling (statische methode) van de inbaarheid van de vorderingen. Op basis hiervan zijn vorderingen uit hoofde van sociale voorzieningen geheel voorzien. De overlopende activa en liquide middelen zijn eveneens op basis van de nominale waarden gewaardeerd.

Onder de overlopende activa worden opgenomen:

- de van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel;
- overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.

Passiva

Eigen vermogen

Het totale eigen vermogen is gelijk aan het eigen vermogen van voorgaand jaar vermeerderd of verminderd met het resultaat voor bestemming. Voor zover het bestuur gedurende het jaar al besluiten over bestemmingsreserves heeft genomen, zijn de effecten van deze besluiten in de stand van die reserves per jaareinde verwerkt. Uit het resultaat voor reservemutaties en de effecten van genoemde bestuursbesluiten betreffende goedgekeurde reservemutaties volgt een resultaat voor bestemming, dat als een gescheiden post van het eigen vermogen is gepresenteerd. De reserves van het eigen vermogen worden onderscheiden in een algemene reserve en bestemmingsreserves. De overige bestemmingsreserves zijn door het bestuur ingesteld voor specifieke doeleinden, zoals de financiering van activa, verwachte bijdrage in projecten of relevante risico's. Voor alle bestemmingsreserves geldt dat het bestuur over de aard en omvang kan beslissen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd o.a. voor:

- a) verplichtingen voor op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen, waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten;
- b) voor kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van de lasten over een aantal begrotingsjaren.

Vlottende passiva

De vlottende passiva zijn op basis van de nominale waarden gewaardeerd. Onder de overlopende passiva worden afzonderlijk opgenomen:

- a) verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;
- b) de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren;
- c) overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.

2. Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur

Baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Bij de controle van het getrouw beeld door de onafhankelijk accountant wordt ook getoetst aan rechtmatigheidscriteria. Een drietal rechtmatigheidscriteria worden echter niet getoetst door de onafhankelijk accountant maar door het Dagelijks Bestuur. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In een rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties bet begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met de door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 7 november 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt voor de jaarrekening 2024 2% (2023 3%) van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 728.640.

Bevinding

Het Dagelijks Bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Het totaal van de fouten overschrijdt de daarvoor gestelde grens niet. De geconstateerde afwijkingen zijn opgenomen in de volgende tabel.

Criteria voor rechtmatigheid	Fouten
Begrotingscriterium	
1a Overschrijding lasten programma's	€ 810.000
1b Overschrijding investeringsbudgetten	€ 23.000
2 Ongeautoriseerde reservemutaties	€ 0
3 Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan het algemeen bestuur zijn gemeld	€ 0
Subtotaal	€ 833.000
4 Totaal van de begrotingsrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid, vastgelegd in de financiële verordening art. 4 lid 3.	€ 833.000
5 Resterend saldo aan begrotingsrechtmatigheden	€ 0
Voorwaarden criterium	
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	€ 251.900
Misbruik & Oneigenlijk gebruik	
Geen bevindingen	€ 0
Totaal financiële onrechtmatigheid	€ 251.900

In de paragraaf bedrijfsvoering van de jaarrekening 2024 worden de afwijkingen toegelicht waarbij ook wordt ingegaan op de ondernomen acties om afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

3. Balans

Activa	31-12-2024	31-12-2023	Passiva	31-12-2024	31-12-2023
Vaste activa			Vaste passiva		
Materiële vaste activa Materiële vaste activa	629.696 629.696	749.902 749.902	Algemene reserve - weerstandsvermogen - resultaat boekjaar Bestemmingsreserve - Eigenrisico dragerschap WW, ZW en WGA Voorzieningen - Werkloosheidsuitkering - Bovenwettelijk verlof	2.004.503 1.312.200 692.303 649.728 649.728 1.618.373 255.873 1.362.500	2.209.454 1.312.200 897.254 444.328 444.328 1.499.146 402.246 1.096.900
Totaal	629.696	749.902	Totaal	4.272.604	4.152.928
Vlottende activa			Vlottende passiva		
Uitzettingen met rente typische looptijd < 1 jaar - Vorderingen op openbare lichamen - Uitzetting in 's Rijksschatkist - Rekening courant SimplifiedCard - Overige vorderingen	10.350.966 3.278.504 6.614.627 2.468 455.367	9.828.508 3.124.559 6.315.118 2.943 385.888	Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd < 1 jaar Crediteuren Af te dragen BTW Af te dragen loonheffing en Sociale premies	4.251.036 288.787 2.261.008 1.701.241	4.287.645 373.829 2.321.611 1.592.205
Liquide middelen - Bank	546.690 546.690	521.922 521.922	Overlopende passiva Vooruit gefactureerde dwangsommen Nog af te rekenen/verrekenen resultaat nacalculatie Overige overlopende passiva	3.887.767 619.544 548.737 2.719.486	3.853.225 533.375 1.003.261 2.316.589
Overlopende activa - Vooruitbetaalde bedragen - Overige overlopende activa	884.055 384.904 499.151	1.193.466 484.023 709.443			
Totaal vlottende activa	11.781.711	11.543.896	Totaal vlottende passiva	8.138.803	8.140.870
Totaal activa	12.411.407	12.293.798	Totaal passiva	12.411.407	12.293.798

3.1. Toelichting op de balans

3.1 Vaste activa

Bedragen in €

Materiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Investerings met economisch nut	629.696	749.902
Totaal	629.696	749.902

Materiële vaste activa	Boekwaarde 1-1-2024	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Afschrij- vingen	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2024
Vervangingsinvestering ICT	185.200			90.873		94.327
Vervangingsinvestering mobiele apparatuur 2022	139.116	33.827		69.652		103.291
Aanschaf audiovisuele apparatuur 2022	57.360			14.340		43.020
Vervangingsinvestering DMS/RMA nieuw	23.018			7.673		15.345
Vervangingsinvestering HRM- gesprekencyclus (My Forms)	8.099			2.229		5.870
Vervangingsinvestering VTH	34.456			12.853		21.603
Totaal ICT krediet	447.249	33.827	-	197.620		283.456
Huisvesting en inventaris nieuw	223.249	76.360		37.649		261.960
Inrichting thuiswerkplek	79.404	23.295		18.419		84.280
Totaal Krediet Huisvesting en Inventaris	302.653	99.655	-	56.068		346.240
Totaal	749.902	133.482	-	253.688		629.696

In 2024 zijn de voorbereidingen gestart voor de verbouwing en verduurzaming van de bestaande huisvesting. Doel is de huisvesting aan te laten sluiten bij de huidige praktijk van hybride werken.

3.2 Vlottende activa

Bedragen in €

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Vorderingen op openbare lichamen	3.278.504	3.124.559
Overige vorderingen	455.367	385.888
Uiteenzetting in 's Rijksschatkist	6.614.627	6.315.118
Rekening courant SimplifiedCard	2.468	2.943
Totaal	10.350.966	9.828.508

De vorderingen op openbare lichamen bedragen in totaal € 3.278.504 en dat betreft vooral aanvullende bijdragen voor intensiveringen en additionele opdrachten van de deelnemers. Een bedrag ad € 199.192 heeft betrekking op te vorderen detachingsvergoedingen van medewerkers bij de Omgevingsdienst NL, de VNG en het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur.

Van de overige vorderingen met een totaalbedrag van € 455.367 heeft het volledige bedrag betrekking op nog te ontvangen dwangsommen.

In het kader van de wet Schatkistbankieren zijn alle decentrale overheden vanaf 15 december 2013 verplicht hun overtollige⁴ liquide middelen op een rekening courant bij het Ministerie van Financiën te storten.

Bedragen in €

Liquide middelen	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Bank	546.690	521.922
Totaal	546.690	521.922

⁴ Het woord 'overtollig' verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak.

Bedragen in €

Overlopende activa	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Vooruitbetaalde bedragen	384.904	484.023
Overige overlopende activa	499.151	709.443
Totaal	884.055	1.193.466

De overlopende activa bestaan uit door leveranciers vooruit gefactureerde bedragen die betrekking hebben op 2025. De overige overlopende activa hebben vooral betrekking op rente baten van € 87.410 over het 4^e kwartaal 2024 en diverse overige posten.

3.3 Vaste passiva

Bedragen in €

Eigen vermogen	Boek- waarde 1-1-2024	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Bestem- mings- Resultaat	Vermin- deringen	Boek- waarde 31-12-2024
Weerstandsvermogen	1.312.200	897.254	897.254	-	-	1.312.200
Rekeningresultaat 2023	897.254	-	-	897.254	-	-
Rekeningresultaat 2024	-	692.303	-	-	-	692.303
Algemene reserve	2.209.454	1.589.557	897.254	897.254	-	2.004.503
Eigenrisico dragerschap WW,ZW en WGA	444.328	205.400	-	-	-	649.728
Bestemmingsreserve	444.328	205.400	-	-	-	649.728
Totaal	2.653.782	1.794.957	897.254	897.254	-	2.654.231

De jaarrekening 2024 sluit met een batig saldo van € 692.303.

De ODH is eigenrisicodragers in het kader van de Werkloosheidswet (WW), de Ziektewet (ZW) en de Wet Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA). Voor de Ziektewet betekent het dat de uitkering na het tweede ziektejaar voor rekening van de ODH komt in plaats van het UWV. Ter dekking van het financieel risico is in 2022 een bestemmingsreserve eigen-risicodragerschap WW, ZW en WGA ingesteld.

De aanvullende bijdrage WW die bij de medewerkers over 2024 is ingehouden wordt rechtstreeks in de voorziening gestort. Vanaf 2024 vindt er geen inhouding meer plaats.

De bestemmingsreserve eigen risico WW, ZW en WGA kende ultimo 2024 een saldo van € 649.728.

Bedragen in €

Voorzieningen	Boekwaarde 1-1-2024	Toevoegingen i.v.m. wijziging methodiek	Reguliere toevoegingen	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2024
Werkloosheidsuitkering	402.246	-	2.113	148.487	255.872
Bovenwettelijk verlof	1.096.900	317.700	269.700	321.300	1.362.500
Totaal	1.499.146	317.200	271.813	469.767	1.618.372

De ODH heeft als risicodragers een voorziening gevormd voor de dekking van de (bovenwettelijk) werkloosheidsuitkering waardoor de kosten van de werkloosheidsuitkeringen niet op de exploitatie in toekomstige jaren drukken. In 2024 is € 148.487 aan werkloosheidsuitkering uitgekeerd. Naar aanleiding van een correctie in de pensioenregeling is € 2.113 gestort.

De voorziening bovenwettelijk verlof is verhoogd met € 317.200, op basis van het uursaldo vermenigvuldigd met het uurloon inclusief werkgeverslasten per medewerker. Deze verhoging was noodzakelijk omdat in voorgaande jaren door een verandering van methodiek rekening was gehouden met een te laag uursaldo. Uitgangspunt op 31-12-2023 was 21.556 uur terwijl in werkelijkheid het saldo 26.987 uur bedroeg.

In 2024 is er 5.153 uur toegevoegd en 6.134 uur onttrokken deze uren vertegenwoordigen een waarde van respectievelijk € 269.700 en € 321.300. Per saldo is het aantal uren afgenomen met 982 met een tegenwaarde van € 51.300. De voorziening is uiteindelijk verhoogd met € 265.600.

3.4 Vlottende passiva

Bedragen in €

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Crediteuren	288.787	373.829
Af te dragen BTW	2.261.008	2.321.611
Af te dragen loonheffing en sociale premies	1.701.241	1.592.205
Totaal	4.251.036	4.287.645

Bedragen in €

Overlopende passiva	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Vooruit gefactureerde dwangsommen	619.544	533.375
Nog af te rekenen/verrekenen resultaat nacalculatie	548.737	1.003.261
Overige overlopende passiva	2.719.486	2.316.589
Totaal	3.887.767	3.853.225

Dwangsommen:

Ultimo 2023 was een bedrag van € 533.375 aan dwangsommen gefactureerd. In 2024 is een bedrag van € 197.455 aan dwangsommen gefactureerd en is € 105.250 ontvangen en aan de deelnemende gemeenten uitbetaald. Daarnaast moet een bedrag van € 6.831 aan deurwaarderskosten nog worden verrekend met de deelnemers.

Van het saldo van € 619.544 is ultimo 2024 een bedrag van € 164.177 ontvangen maar nog niet uitbetaald. Het saldo van € 455.367 wordt pas nadat het volledige bedrag van de dwangsom is geïnd aan de deelnemende gemeenten uitbetaald.

Overige overlopende passiva:

Staffing management Services B.V.	€ 549.800
Overige leveranciers < € 50.000	€ 243.048
Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen	€ 566.030
Additionele projecten	€ 1.360.650

De in de balans ontvangen opgenomen voorschotbedragen voor additionele projecten zijn als volgt gespecificeerd.

Regeling	Stand per 1-1-2024	Vermeer- deringen	Verminde- ringen	Stand per 31-12-2024
E-PRTR (European Pollutant Release and Transfer Register)	-	6.956	6.956	-
Advisering BRIKS gemeenten	-	31.370	31.370	-
Versterking Omgevingsveiligheid (dp4)	-	7.665	7.665	-
Werkplan Spoed en Nazorg (SPUK Bodem)	88.620	1.888.645	1.141.352	835.913
SPUK IBP Versterking VTH-stelsel	210.999	117.059	191.311	136.747
SPUK Extra Toezicht en handhaving energiebesparingsplicht	493.291	579.972	685.273	387.990
Versterking Omgevingsveiligheid cluster 5	-	14.879	14.879	-
	792.910	2.646.546	2.078.806	1.360.650

3.5 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Artikel 53 van de BBV verplicht de ODH om in de toelichting op de balans inzicht te geven in de financiële verplichtingen waaraan de ODH is verbonden, voor zover die verplichtingen financiële consequenties hebben voor toekomstige jaren en deze verplichtingen niet zijn opgenomen in een balanspost. In de uitwerkingen van dit artikel is aangegeven dat alleen politiek-bestuurlijke en financieel gezien belangrijke verplichtingen dienen worden opgenomen.

Tabel Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Bedragen in €

Naam	Omschrijving	Start	Einde	Bedragen
Provincie Zuid-Holland	Huurcontract	1-jan-13	Looptijd 5 jaar, stilzwijgend verlengd tot 31-12-2027	2.550.000
Multilease	Leasecontract wagenpark	1-apr-18	Looptijd 3 jaar en verlengd tot 30-11-2025	88.000
Afas Software	Contract geïntegreerd salaris, financieel en HRM-systeem Profit	1-mei-20	Looptijd 4 jaar met optie 3 x 2 jaar verlenging tot 30-04-2030	111.400
Xerox Nederland B.V.	Dienstverleningsovereenkomst printers	1-jun-21	Looptijd 3 jaar met optie verlenging met 1 x 3 jaar tot 30-05-2027	65.300
Cauberg-Huygen Milieu B.V.	Milieucontroles	1-okt-21	Looptijd 1 jaar met optie verlenging met 2 x 1 jaar tot 31-08-2025	138.700
Monalyse	Media Monitor	1-jan-22	Looptijd 1 jaar, wordt stilzwijgend verlengd	11.000
Pro 10 B.V.	Inkoopadvisering	1-jan-22	Looptijd 1 jaar met optie verlenging met 3 x 1 jaar tot 31-12-2025	40.000
Lyreco B.V.	Kantoormeubilair	1-apr-22	Looptijd 4 jaar tot 31-03-2026	12.500
Bij 12	Toegang Nationale Databank Flora en Fauna	1-jul-22	Looptijd 4 jaar tot 30-06-2026	84.000
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.	Accountantsdienst	1-aug-22	Looptijd 3 jaar loopt af 31-8-2025	55.000
Health 2 Work	Thuiswerk meubilair	19-sep-22	Looptijd 3 jaar tot 31-08-2025	26.700
Cyvlomedia	Cyclorama en Globespotter	2-jul-23	Looptijd 2 jaar tot 01-07-2025	12.200
Odido Netherlands B.V.	Raamovereenkomst Provinciale Telefonie PT2023	14-jul-23	Looptijd 3 jaar met optie stilzwijgende verlenging tot 13-06-2026	26.400
PostNL Pakketten Benelux B.V.	Postdiensten	1-aug-23	Looptijd 1 jaar wordt stilzwijgend verlengd	12.800
Recruitment Marketeers B.V.	Arbeidsmarktcommunicatie	1-nov-23	Looptijd 2 jaar tot 31-10-2025	100.000
Arbo Concern B.V.	Arbodienst	1-jan-24	Looptijd 2 jaar met optie 3 x 1 jaar verlenging tot 30-04-2025	118.100
DCMR Milieudienst Rijnmond	Meldkamer Milieutelefoon DVO	1-jan-24	Looptijd 2 jaar tot 31-12-2025	22.500
Sogeti Nederland B.V.	Server-, werkplek-, applicatie- en cloudbeheer	1-apr-24	Looptijd 3 jaar tot 31-03-2027	1.617.200
ARP Nederland B.V.	Leasecontract laptops	29-apr-24	Looptijd 5 jaar tot 28-04-2028	594.700
Wolters Kluwer Nederland B.V.	Abonnement Juridische bibliotheek	13-mei-24	Looptijd 3 jaar tot 12-05-2027	51.600
IntercConcept B.V.	Vergunningverlening, toetsing en toezicht BRIKS taken	1-jun-24	Looptijd 2 jaar tot 31-05-2026	14.200
Idgis B.V.	Regionale risicokaart	1-jul-24	Looptijd 1 jaar tot 31-12-2025	33.600
Breur	Dienstkleding en PBM's	1-sep-24	Looptijd 2 jaar met optie 2 x 1 jaar verlenging tot 31-08-2026	16.700
Medewerkers	Verlofrechten	31-dec-24	Wettelijk verlof 2024	255.200

4. Overzicht van lasten en baten

De ODH sluit het jaar af met een positief saldo van € 692.000 en dat is beduidend beter dan het begrote te kort van € 93.000 dat gemeld is bij de najaarsnota 2024. Al met al een verbeterd resultaat van circa € 785.000 ten opzichte van de Najaarsnota. Na het vaststellen van de Najaarsnota is door het provinciaal bestuur nog een budget toegekend voor de vergunningverlening Stikstof, Bodemenergiesystemen en Soortenmanagementplan, tezamen € 1.029.000. Deze wijziging is opgenomen in de kolom wijziging na Najaarsnota.

Tabel Programmaverantwoording

Bedragen * € 1.000

Omschrijving programma	Jaar-rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging NJN 2024	Administra-tieve wijziging	Begroting na wijziging 2024	Jaar-rekening 2024	Afwijking
Toetsing en Vergunningverlening	11.104	9.151	11.631	1.157	12.788	12.236	552
Additionele projecten	-	-	2.247	-	2.247	1.093	1.154
Totaal lasten Toetsing en Vergunningverlening	11.104	9.151	13.878	1.157	15.035	13.329	1.706
Toezicht en Handhaving	8.272	7.631	8.144	-	8.144	8.672	-528
Additionele projecten	-	-	1.189	-	1.189	708	481
Totaal lasten Toezicht en Handhaving	8.272	7.631	9.333	-	9.333	9.380	-47
Overhead	13.208	11.273	13.311	128	13.439	13.530	-89
Additionele projecten	-	-	-	-	-	193	-193
Heffing Vpb	-	-	-	-	-	-	-
Onvoorzien	-	-	50	-	50	-	50
Totaal overig	13.208	11.273	13.361	128	13.489	13.723	-232
Totaal lasten programma's	32.584	28.055	36.572	1.285	37.857	36.432	1.427
Algemene dekkingsmiddelen	-32.848	-28.258	-32.351	-1.285	-33.636	-34.438	803
Overig	-	-	-	-	-	-	-
Additionele projecten	-	-	-3.436	-	-3.436	-1.994	-1.442
Totaal baten	-32.848	-28.258	-35.787	-1.285	-37.072	-36.432	-639
Saldo van baten en lasten	-264	-203	785	-	785	0	788
Mutaties reserves	-633	204	-692	-	-692	-692	-
Gerealiseerd resultaat	-897	1	93	-	93	-692	788

Per programma worden afwijking van het budget groter dan € 50.000 kort toegelicht. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de reguliere programma's en de additionele projecten.

4.1 Toelichting overzicht van lasten en baten

De reguliere programma's

Programma Toetsing en Vergunningverlening

Dit programma sluit met een incidenteel voordelig saldo van € 552.000. Dit saldo is met name toe te schrijven aan lagere kosten voor inzet capaciteit ad € 316.000, onderzoek ad € 130.000 en diverse overige posten tezamen € 106.000.

Programma Toezicht en Handhaving

Dit programma sluit met een nadelig saldo van € 528.000. De overschrijding is met name toe te schrijven aan incidentele hogere personele kosten ad € 619.000 en incidentele besparingen op materiële uitgaven tezamen € 91.000. De incidentele overschrijding van de personeelslasten is het gevolg van het vervroegd aantrekken van medewerkers met het oog op de uitstroom van met name de pensioengerechtigden. De achterliggende reden hiervoor is het borgen van continuïteit van de werkzaamheden door warme overdracht van kennis en ervaring.

Programma Overhead

Het programma kent een nadelig saldo van € 89.000 waarvan het resultaat een optelsom is van een aantal posten. De belangrijkste afwijkingen doen zich voor op:

Personeelskosten:

Aan personeelskosten is € 131.000 minder uitgegeven. Dit is deels toe te schrijven aan vacatures bij de afdeling Bedrijfsvoering;

Opleidingen:

Aan opleidingen is door vertraging van het opstarten van de ODNL academie de beoogde bijdrage niet geïnd en is het beoogde aanbod niet volledig benut wat heeft geleid tot een onderuitputting van € 209.000;

Algemene personeelskosten:

Aan algemene personeelskosten is € 194.000 meer uitgegeven. Dit is toe te schrijven aan de fors ingezet op werving van personeel om de vacatures te kunnen vervullen in een lastige arbeidsmarkt en flankerend personeelsbeleid en dan in het bijzonder voor het coachen van jongen medewerkers;

Overige bedrijfsmiddelen:

Deze post heeft een voordelig saldo van € 589.000 en het voordeel is voornamelijk toe te schrijven aan de in de bijdragen van de deelnemers begrepen dekking voor de bedrijfsvoering, de zo genoemde “Materiële taakuitbreiding”. Na het opstellen van de NJN is deze post toegenomen tot € 539.000 en kan door het ontbreken van een momenten voor het nemen van een bestuurlijk besluit door het AB niet meer verdeeld worden over de verschillende programma's. Daarnaast zijn er nog besparingen geweest op de diverse budgetten van € 50.000.

Voorziening verlofsparen:

Medewerkers kunnen verlofsparen door gebruikmaken van het verlof uit overwerk, uren uit het bovenwettelijk vakantieverlof en IKB. Het spaarverlof kan worden opgenomen voor korte duur, maar ook voor een langere verlofperiode. De gespaarde uren worden gekapitaliseerd en gestort in de daarvoor ingestelde voorziening. Voor 2024 is € 265.600 toegevoegd aan de voorziening om te kunnen voldoen aan de toekomstige verplichtingen. Het aantal gespaarde uren ultimo 2024 is 26.005 en de omvang van de voorziening bedraagt € 1.362.500.

Overig:

De aan de Werkkosten Regeling (WKR) gerelateerde uitgaven en het project Documenten op orde is per saldo € 85.000 meer uitgegeven dan begroot.

Baten:

De op het programma overhead geraamde baten ad € 474.000 die niet gerealiseerd zijn hebben betrekking op de prijscompensatie 2024 ad € 308.000 te dekken uit het rekeningresultaat 2023 en € 166.000 voor inkomsten uit detachering. De werkelijke realisatie voor prijsindexatie 2023 is onttrokken aan de algemene reserve (programma Reserves). De op dit programma niet gerealiseerde inkomsten voor detachering zijn verantwoord op het programma Algemene dekkingsmiddelen en verklaren daar de hogere inkomsten.

Onvoorzien:

De post onvoorzien van € 49.500 is in 2024 niet aangewend.

Algemene dekkingsmiddelen

Het programma Algemene dekkingsmiddelen sluit met een voordelig saldo van € 802.000 en bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Hogere renteopbrengsten uit Schatkistbankieren	€	46.000
2. Bijdrage UWV voor compensatie zwangerschapsverlof	-	155.000
3. Inkomsten uit detachering	-	130.000

4. Prijscompensatie uit rekeningresultaat 2023	-	363.000
5. Overig	-	108.000

Heffing Vpb

Met het Bureau Belastingplicht Overheidsondernemingen zijn in 2016 afspraken gemaakt dat indien een Omgevingsdienst zijn overheidstaken op basis van wetgeving uitvoert en op alle andere (commerciële) activiteiten geen winst behaalt de Omgevingsdienst dan niet Vpb-plichtig is. De ODH belast zijn producten en diensten uitsluitend tegen kostprijs (zonder winstoverslag) door aan zijn afnemers. Met inachtneming hiervan is geconcludeerd dat de ODH niet Vpb-plichtig is (en dus geen fiscale administratie hoeft te voeren en geen aangifte hoeft te doen).

Mutaties reserves

De ODH is eigenrisicodragers in het kader van de Werkloosheidswet (WW), de Ziektewet (ZW) en de Wet Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA). Voor de Ziektewet betekent het dat de uitkering na het tweede ziektejaar voor rekening van de ODH komt in plaats van het UWV. Ter dekking van het financieel risico is in 2022 een bestemmingsreserve eigen-risicodragerschap WW, ZW en WGA ingesteld.

Het structurele premiebedrag werkhervattingskas van € 184.000 dat vanaf 2022 niet meer is verschuldigd is in de bestemmingsreserve gestort en wordt jaarlijks geïndexeerd met het percentage loonsomstijging. Onttrekking aan de bestemmingsreserve vindt plaats op het moment dat een WW-uitkering, ZW-uitkering of WGA-uitkering is verschuldigd.

Het te onttrekken bedrag wordt gestort in een voorziening waaruit de verschuldigde uitkeringen worden betaald. Jaarlijks wordt (bij het opstellen van de begroting en/of jaarrekening) op basis van de instroom de hoogte van de bestemmingsreserve beoordeeld en zo nodig bijgesteld. In 2024 is conform de begroting € 204.000 gestort in de reserve.

Bij vaststelling van de jaarrekening 2023 is het batig resultaat van € 897.254 in de algemene reserve gestort en onttrokken voor de dekking van:

- de indexering 2024 ad € 307.600 waardoor de bijdrage van de deelnemers incidenteel is verlaagd;
- de afrondende fase van het project Documenten op orde ad € 100.000; en
- de dekking van kosten organisatieontwikkeling en de uitvoering van het Koersplan 2024-2028 ad € 687.700.

De additionele projecten

Naast de structurele werkzaamheden voert de ODH ook incidentele werkzaamheden uit die niet onder het beleid van Nacalculatie vallen. Voor de werkzaamheden zijn specifieke afspraken gemaakt voor de te maken en declareren kosten. De additionele projecten hebben nooit een financieel resultaat en dienen op nul te sluiten

Tabel Additionele projecten

Bedragen * € 1.000

Project	Opdrachtgever	Beschikt budget	Kosten tot en met 2023	Kosten 2024	Beschikbaar vanaf 2025
E-PRTR (European Pollutant Release and Transfer Register)	Provincie Zuid-Holland	6.700		6.956	
Advisering BRIKS gemeenten	Provincie Zuid-Holland	102.900		31.370	
Versterking Omgevingsveiligheid (dp4)	Omgevingsdienst NL	7.665		7.665	
Werkplan Spoed en Nazorg (SPUK Bodem)	Provincie Zuid-Holland	2.057.000		1.054.896	
SPUK IBP Versterking VTH-stelsel	Min. Infrastructuur en Waterstaat	502.442	139.996	192.561	169.885
SPUK Extra Toezicht en handhaving energiebesparingsplicht	Min. Klimaat en Groene Groei	2.709.182	623.576	685.274	1.400.332
Versterking Omgevingsveiligheid cluster 5	Omgevingsdienst NL	132.500		14.879	
Totaal		5.518.389	763.572	1.993.601	1.570.217

De additionele projecten IBP VTH en extra toezicht en handhaving energiebesparingsplicht (SPUK THE) zijn meerjarig. Het beschikbare budget per regeling dat niet is aangewend wordt doorgeschoven naar het volgende jaar.

5 Nacalculatie en deelnemersbijdragen

Nacalculatie

Het algemeen bestuur heeft op 26 juni 2019 besloten om na te calculeren op basis van het werkelijk aantal bestede uren x werkelijk uurtarief. Bij het opstellen van de jaarrekening is de balans opgemaakt van de werkelijk gepresteerde uren en hoe deze zich verhouden met de begrote uren. Wanneer het verschil van de deelnemersbijdrage tussen voor- en nacalculatie zich binnen de bandbreedte van 10% bevindt dan wordt het verschil meegenomen naar een volgend dienstjaar via een vordering of schuld op de balans. Is het verschil van de deelnemersbijdrage tussen voor- en nacalculatie meer dan 10% dan wordt het verschil buiten de bandbreedte van 10% met de deelnemer afgerekend.

Het opstellen van de nacalculatie gebeurt aan de hand van de volgende uitgangspunten:

1. Het berekenen van een geactualiseerd voorcalculatorisch tarief op concernniveau en per deelnemer. Dit door het totaal van de deelnemersbijdrage te delen door het totaal geraamde uren;
2. Het berekenen van het nacalculatorisch tarief op concernniveau en per deelnemer. Dit door de werkelijke lasten te delen door de werkelijke uren.

Het resultaat van het de nacalculatie 2024 bedraagt € 526.150 op basis van het 12.489 extra bestede uren. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de balansposities van de deelnemers. Ondanks het feit dat significant meer uren besteed zijn dan begroot, nemen de balansposities toe doordat het gemiddeld uurtarief lager ligt dan de tarieven waarmee in de begroting rekening was gehouden.

In onderstaande tabellen zijn de uitkomsten van de vastgestelde methodiek nacalculatie opgenomen per deelnemer. Bij berekening van de afwijking wordt het balanssaldo van de afrekening/verrekening per 31-12-2023 meegenomen.

Tabel Afwikkeling saldo nacalculatie 2023 per deelnemer

Bedragen in €

Deelnemers	Nacalculatiesaldo 31-12-2023	Afwikkeling resultaatbestemming 2023	Lekstroom	Afrekening 2023	Saldo 1-1-2024
Delft	-112.274	110.147			-2.127
Den Haag	-78.270	39.347			-38.923
Leidschendam-Voorburg	-91.143	-15.206			-106.349
Midden-Delfland	44.870	-30.942			13.928
Pijnacker-Nootdorp	-105.948	-2.296		20.488	-87.756
Rijswijk	70.445	-5.017			65.428
Wassenaar	0	-39.585			-39.585
Westland	-365.152	-213.313	95.400	134.209	-348.856
Zoetermeer	-125.009	-11.137		6.380	-129.766
Provincie Zuid-Holland	-240.780	366.048			125.268
Totaal	-1.003.261	198.046	95.400	161.077	-548.738

Tabel Financieel effect nacalculatie 2024 per deelnemer

Bedragen in €

Deelnemers	Bijdrage 2024 na wijziging	Geraamde uren	Gemiddeld tarief voorcalculatie	Quotiënt	Gemiddeld tarief nacalculatie	Gerealiseerde uren werkplan	Bijdrage 2024 op basis nacalculatie	Effect nacalculatie
Delft	1.638.000	14.612	112,10	0,9439	105,81	14.920	1.578.737	-59.263
Den Haag	7.557.000	68.952	109,60	0,9439	103,45	74.209	7.676.942	119.942
Leidschendam-Voorburg	1.178.000	10.474	112,47	0,9439	106,16	11.001	1.167.896	-10.104
Midden-Delfland	702.000	6.304	111,36	0,9439	105,11	6.273	659.313	-42.687
Pijnacker-Nootdorp	987.000	8.802	112,13	0,9439	105,84	10.289	1.089.034	102.034
Rijswijk	903.000	8.089	111,63	0,9439	105,36	8.389	883.855	-19.145
Wassenaar	621.000	5.533	112,24	0,9439	105,94	5.664	600.081	-20.919
Westland	4.736.000	42.368	111,78	0,9439	105,51	42.897	4.526.115	-209.885
Zoetermeer	1.341.000	11.968	112,05	0,9439	105,76	12.515	1.323.634	-17.366
Provincie Zuid-Holland	13.670.600	111.190	122,95	0,9439	116,05	114.624	13.301.843	-368.758
Totaal	33.333.600	288.292	115,62	0,9439	109,14	300.781	32.807.450	-526.150

Tabel Nacalculatiesaldo per deelnemer per 31-12-2024

Bedragen in €

Deelnemers	Saldo 1-1-2024	Effect nacalculatie 2024	Saldo voor afrekening	Bandbreedte 10%	Afwijking binnen bandbreedte	Afrekening buiten bandbreedte	Verrekening via balans
Delft	-2.127	-59.263	-61.390	163.800	Ja	0	-61.390
Den Haag	-38.923	119.943	81.019	755.700	Ja	0	81.019
Leidschendam-Voorburg	-106.349	-10.104	-116.453	117.800	Ja	0	-116.453
Midden-Delfland	13.928	-42.687	-28.759	70.200	Ja	0	-28.759
Pijnacker-Nootdorp	-87.756	102.034	14.278	98.700	Ja	0	14.278
Rijswijk	65.428	-19.145	46.283	90.300	Ja	0	46.283
Wassenaar	-39.585	-20.919	-60.504	62.100	Ja	0	-60.504
Westland	-348.856	-209.885	-558.741	473.600	Nee	-85.141	-473.600
Zoetermeer	-129.766	-17.366	-147.132	134.100	Nee	-13.032	-134.100
Provincie Zuid-Holland	125.268	-368.757	-243.489	1.367.060	Ja	0	-243.489
	-548.738	-526.150	-1.074.888	3.333.360		-98.173	-976.715

Negatieve bedragen betreffen een schuld van ODH aan de betreffende deelnemer

6 Overzicht incidentele lasten en baten

De in dit overzicht opgenomen lasten en baten zijn als incidenteel bestempeld, omdat deze lasten en baten alleen in 2024 zijn gerealiseerd.

Bedragen * € 1.000

Onderwerpen	T&V	T&H	Overhead	Algemene dekkings-middelen	Reserve	Saldo
Intensivering werkplannen	2.566	432	1.039	-4.037		-
Additionele werkzaamheden	1.093	708	193	-1.994		-
Verlagen bijdrage deelnemers voor indexering uit rekeningresultaat 2023				308		308
Detacheringsvergoedingen			292	-292		-
Documenten op orde			100			100
Organisatie ontwikkeling en Koersplan:						
- Processen op orde			173			173
- Ontwikkeling Koersplan 2024-2028			82			82
- Digitale handtekening			153			153
- AGV-proofwerken			153			153
Voordelig saldo nacalculatie 2023				-198		-198
Storting voorziening bovenwettelijk verlof			266			266
Totaal incidentele lasten en baten	3.659	1.140	2.451	-6.214	-	1.036
Onttrekking Algemene reserve dekking indexering					-308	-308
Onttrekking Algemene reserve dekking documenten op orde					-100	-100
Onttrekking Algemene reserve voor organisatie ontwikkeling en Koersplan					-490	-490
Totaal onttrekkingen aan reserves					-897	-897
Saldo van Baten en Lasten						139

Bedragen * € 1.000

Structureel saldo jaarrekening	Begroot*	Realisatie
Baten	29.954	36.048
Lasten	30.616	36.432
Saldo van baten en lasten	-662	-211
Toevoeging aan reserves	205	205
Onttrekking aan reserves	897	897
Saldo reserve mutaties	692	692
Resultaat	30	308
Incidentele baten	7.290	7.076
Incidentele lasten	7.412	7.215
Saldo van incidentele baten en lasten	-122	-139
Resultaat	-92	169

*Begroot na wijziging

Toelichting op de incidentele baten en lasten.

Intensivering werkplannen:

De intensiveringen voor 2024 zijn te onderscheiden naar specifieke werkzaamheden voor:

- De afdeling Toetsing en Vergunningverlening hebben werkzaamheden betrekking op Omgevingsveiligheid, Bodem, Stikstof, Soortenbescherming en Water.
- De afdeling Toezicht en Handhaving hebben de werkzaamheden betrekking op Label C, Lekstromen, Indirecte lozingen en Evenementen.

Additionele werkzaamheden:

De additionele werkzaamheden worden gefinancierd door specifieke uitkeringen die waarvan de grootste betrekking hebben op de uitvoering van Spoed en Nazorg voor een bedrag van € 1,1 miljoen opdracht van de Provincie Zuid Holland, de Versteking VTH-stelsel voor een bedrag van € 0,2 miljoen in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en het project Extra toezicht en handhaving energiebesparingsplicht voor een bedrag van € 0,7 miljoen in opdracht van het ministerie van Klimaat en Groene Groei.

Verlagen bijdragen deelnemers voor indexering uit rekeningresultaat 2023:

Bij het vaststellen van de Voorjaarsnota is besloten incidenteel de prijscompensatie 2024 te dekken uit het rekeningresultaat 2023.

Detacheringsvergoedingen:

Ook in 2024 zijn een aantal medewerkers op detacheringsbasis werkzaam geweest bij andere overheidsinstellingen. Deze baten is ingezet voor inhuur

Documenten op orde:

In het 1e kwartaal van 2024 is het project documenten op orde, wat al enige jaren liep afgerond. De dekking voor de kosten komt uit het rekeningresultaat 2023.

Organisatie ontwikkeling en Koersplan:

In het streven efficiënter te kunnen werken zijn in 2024 enerzijds een aantal IT projecten opgepakt die de werkdruk moeten verlagen en anderzijds de beleidslijnen hebben geschets voor een toekomstbestenige ODH zoals verwoord in het Koersplan 2024-2028.

Storting voorziening bovenwettelijk verlof:

Voor 2024 is € 265.600 (nadeel) toegevoegd aan de voorziening om te kunnen voldoen aan de toekomstige verplichtingen. Het aantal gespaarde uren ultimo 2024 is 26.005 en de omvang van de voorziening bedraagt € 1.362.500.

7 Wet normering topinkomens

WNT-verantwoording 2024 Omgevingsdienst Haaglanden

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op de Omgevingsdienst Haaglanden. Het voor de Omgevingsdienst Haaglanden toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 223.000 (het algemene bezoldigingsmaximum).

Het WNT-maximum voor de leden van het Algemeen Bestuur bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband. De toezichthoudende topfunctionarissen bij de ODH (leden van het Algemeen en Dagelijks Bestuur) ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden. In verband daarmee is volstaan met het opnemen van de naam en de functie van de toezichthoudende topfunctionarissen.

Bedragen in €	Chr. van der Kamp
Functiegegevens	Directeur/Secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2024	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	148.821
Beloningen betaalbaar op termijn	23.321
<i>Subtotaal</i>	<i>172.142</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	172.142
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan:	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2024	
Aanvang en einde functievervulling in 2024	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor 2024 in fte	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	141.560
Beloningen betaalbaar op termijn	22.510
<i>Subtotaal</i>	<i>164.070</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	164.070

Naam topfunctionaris	Aanvang en einde functievervulling in 2024	Organisatie	Functie
M. Ferwerda	1/1 - 31/12	Westland	Voorzitter AB/DB
R. Weerwag	1/1 - 31/12	Zoetermeer	Lid AB
A. Kapteijns	1/1 - 31/12	Den Haag	Lid AB/DB
R. Barker	1/1 - 31/12	Den Haag	Lid AB/DB
M. Huijsmans	1/1 - 31/12	Delft	Lid AB/DB
B. van der Stee	1/1 - 31/12	Westland	Lid AB
M. Belt	1/1 - 31/12	Leidschendam-Voorburg	Lid AB/DB
M. van Bijnen	1/1 - 31/12	Pijnacker-Nootdorp	Lid AB
M. Wit	1/1 - 31/12	Rijswijk	Lid AB
L. van Doeveren	1/1 - 31/12	Wassenaar	Lid AB
M. Oderwald-Ruijsbroek	1/1 - 31/12	Midden-Delfland	Lid AB
M. Stolk	1/1 - 31/12	Zuid-Holland	Lid AB/DB
A. Weverling	10/9 - 31-12	Zuid-Holland	Lid AB
J. Baljeu	1/1 - 10/7	Zuid-Holland	Lid AB

8 Besluit Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Haaglanden;

Gelezen het voorstel van het Dagelijks Bestuur van 28 maart 2025;

Gelezen het verslag van bevindingen van de onafhankelijke accountant;

Gelezen het verslag en het advies van de rekeningcommissie;

Gelezen de reactie van het Dagelijks Bestuur van 12 juni 2025;

BESLUIT:

1. De Ontwerp Jaarstukken 2024 vast te stellen;
 2. Voorgesteld wordt het rekeningresultaat 2024 van € 692.303 te bestemmen voor:
 - a. Bijdrage in de taakstelling voor de jaren 2026 en 2027 € 400.000
 - b. Storting in de Algemene Reserve voor de dekking van de begrotingstekorten 2026 en 2027 - 292.303
- € 692.303

Aldus besloten in de openbare vergadering van het algemeen bestuur op 3 juli 2025.

De secretaris,

De voorzitter,

Mr. C. van der Kamp

M.R. Ferwerda Msc.

DEEL 3 Bijlagen

Bijlage 1. Baten en lasten per taakveld

In de gewijzigde BBV is opgenomen dat in de begroting en jaarrekening een overzicht moet worden opgenomen van de geraamde en gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

Voor de beleidsindicatoren van het taakveld bestuur en ondersteuning is voor de inwoneraantallen uitgegaan van de aantallen per 1-1-2024 (bron: CBS Statline).

Voor het taakveld volksgezondheid en milieu zijn vooralsnog geen beleidsindicatoren opgenomen. Het hanteren van streefcijfers voor activiteiten van de ODH, waarbij er interactie is met partijen uit de samenleving, heeft weinig waarde omdat juist overleg en het trachten van het bereiken van consensus van groter belang kunnen zijn dan een streefgetal voor bijvoorbeeld tijdsbesteding. De ODH kan in het geval van wettelijke normen wanneer sprake is van bijvoorbeeld incomplete aanvragen of te laat verkregen externe adviezen, 'op tijd' weigeren. Echter bevoegde gezagen geven aan soms de voorkeur te geven aan een zorgvuldig proces boven het halen van een tijdslimiet.

Uit bovenstaande aspecten moge blijken dat naast een kwantitatieve kant ook de kwaliteit van het proces naar de maatschappij aandacht verdient. De aandacht die ook onze opdrachtgevers hiervoor vragen spreekt boekdelen. Het spreekt voor zich dat het halen van termijnen uitgangspunt blijft.

Tabel Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Omschrijving programma	Begroting 2024 voor wijziging			Begroting 2024 na wijziging			Realisatie 2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0.4 Overhead	11.273	0	11.273	13.489		13.489	13.530		13.530
0.8 Overige baten en lasten	-	28.258	-28.258		33.636	-33.636		34.438	-34.438
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-								0
0.10 Reserves	204	0	204		692	-692		692	-692
Bestuur en ondersteuning	11.477	28.258	-16.781	13.489	34.328	-20.839	13.530	35.130	-21.600
Milieubeheer	16.781		16.781	20.932		20.932	20.908	0	20.908
Volksgezondheid en milieu	16.781	0	16.781	20.932	0	20.932	20.908	0	20.908
Totaal	28.258	28.258	0	34.421	34.328	93	34.438	35.130	-692

Tabel Beleidsindicatoren bestuur en ondersteuning

Naam indicator	Eenheid	Bron	Begroting			Realisatie		
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	CBS Statline	225,59	1.143.900	0,20	238,50	1.162.453	0,21
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	CBS Statline	215,74	1.143.900	0,19	243,76	1.162.453	0,21
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen bron	9.213.500	1.143.900	8,05	35.728.894	1.162.453	30,74
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom en inhuur	Eigen bron	695.900	22.271.100	3,12%	7.074.420	28.408.719	24,90%
Overhead	% totale lasten	Eigen bron	11.273.400	28.054.400	40,18%	13.734.511	34.438.000	39,88%

Bijlage 2. Kerngegevens en bestuursstructuur

Tabel Vertegenwoordiging bestuur

Artikel 15, lid 2a	Algemeen bestuur			Dagelijks bestuur
Deelnemers	Aantal leden	Stemverdeling	Stemverhouding	
Delft	1	16	16	1
Den Haag	2	27	54	1
Leidschendam-Voorburg	1	4	4	1
Midden-Delfland	1	4	4	
Pijnacker-Nootdorp	1	8	8	
Rijswijk	1	8	8	
Wassenaar	1	4	4	
Westland	2	14	28	1
Zoetermeer	1	16	16	
Provincie Zuid-Holland	2	29	58	1
Totaal	13	130	200	5

Bijlage 3. Kwantitatieve verantwoording realisatie programma's

1 Programma T&V

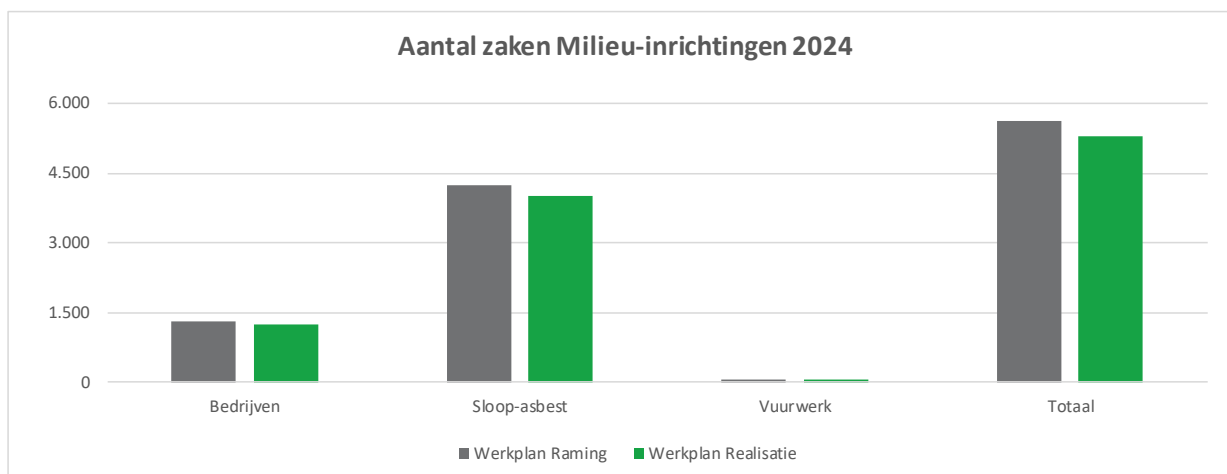
Bedrijven-milieu

Binnen het cluster bedrijven -milieu heeft het leeuwendeel van het aantal zaken betrekking op het behandelen van (asbest)slopmeldingen en activiteiten van bedrijven. Slechts een klein deel heeft betrekking op vuurwerkactiviteiten.

Het aantal zaken voor bedrijven -milieu ligt over 2024 iets onder het geraamde aantal (grafiek 12). In 2024 zijn voor de gemeente Den Haag de vuurwerkverkoopvergunningen verzorgd.

Het bevoegd gezag heeft een (wettelijke) verplichting om regelmatig te bezien of vergunningen nog voldoende actueel zijn en of daarin opgenomen beperkingen en voorschriften nog toereikend zijn. Dit aspect is opgenomen in de in mei 2020 uitgebrachte nota "VTH Beleid gemeentelijke taken Omgevingsdienst Haaglanden". Naar aanleiding van een beoordeling van het milieuvergunningbestand van de Haaglandengemeenten is een prioritering aangebracht en zijn actualisaties opgenomen in de individuele werkplannen voor 2024. Voor de provincie wordt al langer een actualisatieprogramma voor milieuvergunningen uitgevoerd.

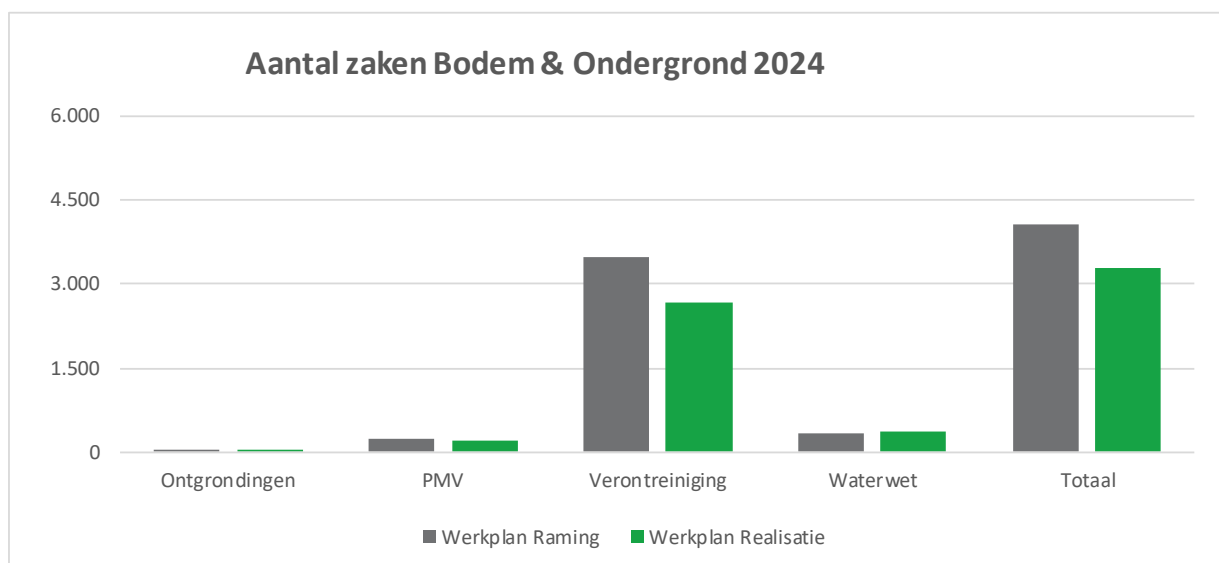
Grafiek 12 Aantal zaken milieu-inrichtingen

Bodem & Ondergrond

Dit cluster bestaat uit werkzaamheden op gebied van bodemverontreiniging, waterwet, ontgroningen en de ZHOV. Het leeuwendeel van de activiteiten hebben betrekking op het aspect bodemverontreiniging. Noemenswaardig zijn de vergunningaanvragen van Dunea zowel voor het winnen van drinkwater als voor werkzaamheden om de drinkwaterleidingen op orde te houden. Het aantal zaken voor bodem & ondergrond is vooral voor wat betreft de bodemtoetsen, in 2024 iets onder de bijgestelde raming uitgekomen. Voor de verdeling van de zaken zie grafiek 13

Grafiek 13 Aantal zaken Bodem & Ondergrond

Natuurbescherming

Natuurbescherming betreft een zogeheten geconcentreerde provinciale taak die voor het gehele grondgebied van de provincie wordt uitgevoerd. Deze taak omvat de werkvelden Natura 2000 (gebiedsbescherming waaronder stikstof), flora en fauna (soortenbescherming) en beheer- en schadebestrijding. De grafieken voor Natuurbescherming gaan uit van de bijgestelde ramingen, dat wil zeggen invulsief de aanvullende opdrachten. Omdat sprake was van een aanzienlijk additioneel volume, laten de grafieken geen volledig juist beeld zien ten opzichte van de oorspronkelijke raming, dat wil zeggen zonder aanvullende opdrachten.

Natura 2000 (gebiedsbescherming)

Deze taak ondervindt grote invloed van de uitspraak eind mei 2019 rond de stikstofregelgeving (vernietiging PAS). Deze uitspraak heeft in combinatie met de overbelasting van veel Natura 2000 gebieden gezorgd voor een toegenomen complexiteit om natuurvergunningen (Natura 2000) af te geven. Het Rijk en de provincies werken vanaf 2019 aan oplossingen om de stagnatie als gevolg van de stikstofproblematiek op te lossen. Dit heeft geresulteerd in een aantal aanpassingen in de regelgeving voor natuurvergunningen. Onderdeel daarvan was het voorzien in een stikstofregistratiesysteem ter ondersteuning van de vergunningverlening voor woningbouwprojecten en het in 2021 laten vervallen van de vergunningplicht voor activiteiten die geen significant effect op natuurgebieden tot gevolg hebben. Ook is in 2021 voorzien in een bouwvrijstelling, dat wil zeggen dat er voor de aanleg- en sloopfase van een project niet langer een vergunning nodig was. In november 2022 heeft de Raad van State deze vrijstelling buiten toepassing verklaard.

In 2024 is er specifieke aandacht geweest aan het proces om het knelpunt van de “PAS-melders” (houders van een vervallen natuurtoestemming door de PAS-uitspraak) aan te pakken. Inmiddels zijn de aanmeldingen van ruim 200 PAS-melders in Zuid-Holland geverifieerd (getoetst). Zodra er stikstofdepositieruimte beschikbaar komt kunnen de voor legalisering in aanmerking komende PAS-melders worden voorzien van een natuurvergunning. Landelijk worden acties voorbereid om te komen tot een serieuze daling van de stikstofdeposities met als doel om de natuur zich weer te laten herstellen. Het ontbreken van echte oplossingen werkt complicerende voor het verlenen van natuurvergunningen. Het aantal gerealiseerde zaken voor natuurvergunningen (gebiedsbescherming) ligt in 2024 onder de raming.

De uitspraak van de Raad van State van 18 december 2024 zorgt ervoor dat ongebruikte stikstofruimte niet mag worden ingezet (intern salderen) zonder natuurvergunning en dat dat geldt met terugwerkende kracht. Dit kan grote gevolgen hebben voor onder meer de woondeal, verduurzaming en de energie- en klimaatopgave.

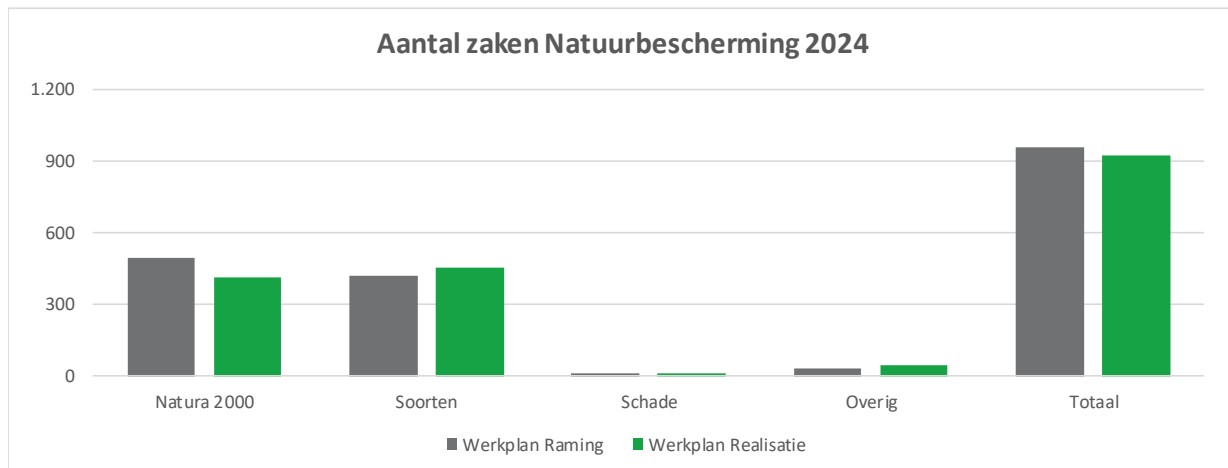
Flora en fauna (soortenbescherming)

Een ander onderdeel van natuurbescherming betreft de soortenbescherming. De afhandeling van vergunningsaanvragen (voorheen: ontheffingsaanvragen) voor de soortenbescherming is door de strikte regelgeving en het detailniveau van de te beoordelen aanvragen zeer arbeidsintensief, waarbij de afhandelingsnelheid wordt beïnvloed door de kwaliteit van aanvragen, onderliggende ecologische onderzoeken en de onderbouwingen van aanvragen. Ook voor soortenbescherming heeft in 2024 een intensivering plaatsgevonden. Het aantal gerealiseerde zaken voor de soortenbescherming ligt boven de raming. In 2024 zijn rond de 300 vergunningen afgegeven, 30-40 meer dan in de jaren ervoor. Dit positieve resultaat is echter deels opgeheven omdat in 2024, na invoering van de Omgevingswet, een verdere stijging van het aantal aanvragen is opgetreden. Gezien de voortdurende druk op de ontheffingenverlening voor soortenbescherming wordt in samenwerking met de provincie bezien welke structurele oplossing voorhanden is voor dit werkveld. Daarbij moet eerder worden gedacht aan oplossingen om beschermde soorten terug te laten keren in onze leefomgeving dan het simpelweg nog verder verhogen van de werkcapaciteit om ontheffingen te verlenen. Louter capaciteitsuitbreiding zal niet een afdoende oplossing opleveren.

Voor zowel gebiedsbescherming als soortenbescherming zorgt de aanpassing van de drinkwatervoorziening van Dunea voor substantieel veel en gecompliceerd werk. Het gaat om een groot aantal projecten, die met elkaar samenhangen, onder tijdsdruk staan en in een qua natuurwaarden complex gebied plaatsvinden. Om dit complexe programma beheersbaar te houden vindt er gestructureerd afstemming plaats met Dunea en is een min of meer vast team van behandelaars ingesteld.

Beheer- en schadebestrijding betreft het beheer van en het noodzakelijkerwijs ingrijpen in populaties dieren die zorgen voor onevenredige schade aan of gevaar voor zowel de maatschappij als voor beschermde natuurwaarden. Het betreft qua omvang een bescheiden taak binnen het cluster natuurbescherming. Bij schadebestrijding is het aantal zaken iets lager geweest dan geraamd.

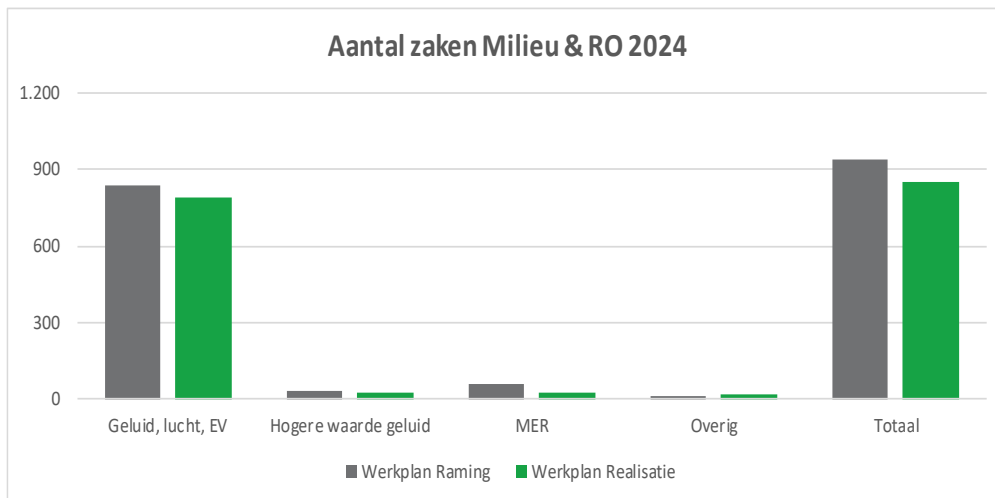
Grafiek 14 Aantal zaken natuurbescherming

Milieu & RO

Dit cluster bestaat uit werkzaamheden op gebied van geluid, lucht, licht, geur en externe veiligheid ten behoeve van bedrijven en ruimtelijke plannen en adviezen en beoordelingen in het kader van MER. Voor de gemeente Den Haag wordt in dit kader geluidadvisering verzorgd bij ontheffingen voor nachtelijke werkzaamheden. Het aantal zaken binnen dit werkveld ligt onder de bijgestelde raming. Dit is het gevolg van een lager aantal advies- en toetsaanvragen voor geluid, lucht en EV.

Grafiek 15 Aantal zaken Milieu & RO

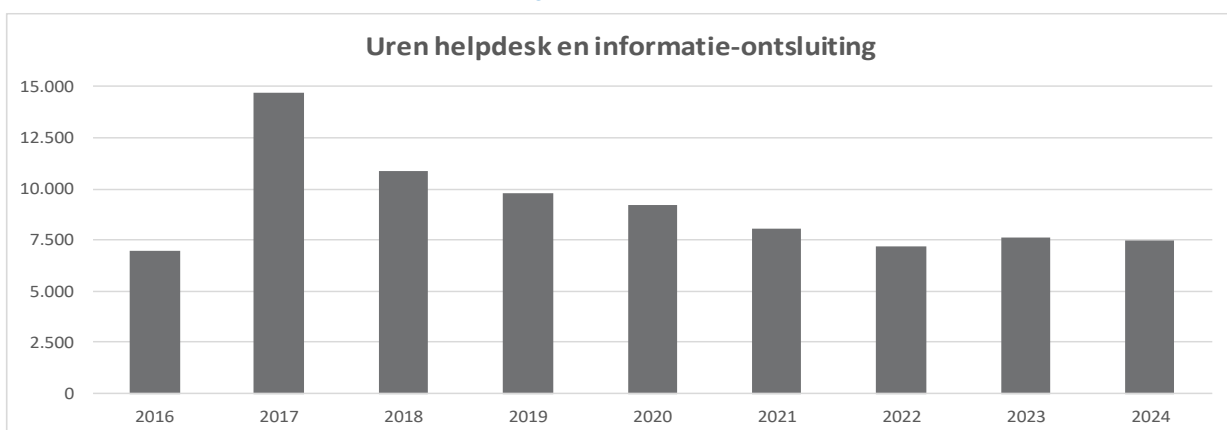
Overige taken

In de werkplannen 2024 is tijd ingeruimd voor een aantal ‘overige taken’ zoals ondersteuning bestuur, beleidsafdelingen, participatie in netwerken en/of externe overleggen, inbreng in crisisorganisatie, als ook bezwaar en beroep. Het gaat hierbij hoofdzakelijk om capaciteitsinzet (uren) en veel minder om concrete zaken (aantallen). Ook de inzet op het aspect Omgevingsveiligheid maakt onderdeel uit van de “overige taken”

Helpdesk en informatie-ontsluiting

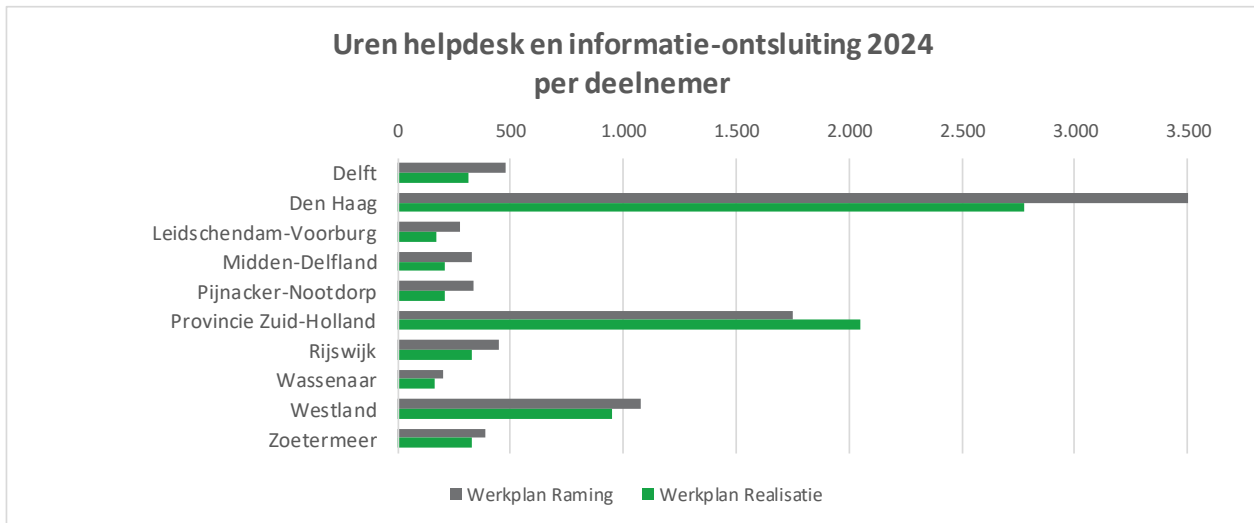
De vraag naar milieu- en bodeminformatie is al jaren substantieel en vergt een intensive inzet voor dossierinzage en dossierinformatie. In 2024 is de dalende trend van de afgelopen jaar in het aantal uren dat nodig is voor het verstrekken van informatie uit bodem en milieudossiers afgevlakt (grafiek 16). De inspanning om meer milieu- en bodeminformatie digitaal beschikbaar te kunnen stellen, waaronder het vanaf 2021 online op geo-basis beschikbaar stellen van bodeminformatie (BIO), draagt bij aan het efficiënter kunnen afhandelen van het grote aantal verzoeken.

Grafiek 16 Inzet helpdesk en informatie-ontsluiting

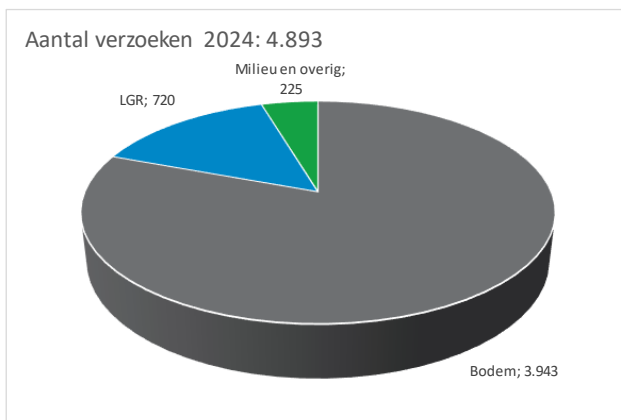
Navolgend is een grafische weergave opgenomen van de verdeling per deelnemer van de inzet op informatie-ontsluiting en helpdeskvragen. Met afstand de grootste afnemers zijn Den Haag en de PZH.

Grafiek 17 Inzet helpdesk en informatie-ontsluiting per deelnemer

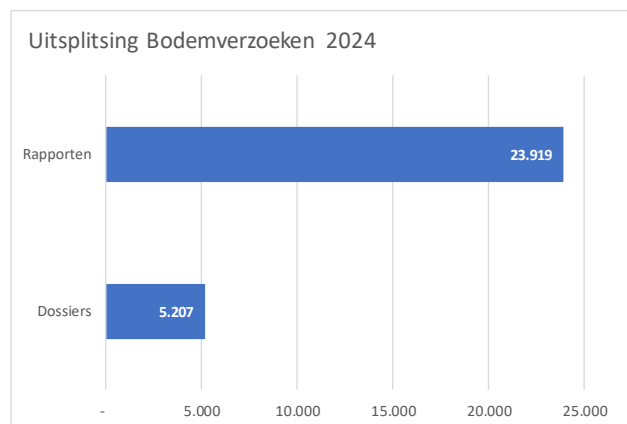

Uit de grafieken 18 en 19 blijkt dat het om grote aantallen informatieverzoeken gaat. In grofweg 80-90% van de gevallen betreft het informatie uit bodemdossiers. Het aantal bodemverzoeken leidt tot 5.207 dossiers en bijna 24.000 rapporten.

Grafiek 18 Verzoeken

Grafiek 19 Bodemverzoeken

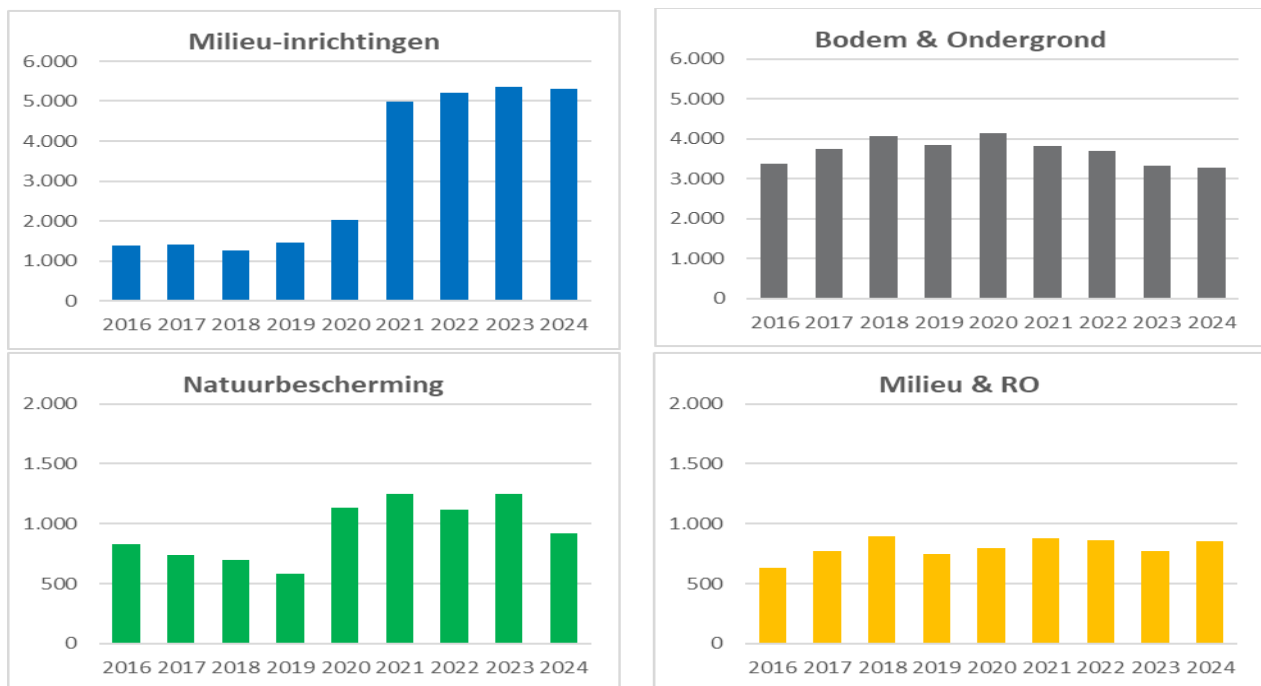
Kritische Prestatie Indicatoren T&V

Monitoring en rapportage van de taakuitvoering gebeurt aan de hand van door het bestuur vastgestelde KPI's. Het betreft voor het programma T&V een drietal KPI's, te weten gerealiseerd werkvolume (opgenomen in bijlage 9.6), tijdigheid en resultaat van bezwaar- en beroepszaken.

Gerealiseerd werkvolume

In § 3.2 is een toelichting opgenomen op het gerealiseerde werkvolume. In grafiek 14 is het aantal gerealiseerd zaken per cluster (werkveld) gepresenteerd over de afgelopen jaren. Voor een toelichting wordt verwezen naar de beschrijving per cluster in de voorgaande paragrafen. De opvallende toename vanaf 2021 in het cluster milieu-inrichtingen wordt veroorzaakt door de taakoverdracht voor de (asbest)sloopmeldingen. In dezelfde grafiek is de intensivering van de milieuvergunningenactualisaties over de laatste jaren zichtbaar. Ook voor het cluster natuurbescherming is de achterliggende jaren sprake van een groter werkvolume (stikstof en soortenbescherming). De andere twee clusters variëren in volume wat over de jaren heen.

Grafiek 20 Aantal gerealiseerde zaken per cluster

Tijdigheid

De indicator tijdigheid van de taakuitvoering is ODH-breed uitgewerkt voor die procedures waarvoor wettelijk vastgestelde termijnen gelden. Hierbij is onderscheid gemaakt in reguliere en uitgebreide procedures. Uit het overzicht blijkt dat de tijdigheid over 2024 voor reguliere procedures lager ligt dan in voorgaande jaren. Vooral de afhandeling van de Waterwetvergunningen heeft een drukkend effect op deze tijdigheid. De tijdigheid voor uitgebreide procedures scoort wat hoger dan de voorgaande twee jaren. De intensivering voor de omgevingsvergunningen (deels door de actualisaties) heeft een drukkend effect op deze tijdigheid. Voor de omgevingsvergunningen geldt dat in een belangrijk aantal gevallen het zorgen dat de aanvraag compleet, volledig en op voldoende niveau is meer tijd vraagt dan binnen de procedure beschikbaar is.

Voor de KPI tijdigheid is geen absolute norm vastgesteld. In het algemeen moeten aanvragen tijdig, dat wil zeggen binnen de wettelijk geldende termijnen, worden afgehandeld. De behandeltermijn kan voor veel procedures conform de Awb worden verlengd. Een aanvrager kan bij niet tijdig besluiten de overheid via een dwangsomprocedure dwingen alsnog een besluit te nemen.

Tabel 27 Tijdigheid zaaktypen T&V

ODH Regulier		2021			2022			2023			2024		
PDC Code	ZaaktypeNaam	Aantal	Aantal Tijdig	% Tijdig	Aantal	Aantal Tijdig	% Tijdig	Aantal	Aantal Tijdig	% Tijdig	Aantal	Aantal Tijdig	% Tijdig
R01-2.1	Omgevingsvergunning	22	15	68 %	-	-	-	29	20	69 %	48	14	29 %
R06-12.1	Overige vergunningen	-	-	-	-	-	-	12	7	58 %	6	2	33 %
R10.1	Ontbrandingstoestemming vuurwerkbesluit	4	4	100 %	11	11	100 %	-	-	-	-	-	-
R10.2	Vuurwerkverkoopvergunning (APV)	2	1	50 %	21	14	67 %	3	3	100 %	1	0	0 %
R13.1	Beschikking ernstige bodemverontreiniging	13	13	100 %	1	1	100 %	5	5	100 %	6	4	67 %
R13.1	Beschikking op saneringsplan	20	20	100 %	-	-	-	8	8	100 %	12	12	100 %
R13.1	Beschikking op saneringsverslag	22	20	91 %	-	-	-	15	14	93 %	18	16	89 %
R13.1	Beschikking op saneringsverslag BUS	123	117	95 %	168	164	98 %	124	119	96 %	79	73	92 %
R16.1a	Vergunning Ontgrondingenwet	1	1	100 %	-	-	-	1	1	100 %	-	-	-
R19.1	Vergunning Waterwet	50	37	74 %	1	1	100 %	47	21	45 %	25	6	24 %
R20.1	Ontheffing grondwaterbeschermingsgebied	37	35	95 %	-	-	-	19	18	95 %	72	38	53 %
Eindtotaal		294	263	89 %	202	191	95 %	263	216	82 %	267	165	62 %

ODH Uitgebreid		2021			2022			2023			2024		
PDC Code	ZaaktypeNaam	Aantal	Aantal Tijdig	% Tijdig	Aantal	Aantal Tijdig	% Tijdig	Aantal	Aantal Tijdig	% Tijdig	Aantal	Aantal Tijdig	% Tijdig
R01-2.1	Omgevingsvergunning	11	5	45 %	50	34	68 %	7	3	43 %	13	4	31 %
R13.1	Beschikking ernstige bodemverontreiniging	15	14	93 %	11	10	91 %	8	7	88 %	2	2	100 %
R13.1	Beschikking op saneringsplan	17	15	88 %	30	28	93 %	17	16	94 %	9	9	100 %
R13.1	Beschikking op saneringsverslag	6	6	100 %	28	28	100 %	9	8	89 %	6	5	83 %
R16.1	Vergunning Ontgrondingenwet	2	1	50 %	1	0	0 %	2	1	50 %	3	1	33 %
R17.4	Overige vergunningen	-	-	-	-	-	-	1	0	0 %	1	0	0 %
R19.1	Vergunning Waterwet	10	2	20 %	46	27	59 %	-	-	-	13	0	0 %
R20.1	Ontheffing grondwaterbeschermingsgebied	-	-	-	20	17	85 %	-	-	-	-	-	-
Eindtotaal		61	43	70 %	186	144	77 %	44	35	80 %	47	21	45 %

NB Voor zowel reguliere als uitgebreide procedures zijn de producten voor de natuurbeschermingswet buiten beschouwing gelaten omdat daarvoor bijzondere omstandigheden buiten de invloedssfeer van de ODH aan de orde zijn waardoor tijdig afhandelen onmogelijk was (onder andere vanwege de specifiek problematiek rond Stikstof en Soortenbescherming)

Bezwaar- en beroepszaken

In tabel 31 is een overzicht opgenomen van de bezwaar- en (hoger) beroepszaken binnen het programma T&V. Ten opzichte van voorgaande jaren was in 2024 het aantal bezwaar- en beroepszaken hoger dan de voorafgaande jaren. Het aandeel provinciale dossiers in bezwaar- en (hoger)beroepszaken bedraagt in 2024 80% en die zaken zijn voor het grootste deel verbonden aan de provinciale taakuitvoering voor de Wet natuurbescherming. De 5 (deels) gegronde beroepszaken op concernniveau hebben allen betrekking op de Provincie Zuid-Holland en kunnen worden uitgesplitst naar stikstof(3) en soortenbescherming(2).

Tabel 28 Overzicht bezwaar- en beroepszaken T&V

Programma T&V	2021			2022			2023			2024		
	Bezwaar	Beroep	Hoger Beroep	Bezwaar	Beroep	Hoger Beroep	Bezwaar	Beroep	Hoger Beroep	Bezwaar	Beroep	Hoger Beroep
Ongegrond	12	1	1	20	4		5	7		15	1	1
Deels gegrond, deels ongegrond	2			2				2			2	
Deels niet ontvankelijk/deels ongegrond			1									
Gegrond	2	2	3	3	2			1		2	3	
Niet ontvankelijk	10				1		4		1	7	2	
Ingetrokken/afgewezen/overgedragen	17	6	1	7	4		5	4	1	22	10	1
Eindtotaal	43	9	6	32	11	0	14	14	2	46	18	2

2 Programma T&H

Integrale- en themacontroles

In de planning stonden 2.076 integrale controles en 235 themacontroles bij bedrijven. Uiteindelijk zijn er 2.164 integrale controles en 223 themacontroles uitgevoerd en administratief afgerond. Er zijn 150 inventariserende controles uitgevoerd hetgeen lager is dan de raming van 231.

Er werd rekening gehouden met 1.289 uit te voeren hercontroles en dat zijn er 1.600 geworden. Er stonden 458 sanctiecontroles gepland en er zijn 662 sanctiecontroles uitgevoerd.

Ondermijning

Diverse gemeenten hebben ook in 2024 inzet gevraagd aan de ODH ten einde een bijdrage te leveren aan het terugdringen van het fenomeen ondermijning. De ODH werkte daarbij samen met HEIT, de gemeente Den Haag en de politie. Het HEIT is een samenwerkingsverband tussen gemeente, politie, Douane, Belastingdienst, energiebedrijf Stedin, Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA), UWV en Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Omgevingsdienst Haaglanden. Dit waren voornamelijk de integrale handhavingsacties die door de bestuursdienst en de handhavingsorganisatie van Den Haag zijn georganiseerd. Tevens, in mindere mate betroffen het HEIT acties. Het HEIT heeft in 2024 minder acties georganiseerd dan de voorgaande jaren vanwege een capaciteit probleem. Daarbij kwamen nog enkele acties die onder andere door de politie zijn geïnitieerd. Uiteindelijk is de vraag vanuit de gemeente dusdanig hoog geweest dat de post ondermijning hierdoor aanzienlijk is over besteed.

Deze gezamenlijke acties komen allen ten laste van de post ondermijning omdat het uiteindelijk doel van deze acties het terugdringen van ondermijnende activiteiten is. De te controleren bedrijven ten behoeve van een handhavingsactie worden door de gemeente voorgeselecteerd naar aanleiding van signalen uit de buurt, van de politie en/of overige handhavingsinstanties. Het logisch gevolg hiervan is dat bij integrale controles de kans op onvolkomenheden een stuk groter is dan bij regulier toezicht.

Nadat de raming voor 2024 reeds gereed was die uitging van een lager aantal eerste controles en al helemaal minder her- en sanctie controles kwamen er alsnog verzoeken tot inzet op ondermijning binnen bij de ODH. Ondanks dat de overtredingen (denk bijvoorbeeld aan afvalstoffenregistratie of een afzuiginstallatie) een lagere milieurelevantie hadden, hebben wij vanzelfsprekend wel handhavend moeten optreden als bedrijven de onvolkomenheden niet op tijd verhielpen. Dit resulteerde onder andere in een aanzienlijk aantal sanctiecontroles. Er zijn 208 controles uitgevoerd, geraamd 452.

Asbest

Op 1 januari 2021 is de ODH gestart met uitvoering asbesttaken voor alle gemeenten in Haaglanden. Conform het gemeentelijk asbest uitvoeringsbeleid is toezicht uitgevoerd. Bij alle mogelijke asbest toezichtzaken wordt door de coördinatoren asbest van de afdeling T&H bepaald of toezicht moet plaatsvinden op de sanering. Indien er sprake is van een administratieve controle, gaat de toezichthouder niet ter plaatse en wordt de sanering digitaal gevolgd.

Risicovolle saneringen worden fysiek bezocht, voor zover het werkplan daar ruimte voor biedt. Alle asbestcontroles worden schriftelijk bevestigd naar de saneerder of initiatiefnemer. Deze aanpak heeft geresulteerd in kwalitatief goed toezicht. Iedere gemeente hanteert haar eigen criteria als het om de uitvoering van de asbesttaken gaat. Zo hanteren gemeenten een verschillend toezichtpercentage op het aantal sloopmeldingen. Van dat gekozen percentage wordt een gemeente-specifiek deel fysiek gecontroleerd een ander deel hiervan juist alleen administratief. Tevens wordt in de beoordeling onderscheid gemaakt tussen particuliere en bedrijfsmatige sloopmeldingen omdat niet iedere gemeente de plustaak sloop bij particulieren bij de ODH heeft belegd.

Vuurwerkcontroles

De vuurwerkcontroles hebben plaatsgevonden op de aangewezen verkoopdagen te weten 27, 28 en 30,31 december. Omdat er in de drie laatste dagen van het jaar een zondag zat. Mocht er op zaterdag 28 december vuurwerk verkocht worden.

In 2024 is in de regio Haaglanden gestart met 54 verkooppunten en twee opslagen.

Vergeleken met 2023 is er één verkooppunt afgefallen. Dit verkooppunt is gevestigd in de wijk Benoordenhout te Den Haag. In de wijk Benoordenhout geldt een vuurwerk afsteekverbod. Het verbod was ook in 2023 van kracht. Volgens de ondernemer heeft zijn verkooppunt door het verbod in 2023 minder vuurwerk verkocht. Hierdoor is door hem besloten om dit jaar geen vuurwerk te verkopen.

Dit jaar zijn er voor het eerst controles uitgevoerd in de avonduren. Steekproefsgewijs zijn verkooppunten gecontroleerd. Tijdens deze controles zijn geen overtredingen geconstateerd.

In 2024 zijn er in totaal 197 controles uitgevoerd. Deze bestaan uit “na controles” in het begin van het jaar, de “voor controles” medio oktober/november en de controles tijdens de verkoopdagen.

In 2025 zullen er naar verwachting meerdere verkooppunten afvallen. Dit is door de ondernemers al medegedeeld.

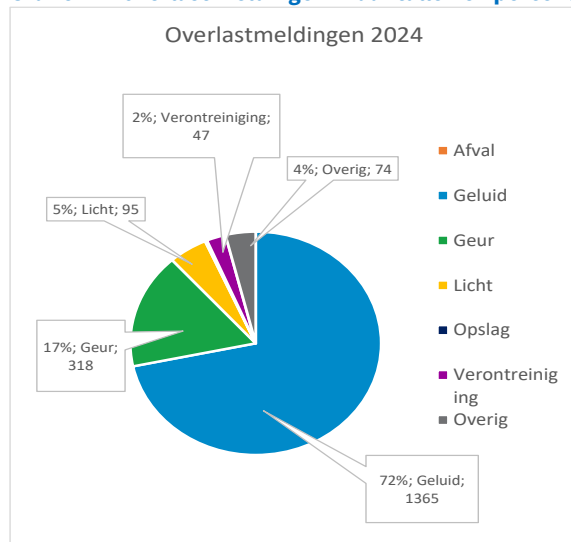
Overlast

Naar aanleiding van overlastmeldingen zijn er 1.904 controles uitgevoerd op het specifieke overlastaspect van de melding.

Naar aanleiding van (109 gemelde) ongewone voorvallen is er 107 maal toezicht uitgevoerd. Waarvan er 11-maal ongewoon voorval betrof met asbest en 21 ongewoon voorval met bodem. De voorvallen betreffen veelal storingsmeldingen van bedrijven waardoor overlast kan ontstaan en incidenten zoals brand. Niet elk incident leidt tot toezicht, veel bedrijven melden ook activiteiten die mogelijk overlast of hinder kunnen veroorzaken.

Net zoals voorgaande jaren is een beperkt aantal bedrijven verantwoordelijk voor een groot deel van de overlastsituaties. Veel van deze klachten zijn niet te voorkomen omdat de ODH over een langere periode een beeld moeten vormen over de ernst en omvang van de gemelde overlast om als basis te dienen voor besluiten over eventueel te nemen maatregelen en handhaving. De ODH streeft er altijd naar dergelijke ‘probleemdossiers’ snel maar ook zorgvuldig af te sluiten. Hierbij is niet uit te sluiten dat zich nieuwe situaties aandienen. Tot slot is er een beperkt aantal zaken waar bewoners zich niet wensen neer te leggen bij de uitkomst van klachtenonderzoek door de ODH en daarom op dagelijkse basis klachten blijven indienen. Om dergelijke situaties te beslechten stuurt de ODH in de regel aan op voor bezwaar- en beroep vatbare besluiten en in overleg met het bevoegd gezag het naar de toekomst buiten behandeling laten van deze klachten.

Grafiek 21 overlast meldingen in aantallen en percentage

Duurzaamheid

Het aantal uitgevoerde uitgebreide duurzaamheidscontroles is iets hoger dan geraamd. Deze realisatie is met name het gevolg van veel inzet op her en sanctiecontroles die overgebleven zijn uit de VUE regeling die eindigde in 2023.

Naast de uitvoering van duurzaamheidstoezicht vanuit de jaarwerkplannen vond in 2024 toezicht plaats op energiebesparingsplicht via de Specifieke Uitkering Toezicht & Handhaving Energiebesparingsplicht (SPUK THE). Met de middelen die vanuit SPUK THE beschikbaar zijn heeft de ODH in 2024 in totaal 105 controle Energie/Duurzaamheid, 43 hercontroles Energie/Duurzaamheid en één sanctiecontroles afgerond. Daarnaast zijn er vanuit SPUK THE 34 rapportage verplichtingen beoordeeld en 46 administratieve controles uitgevoerd.

In 2024 voerde de ODH voor zes gemeenten toezicht en handhaving uit op de in het Bouwbesluit opgenomen Label C-verplichting voor kantoorpanden. De aanpak voor toezicht en handhaving van Label C omvat data-analyse, actieve informatieverstrekking aan kantoorpandgebruikers en -eigenaren, en het uitvoeren van toezicht. Eind 2023 voldeden circa 600 kantoorpanden nog niet aan de verplichtingen. Op basis van deze gegevens zijn in 2024 in totaal 210 eerste controles op Label C-kantoren uitgevoerd, evenals 24 hercontroles. Daarnaast is bij een groot aantal toezichtcontroles en via administratief toezicht vastgesteld dat veel panden wel aan de Label C-plicht voldeden, ondanks dat zij niet beschikten over een energielabel C of beter. Dit komt voort uit de terugverdienregeling, waarbij bedrijven ook voldoen als zij alle energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van maximaal 10 jaar hebben toegepast.

Handhaving

Bestuurlijke en de strafrechtelijke handhaving staan in principe naast elkaar en hebben elk een eigen functie. Er wordt gehandeld conform de sanctiestrategie waarbij de inzet van het instrumentarium afhankelijk is van de ernst van de overtreding in relatie tot het gedrag van de overtreder.

De inzet op de handhaving is hoger uitgevallen dan tevoren is ingeschat. Er waren 572 voornemens en lasten geraamd en er zijn 700 voornemens en lasten noodzakelijk zijn geweest. Ook is er een stijging te zien in het aantal ingetrokken handhavingsbesluiten en het aantal invorderingen. De indruk bestaat dat het steeds gericht uitvoeren van toezicht (intensivering data-analyse en betere risico-inschatting) het toezicht meer en meer plaatsvindt op locaties waar ook daadwerkelijk overtredingen van de wet- en regelgeving plaatsvindt.

Bij de Omgevingsdienst zijn Boa's (buitengewoon opsporingsambtenaar) in dienst. De Boa's voeren zelfstandig of in samenwerking met politie en justitie strafrechtelijke onderzoeken uit op het gebied van de milieuwetgeving. Vanaf 1 januari 2014 wordt de Bestuurlijke Strafbeschikking Milieu (BSB-m) als handhavingsinstrument ingezet. Binnen Haaglanden is in 2024 een aantal van 11 BSB-m's opgelegd voor overtredingen van de milieuvoorschriften. Daarnaast zijn 11 processen verbaal opgemaakt. Dit aantal is lager dan geraamd, daarbij is de urenbesteding hoger dan geraamd. Dat komt doordat er een groot aantal nog in behandeling is of niet volledig uitgevoerd is.

Overige taken

In 2023 is net als in 2022 als voorbereiding op de komst van de Omgevingswet samen met de gemeenten en provincie deelgenomen aan diverse overleggen en werkgroepen.

Totaalbeeld

In het algemeen is de uitvoering van toezicht wat ruimer verlopen dan op voorhand geraamd. Op diverse taakvelden lag de productie lager, daarentegen is de uren inzet bij veel producten hoger dan geraamd. Het uitzoekwerk rondom de nieuwe Omgevingswet heeft bijgedragen aan de vertraging. Daarnaast waren er enkele zeer tijdrovende dossiers voor bepaalde opdrachtgevers, die aanzienlijk meer tijd in beslag hebben genomen.

Kritische Prestatie Indicatoren T&H

Monitoring van de taakuitvoering gebeurt aan de hand van een door het bestuur vastgesteld dashboard met kritische prestatie indicatoren (KPI). Voor het programma T&H betreft het een viertal KPI's, te weten het gerealiseerde werkvolume, overlastmeldingen uitgesplitst naar oorzaak, naleefgedrag en het resultaat van bezwaar- en beroepszaken. Het naleefgedrag wordt in deze rapportage gedefinieerd als het percentage bedrijven waarbij bij de eerste controle geen overtredingen wordt geconstateerd.

In de tabellen 29 is een overzicht opgenomen van het naleefgedrag en in tabel 30 een overzicht van de bezwaar- en beroepszaken binnen het programma T&H.

Tabel 29 Naleefgedrag 2020 – 2024

Product-code	Product	Onderdeel	Cat.	Percentage naleving na eerste controle						
				2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Toezicht - Controle Inrichting (preventief)										
T01.5	Integrale controle	Ow -regulier	1	84%	97%	76%	92%	90%	85%	0%
			2	68%	75%	53%	68%	60%	54%	66%
			3	49%	64%	63%	55%	49%	49%	63%
			4	45%	58%	60%	64%	64%	59%	53%
				96%	96%	98%	98%	97%	98%	-
		Gestapeld toezicht		39%	37%	36%	41%	47%	50%	62%
T01.6	Opleveringscontrole	Opleveringscontrole		66%	86%	97%	55%	80%	47%	74%
T03.1	Inventarisatie bedrijven	Inventarisatie bedrijven		72%	91%	86%	81%	85%	78%	79%
T01.4	Deelcontrole	Asbest		67%	81%	51%	66%	71%	51%	56%
		Assimilatie		28%	70%	23%	57%	34%	22%	9%
		Energie/duurzaamheid		99%	98%	60%	57%	67%	43%	50%
		Externe veiligheid		100%	50%	0%	100%	100%	90%	67%
		Grondw ateronttrekking		95%	100%	95%	90%	94%	96%	100%
		Indirecte lozingen		79%	100%	75%	88%	71%	43%	100%
		Meten/Verificatie		-	100%	0%	0%	-	100%	50%
		Nazorg stortplaatsen		100%	100%	93%	100%	100%	100%	100%
		Thema controle Acceptatiebeleid		91%	-	-	-	-	-	-
		Thema controle Afscheiders-GA		-	-	-	-	-	-	-
		Thema controle Afvalbeheer		90%	100%	100%	100%	-	-	-
		Thema controle Afvalstoffen		97%	95%	76%	100%	-	-	-
		Thema controle Afvalw ater		86%	90%	79%	73%	100%	-	-
		Thema controle Asbest		-	-	-	-	-	-	-
		Thema controle Asbestdaken		100%	-	-	-	-	-	-
		Thema controle Basisonderw ijs		75%	-	-	-	-	-	-
		Themacontrole Bodem		-	-	100%	-	-	-	-
		Thema controle Bomenzand		-	89%	-	-	-	-	-
		Thema controle Brandveiligheid		88%	-	-	-	-	-	-
		Themacontrole Datakw aliteit		-	-	84%	76%	72%	100%	100%
		Thema controle Duurzaamheid		91%	100%	-	-	90%	100%	100%
		Thema controle Grondverzet		-	-	-	-	-	-	-
		Themacontrole Installatieboek		-	-	95%	-	-	-	-
		Thema Koeling-Energieverbruik		100%	82%	67%	-	-	-	-
		Thema controle Limiter		79%	52%	89%	100%	-	75%	-
		Thema controle Loodemissie		100%	100%	-	-	-	-	-
		Thema controle Mest		89%	-	-	-	-	-	-
		Thema controle Opslag stoffen		87%	86%	77%	60%	64%	84%	61%
		Thema controle Opslagtanks-Wasplaatsen		100%	-	-	-	-	-	-
		Thema controle Propaan		-	90%	74%	42%	0%	71%	-
		Thema controle Sputcabines-VOS		-	-	-	-	-	-	-
		Thema controle Stookinstallaties		69%	-	80%	75%	42%	67%	67%
		Thema controle Veiligheid		77%	-	-	-	-	-	-
		Thema controle Voortgezet onderw ijs		100%	-	-	-	-	-	-
		Thema controle WEEELABEX		-	97%	-	-	-	-	-
		Vuurw erkopslag		88%	96%	91%	96%	97%	93%	91%
		WKO-afdichting		100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
		WKO-boorcontrole		87%	93%	94%	96%	96%	100%	91%
		WKO-gesloten		93%	100%	93%	85%	95%	96%	100%
		WKO-regulier		76%	75%	85%	87%	88%	88%	86%
		WKO-start-up		86%	62%	57%	64%	67%	63%	60%
T01.1	Administratieve controle preventief	Administratief toezicht		51%	76%	69%	62%	16%	14%	-
		Administratief Informatieplicht					89%	63%	89%	-
		Administratief asbest					55%	40%	24%	15%
Toezicht - Overig										
T05.1	Beoordeling rapportage verplichting	EED		97%	100%	-	-	-	-	-
		MJA		100%	-	-	-	-	-	-
		Natte koeltorens		98%	92%	92%	89%	81%	86%	91%
		Programma van eisen upd		85%	50%	93%	67%	100%	100%	100%
		WKO-administratief		65%	72%	88%	90%	82%	78%	81%
T05.2	Beoordeling E-PRTR-rapportage	E-PRTR		88%	94%	100%	89%	100%	94%	100%
T04.1	Controle mobiele puinbreker	Mobiele puinbreker		100%	100%	100%	90%	96%	94%	73%
T04.2	Controle vuurw erkevenement	Vuurw erk evenement		99%	91%	97%	100%	100%	100%	100%
T03.3	Gebiedscontrole specifieke wetgeving	Controle PMV		83%	60%	100%	100%	100%	100%	90%
Overlast										
T01.2	Aspectcontrole	Handhavingsverzoek		78%	100%	100%	100%	80%	100%	100%
		Melding overlast (klacht)		68%	57%	43%	26%	19%	93%	94%
		Ongew oon voorval		93%	100%	65%	67%	41%	93%	96%
T12.1	Controle geluidhinder	Evenementen		100%	100%	100%	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	100%
		Overig		100%	-	-	-	n.v.t.	n.v.t.	67%
Bodembescherming- en kwaliteit										
T09.1	Controle bodemsanering w bb	Bodemsanering ernstig		91%	96%	94%	94%	97%	95%	94%
		Bodemsanering niet ernstig		84%	95%	92%	76%	98%	90%	100%
		Nazorglocatie actief		-	100%	100%	-	-	100%	100%
		Nazorglocatie passief		100%	100%	100%	100%	100%	94%	93%
T09.2	Controle bodemsanering niet w bb	Zorgplicht Bodemkw aliteit		55%	83%	67%	75%	100%	86%	100%
		Tanksanering ondergronds		88%	100%	89%	97%	96%	100%	92%
T09.4	Controle toepassing grond- en bouw stoffen	Besluit Bodemkw aliteit		69%	90%	78%	84%	84%	85%	85%
T09.5	Controle ontgrondingen	Ontgrondingen		100%	100%	-	-	-	-	0%
T09.6	Controle lozen buiten inrichting	Lozingen buiten inrichting		100%	75%	67%	75%	76%	84%	0%
T10.1	Gebiedscontrole bodembescherming	Gebiedscontrole bodembescherming		-	100%	100%	100%	100%	100%	86%

Tabel 30 Overzicht bezwaar- en beroepszaken T&H 2020-2024

Programma T&H	2019			2020			2021			2022			2023			2024		
	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep
Ongegrond	30	4		22		1	18	6		19		1	21	4		13	2	2
Gegrond	2									1	2		1	1			2	
Niet-ontvankelijk	17	1		3			4	1		4	1	1	8	2		1		
Ingetrokken	11	2		5	1		5	4	1	4	6		3	6		8	1	
Deels gegrond	1						2			5			4	1		3		1
Deels niet-ontvankelijk, deels gegrond					1													
Afgewezen								1		1								
Toegekend															1			
Totaal	61	7	0	30	2	1	29	12	1	34	9	2	37	14	1	25	5	3

3 Raming en realisatie werkplan T&V en T&H

Raming en realisatie werkplan T&V

Werkveld	Totaal Planning		Totaal Realisatie		%
	Aantal	Uren	Aantal	Uren	
Milieu-inrichtingen	5.610	33.366	5.309	33.872	1,52%
Bodembescherming en -kwaliteit	4.074	42.097	3.271	43.468	3,26%
Natuurbescherming	957	53.352	923	49.360	-7,48%
Geluid, Lucht, EV	942	14.882	851	18.256	22,67%
Overige taken	46	23.231	89	21.629	-6,90%
Totaal	11.629	166.928	10.443	166.585	-0,21%
Deelnemers					
Delft	850	4.796	886	5.116	6,67%
Den Haag	4.318	32.080	3.576	31.872	-0,65%
Leidschendam-Voorburg	661	3.848	625	3.832	-0,42%
Midden Delfland	312	2.586	329	2.577	-0,35%
Pijnacker Nootdorp	313	3.120	277	3.062	-1,86%
PZH	2.172	92.251	1.917	92.173	-0,08%
Rijswijk	691	4.783	624	4.799	0,34%
Wassenaar	270	2.810	271	2.743	-2,39%
Westland	1.450	15.812	1.331	15.549	-1,66%
Zoetermeer	592	4.842	607	4.862	0,41%
Totaal	11.629	166.928	10.443	166.585	-0,21%

Raming en realisatie werkplan T&H

Taak/Product	Totaal Planning		Totaal Realisatie		%
	Aantal	Uren	Aantal	Uren	
Toezicht - Controle Inrichting (preventief)	3.836	46.003	3.610	49.685	7,41
Toezicht - Overig	772	6.360	873	6.424	1,00
Overlast	4.428	22.183	3.947	21.065	-5,31
Bodembescherming en -kwaliteit	410	6.307	297	5.733	-10,02
Bouw en gebruik	8	250	8	258	3,22
Toezicht - Controle Inrichting (repressief)	1.887	12.578	2.713	19.661	36,02
Handhaving	999	11.008	1.036	13.808	20,28
Bezwaar en Beroep	35	1.310	34	1.413	7,31
Advisering	23	3.581	25	3.469	-3,23
Preventie	1.612	605	8	178	-240,64
Overige Taken TH	3	5.830	12	6.327	7,85
Projecten TH		6.549		6.175	-6,06
Afrondingsverschil				0,3	
Totaal	14.013	122.564	12.563	134.196	8,67
Deelnemers					
Delft	1.030	9.816	877	9.805	-0,11
Den Haag	5.460	36.872	5.285	42.337	12,91
Leidschendam-Voorburg	658	6.626	673	7.169	7,58
Midden-Delfland	350	3.718	280	3.696	-0,61
Pijnacker-Nootdorp	585	5.682	621	7.228	21,38
Rijswijk	324	3.306	329	3.590	7,91
Wassenaar	277	2.723	251	2.921	6,79
Westland	3.000	26.511	2.221	27.348	3,06
Zoetermeer	962	7.126	704	7.654	6,89
Provincie Zuid-holland	1.367	20.184	1.325	22.448	10,09
Totaal	14.013	122.564	12.566	134.196	8,67

Totaalbeeld raming en realisatie werkplannen in aantallen en uren

Deelnemers	Raming						Realisatie					
	T&V		T&H		Totaal		T&V		T&H		Totaal	
	Aantal	Uren	Aantal	Uren	Aantal	Uren	Aantal	Uren	Aantal	Uren	Aantal	Uren
Delft	850	4.796	1.030	9.816	1.880	14.612	886	5.116	877	9.805	1.763	14.921
Den Haag	4.318	32.080	5.460	36.872	9.778	68.952	3.576	31.872	5.286	42.337	8.862	74.209
Leidschendam-Voorburg	661	3.848	658	6.626	1.319	10.474	625	3.832	673	7.169	1.298	11.001
Midden-Delfland	312	2.586	350	3.718	662	6.304	329	2.577	280	3.696	609	6.273
Pijnacker-Nootdorp	313	3.120	585	5.682	898	8.802	277	3.062	621	7.228	898	10.290
Rijswijk	2.172	4.783	324	3.306	2.496	8.089	1.917	4.799	329	3.590	2.246	8.389
Wassenaar	691	2.810	277	2.723	968	5.533	624	2.743	251	2.921	875	5.664
Westland	270	15.812	3.000	26.511	3.270	42.323	271	15.549	2.221	27.348	2.492	42.897
Zoetermeer	1.450	4.842	962	7.126	2.412	11.968	1.331	4.862	704	7.654	2.035	12.516
Provincie Zuid-holland	592	92.251	1.367	20.184	1.959	112.435	607	92.173	1.322	22.448	1.929	114.621
Totaal	11.629	166.928	14.013	122.564	25.642	289.492	10.443	166.585	12.564	134.196	23.007	300.781

4 SiSa-bijlage

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking siSa - d.d. 7-01-2025							
Verstrekker	Meeringscode	Soort van uitkering	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
tenW	E83B	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022	Heronder per regel één provincie(code) of gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen emaat de verantwoordingsinformatie voor die provincie of gemeente invullen	Projectnaam / nummer	Besteding (jaar T) per project	Cumulative besteding (tm jaar T) per project	Project afgerond (Ja/Ne)
		SiSa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/02	Aard controle R Indicator: E83B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/05
			1 030008 Provincie Zuid-Holland Zuidendreeuw 55 Delfgauw en nummer 5000005449 (cluster spoed, kennis en warme overdracht)	Ja	€ 86.055	€ 186.258	Nee
			2 030008 Provincie Zuid-Holland Grootbrugrade Rijswijk en nummer 5000005449 (cluster spoed, kennis en warme overdracht)	Ja	€ 2.043	€ 101.701	Nee
			3 030008 Provincie Zuid-Holland Bodemsanering Diffuus lood en nummer 5000005449 (cluster spoed, kennis en warme overdracht)	Ja	€ 0	€ 20.306	Nee
			4 030008 Provincie Zuid-Holland Nieuwstraat Ledschendam Voorburg en nummer 5000005449 (cluster razorg)	Ja	€ 0	€ 55.000	Nee
		Kopie projectnaam / nummer	Uitkering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Ne), zo nee geef in indicator 09 de reden aan	Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/07	Optionele toelichting. Verplicht als bij 08 nee is ingevuld		Nee
			Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/06		Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/08		
			1 Zuidendreeuw 55 Delfgauw en nummer 5000005449 (cluster spoed, kennis en warme overdracht)	Ja			
			2 Grootbrugrade Rijswijk en nummer 5000005449 (cluster spoed, kennis en warme overdracht)	Ja			
			3 Bodemsanering Diffuus lood en nummer 5000005449 (cluster spoed, kennis en warme overdracht)	Ja			
			4 Nieuwstraat Ledschendam Voorburg en nummer 5000005449 (cluster razorg)	Ja			
		Eindverantwoording (Ja/Ne)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/09				
			Nee				
tenW	E93	Regeling specifieke uitkering interbestuurlijk programma VTH	Totale besteding (jaar T)	Cumulative besteding (tm jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Ne)		
			Aard controle R Indicator: E93/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/03		
			€ 192.561	€ 386.947	Ja		
		Naam activiteit	Besteding (jaar T)	Cumulative besteding (tm jaar T)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E93/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/06		
		1 Doelname aan werk- en projectgroepen	€ 3.736	€ 13.011			
		2 Aanleveren van data voor het BP	€ 4.257	€ 12.846			
		3	€ 592	€ 0			
		4 Inzicht in de bestaande kennis van de omgevingsdienst	€ 2.824	€ 3.339			
		5 Implementatie van de landelijke Handhavingstrategie Omgevingswet	€ 1.731	€ 2.924			
		6 B eigen projectvoorstellen De bestee verdelwaan 24 OD's	€ 4.601	€ 14.409			
		7 Coördineren SPK aanvaag (maximaal 10)	€ 120.018	€ 13.310			
		8 Landelijke arbeidsmarktcampagne	€ 37.082	€ 164.630			
		9 B eigen projectvoorstellen Databab 24 OD's	€ 1.002	€ 62.708			
		10 B eigen projectvoorstellen Project AADV 24 OD's	€ 2.688	€ 3.152			
		11 Opsstellen en uitvoeren van implementatieprogramma	€ 0	€ 5.541			
		12 Participeren in onderzoek naar mandaten	€ 8.564	€ 0			
		13 Visitaties bij omgevingsdiensten en meenwerken aan evaluatie van de pilots	€ 1.458	€ 57.262			
		14 B eigen projectvoorstellen Alvegriskader bestuurlijke en strategische interventies 24 OD's	€ 4.009	€ 2.339			
		15 B eigen projectvoorstellen Alvegriskader bestuurlijke en strategische interventies 24 OD's		€ 11.477			
tenW	E97B	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2023	Heronder per regel één provincie(code) of gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen emaat de verantwoordingsinformatie voor die provincie of gemeente invullen	Projectnaam / nummer	Besteding (jaar T) per project	Cumulative besteding (tm jaar T) per project	Project afgerond (Ja/Ne)
		SiSa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/02	Aard controle R Indicator: E97B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/05
			1 030008 Provincie Zuid-Holland Zuidendreeuw 55 Delfgauw en nummer 5000005449 (cluster spoed, kennis en warme overdracht)	Ja	€ 0	€ 0	Nee
			2 030008 Provincie Zuid-Holland Grootbrugrade Rijswijk en nummer 5000005449 (cluster spoed, kennis en warme overdracht)	Ja	€ 0	€ 0	Nee
			3 030008 Provincie Zuid-Holland Bodemsanering Diffuus lood en nummer 5000005449 (cluster spoed, kennis en warme overdracht)	Ja	€ 0	€ 10.000	Nee
			4 030008 Provincie Zuid-Holland Nieuwstraat Ledschendam Voorburg en nummer 5000005449 (cluster razorg)	Ja	€ 14.204	€ 20.395	Nee
		Kopie projectnaam / nummer	Uitkering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Ne), zo nee geef in indicator 08 de reden aan	Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/07	Optionele toelichting. Verplicht als bij 07 nee is ingevuld		Nee
			Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/06		Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/08		
			1 Zuidendreeuw 55 Delfgauw en nummer 5000005449 (cluster spoed, kennis en warme overdracht)	Ja			
			2 Grootbrugrade Rijswijk en nummer 5000005449 (cluster spoed, kennis en warme overdracht)	Ja			
			3 Bodemsanering Diffuus lood en nummer 5000005449 (cluster spoed, kennis en warme overdracht)	Ja			
			4 Nieuwstraat Ledschendam Voorburg en nummer 5000005449 (cluster razorg)	Ja			
		Eindverantwoording (Ja/Ne)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/09				
			Nee				
KOG	K21	Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht	Besteding (jaar T)	Cumulative besteding (tm jaar T)	Werk voldaan aan het bepaalde in artikel 6, tweede lid van de Regeling (ja/ne)	Werk voldaan aan het bepaalde in artikel 6, zesde lid van de Regeling (ja/ne)	Eindverantwoording (ja/ne)
			Aard controle R Indicator: K21/01	Aard controle n.v.t. Indicator: K21/02	Aard controle R Indicator: K21/03	Aard controle D2 Indicator: K21/04	Aard controle R Indicator: K21/05
			€ 685.274	€ 1.308.850	Ja	Nee	Nee

5 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

6 Begrippen- en afkortingenlijst

AB	Algemeen Bestuur
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
A&O	Arbeidsmarkt en Opleiding
BBV	Besluit begroting en verantwoording
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
Boa	Buitengewoon opsporingsambtenaar
BSB-m	Bestuurlijke strafbeschikking milieu
BTW	Belasting over de toegevoegde waarde
BV	Bedrijfsvoering
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
DB	Dagelijks Bestuur
DSO	Digitale Stelsel Omgevingswet
EMU	Economische en Monetaire Unie
FTE	Fulltime-equivalent
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
HEIT	Haags Economisch Interventie Team
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
KPI	Kritische Prestatie Indicator
KTO	Klanttevredenheidsonderzoek
LSP	Lex Silencio Positivo
MER	Milieueffectrapportage
NAR	Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement
NVWA	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
ODH	Omgevingsdienst Haaglanden
Ow	Omgevingswet
PAS	Programma Aanpak Stikstof
PDC	Producten- en Diensten catalogus
PMV	Provinciale Milieuverordening
PIOFACH	Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Automatisering, Communicatie en Huisvesting
PZH	Provincie Zuid-Holland
RO	Ruimtelijke Ordening
RRGS	Risico Register Gevaarlijke Stoffen
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
SiSa	Single information, Single audit
T&H	Toezicht & Handhaving
T&V	Toetsing & Vergunningverlening
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
Vbp	Vennootschapsbelasting
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WAZO	Wet Arbeid en Zorg
WKO	Warmte- en koudeopslag
Wm	Wet milieubeheer
WNT	Wet normering topinkomens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het dagelijks bestuur van omgevingsdienst Haaglanden

Verklaring over de jaarrekening 2024

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2024 en van het vermogen van omgevingsdienst Haaglanden ('de Gemeenschappelijke Regeling') op 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten ('BBV').

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in deze jaarstukken opgenomen jaarrekening 2024 van omgevingsdienst Haaglanden gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- het overzicht van baten en lasten over 2024 (hoofdstuk 4);
- de balans per 31 december 2024 (hoofdstuk 3);
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2024 (hoofdstuk 1 en hoofdstuk 2);
- de nacalculatie en deelnemersbijdragen (hoofdstuk 5);
- de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (bijlage 3.4);
- de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld (bijlage 1); en
- De verantwoording inzake Wet Notmering Topinkomens (hoofdstuk 7).

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is het BBV.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 4 juli 2024 en het Controleprotocol WNT 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van omgevingsdienst Haaglanden zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Materialiteit

De reikwijdte van onze controle wordt beïnvloed door het toepassen van materialiteit. Het begrip 'materieel belang' wordt toegelicht in de sectie 'Onze verantwoordelijkheid voor de controle van de jaarrekening'.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de bij onze controle toegepaste materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op €364.000 (2023: €325.800), waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie voor fouten 1% bedraagt en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2024.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de €18.000 (2023: €16.290) rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen, of in het kader van SiSa of WNT, relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, onderdelen n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, en of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvat ook andere informatie. Dat betreft alle informatie in de jaarstukken anders dan de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet ('de specifieke uitkeringen') rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen ('de SiSa-bijlage').

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2024 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet ('Regeling Informatieverstreking SiSa').

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de Regeling Informatieverstreking SiSa. In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2023, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2023 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de Gemeenschappelijke Regeling.
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met het BBV;
- de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten en balansmutaties in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen, opgenomen bepalingen;
- het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening; en voor
- een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de Gemeenschappelijke Regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de Gemeenschappelijke Regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid en is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de controlestandaarden is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer hier sprake van is.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Eindhoven, 19 juni 2025

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door:

A.C.M. Kros RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2024 van omgevingsdienst Haaglanden

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 3 juli 2024, het Controleprotocol WNT 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat
 - de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet, in alle van materieel belang zijnde aspecten, rechtmatig tot stand zijn gekomen.
- Het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing van de Gemeenschappelijke Regeling.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de Gemeenschappelijke Regeling.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.

- Het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde afweging dat de Gemeenschappelijke Regeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Ook het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de Gemeenschappelijke Regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de Gemeenschappelijke Regeling financiële risico's niet kan opvangen.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

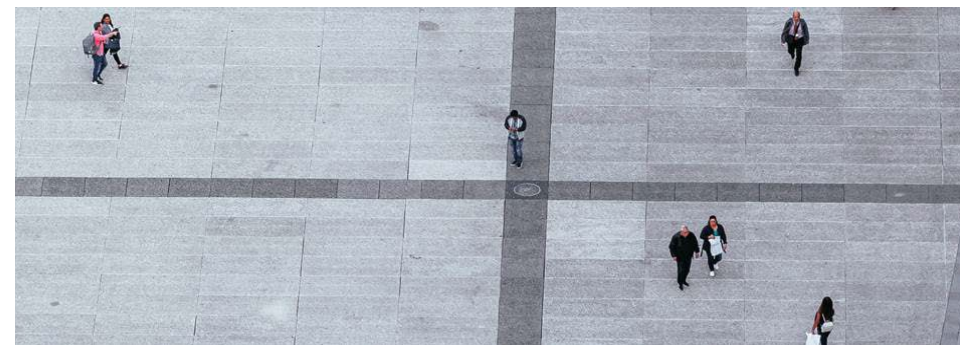
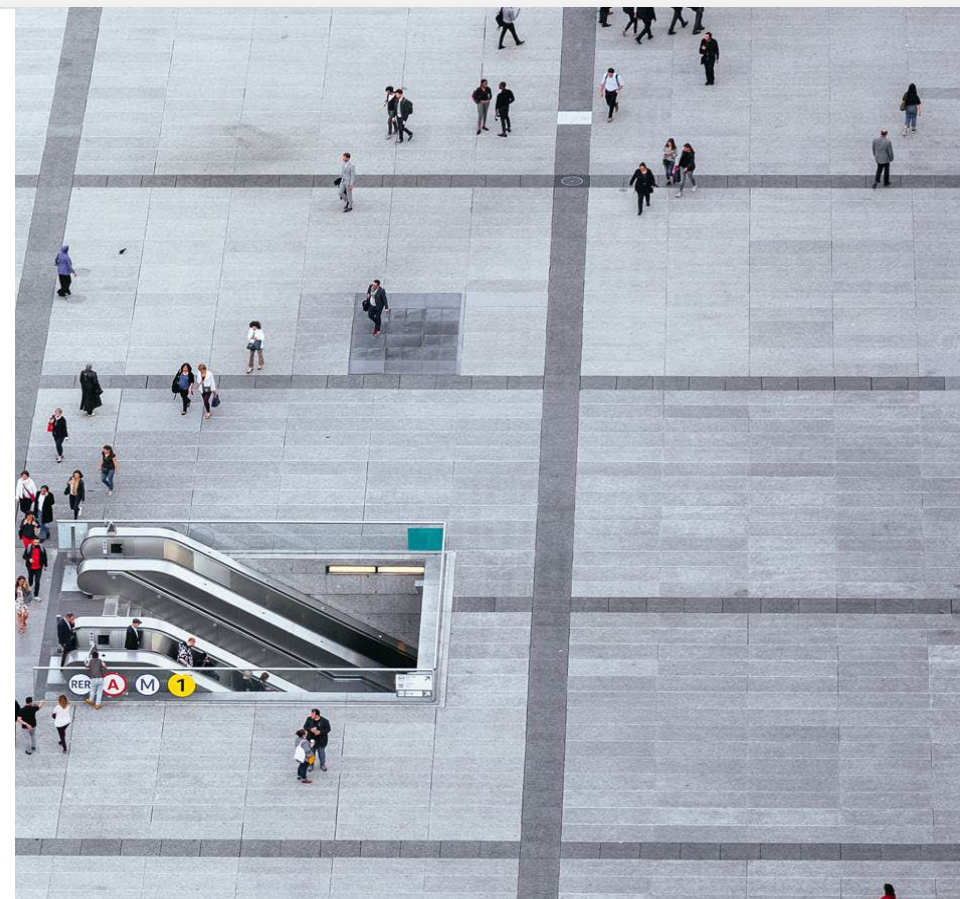
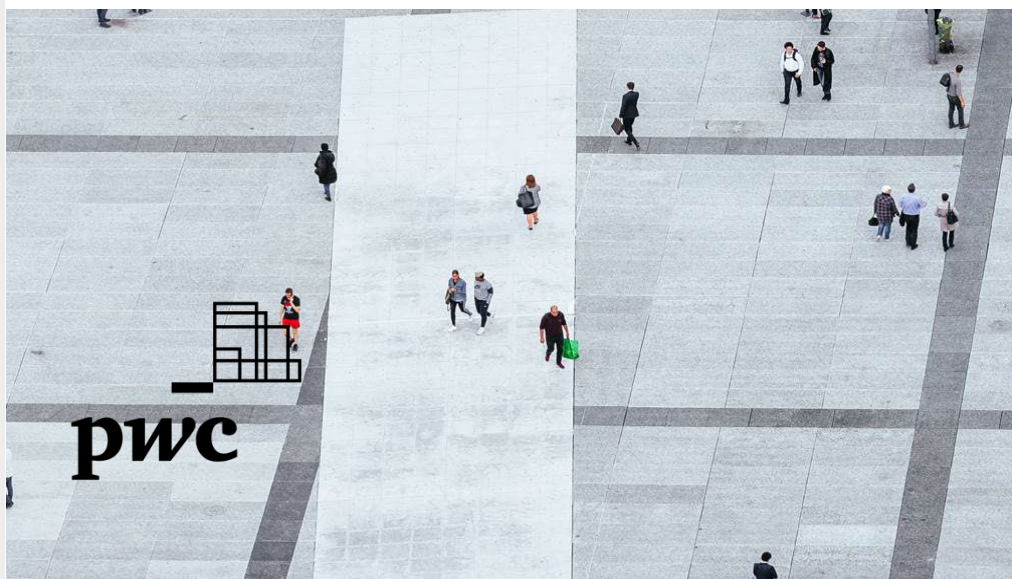
Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Accountantsverslag 2024

Omgevingsdienst Haaglanden

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
19 juni 2025

 Aanbiedingsbrief Onze kernboodschappen Onze conclusies Uitkomsten controle 2024 Jaarverslag Onze samenwerking Bijlagen

Aanbiedingsbrief

Omgevingsdienst Haaglanden
T.a.v. het bestuur en de directie
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW DEN HAAG

19 juni 2025

Referentie:NLE00031330.1.1
Geachte bestuursleden,

Hierbij bieden wij u ons accountantsverslag aan dat wij hebben opgesteld in het kader van onze opdracht om de jaarrekening 2024 inclusief de rechtmatigheidsverantwoording (de 'jaarrekening') van de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Haaglanden (hierna: ODH) te controleren. We hebben de controle uitgevoerd in overeenstemming met onze opdrachtbrief van 4 november 2024 en daarbij rekening gehouden met de aanpassingen in de kadernota rechtmatigheid en de bijbehorende Audit Alert van de NBA.

Ons accountantsverslag gaat in op de belangrijkste bevindingen uit onze controle van uw jaarrekening en is met uw management besproken op 14 april 2025.

Wij hebben de kernpunten van dit verslag op 22 mei 2025 besproken met de voorzitter van het Dagelijks Bestuur.

Mocht u nog vragen hebben, neemt u dan gerust contact met ons op. Wij bedanken u en uw medewerkers voor de medewerking tijdens onze controle.

Hoogachtend,
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Anne Marie Kros

A.C.M. Kros RA
director

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., N.V., Boschdijktunnel 10, 5611 AG Eindhoven, Postbus 6365, 5600 HJ Eindhoven,

T: 088 792 00 20, F: 088 792 96 40, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop) voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

- Aanbiedingsbrief
- **Onze kernboodschappen**
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Onze kernboodschappen

In dit hoofdstuk hebben we onze kernboodschappen samengevat.

01

 Aanbiedingsbrief Onze kernboodschappen Onze conclusies Uitkomsten controle 2024 Jaarverslag Onze samenwerking Bijlagen

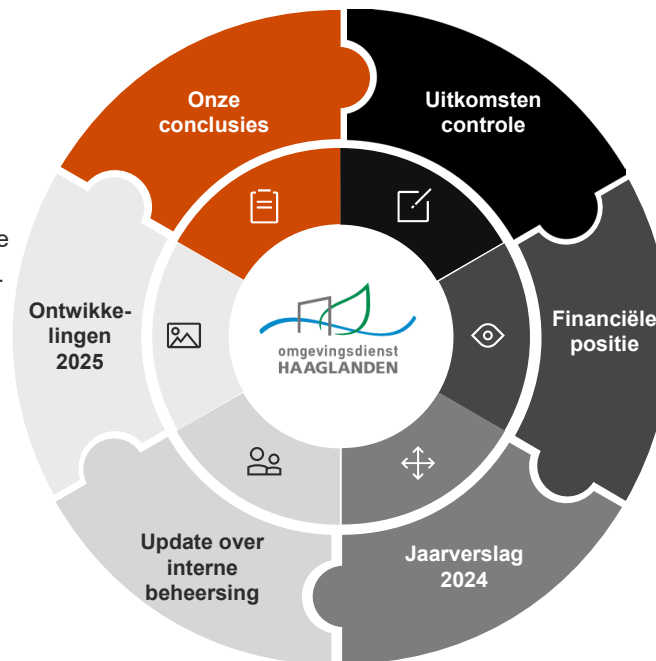
Onze kernboodschappen

Onze conclusies

- Wij hebben een goedkeurende controleverklaring afgegeven op het aspect getrouwheid.
- De jaarrekening bevat drie ongecorrigeerde controleverschillen.
- De rechtmatigheidsverantwoording voldoet aan de vereisten inzake het voorwaardencriterium, inclusief de opgenomen fouten en onduidelijkheden van €251.900.

Ontwikkelingen 2024

- ODH werkt samen met de andere Zuid-Hollandse omgevingsdiensten aan structurele samenwerking van de omgevingsdiensten in de toekomst
- Er zijn stappen gezet in de toepassing van artificial intelligence binnen de ODH processen. Binnen ODH wordt AI momenteel ingezet voor het anonimiseren van documenten, beveiligen van computersystemen, identificeren van legionella-gevoelige koeltorens en het programmeren van data-analyse tools
- ODH heeft het risico van Aansprakelijkstelling voor de gevolgen van ketenaansprakelijkheid bij inhuur van Zzp'ers (DBA) op genomen in de paragraaf 'weerstandvermogen en risicobeheersing' als top 10 risico met een benodigd weerstandscapaciteit van ca. €10.000. Tegelijkertijd is er hard gewerkt aan het versterken van de organisatie door invullen van functies op vaste basis in plaats van inhuur.
- ODH voert proactief het gesprek met de deelnemers over het huidige financieringsmodel. Over de verhouding tussen structurele en incidentele onderdelen wordt momenteel gesproken.

Update interne beheersing

- Er zijn geen nieuwe bevindingen in de interne beheersing ten opzichte van de rapportage interim-bevindingen.
- Het frauderisicoproces moet verder geformaliseerd worden, er is geen geüpdatete frauderisicoanalyse die periodiek besproken wordt.
- Tijdens de controle van de jaarrekening 2024 zijn geen aanwijzingen van fraude of niet-naleving van wet- en regelgeving onder onze aandacht gekomen
- In 2024 is de VIC extern uitgezet ten behoeve van de rechtmatigheidsverantwoording. ODH is in gesprek met andere omgevingsdiensten om gezamenlijk een VIC-functie op te zetten.

Uitkomsten controle 2024

- Er zijn zes correcties geconstateerd, waarvan er drie door ODH gecorrigeerd zijn en drie correcties zijn ongecorrigeerd. De correcties hebben voornamelijk betrekking op reclassificaties.
- Er is geen sprake van bevindingen inzake SiSa-regelingen of WNT.

Financiële positie

- Het exploitatieresultaat over 2024 is positief. Echter, staan gemeenten (en daarmee de deelnemers van ODH) de komende periode voor het maken van beleidskeuze en (voor een groot deel) bezuinigingen.
 - Het resultaat voor mutaties reserves komt positiever uit dan begroot en de belangrijkste oorzaken zijn: Het programma Toetsing en Verguningsverlening sluit met een voordelig saldo van € 552.000.
 - Het programma Toezicht en Handhaving sluit met een nadelig saldo van €528.000.
 - Een nadelig effect op het programma overhead van €89.000.
 - De post onvoorzien van € 49.500 is in 2024 niet aangewend.
 - Het programma Algemene dekkingsmiddelen sluit met een voordelig saldo van € 802.000.

Jaarverslag

- De jaarrekening en het jaarverslag zijn met elkaar verenigbaar en voldoen aan het BBV.
- Wij adviseren in de paragraaf bedrijfsvoering meer inzicht te geven in de wijze van risicobeheersing (inclusief fraudepreventie).

Dit verslag is opgesteld uitsluitend voor gebruik door het algemeen bestuur van Omgevingsdienst Haaglanden. Op dit verslag kan niet door derden worden gesteund aangezien derden niet op de hoogte zijn van het doel van de werkzaamheden en de resultaten onjuist kunnen interpreteren. Wij aanvaarden geen aansprakelijkheid, zorgplicht en/of verantwoordelijkheid jegens andere partijen dan Omgevingsdienst Haaglanden.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies**
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Onze conclusies

In dit hoofdstuk wordt uitleg gegeven over ons oordeel bij de jaarrekening. Hierin lichten we de geconstateerde fouten en onzekerheden voor de getrouwheid van de verantwoording over de financiële positie en over rechtmatigheid toe.

02

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies**
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Onze conclusies

Ons oordeel bij uw jaarstukken 2024 is goedkeurend

Uw jaarrekening geeft een getrouw beeld

Wij hebben onze accountantscontrole van de jaarrekening 2024 van de ODH afgerond. Wij verstrekken een goedkeurende controleverklaring inzake de getrouwheid van de jaarrekening, waarin ook de rechtmatigheids-verantwoording is opgenomen, onder het voorbehoud dat de jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door het algemeen bestuur. Wij hebben geen controlebevindingen in de WNT-verantwoording 2024.

Rechtmatigheid specifieke uitkeringen

Wij hebben in onze controleverklaring ook een goedkeurend oordeel verstrekt over de baten en lasten als mede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen. We hebben geen bevindingen in de SiSa-controle, wij verwijzen naar de [Sisa-bijlage](#)

Fouten en onzekerheden geconstateerd in relatie tot getrouwheid

In totaliteit hebben we zes controleverschillen geconstateerd in relatie tot getrouwheid, waarvan er drie zijn gecorrigeerd en drie ongecorrigeerde verschillen. De overzichten van deze fouten en onzekerheden inzake getrouwheid worden [hier](#) getoond.

Overige informatie in uw jaarverslag is consistent met uw jaarrekening

Als accountants zijn wij ervoor verantwoordelijk dat wij in onze controleverklaring verslag uitbrengen over de overige informatie die in het jaarverslag is opgenomen. De overige informatie omvat uw jaarverslag, de paragrafen en de bijlagen. Wij hebben geen materiële inconsistenties, materiële onjuistheden en/of omissies opgemerkt in de informatie die op grond van het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) moet worden verstrekt.

Geen aanwijzingen of signalen van fraude of niet-naleving van wet- en regelgeving geïdentificeerd

Tijdens de controle van de jaarrekening 2024 zijn er geen aanwijzingen van fraude of niet-naleving van wet- en regelgeving onder onze aandacht gekomen.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Overzicht van gecorrigeerde fouten inzake getrouwheid

De volgende geconstateerde afwijkingen betreffen de gecorrigeerde fouten in relatie tot getrouwheid, boven de gestelde rapporteringstolerantie van €18.000.

#	Beschrijving	Jaarrekeningpost	Fouten	Onzekerheden
1	Correctie Voorschotfactuur Gemeente Rijswijk	debiteuren @overlopende passiva	443.500 (443.500)	
2	Correctie Negatief Bedrag in Overlopende Activa	overlopende activa @overlopende passiva	72.530 (72.530)	
3	Correctie Niet-Betaalde Bedrag in Vooruitbetaalde Bedragen	crediteuren @overlopende activa	107.483 (107.483)	
		Totaal	623.513	

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies**
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Overzicht van ongecorrigeerde fouten en onduidelijkheden inzake getrouwheid

De volgende geconstateerde afwijkingen betreffen de ongecorrigeerde fouten en onduidelijkheden in relatie tot getrouwheid, boven de gestelde rapporteringstolerantie van €18.000. Het dagelijks bestuur heeft geconcludeerd dat het kwalitatieve en kwantitatieve effect niet materieel is. Wij zijn het eens met deze beoordeling van het dagelijks bestuur.

#	Beschrijving	Jaarrekeningpost	Fouten	Onduidelijkheden
4	Onjuiste Correctie - WSN Kosten in Overlopende Activa	Overlopende passiva @overlopende activa	36.938 (36.938)	
5	Onjuiste verwerking terugname opbrengsten 2024 verwerkt in 2025	Opbrengsten @overlopende passiva	18.197 (18.197)	
6	Verschil in aansluiting - Deelnemersbijdragen	Bijdrage deelnemers @overlopende passiva	36.634 (36.634)	
Totaal			91.769	

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- **Uitkomsten controle 2024**
- Overige ontwikkelingen
- Schattingen
- Rechtmatigheid
- Update interne beheersing
- Jaarverslag
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Uitkomsten controle 2024

In dit hoofdstuk beschrijven we de belangrijkste uitkomsten van de controle

03

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024

Overige ontwikkelingen

Schattingen

Rechtmatigheid

Update interne beheersing

 Jaarverslag

 Onze samenwerking

 Bijlagen

Overige ontwikkelingen

Blijf in gesprek met de deelnemers in het kader van de verwachte bezuinigingen komende jaren

In de rapportage interim-bevindingen rapporteerden we eerder dat ODH en oppert voor aanpassingen van de huidige financieringsvorm (P*Q), welke niet niet altijd goed aansluit op de praktijk. In sommige gevallen beperkt dit ODH in de output die geleverd kan worden. Om in benodigde gevallen proactief te kunnen handelen is het van belang om hiervoor duidelijk nieuwe afspraken te maken in aanvulling op de huidige financieringsmethodiek. ODH heeft voor de begroting 2026 structurele afspraken met de deelnemers gemaakt, inclusief het verlagen van de nacalculatie van 10% naar 5%. In 2024 valt de hoge omvang van de incidentele afspraken op, terwijl een deel van deze opdrachten jaarlijks terugkomen.

ODH werkt samen met de andere Zuid-Hollandse omgevingsdiensten aan structurele samenwerking van de omgevingsdiensten in de toekomst

In de tweede helft van 2024 is -op verzoek van de bestuurlijke klankbordgroep- gewerkt aan een veel breder samenwerkingsprogramma. De doorontwikkeling binnen de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten richt zich op het versterken van de samenwerking om de kwaliteit van de uitvoering van VTHA-taken te verbeteren. Dit is noodzakelijk vanwege nieuwe maatschappelijke uitdagingen zoals de energietransitie, circulaire economie en digitalisering. De samenwerking is gericht op kwaliteitsverbetering, robuustheid, efficiëntie en uniformiteit, met als uitgangspunt 'samenwerking, tenzij...'. De samenwerking wordt gezien als een leer- en ontwikkelproces, waarbij structurele verbeteringen, kennisdeling en het optimaal benutten van de sterke punten van de verschillende diensten centraal staan.

Over vijf jaar zullen de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten structureel samenwerken, functioneren als één dienst voor Zuid-Holland, maar met behoud van hun eigen identiteit, cultuur en structuur. De samenwerking kan verschillende vormen aannemen, zoals kennisuitwisseling, inhuur van capaciteit, pooling van capaciteit en overdracht van taakuitvoering.

Er zijn duidelijke afspraken en structuren nodig voor een goede samenwerking, met aandacht voor transparantie, professionele aansturing, evaluatie en flexibiliteit. De provincie Zuid-Holland speelt een faciliterende rol, met coördinatie en ondersteuning op bestuurlijk en ambtelijk niveau.

De realisatie van de samenwerkingsstrategie omvat het opstellen van een jaarlijks samenwerkings- of uitvoeringsprogramma, investeren in leer- en ontwikkelprocessen, toepassen en oefenen met diverse samenwerkingsmodellen, en het opstellen van een innovatieagenda met focus op technologie en kennisontwikkeling. De voortgang en resultaten worden jaarlijks gerapporteerd en geëvalueerd door de bestuurlijke begeleidingscommissie.

We onderschrijven het belang van samenwerking van de omgevingsdiensten in het kader van de huidige en komende uitdagingen die op ODH afkomen, het is hierbij belangrijk om de samenwerking goed vast te leggen in dienstverlenings-overeenkomsten. Daarnaast raden wij aan om bij uitwisseling van personeel in het kader van inkoopvoorwaarden en EU-aanbestedingsregels af te wegen wat de impact is en deze afwegingen vast te leggen in een dossier.

Ook ODH heeft last van schaarste op de arbeidsmarkt

Denk aan moeite om vacatures te vervullen, percentage inhuur, ziekteverzuim, vitaliteitsmaatregelen, ondanks bezuinigingen van belang om formatie met nieuw talent aan de vullen mede gezien de uitstroom. Jaarlijk voert PwC (dit jaar samen met Scorus) [een onderzoek](#) uit onder jongeren tussen achttien en vijfendertig jaar. Jong talent dat zich oriënteert op de arbeidsmarkt blijkt grote waarde te hechten aan een stabiel salaris, leuke eega's, zinvolle, uitdagende werkzaamheden, persoonlijke groeimogelijkheden en werk-prive balans. Kijkend naar de gemeentelijke regelingen is het dus met name van belang om extra aandacht te schenken aan de (snelheid van de) groeimogelijkheden en de uitdaging en veelal ook afwisseling van het werk om jongeren aan de gemeente te binden.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024

Overige ontwikkelingen

Schattingen

Rechtmatigheid

Update interne beheersing

Jaarverslag

Onze samenwerking

Bijlagen

Overige ontwikkelingen

Er zijn stappen gezet in de toepassing van artificial intelligence binnen de ODH processen

Binnen ODH wordt AI momenteel ingezet voor het anonimiseren van documenten, beveiligen van computersystemen, identificeren van legionella-gevoelige koeltorens en het programmeren van data-analyse tools. Sinds begin dit jaar is Co-Pilot beschikbaar voor alle medewerkers als een privacy-vriendelijker alternatief voor tools zoals ChatGPT.

De verkenning naar AI binnen ODH heeft geleid tot meer inzicht in AI, een overzicht van de huidige situatie, relevante wet- en regelgeving, en ontwikkelingen bij andere overheidsorganisaties. Er zijn richtlijnen opgesteld voor het veilig en verantwoord gebruik van AI.

In de toekomst kan AI helpen bij het schrijven van beleidsstukken, geautomatiseerde factuurherkenning, ontsluiten van kennisbanken, genereren van oefenmateriaal, ontwikkelen van een risicomodel voor toezicht, en ondersteuning van de Meldkamer.

Koersplan ODH vastgesteld voor 2024 tot en met 2028

Het Koersplan voor de periode 2024 tot en met 2028 beschrijft de strategische richting en doelen van de ODH voor de komende jaren. Het plan benadrukt de noodzaak van samenwerking, flexibiliteit en voortdurende ontwikkeling om de uitdagingen van de toekomst aan te kunnen en een positieve impact te hebben op de leefomgeving. ODH streeft naar een schoner milieu en een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving voor mens, dier en natuur. De organisatie moet zich aanpassen aan veranderingen zoals de energietransitie en de Omgevingswet, die een integrale benadering en samenwerking met gemeenten en provincie vereist. Het plan zet in op professioneel partnerschap, duurzaamheid, data-gedreven werken en organisatieontwikkeling, met

aandacht voor persoonlijke ontwikkeling, werkdrukverlaging en een goede balans tussen werk en privé. Financiële strategieën richten zich op het maximaliseren van toegevoegde waarde en het bieden van ruimte voor ontwikkeling en innovatie.

Systematiek van financiering

De huidige financieringsvorm (P*Q) sluit niet altijd goed aan op de praktijk. In sommige gevallen beperkt dit jullie in de output die jullie kunnen leveren. Om in benodigde gevallen proactief te kunnen handelen is het van belang om hiervoor duidelijk nieuwe afspraken te maken in aanvulling op de huidige financieringsmethodiek. De begroting moet efficiënt blijven, maar ook ruimte bieden voor ontwikkeling en innovatie, waarbij een deel lumpsumfinanciering ruimte kan geven voor dit type projecten. Dit sluit ook aan op de robuustheidcriteria uit het IBP.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024

Overige ontwikkelingen

Schattingen

Rechtmatigheid

Update interne beheersing

Jaarverslag

Onze samenwerking

Bijlagen

Overige ontwikkelingen

Wet DBA

Einde handhavingsmoratorium

Per 1 januari 2025 is het handhavingsmoratorium beëindigd. De Belastingdienst kan vanaf dat moment weer handhaven op schijnzelfstandigheid met terugwerkende kracht tot 1 januari 2025. In 2025 zal de Belastingdienst bij een correctie nog geen vergrijp- of verzuimboete opleggen indien de gemeente aantoonbaar stappen heeft ondernomen om schijnzelfstandigheid te voorkomen. Het Deliveroo-arrest vormt nog steeds de basis voor de handhaving. ODH heeft het risico van Aansprakelijkstelling voor de gevolgen van ketenaansprakelijkheid bij inhuur van Zzp'ers (DBA) op genomen in de paragraaf 'weerstandsvormogen en risicobeheersing' als top 10 risico met een benodigd weerstandscapaciteit van ca. €10.000.

Gebruik modelovereenkomsten is verlengd

In tegenstelling tot eerdere berichten geeft de Belastingdienst aan dat alle lopende en goedgekeurde modelovereenkomsten tot eind 2029 kunnen worden gebruikt. Nieuwe overeenkomsten worden niet meer getoetst. Het werken met een modelovereenkomst biedt enkel zekerheid als ook wordt gewerkt volgens de bepalingen uit de modelovereenkomst.

Mogelijkheid tot vooroverleg over de beoordeling van de arbeidsrelatie

De Belastingdienst heeft het formulier 'Verzoek vooroverleg beoordeling arbeidsrelatie' gepubliceerd waarmee je als opdrachtgever een vooroverleg kan opstarten ter beoordeling van één specifieke arbeidsrelatie. Vooroverleg kan leiden tot een standpuntbepaling van de Belastingdienst of tot een vaststellingsovereenkomst over de arbeidsrelatie.

Nieuwe wetgeving

In het eerste kwartaal van 2024 is het nieuwe wetsvoorstel Verduidelijking Beoordeling Arbeidsrelaties (VBAR) omtrent het werken met zelfstandigen naar de Raad van State gestuurd. Vanaf 1 januari 2026 zal de VBAR naar verwachting in werking treden en beoogt het meer duidelijkheid te geven over wanneer iemand in dienstbetrekking werkt.

Ook komt er een rechtsvermoeden onder de VBAR. Eenieder die tegen een beloning van niet meer dan €33 (exclusief BTW) per uur arbeid verricht, kan dit rechtsvermoeden invoeren. Dit rechtsvermoeden geldt in beginsel civielrechtelijk, maar indien dit civielrechtelijk wordt gevolgd werkt dit door naar fiscaliteit en sociale zekerheid.

Cloudgebruik bij ODH

Overheden maken steeds meer gebruik van clouddiensten. De cloud biedt kansen in het verbeteren van de bedrijfsvoering en/of de dienstverlening. Maar de cloud brengt ook risico's met zich mee. Ook voor ODH geldt dat er momenteel gebruik wordt gemaakt van clouddiensten. De strategie binnen ODH is Cloud tenzij voor nieuwe functionaliteiten en/of voorzieningen. Bestaande voorzieningen worden waar mogelijk, veilig en betaalbaar overgezet.

De Algemene Rekenkamer heeft een [onderzoek](#) uitgevoerd naar het gebruik van clouddiensten bij het Rijk. Het onderzoek bestempeld het gebruik van de cloud door het Rijk als zorgelijk en trekt 3 belangrijkste conclusies:

1. Het Rijk heeft beperkt zicht op clouddiensten.
2. Het Rijk maakt onvoldoende strategische risicoafwegingen.
3. Het Rijk waarborgt onvoldoende de principes (digitale) soevereiniteit, continuïteit van de dienstverlening en de gegevensbescherming

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Overige ontwikkelingen

- Schattingen
- Rechtmatigheid
- Update interne beheersing
- Jaarverslag
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Schattingen

De schattingen van het dagelijks bestuur nader uitgelicht

Bij het opstellen van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur belangrijke boekhoudkundige schattingen, beoordelingen en aannames toepassen en toelichten. Wij hebben de belangrijkste schattingen, beoordelingen en aannames die door het dagelijks bestuur zijn gedaan beoordeeld en concluderen dat deze zijn gebaseerd op passende bewijsstukken en goed uitgebalanceerde overwegingen. Onderstaande tabel bevat een overzicht van onze bevindingen met betrekking tot die schattingen en oordelen.

Schatting	Waarde (x €1 miljoen)		Oordeel		Opmerkingen
	2024	2023	2024	2023	
Juistheid en volledigheid overige voorzieningen	1.618	1.499			Wij achten de schatting ten aanzien van de opgenomen voorziening verlofsparen in de jaarrekening aan de hoge kant binnen de bandbreedte. De voorziening verlofsparen is conform BBV gebaseerd op het bovenwettelijk verlof van uw medewerkers. De methodiek van de voorziening is consistent met het voorgaande jaar, waardoor er een evenwichtig beeld wordt gepresenteerd. Het management en het dagelijkse bestuur hebben van de verwachte bandbreedte de voorzichtige kant gekozen. De berekening van de omgevingsdienst valt daarmee binnen een aanvaardbare bandbreedte. Dit is gebaseerd op het feit dat een relatief groot deel van het personeelsbestand de pensioensleeftijd nadert en gebruik gaat maken van de regeling. Op basis van de gegevens per jaareinde is de voorziening geactualiseerd door middel van dezelfde methodiek.
Volledigheid overlopende passiva en overige schulden	3.888	3.853			Voor de volledigheid van de vlottende passiva hebben we een voortgezette controle uitgevoerd. Hieruit komen geen bevinding die betrekking hebben op de volledigheid van de schulden in 2024. In de overlopende passiva zijn de vooruitontvangen bedragen en facturen opgenomen. We hebben geen bevindingen met betrekking tot de volledigheid hiervan.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024

Overige ontwikkelingen

Schattingen

Rechtmatigheid

Update interne beheersing

- Jaarverslag
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Rechtmatigheid

Uw rechtmatigheidsverantwoording voldoet aan de vereisten

Rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur voldoet wel aan de vereisten

Het dagelijks bestuur legt verantwoording af over de rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties via de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening. Als uw accountant hebben wij de getrouwheid van de rechtmatigheids-verantwoording meegewogen in ons oordeel over de jaarrekening als geheel (indirect oordeel over de rechtmatigheid).

Het dagelijks bestuur heeft onrechtmatigheden boven de verantwoordingsgrens van €728.640 geconstateerd. De onrechtmatigheden bedragen in totaal €251.900 en hebben betrekking op inkopen die niet conform de Europese aanbestedingsregels zijn gedaan. De afwijkingen boven de verantwoordingsgrens zijn nader toegelicht in de paragraaf 'Bedrijfsvoering'.

Wij hebben inzicht verkregen in de wijze waarop de rechtmatigheids-verantwoording totstand komt. Daarnaast hebben wij kennisgenomen van het VIC-plan en de uitgevoerde VIC-werkzaamheden en de algemene beheersingsmaatregelen binnen ODH. In 2024 is de VIC extern uitgezet ten behoeve van de rechtmatigheidsverantwoording. ODH is in gesprek met andere omgevingsdiensten om gezamenlijk een VIC-functie op te zetten.

Om de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording vast te stellen hebben wij de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- vastgesteld dat de rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld conform de kadernota rechtmatigheid;

- vastgesteld dat de VIC-werkzaamheden conform het plan van aanpak invoering rechtmatigheidsverantwoording 2024 zijn uitgevoerd op de onderdelen van het voorwaardecriterium en/of detailwerkzaamheden op de juistheid en volledigheid van het begrotingscriterium en ten aanzien van Misbruik & Oneigenlijk gebruik ('M&O');
- aansluiten van de gerapporteerde afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) met de onderliggende administratie;
- deelwaarnemingen uitgevoerd op de uitgevoerde (VIC)-werkzaamheden op het voorwaardecriterium, begrotingscriterium en M&O.

We adviseren in de paragraaf bedrijfsvoering de maatregelen ter voorkoming van de rechtmatigheidsfouten uit te werken.

Toelichting op het voorwaardecriterium

Ten aanzien van het voorwaardecriterium is voor € 251.900 aan fouten opgenomen inzake het niet voldoen aan Europese aanbestedingsregels. Deze fouten sluiten aan bij onze werkzaamheden.

Toelichting op M&O

Er zijn geen rechtmatigheidsfouten in het kader van het M&O-criterium.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Overige ontwikkelingen
- Schattingen
- Rechtmatigheid**
- Update interne beheersing
- Jaarverslag
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Rechtmatigheid

Er zijn geen onrechtmatigheden in het kader van de begrotingsrechtmatigheid

Er zijn geen onrechtmatigheden in het kader van de begrotingsrechtmatigheid

Over- en overschrijdingen van baten of overschrijdingen van lasten/ investeringen zijn onrechtmatig als deze afwijkingen niet **tijdig** aan het algemeen bestuur zijn gemeld. Wat tijdig is heeft uw dagelijks bestuur vastgelegd in de financiële verordening. Hierbij is melden voldoende, een begrotingswijziging is niet noodzakelijk. Er zijn in 2024 geen begrotingsonrechtmatigheden die voortvloeien uit het niet tijdig melden van over- en overschrijdingen van baten of overschrijdingen van lasten/investeringen.

Begrotingsonrechtmatigheden die acceptabel zijn

In de financiële verordening zijn ook afspraken gemaakt tussen het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur over welke begrotingsonrechtmatigheden als acceptabel kunnen worden beschouwd (dus wel onrechtmatig, maar acceptabel). De onrechtmatigheden die acceptabel zijn, moeten worden verantwoord in de rechtmatigheidsverantwoording, waarbij wordt verwezen naar de intern gemaakte afspraken in de financiële verordening en de toelichting in het programmaverslag.

Onacceptabele afwijkingen moeten worden toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording zelf. In het onderstaande overzicht zijn de begrotingsonrechtmatigheden inzichtelijk gemaakt. Wij concluderen dat ODH deze heeft toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording.

Programma baten en lasten	Baten/lasten werkelijk (x1000)	Afwijking t.o.v. begroting (na wijziging) (x1000)	Acceptabel/ onacceptabel	Toelichting
Programma Toezicht en Handhaving	Lasten: €8.672	Lasten:€ -528	Acceptabel	Dit programma sluit met een nadelig saldo van € 528.000. De overschrijding is met name toe te schrijven aan hogere personele kosten ad € 619.0000 en diverse kleine posten ad € 20.000 en lagere kosten voor bezwaar en beroep, en onderzoek ad € 112.000.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Overige ontwikkelingen
- Schattingen
- Rechtmatigheid
- Update interne beheersing**

- Jaarverslag
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Update interne beheersing

Geen nieuwe significante tekortkomingen in de interne beheersing

In onze rapportage interim-bevindingen 2024 hebben wij ons beeld gegeven van de interne beheersing van ODH.

Naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole hebben wij geen nieuwe belangrijke aandachtspunten in de interne beheersing geconstateerd.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024

Jaarverslag

Financiële positie

Observaties jaarverslag

Onze samenwerking

Bijlagen

Jaarverslag

In dit hoofdstuk beschrijven we wat ons is opgevallen in relatie tot de informatiewaarde van het jaarverslag. Daarnaast beschrijven we onze visie op de financiële positie.

04

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag
- Financiële positie**
- Observaties jaarverslag
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Financiële positie

De kerngetallen laten een positieve ontwikkeling zien

Wij hebben uw financiële positie aan de hand van zes kengetallen onder elkaar gezet, zie de tabel hiernaast. Het exploitatieresultaat over 2024 is positief. Echter, staan gemeenten (en daarmee de deelnemers van ODH) de komende periode voor het maken van beleidskeuze en (voor een groot deel) bezuinigingen. Het exploitatie resultaat van dit jaar zal de tekorten in komende periode opvangen. De begroting voor 2025 gaat uit van een nihil resultaat.

De solvabiliteit van ODH in 2024 is 21,4% en is vergelijkbaar met voorgaand jaar. Om te beoordelen of ODH in staat is om in te spelen op de toekomstige risico's is het belangrijk de solvabiliteit te bezien in verhouding tot het weerstandsvermogen en de uitdagingen in de meerjarenbegroting.

De ingeschatte risico's komen uit op €1.361.500, het weerstandsvermogen bedraagt €1.257.000 en de weerstandsratio komt hiermee uit op 1,08. Hiermee is ODH in staat om de geïdentificeerde risico's op te vangen en blijft de ratio binnen de met het algemeen bestuur afgesproken norm (1,0 en 1,4).

De nettoschuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van ODH ten opzichte van de eigen middelen. Een negatieve nettoschuldquote houdt in dat er geen schulden zijn. De wendbaarheid laat om deze reden een positief beeld zien.

Resultaat voor mutaties positiever dan begroot

Het resultaat voor mutaties reserves komt positiever uit dan begroot en de belangrijkste oorzaken zijn:

- Het programma Toetsing en Verguningsverlening sluit met een incidenteel voordelig saldo van € 552.000.
- Het programma Toezicht en Handhaving sluit met een nadelig saldo van €528.000 met name door de personele kosten die hoger zijn dan begroot als gevolg van het vervroegd aantrekken van medewerkers

met het oog op de uitstroom van met name de pensioengerechtigden.

- Een nadelig effect op het programma overhead van €89.000. Dit betreffen diverse posten waaronder lagere personeelskosten, onderuitputting opleidingsgelden, hogere algemene personeelskosten, een voordelig saldo op de overige bedrijfsmiddelen als gevolg van materiële taakuitbreiding, toename voorziening verlofsparen, hogere uitgaven ten aanzien van de werkkostenregeling en baten die niet zijn gerealiseerd zijn, welke betrekking hebben op de prijscompensatie 2024 te dekken uit het rekeningresultaat 2023 voor inkomsten uit detachering.
- De post onvoorzien van € 49.500 is in 2024 niet aangewend.
- Het programma Algemene dekkingsmiddelen sluit met een voordelig saldo van € 802.000 door hogere renteopbrengsten uit Schatkistbankieren, bijdrage UWV voor compensatie zwangerschapsverlof, inkomsten detachering en Prijscompensatie uit rekeningresultaat 2023.

Kengetallen	ODH		
	2024	Begroot 2024	2023
Weerbaarheid			
Solvabiliteit	21,4%	5,2%	21,6%
Weerstandsratio	1,08	1,0-1,4	1,14
Wendbaarheid			
Structurele exploitatieruimte	-3,0%	0%	0%
Nettoschuldquote	10,0%	1,8%	10,4%
Realisatie begroting (in €1000)			
Resultaat voor reserves	0	788	264
Mutaties reserves	-692	-695	633
Resultaat na mutaties reserves	-692	93	897

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag

Financiële positie

Observaties jaarverslag

Onze samenwerking

Bijlagen

Observaties jaarverslag

De kwaliteit van uw jaarverslag is goed

Jaarverslag	Beoordeling	Observaties
Verenigbaarheid jaarrekening en het jaarverslag	●	Wij hebben vastgesteld, op grond van de verkregen informatie in onze controle, dat de jaarrekening en het jaarverslag verenigbaar zijn. In het BBV zijn diverse eisen opgenomen voor de vorm en inhoud van het jaarverslag. Wij hebben vastgesteld dat uw jaarverslag voldoet aan het BBV.
Kwaliteit paragrafen	●	Wij hebben vastgesteld dat alle verplichte informatie in de paragrafen is opgenomen.
Inzicht in fraudepreventie-systeem in paragraaf 'Bedrijfsvoering'	●	ODH heeft geen afzonderlijk nota misbruik & oneigenlijk gebruik (M&O). Bij de uitvoering van de controle werkzaamheden is stilgestaan bij M&O en mogelijke fraude. Er zijn geen signaleren van fraude of M&O geconstateerd binnen ODH.
Voldoende inzicht in het vermogen om risico's uit de bedrijfsvoering financieel op te vangen in de paragraaf 'Weerstandvermogen en risicobeheersing'	●	Wij hebben vastgesteld dat ODH alle relevante informatie heeft opgenomen in de paragraaf 'Weerstandvermogen en risicobeheersing'; daarnaast zijn alle relevante ontwikkelingen uit de sector en de impact daarvan ODH opgenomen in de toelichting. Wij vinden dat ODH in de paragraaf 'Weerstandvermogen en risicobeheersing' een goede reflectie heeft gegeven op het vermogen om de risico's vanuit de bedrijfsvoering financieel op te vangen.
Informatiewaarde jaarverslag	●	Ons oordeel is gebaseerd op de leesbaarheid, concreetheid en kwaliteit van de analyses. Wij zijn van mening dat het jaarverslag het algemeen bestuur de gewenste informatie verschaft per beleidsterrein.

● Bevinding

● Voldoende maar voor verbetering vatbaar

● Voldoende

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag

Financiële positie

Observaties jaarverslag

Onze samenwerking

Bijlagen

Observaties jaarverslag

Toelichtingen in de paragraaf bedrijfsvoering inzake rechtmatigheid

Paragraaf bedrijfsvoering	Beoordeling	Observaties
Afwijkingen + maatregelen toegelicht	●	ODH een toelichting op alle afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording heeft opgenomen voor zover deze de rapportagegrens overschrijden. Daarnaast zijn de maatregelen toegelicht over hoe deze afwijkingen in de toekomst worden voorkomen
Rapportering niet naleving normen gids proportionaliteit	●	Het inkoop en aanbestedingen beleid van ODH is gebaseerd op de normen uit de gids proportionaliteit. Uit de crediteurenanalyse blijkt dat deze normen adequaat worden nageleefd binnen ODH met uitzondering van onrechtmatigheid tevens toegelicht in de jaarstukken 2024
Niet financiële onrechtmatigheden toegelicht	●	Niet financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van bepalingen in de wet Fido en bijbehorende Regelingen moeten worden opgenomen en toegelicht worden in de paragraaf bedrijfsvoering. ODH heeft hieraan voldaan.
Toelichting begrotingsrechtmatigheid	●	Volgens artikel 28 van de BBV dienen overschrijdingen en onderschrijdingen van zowel de baten als de lasten ten opzichte van de begroting na wijziging bij het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te worden toegelicht. Wij hebben vastgesteld dat de toelichting inzake begrotingsrechtmatigheid voldoet aan de vereisten van de BBV.

● Bevinding

● Voldoende maar voor verbetering vatbaar

● Voldoende

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag
- **Onze samenwerking**
- Bijlagen

Onze samenwerking

In dit hoofdstuk beschrijven we hoe wij hebben samengewerkt met u en uw medewerkers. Daarnaast presenteren wij een overzicht van het aantal uren dat er is gewerkt aan de controle.

05

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag
- **Onze samenwerking**
- Bijlagen

Onze samenwerking

We hebben een constructieve samenwerking ervaren tijdens het controleproces

In de huidige tijd van digitaal samenwerken hebben wij een zeer plezierige samenwerking ervaren en is de communicatie tussen ODH en PwC is goed verlopen. De communicatielijnen waren kort en dit heeft eraan bijgedragen dat het over het algemeen een meer gestructureerd proces is geweest. Er is dit jaar ook nauwer samengewerkt tussen het controle team en de diverse afdelingen. We hebben een open en fijne cultuur ervaren. Aangezien we voortdurend streven naar een verbetering van het controleproces en onze dienstverlening, evalueren we dit proces graag op korte termijn.

Geen bevindingen te melden rondom onafhankelijkheid

Wij hebben onze naleving van externe normen en ons wereldwijde onafhankelijkheidsbeleid met betrekking tot onze dienstverlening in 2024 bewaakt en bevestigd dat wij aan deze onafhankelijkheidsvereisten hebben voldaan en voldoen.

Onze reflectie op het proces van de jaarrekeningcontrole

Bij het opvragen van informatie merken wij en uw kernteam betreffende de jaarrekeningcontrole dat de organisatie over het algemeen in voldoende mate in staat is om tijdig op te leveren en met voldoende kwaliteit.

Door de timing van de controle waren de jaarstukken bij de start van de jaarrekeningcontrole niet volledig gereed. Desondanks was er voldoende gereed om efficiënt te kunnen starten met de werkzaamheden. Dit sluit aan bij voorgaande jaren, waarin we ook in week 5 vroegtijdig met de controle zijn gestart en het uitdagend blijft om alles bij aanvang gereed te hebben.

Hierbij hebben wij ons met de uitloop flexibel opgesteld om te komen tot de afronding van de jaarrekeningcontrole.

Wij adviseren om op basis van het jaarrekeningproces een beoogde tijdslijn en stappenplan voor de jaarafsluiting 2025 op te stellen in afstemming met de planning van de accountant voor de jaarrekeningcontrole. Dit is inclusief de verantwoordelijkheden voor het aanleveren van detailinformatie en de dossiervorming ter onderbouwing van de jaarrekening, wat al goed verloopt.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag
- Onze samenwerking

Bijlagen

- SiSa
- Wet normering topinkomens
- Materialiteit
- Verhoogde risico's
- Communicatie
- Verantwoordelijkheden

Bijlagen

In de eerste bijlage beschrijven we de uitkomsten van de werkzaamheden ten aanzien van de SiSa-bijlage. Daarna staan we stil bij onze controle van de Wnt-verantwoording. Vervolgens lichten we de materialiteit toe. Tot slot geven we een update over de verplichte communicatie

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag
- Onze samenwerking
- Bijlagen

SiSa

- Wet normering topinkomens
- Materialiteit
- Verhoogde risico's
- Communicatie
- Verantwoordelijkheden

SiSa

Geen bevindingen in de SiSa-bijlage

Wij hebben in onze controle specifieke werkzaamheden verricht om een oordeel te kunnen geven over de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoordingsinformatie in de SiSa-bijlage bij de jaarrekening 2024. Voor de bevindingen uit onze controle gelden op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) zwaardere rapporteringstoleranties dan voor andere onderdelen van de reguliere jaarrekening.

De rapporteringstolerantie is per specifieke uitkering:

- €12.500 indien de omvangsbasis kleiner dan of gelijk is aan €125.000;
- 10% indien de omvangsbasis groter dan €125.000 en kleiner dan of gelijk is aan €1.000.000;
- €125.000 indien de omvangsbasis groter is dan €1.000.000.

De rapporteringstolerantie heeft geen consequenties voor de omvang en aard van de controle van specifieke uitkeringen. In de onderstaande hebben wij onze bevindingen per specifieke uitkering opgenomen. Uit onze controlewerkzaamheden komen geen materiële afwijkingen naar voren. Wij hebben de getrouwheid en rechtmatigheid van de SiSa-bijlage in de jaarrekening 2024 vastgesteld.

Nr.	Regeling/indicator	Naam specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
1	E83B	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022 (SiSa tussen medeoverheden)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
2	E93	Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
3	E97B	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2023 (SiSa tussen medeoverheden)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
4	K21	FTE Omgevingsdienst	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Uit onze controlewerkzaamheden komen geen materiële afwijkingen naar voren. Wij hebben de getrouwheid en rechtmatigheid van de SiSa-bijlage in de jaarrekening 2024 vastgesteld.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag
- Onze samenwerking
- Bijlagen
- SiSa

Wet normering topinkomens

Materialiteit

Verhoogde risico's

Communicatie

Verantwoordelijkheden

Wet normering topinkomens

De bezoldiging van uw topfunctionarissen is juist verantwoord in de WNT-bijlage

Geen controlebevindingen in de WNT-verantwoording 2024

Als onderdeel van onze controle hebben wij de nalevering van de Wet normering topinkomens ('WNT') gecontroleerd. Uit onze controle blijken geen bevindingen. Er is één topfunctionaris met een bezoldiging onder de WNT-norm. Haar bezoldiging is juist en volledig verantwoord in de bijlage WNT in uw jaarstukken.

Wilt u meer weten over de WNT? Kijkt u dan op: <https://www.topinkomens.nl>.

Bijlage WNT

U hebt één topfunctionaris verantwoord in de jaarrekening 2024.

De topfunctionaris is in loondienst bij ODH.

U hebt in 2024 geen ontslagvergoedingen boven de WNT-grens uitgekeerd.

De WNT is in 2024 beperkt gewijzigd

In 2024 is er voor de WNT weinig gewijzigd ten opzichte van 2023. Wel zijn de bedragen geïndexeerd op basis van de loonontwikkeling in de sector overheid. De wettelijke maximale bezoldiging voor topfunctionarissen is aangepast van €216.000 in 2023 naar €223.000 in 2024.

De aandachtspunten voor de WNT-verantwoording 2024 uitgelicht

Daarnaast waren de volgende aandachtspunten mogelijk relevant voor de WNT-verantwoording 2024 van ODH:

- Als een van de topfunctionarissen ook nog een bezoldiging op andere gronden dan de topfunctie krijgt, dan had er mogelijk een extra overzicht in de WNT-verantwoording opgenomen moeten worden.
- Als de gemeente niet-topfunctionarissen in dienstbetrekking zou hebben die in 2024 méér bezoldiging ontvingen dan hun deeltijdfactor maal €223.000, dan hadden deze (op functie) als 'overige functionarissen' in de WNT-verantwoording opgenomen moeten worden. Voor de ODH is dit niet van toepassing gebleken.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag
- Onze samenwerking
- Bijlagen
 - SiSa
 - Wet normering topinkomens
 - Materialiteit**
 - Verhoogde risico's
 - Communicatie
 - Verantwoordelijkheden

Materialiteit

De materialiteit is gedurende de controle is €364.000

De gehanteerde materialiteit is €364.000

De reikwijdte van onze controle wordt beïnvloed door het toepassen van materialiteit. Het begrip 'materieel' wordt toegelicht in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening' in onze controleverklaring. Afwijkingen worden als materieel beschouwd wanneer redelijkerwijs kan worden verwacht dat ze, elk afzonderlijk of in totaal, gevolgen kunnen hebben voor de economische beslissingen die gebruikers op grond van de jaarrekening nemen.

In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) zijn de goedkeuringstoleranties bepaald die de accountant ten behoeve van de oordeelsvorming over de jaarrekening van de gemeente hanteert. De totale werkelijke kosten van ODH, inclusief de toevoegingen aan de bestemmingsreserves, vormen de totale werkelijke kosten van ODH. De materialiteit bepaalt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en het effect van vastgestelde afwijkingen op onze verklaring.

Onze controletools

De uitkomsten uit onze toegepaste controletools

In onze controle maken wij gebruik van controletools. Hieronder geven wij u de uitkomsten weer van onze werkzaamheden.

Halo for Journals

Met Halo for Journals kunnen alle boeken worden doorzocht, getest en geanalyseerd om ongebruikelijke relaties en patronen aan het licht te brengen. Hierdoor wordt de kwaliteit van de tests verbeterd, kunnen wij risico's beter beoordelen en kunnen wij ons focussen op de dingen die echt belangrijk zijn. Wij hebben Halo for Journals toegepast op onze werkzaamheden met betrekking tot het risico op het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het management. Hierbij hebben wij geen bevindingen geconstateerd.

HR Insights

HR Insights richt zich op de controle van de salariskosten. Door het geautomatiseerd uitvoeren van een aantal controlestappen (zoals een integrale bruto-nettocontrole en het vaststellen van de juistheid van de sociale premies) kan snel worden geconcludeerd of de salarisadministratie op orde is. Hierbij hebben wij geen bevindingen geconstateerd.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag
- Onze samenwerking
- Bijlagen
 - SiSa
 - Wet normering topinkomens
 - Materialiteit
 - Verhoogde risico's**
 - Communicatie
 - Verantwoordelijkheden

Verhoogde risico's

Bij de uitvoering van de werkzaamheden ten aanzien van de verhoogde risico's hebben we geen uitzonderingen of aanwijzingen van frauduleuze activiteiten opgemerkt

Risico	Uitkomst controlewerkzaamheden	Risiconiveau
Managementbeïnvloeding: het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het management	Het doorbreken van beheersingsmaatregelen door het management is op basis van de controlestandaarden altijd een significant risico. Interne beheersingsmaatregelen, ongeacht hoe goed in opzet en bestaan, kunnen risico's van materiële onjuistheden in de jaarrekeningen slechts beperken, en niet volledig afdekken, wegens de inherente beperkingen van interne beheersingsmaatregelen. We hebben een data-analyse uitgevoerd op (handmatige) boekingen in 2024 van ODH. We hebben uit hoofde van deze test geen ongebruikelijke transacties geconstateerd.	 Normaal Significant
Aanbestedingen: het risico dat aanbestedingen worden gegund aan bevriende partijen	Dit risico rondom mogelijke gunning aan bevriende partijen is doorgaans bij overheidsorganisaties een verhoogd risico. Dit komt omdat overheidsorganisaties zaken doen met een veelvoud aan leveranciers met ook een diversiteit in inkoop van goederen en diensten. Bij onze controlewerkzaamheden hebben we gecontroleerd of voldoende functiescheiding is gehanteerd bij aanbestedingstrajecten en bij het aangaan van contracten. We hadden bij het uitvoeren van deze controlewerkzaamheden geen bevindingen	 Normaal Significant
Rechtmatigheid van de aanbestedingen: het risico van het niet nakomen van aanbestedingsrichtlijnen	De aanbestedingsrichtlijnen zijn complex. De omvang van de onrechtmatige aanbestedingen is gestegen van €37.925 naar €508.073. Dit komt voort uit een dossier dat in het verleden ten onrechte niet is aanbesteed. De toelichting is opgenomen in de paragraaf 'Rechtmatigheid'.	 Normaal Significant

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag
- Onze samenwerking
- Bijlagen
- SiSa
- Wet normering topinkomens
- Materialiteit
- Verhoogde risico's
- Communicatie**
- Verantwoordelijkheden

Communicatie

Update over onze communicatie met u

Vereiste communicatie op grond van controlestandaarden	Rapportage interim-bevindingen	Accountantsverslag
Mededeling over de verantwoordelijkheden van de accountant	●	
Bevestiging van de onafhankelijkheid van PwC		●
Eventuele significante tekortkomingen in de interne controle	●	●
Eventuele ontdekte of vermoede fraude	●	●
Niet naleven van wet- en regelgeving		●
Schriftelijke bevestigingen gevraagd van het dagelijks bestuur		●
Alle zaken die van invloed zijn op de vorm en inhoud van de controleverklaring.		●
Standpunt van de accountant over belangrijke kwalitatieve aspecten van de verslaggeving door het dagelijks bestuur		●
Rapporteren over significante moeilijkheden, aangelegenheden en overige zaken die van belang zijn voor het toezicht op het financiële verslaggevingsproces		●
Niet-gecorrigeerde afwijkingen		●
Significante aangelegenheden die naar voren komen tijdens de controle in verband met verbonden partijen van ODH		●
Beschrijving van de reikwijdte en timing van de controle, waaronder significante risico's		●

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024

- Jaarverslag
- Onze samenwerking

- Bijlagen

SiSa

Wet normering topinkomens

Materialiteit

Verhoogde risico's

Communicatie

Verantwoordelijkheden

Verantwoordelijkheden

Overzicht van verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en de algemeen bestuur met betrekking tot fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving

De verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur

Deze bestaan uit:

- het identificeren en monitoren van de wet- en regelgeving die van toepassing is op de gemeente en zorgen voor volledigheid ervan;
- het uitvoeren van een risicobeoordeling die expliciet het risico op fraude omvat, door een analyse van prikkels en druk, kansen, en gedrag en rationalisatie, en het risico van niet-naleving van wet- en regelgeving;
- het opstellen en uitvoeren van programma's en beheersingsmaatregelen ter preventie, ontmoediging en opsporing van fraude (fraudebestrijdingsprogramma's) en niet-naleving van wet- en regelgeving;
- het waarborgen dat de cultuur en de omgeving van de gemeente integer zijn en ethisch gedrag bevorderen;
- ervoor zorgen dat de activiteiten van de gemeente worden uitgevoerd conform de bepalingen van wet- en regelgeving, inclusief het voldoen aan de wet- en regelgeving waarin de vaststelling van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening wordt geregeld;
- het onderzoeken van iedere vermeende of vermoede misstand die onder de aandacht van het management wordt gebracht.

De verantwoordelijkheden van degenen die zijn belast met toezicht (het algemeen bestuur)

Deze bestaan uit:

- het versterken van een cultuur van integriteit en ethisch gedrag door middel van actief toezicht;
- het beoordelen van de vaststelling van frauderisico's door het management en niet-naleving van wet- en regelgeving, het nemen van passende maatregelen en het zorgen voor een juiste *tone at the top*;
- het waarborgen dat het senior management, het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur passende maatregelen nemen om fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving te ontmoedigen en te voorkomen, voor een betere bescherming van investeerders, medewerkers en andere belanghebbenden;
- het onderzoeken van iedere vermeende of vermoede misstand die onder de aandacht van het algemeen bestuur wordt gebracht;
- het aannemen van een kritische houding ten opzichte van het dagelijks bestuur op het gebied van niet-gebruikelijke transacties met verbonden partijen en tussen ondernemingen binnen de groep.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag
- Onze samenwerking
- Bijlagen

SiSa

Wet normering topinkomens

Materialiteit

Verhoogde risico's

Communicatie

Verantwoordelijkheden

Verantwoordelijkheden

Overzicht van verantwoordelijkheden van ons als accountant met betrekking tot fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving

De verantwoordelijkheid van de accountant

Deze bestaat uit:

- het plannen en uitvoeren van de controle om een redelijke zekerheid te krijgen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat, hetzij door fraude of door fouten;
- het beoordelen of de programma's en de interne beheersingsmaatregelen van de gemeente, waarmee geïdentificeerde risico's van materiële fouten als gevolg van fraude en van niet-naleving van wet- en regelgeving worden aangepakt, op de juiste wijze zijn opgezet en worden uitgevoerd;
- het evalueren van het proces dat het management hanteert voor het beoordelen van de doeltreffendheid van de programma's en interne beheersingsmaatregelen in verband met fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving;
- het evalueren van iedere fraude door het senior management en het effect op de beheersingsomgeving;
- het adequaat reageren op tijdens de controle geconstateerde (vermoede) fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.

Onze doelstellingen met betrekking tot fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving in de context van onze controle van de jaarrekening

Deze zijn als volgt:

- het vaststellen en beoordelen van het risico van materiële onjuistheden in de jaarrekening als gevolg van fraude en als gevolg van niet-naleving van wet- en regelgeving;
- het verkrijgen van voldoende geschikte controle-informatie met betrekking tot de beoordeelde risico's van materiële onjuistheden als gevolg van fraude, door een gepaste controleaanpak te ontwerpen en te implementeren;
- het verkrijgen van voldoende geschikte controle-informatie met betrekking tot de naleving van de bepalingen van die wet- en regelgeving waarvan algemeen wordt erkend dat ze directe gevolgen hebben voor de bepaling van materiële bedragen en toelichtingen in de jaarrekening; en
- het adequaat reageren op tijdens de controle geconstateerde (vermoede) fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.

Oplegnotitie

Vergadering Algemeen Bestuur 3 juli 2025

Agendapunt 5.1.b Verslag rekeningcommissie en reactie ODH

Na vaststelling van de Ontwerp Jaarstukken 2024 heeft het Dagelijks Bestuur de stukken ter toetsing voorgelegd aan de rekeningcommissie.

Conform de Verordening Rekeningcommissie ODH dient de rekeningcommissie haar verslag tijdig naar het Algemeen Bestuur te verzenden, zodat aan de wettelijke datum voor vaststelling van de jaarrekening kan worden voldaan. Op 14 april heeft de rekeningcommissie een aantal technische vragen gesteld die op 8 mei zijn beantwoord. De rekeningcommissie heeft tevens verzocht het accountantsverslag 2024 ter beschikking te stellen. Het verslag is op 19 juni naar de rekeningcommissie gezonden.

Op 24 juni 2025 heeft de rekeningcommissie ODH haar verslag gedaan van het jaarrekeningonderzoek.

Advies van de commissie aan het Algemeen Bestuur

De commissie adviseert het Algemeen Bestuur conform artikel 1 van de Verordening Rekeningcommissie Omgevingsdienst Haaglanden de jaarrekening 2024 vast te stellen met inachtneming van de aanbevelingen voor zover deze de jaarrekening betreffen. Daarnaast adviseert de commissie bij het opstellen van de begroting met alle benoemde aanbevelingen rekening te houden.

Reactie op advies rekeningcommissie

Het Algemeen Bestuur bedankt de Rekeningcommissie (RC) voor de door hun uitgevoerde werkzaamheden en constructieve reactie. Onze reactie op de door de RC gedane adviezen en aanbevelingen hebben wij hieronder nader toegelicht.

1. Resultaat

De Commissie is content met deze mooie jaarrekening. De terugblik in de jaarstukken is helder verwoord en goed gemotiveerd. Het geheel ziet er verzorgd uit. Het positief rekeningresultaat van € 692.303 stelt gerust.

Reactie: wij danken de RC voor haar positieve reactie en constateren dat de Commissie instemt met de resultaatbestemming over 2024.

2. Programma Toetsing en Vergunningverlening

Het programma Toetsing en Vergunningverlening sluit met een incidenteel voordelig saldo van € 552.000. Dit saldo is met name toe te schrijven aan lagere kosten voor inzet capaciteit ad € 316.000, onderzoek ad € 130.000 en diverse overige posten tezamen € 106.000. De ODH geeft aan dat de onderbesteding op inzet capaciteit het gevolg is van late opdrachtgeving van aanvullende opdrachten vanuit met name de Provincie Zuid-Holland waarvoor maar ten dele de personele capaciteit kon worden aangetrokken.

De Commissie onderstreept het belang van het maken van duurzame afspraken met de Provincie Zuid-Holland over enerzijds aanvullende opdrachten om op korte termijn aan de hogere vraag invulling te geven en anderzijds extra structurele middelen om ook over langere termijn een structurele bezetting te organiseren.

Reactie: ODH is constant in gesprek via de reguliere verantwoordingscyclus over de werkplannen, intensivering en additionele opdrachten. Op het gebied van stikstof is er sprake van een dynamische situatie, die met regelmaat aanpassing vraagt van de afspraken. Op het gebied van Flora en Fauna vergunningen is er een achterstand door een elk jaar stijgende vraag, gecompliceerde aanvragen en verschillende belangen. Over beide onderwerpen is een presentatie gegeven in het college van Gedeputeerde Staten op 17 juni jongstleden. Daar is afgesproken dat er een 'aanvalsplan' wordt ontwikkeld met de in de presentatie aangegeven maatregelen. Een groot deel van die maatregelen is al in gang gezet, een aantal moet nog worden ontwikkeld. Onderdeel van dit aanvalsplan is ook het gesprek over structurele financiering en de wijze waarop over die financiering wordt gerapporteerd. Dat moet tot duurzame afspraken leiden. Immers; de inzet is structureel.

3. Afwijkingen rechtmatigheidsverantwoording

In de stukken staat dat het Dagelijks Bestuur van mening is dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Het totaal van de fouten overschrijdt de daarvoor gestelde grens niet, maar de Rekeningcommissie constateert dat het alsnog een substantieel bedrag betreft. Op een vraag hierover van de Commissie antwoordt ODH dat in 2024 het contractmanagement binnen ODH is geprofessionaliseerd. Contracten zijn ingevoerd en worden actief gemonitord. ODH werkt met een aanbestedingskalender die wordt aangevuld met bevindingen vanuit de spendanalyse over de afgelopen vier jaar. Deze acties zullen ertoe leiden dat het aantal overschrijdingen verder afneemt.

De Commissie moedigt ODH hierin aan, zodat in de toekomst een overschrijding kan worden voorkomen.

Reactie: wij onderschrijven het advies van de RC en blijven ons inzetten voor een rechtmatige verantwoording en aanbesteding.

4. Percentage inhuur

De Commissie constateert opnieuw dat ODH een fors percentage externe inhuur heeft. Gezien de huidige arbeidsmarktsituatie en de soms specifieke functies heeft de Commissie hier begrip voor, al wijst de Commissie ook op de financiële gevolgen van externe inhuur. De Commissie heeft vernomen dat ODH verschillende acties uitvoert om externe inhuur te verleiden tot indiensttreding. Indien de afgesproken periode voor inhuur verstreken is en er zicht is op structurele werkzaamheden voor de externe medewerker, zal met hem/haar het gesprek worden aangegaan om de mogelijkheden voor in dienst treden te verkennen. Daarbij wordt goed gekeken naar de huidige primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden om een aantrekkelijk aanbod te doen, binnen de kaders van cao en het personeelshandboek. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan een arbeidsmarkttoelage.

De Commissie vindt dit een goede ontwikkeling in het kader van 'binden en boeien' en raadt opnieuw aan een gezonde balans te houden tussen externe inhuur en vaste krachten. Om financiële redenen, namelijk om de kosten van externe inhuur niet verder te laten stijgen. En ook omdat het voor de continuïteit in de organisatie belangrijk is om vaste mensen aan te nemen en te behouden.

Reactie: de externe inhuur wordt vooral ingezet op Flora en Fauna vergunningen. Zoals bij het antwoord bij 2. Programma Toetsing en Vergunningverlening is aangegeven, is hier sprake van een incidentele financiering. Dat is de reden waarom tot nu toe is gekozen om deze functies niet vast te vervullen. De component inhuur voor deze inzet zit rond de 50%. Het MT heeft het besluit genomen om het team Groen door te ontwikkelen, ondanks de financieringswijze. Dat betekent dat in de tweede helft van 2025 de inhuurcomponent wordt teruggebracht tot onder de 20%. De inschatting is dat met natuurlijk verloop eventuele risico's kunnen worden afgedekt, mocht financiering wegvallen. Daarnaast zien we elk jaar een toename van het werk op dit werkveld.

5. Rentebaten

De Rekeningcommissie heeft vorig jaar gevraagd naar een visie op de rentebaten en heeft deze in de stukken van 2024 niet gevonden. ODH antwoordt hierop dat ODH vooralsnog geen strategie op rentebaten hanteert vanwege de fluctuaties in rentetarieven. De huidige rentebaten worden aangewend ter dekking van de kosten, waarmee de deelnemersbijdragen neerwaarts worden bijgesteld.

De Commissie blijft bij haar advies om voor de besteding van deze post een visie te formuleren.

Reactie: in navolging van het advies zullen wij dit najaar een beknopte visie formuleren.

6. Accountantsverslag

De Rekeningcommissie heeft op 19 juni jl. het verslag van de accountant ontvangen. De Rekeningcommissie onderschrijft de conclusies, aandachtspunten en opmerkingen van de accountant en adviseert de ODH om er spoedig gevolg aan te geven.

Reactie: wij danken de RC voor het advies en nemen de conclusies, aandachtspunten en opmerkingen van de onafhankelijk accountant over.

Bijlagen

Verslag en advies rekeningcommissie jaarrekening 2024

Voorstel

Voorgesteld wordt kennis te nemen van het verslag van de rekeningcommissie en in te stemmen met de reactie op het verslag.

Verslag en advies

Rekeningcommissie Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) over onderzoek jaarrekening 2024

Geachte leden van het algemeen bestuur,

De Rekeningcommissie ODH heeft ten behoeve van haar werkzaamheden met betrekking tot de jaarrekening 2024 eenmaal vergaderd. De besluitvorming over dit verslag is digitaal afgerond. Op basis van de bespreking zijn technische vragen gesteld aan de heer mr. C. van der Kamp, directeur van de dienst. Deze zijn door de dienst beantwoord. De bespreking, de stukken en de beantwoording van de vragen hebben geleid tot dit verslag van bevindingen en tot de aanbevelingen.

Samenstelling

De Rekeningcommissie bestaat in 2025 uit de volgende leden:

Den Haag	mevr. C. Verduin (plaatsvervanger vacant)
Delft	dhr. F.S. Visser (tevens voorzitter) en als plaatsvervanger dhr. J. Treffers
Leidschendam-Voorburg	dhr. J.M. van Wissen (plaatsvervanger vacant)
Midden-Delfland	dhr. P. Scholtes en als plaatsvervanger dhr. J. Jongsma
Pijnacker-Nootdorp	dhr. H.J.J. Wubben en als plaatsvervanger dhr. J. Meijer
Rijswijk	dhr. D. van Dam en als plaatsvervanger mevr. S. Van Maarseveen
Wassenaar	mevr. S. Hibbert en als plaatsvervanger mevr. M. Bellekom-Vogels
Westland	dhr. S. Kester als plaatsvervanger dhr. J. Van den Beukel
Zoetermeer	dhr. F. Aiobi en als plaatsvervanger mevr. M. Kraneveldt-van der Veen
Zuid-Holland	dhr. F. Van Zevenbergen (plaatsvervanger vacant)

Bevindingen Rekeningcommissie op Jaarstukken 2024

De Rekeningcommissie heeft op een aantal onderwerpen constatering en aanbevelingen die achtereenvolgens uiteenvallen in:

- **Resultaat**

De Commissie is content met deze mooie jaarrekening. De terugblik in de jaarstukken is helder verwoord en goed gemotiveerd. Het geheel ziet er verzorgd uit. Het positief rekeningresultaat van € 692.303 stelt gerust.

- **Programma Toetsing en Vergunningverlening**

Het programma Toetsing en Vergunningverlening sluit met een incidenteel voordelig saldo van € 552.000. Dit saldo is met name toe te schrijven aan lagere kosten voor inzet capaciteit ad € 316.000, onderzoek ad € 130.000 en diverse overige posten tezamen € 106.000. De ODH geeft aan dat de onderbesteding op inzet capaciteit het gevolg is van late opdrachtgeving van aanvullende opdrachten vanuit met name de Provincie Zuid-Holland waarvoor maar ten dele de personele capaciteit kon worden aangetrokken.

De Commissie onderstreept het belang van het maken van duurzame afspraken met de Provincie Zuid-Holland over enerzijds aanvullende opdrachten om op korte termijn aan de hogere vraag invulling te geven en anderzijds extra structurele middelen om ook over langere termijn een structurele bezetting te organiseren.

- **Afwijkingen rechtmatigheidsverantwoording**

In de stukken staat dat het Dagelijks Bestuur van mening is dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Het totaal van de fouten overschrijdt de daarvoor gestelde grens niet, maar de Rekeningcommissie constateert dat het alsnog een substantieel bedrag betreft. Op een vraag hierover van de Commissie antwoordt ODH dat in 2024 het contractmanagement binnen ODH is geprofessionaliseerd. Contracten zijn ingevoerd en worden actief gemonitord. ODH werkt met een aanbestedingskalender die wordt aangevuld met bevindingen vanuit de spendanalyse over de afgelopen vier jaar. Deze acties zullen ertoe leiden dat het aantal overschrijdingen verder afneemt.

De Commissie moedigt ODH hierin aan, zodat in de toekomst een overschrijding kan worden voorkomen.

- **Percentage inhuur**

De Commissie constateert opnieuw dat ODH een fors percentage externe inhuur heeft. Gezien de huidige arbeidsmarktsituatie en de soms specifieke functies heeft de Commissie hier begrip voor, al wijst de Commissie ook op de financiële gevolgen van externe inhuur. De Commissie heeft vernomen dat ODH verschillende acties uitvoert om externe inhuur te verleiden tot indiensttreding. Indien de afgesproken periode voor inhuur verstreken is en er zicht is op structurele werkzaamheden voor de externe medewerker, zal met hem/haar het gesprek worden aangegaan om de mogelijkheden voor in dienst treden te verkennen. Daarbij wordt goed gekeken naar de huidige primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden om een aantrekkelijk aanbod te doen, binnen de kaders van cao en het personeelshandboek. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan een arbeidsmarkttoelage.

De Commissie vindt dit een goede ontwikkeling in het kader van 'binden en boeien' en raadt opnieuw aan een gezonde balans te houden tussen externe inhuur en vaste krachten. Om financiële redenen, namelijk om de kosten van externe inhuur niet verder te laten stijgen. En ook omdat het voor de continuïteit in de organisatie belangrijk is om vaste mensen aan te nemen en te behouden.

- **Rentebaten**

De Rekeningcommissie heeft vorig jaar gevraagd naar een visie op de rentebaten en heeft deze in de stukken van 2024 niet gevonden. ODH antwoordt hierop dat ODH vooralsnog geen strategie op rentebaten hanteert vanwege de fluctuaties in rentetarieven. De huidige rentebaten worden aangewend ter dekking van de kosten, waarmee de deelnemersbijdragen neerwaarts worden bijgesteld.

De Commissie blijft bij haar advies om voor de besteding van deze post een visie te formuleren.

- **Accountantsverslag**

De Rekeningcommissie heeft op 19 juni jl. het verslag van de accountant ontvangen. De Rekeningcommissie onderschrijft de conclusies, aandachtspunten en opmerkingen van de accountant en adviseert de ODH om er spoedig gevolg aan te geven.

Advies over de vaststelling van de jaarrekening

Conform artikel 1 van de Verordening Rekeningcommissie Omgevingsdienst Haaglanden adviseren wij u de jaarrekening 2024 vast te stellen met inachtneming van de aanbevelingen voor zover deze de jaarrekening betreffen. Daarnaast adviseren wij u bij het opstellen van de begroting rekening te houden met alle hiervoor benoemde aanbevelingen.

Met vriendelijke groet,
Namens de Rekeningcommissie Omgevingsdienst Haaglanden,

Frank Visser
Voorzitter

Delft, 20 juni 2025

Oplegnotitie

Vergadering Algemeen Bestuur 3 juli 2025

Agendapunt 5.2 Voorjaarsnota 2025

Ter besluitvorming ligt voor de Voorjaarsnota 2025 van de Omgevingsdienst Haaglanden. De voorjaarsnota beschrijft op hoofdlijnen de ontwikkelingen in een meerjarig perspectief met een financieel effect op de vastgestelde Meerjarenbegroting 2025.

De ODH is een organisatie die op basis van p x q is gefinancierd. Dat betekent dat de financiering wordt bepaald door de (integrale) kosten die nodig zijn om de taken uit te voeren en dat er geen structurele marge is om tegenvallers op te vangen. We streven naar een stabiel financieel kader waarbij we jaarlijks een bescheiden begrotingsoverschot hebben om zo ook een stabiel begrotingsbeleid te kunnen voeren.

Tegen deze achtergrond presenteren wij deze Voorjaarsnota 2025. Het verwachte resultaat voor 2025 komt resultaatneutraal uit, dankzij extra incidentele middelen. De komende jaren laten echter, net als bij de najaarsnota 2024, een tekort zien oplopend naar een tekort van € 321.000 in 2028. In hoofdstuk 3 gaan we hier nader op in.

Bij dit tekort merken we op dat het resultaat in potlood geschreven is. We verwachten nog aanvullende opdrachten waardoor het resultaat zal verbeteren. Bovenstaande onzekerheid is het gevolg van het grote aandeel incidentele opdrachten dat we ontvangen.

Bijlagen

Voorjaarsnota 2025 versie AB 250703

Voorstel

Het Algemeen Bestuur besluit:

1. De Voorjaarsnota 2025 vast te stellen;
2. In te stemmen met de wijzigingen voortvloeiende uit de Voorjaarsnota 2025 zoals vermeld in paragraaf 3.1.2.

Voorjaarsnota 2025

Inhoudsopgave

1	SAMENVATTING.....	3
2	REALISATIE EERSTE VIER MAANDEN 2025	4
2.1	OVERZICHT RAMING UREN PER DEELNEMER	4
3	DE FINANCIËLE EFFECTEN NADER TOEGELICHT	6
3.1	WAT WIJZIGT ER IN 2025?	6
3.1.1	Administratieve wijzigingen begroting 2025	7
3.1.2	Bestuurlijk vast te stellen wijzigingen Begroting 2025	7
3.1.3	Overzicht wijzigingen VJN en deelnemersbijdragen	7
3.1.4	Ontwikkelingen.....	8
3.1.5	Investeringskrediet.....	8
3.2	VERWACHT RESULTAAT EN MEERJARENBEELD 2026-2028	8
4	BESLUIT ALGEMEEN BESTUUR	10
5	BIJLAGEN	11
5.1	BIJLAGE 1	11

1 Samenvatting

De voorliggende Voorjaarsnota 2025 beschrijft op hoofdlijnen de ontwikkelingen in een meerjarig perspectief met een financieel effect op de vastgestelde Meerjarenbegroting 2025.

De ODH is een organisatie die op basis van $p \times q$ is gefinancierd. Dat betekent dat de financiering wordt bepaald door de (integrale) kosten die nodig zijn om de taken uit te voeren en dat er geen structurele marge is om tegenvallers op te vangen. We streven naar een stabiel financieel kader waarbij we jaarlijks een bescheiden begrotingsoverschot hebben om zo ook een stabiel begrotingsbeleid te kunnen voeren.

Tegen deze achtergrond presenteren wij deze Voorjaarsnota 2025. Het verwachte resultaat voor 2025 komt resultaatneutraal uit, dankzij extra incidentele middelen. De komende jaren laten echter, net als bij de najaarsnota 2024, een tekort zien oplopend naar een tekort van € 321.000 in 2028. In hoofdstuk 3 gaan we hier nader op in.

Bij dit tekort merken we op dat het resultaat in potlood geschreven is. We verwachten nog aanvullende opdrachten waardoor het resultaat zal verbeteren. Bovenstaande onzekerheid is het gevolg van het grote aandeel incidentele opdrachten dat we ontvangen.

2 Realisatie eerste vier maanden 2025

In de maand mei wordt een nadere analyse gedaan van de gerealiseerde uren en verwerkt in de ambtelijke viermaandenrapportages. In de accountgesprekken worden de resultaten over de eerste vier maanden per deelnemer besproken en gezien of er aanleiding is tot bijstelling.

2.1 Overzicht raming uren per deelnemer

In tabel 1 zijn de wijzigingen opgenomen van de urenramingen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2025. De urenraming stijgt van 250.111 uur naar 277.335 uur. In tabel 2 is het werkvolume per deelnemer opgenomen.

Tabel 1 Wijziging werkvolume urenraming 2025

Werkvolume urenraming	T&V	T&H	Totaal
Uren volgens vastgestelde begroting	132.562	117.549	250.111
Structurele wijzigingen			
Bodemtaken van PZH naar gemeentes	342	104	446
PZH E-PRTR		51	51
Intensiveringen			
intensivering werkplan Westland; Lekstromen glastuinbouw		2.059	2.059
intensivering Pijnacker-Nootdorp; Lekstromen glastuinbouw		400	400
Intensiveringen project label C		1.704	1.704
PZH Pré SMP	735		735
PZH ZZS	161	72	233
PZH Vermijdings- en reductieprogramma's ZZS		110	110
PZH grondwaterkwaliteit	620	360	980
PZH generieke stikstofproblematiek	7.045		7.045
PZH stikstofproblematiek legalisatie PAS	1.500		1.500
PZH circulaire economie	146	159	305
PZH indirecte lozingen		390	390
PZH soortenbescherming (structureel)	6.000		6.000
PZH soortenbescherming (incidenteel voor 3 jaar)	1.500		1.500
PZH SMP	735		735
PZH waterwet 2025	1.972		1.972
PZH water en groen Dunea	875		875
PZH provinciedekkend bijenlandschap	184		184
			-
Totaal uren volgens VJN 2025	21.815	5.409	27.224
Totaal uren na wijziging	154.377	122.958	277.335

Tabel 2 Werkvolume in uren per deelnemer 2025

Werkvolume per deelnemer	Delft	Den Haag	L'dam-V'burg	Midden Delfland	Pijnacker-Nootdorp	Rijswijk	Wassenaar	Westland	Zoetermeer	Provincie Z-H	Totaal
Begroting 2025	13.593	68.757	9.372	5.749	7.572	7.442	5.276	38.167	11.501	82.682	250.111
Structurele wijzigingen											-
Bodemtaken van PZH naar gemeentes	978		364	348	563	463	145	922	240	-3.577	446
PZH E-PRTR										51	51
Intensiveringen											
intensivering werkplan Westland; Lekstromen glastuinbouw								2.059			2.059
intensivering Pijnacker-Nootdorp; Lekstromen glastuinbouw					400						400
Intensiveringen project label C			546	113	242	148	94	380	181		1.704
PZH Pré SMP										735	735
PZH ZZS										233	233
PZH Vermijdings- en reductieprogramma's ZZS										110	110
PZH grondwaterkwaliteit										980	980
PZH generieke stikstofproblematiek										7.045	7.045
PZH stikstofproblematiek legalisatie PAS										1.500	1.500
PZH circulaire economie										305	305
PZH indirecte lozingen										390	390
PZH soortenbescherming (structureel)										6.000	6.000
PZH soortenbescherming (incidenteel voor 3 jaar)										1.500	1.500
PZH SMP										735	735
PZH waterwet 2025										1.972	1.972
PZH water en groen Dunea										875	875
PZH provinciedekkend bijenlandschap										184	184
Totaal wijzigingen	978	-	910	461	1.205	611	239	3.361	421	19.038	27.224
Totaal aantal uren	14.571	68.757	10.282	6.210	8.777	8.053	5.515	41.528	11.922	101.720	277.335

3 De financiële effecten nader toegelicht

De Voorjaarsnota gaat in op de afwijkingen van de lasten en baten ten opzichte van de begroting. In onderstaande paragrafen wordt een verdere toelichting gegeven op de afwijkingen van de verwachte realisatie ten opzichte van de begroting 2025.

3.1 Wat wijzigt er in 2025?

De wijzigingen van de begroting hebben betrekking op administratieve wijzigingen en wijzigingen waarop het bestuur expliciet akkoord moet geven. De administratieve wijzigingen beslaan een totaal van € 3,118 miljoen; de bestuurlijke wijzigingen beslaan een bedrag van € 0,230 miljoen, per saldo € 0,110 miljoen.

Tabel 3 Overzicht per programma na wijzigingen

Programma's	Begroting '25 primitief	Begroting '25 na NUN 2024	Administratieve wijzigingen VJN	I/S	Bestuurlijke wijzigingen VJN	Begroting na VJN
Programma Toetsing en Vergunningverlening						
- Werkplan	10.953	11.774				11.774
- Bijstellingen werkplan:						
- Intensiveringen (a)			1.373 I			1.373
- Bodemtaken (b)			16 S			16
- Inhuurbudget uit detacheringen (d)			23 I			23
- Additionele opdrachten (e)			753 I			753
Sub-totaal	10.953	11.774	2.165		0	13.939
Programma Toezicht en Handhaving						
- Werkplan	9.244	9.709				9.709
- Bijstellingen werkplan:						
- Intensiveringen (a)			122 I			122
- Bodemtaken (b)			10 S			10
- E-PRTR (c)			7 S			7
- Inhuurbudget uit detacheringen/UWV (d)			84 I			84
- Additionele opdrachten (e)		732	52 I			784
Sub-totaal	9.244	10.441	275		0	10.716
Programma Overhead						
- Intensiveringen (a)	10.116	10.896	667 I			10.896
- Bodemtaken (b)			11 S			11
- Kosten voormalig personeel (f)			I		60	60
- Dekking tekort uit intensiveringen (g)			I		-170	-170
Sub-totaal	10.116	10.896	678		-110	11.464
Totaal lasten	30.313	33.111	3.118		-110	36.119
Algemene dekkingsmiddelen						
- Bijstellingen uit:	-30.529	-32.425				-32.425
- Intensiveringen (a)			-2.162 I			-2.162
- Bodemtaken (b)			-37 S			-37
- E-PRTR (c)			-7 S			-7
- Opbrengst uit detacheringen/UWV (d)			-107 I			-107
- Additionele opdrachten (e)		-732	-805 I			-1.537
Totaal baten	-30.529	-33.157	-3.118		0	-36.275
Saldo van lasten en baten	-216	-46	0		-110	-156
Reserve						
- Storting reserve	216	216				216
- Onttrekking reserve (f)			I		-60	-60
Totaal reserves	216	216	0		-60	156
Resultaat	-	170	0		-170	0

3.1.1 Administratieve wijzigingen begroting 2025

1. Intensivering werkplannen 2025 (a)

Ten opzichte van de Begroting 2025 (na najaarsnota 2024) zijn door de deelnemers aanvullende opdrachten verstrekt voor een totaalbedrag van € 2,162 mln. Deze intensiveringen zorgen voor een incidentele ophoging van de budgetten in de werkplannen van de programma's en in de overhead.

2. Structurele wijzigingen werkplannen (b en c)

Er zijn twee structurele wijzigingen doorgevoerd op het werkplan van PZH. Het betreft een ophoging van de Bodemtaken (€ 0,037 mln) en het structureel in het werkplan opnemen van E-PRTR (€ 0,007 mln)

3. Detacheringen en bijdrage UWV (d)

Vanuit de detachering van een aantal ODH-medewerkers bij andere organisaties wordt € 0,081 mln aan baten gegenereerd. Daarnaast wordt van het UWV en bedrag van € 0,025 ontvangen voor zieke of zwangere medewerkers) Deze baten komen ten goede aan de thuis-afdeling van de betreffende medewerker en worden vertaald in inhuurbudget.

4. Additionele opdrachten 2025 (e)

De additionele opdrachten omvatten een bedrag van € 0,805 miljoen en maken geen onderdeel uit van de werkplannen. Het gaat om het Werkplan Spoed en Nazorg (€ 0,701 mln.) en BRIKS (€ 0,104 mln).

5. Incidentele dekking structurele tekorten

Een aantal budgetten is structureel niet meer in lijn met de kosten. Dit veelal door autonome kostenstijgingen en/of duurdere contracten uit aanbestedingen. Het betreft de kosten voor Werving & Selectie, arbodienst, Gezondheid & Welzijn, juridisch HRM advies, accountantskosten en verzekeringen. Daarnaast heeft ODH zich gecommitteerd aan de ontwikkeling van een gezamenlijk traineeship met de andere OD's in Zuid-Holland. Ook hiervoor is geen structureel budget. In totaal gaat het om € 0,341 miljoen. Voor 2025 is incidenteel dekking gevonden in de intensiveringen die bij deze voorjaarsnota worden opgevoerd. Omdat deze begrotingswijziging binnen het programma Overhead blijft, is deze niet zichtbaar in bovenstaande tabel.

Hiermee zijn de structurele tekorten alleen incidenteel voor 2025 opgelost. In paragraaf 3.1.4 wordt hier verder op ingegaan.

3.1.2 Bestuurlijk vast te stellen wijzigingen Begroting 2025

1. Onttrekking reserve eigenrisicodragerschap WW, ZW en WGA (f)

Voor één zieke medewerker worden op dit moment kosten gemaakt vanwege het eigenrisicodragerschap van ODH. Hiervoor wordt een bedrag van € 0,060 mln onttrokken aan de hiervoor in ingestelde bestemmingsreserve.

2. Dekking tekort 2025 (g)

De Begroting 2025 liet na de najaarsnota 2024 een tekort zien van € 0,170. Dit tekort wordt nu gedekt door de opbrengsten uit de intensiveringen die bij deze voorjaarsnota worden opgevoerd. Hierdoor sluit de begroting nu op nul.

3.1.3 Overzicht wijzigingen VJN en deelnemersbijdragen

In tabel 4 is de deelnemersbijdrage per deelnemer weergegeven na verwerking van de intensiveringen en de structurele wijzigingen.

Tabel 4 Deelnemersbijdrage na wijziging

Deelnemers	Bijdrage Primaire Begroting '25	Intensivering	Bodemtaken	Soorten- bescherming	Bijdrage na NJN 2024	Intensivering	E-PRTR	Bodemtaken gemeenten	Bijdrage na VJN
Delft	1.629		114		1.742				1.742
Den Haag	8.047				8.047				8.047
Leidschendam-Voorburg	1.124	68	41		1.234				1.234
Midden-Delfland	682	14	39		736				736
Pijnacker-Nootdorp	909	30	63		1.003	50			1.053
Rijswijk	887	19	52		958				958
Wassenaar	632	12	16		660				660
Westland	4.541	313	104		4.958				4.958
Zoetermeer	1.375	23	27		1.425				1.425
Provincie Zuid-Holland	10.703	179	-457	816	11.241	2.112	7	38	13.398
Totaal	30.529	657	0	816	32.002	2.162	7	38	34.208

3.1.4 Ontwikkelingen

Zoals in paragraaf 3.1.1 bij onderdeel 5 al geschetst ziet ODH zich geconfronteerd met autonome kostenstijgingen waarvoor een aantal van de huidige budgetten ontoereikend zijn. Vanwege de hoeveelheid incidentele middelen die bij deze voorjaarsnota in de Begroting 2025 worden verwerkt kunnen we deze tekorten nu incidenteel oplossen en vragen we geen extra budget van onze deelnemers. Voor de toekomst zullen deze tekorten structureel opgelost moeten worden. Daarnaast verwachten we komend jaar ook voor het nieuwe leasecontract voor de auto's extra middelen nodig te hebben en kan door de aanbesteding van de accountantsdiensten blijken dat de huidige ophoging van het budget onvoldoende is. Weliswaar ontvangen we elk jaar opnieuw incidentele middelen maar dit kan niet elk jaar opnieuw worden gebruikt voor structurele tekorten omdat onze begroting dan niet structureel in evenwicht is. De BBV schrijft namelijk voor dat structurele lasten ook door structurele baten dienen te worden gedekt. We willen 2025 benutten om te bezien of een deel van de steeds terugkerende incidentele middelen omgezet kan worden in structureel budget. Deels is dat in 2024 al gebeurd, maar we blijven in gesprek over de omzetting van incidentele middelen naar structurele middelen. Mocht dit niet het gewenste resultaat opleveren, dan kan de hier geschetste problematiek leiden tot een claim bij de voorjaarsnota 2026.

3.1.5 Investeringskrediet

Van de vanaf 2017 beschikbaar gestelde kredieten voor de vervanging van ICT-investeringen was ultimo 2024, na realisatie van € 33.827 en verlaging van de raming in 2024 van € 915.000 voor de dekking van de lease laptops, nog een restantkrediet van € 1.482.478 beschikbaar. In plaats van de kapitaallasten voor de laptops zijn er nu leasekosten begroot. Ultimo 2024 was voor Huisvesting & Inventaris nog een restantkrediet van € 262.031 beschikbaar.

3.2 Verwacht resultaat en meerjarenbeeld 2026-2028

Na verwerking van bovenstaande ontwikkelingen in de cijfers komt het verwachte resultaat voor 2025 uit op nul. Bij najaarsnota was dit nog een resultaat van € 0,170. Door de inmiddels ontvangen intensivering kunnen we dit tekort dit jaar met incidentele middelen afdekken. Ook wordt hiermee de geschetste kostenstijgingen uit paragraaf 3.1.4 incidenteel opgevangen.

Voor 2026 t/m 2028 geldt dat deze jaren net als bij najaarsnota 2024 een tekort laten zien. De in deze voorjaarsnota opgenomen wijzingen met een meerjarig karakter zijn allemaal budgetneutraal en hebben dus geen effect op het saldo.

Tabel 9 meerjarenbeeld 2025-2028

bedragen * € 1.000

Totaal baten en lasten per programma	Begroting primitief	Begroting na NJN	Begroting na VJN	Meerjaren begroting		
	2025	2024	2025	2026	2027	2028
Programma Toetsing en Vergunningverlening	10.953	11.774	13.939	11.662	11.653	11.653
Programma Toezicht en Handhaving	9.244	10.441	10.716	10.017	9.338	9.338
Totaal programma's	20.197	22.215	24.655	21.679	20.991	20.991
Programma Overhead	10.116	10.896	11.464	10.832	10.832	10.853
Totaal Lasten	30.313	33.111	36.119	32.511	31.823	31.844
Algemene dekkingsmiddelen	-30.529	-33.157	-34.738	-31.950	-31.739	-31.739
Baten additionele opdrachten			-1.537	-549		
Totaal Baten	-30.529	-33.157	-36.275	-32.499	-31.739	-31.739
Saldo van baten en lasten	-216	-46	-156	12	84	105
Reserves	216	216	156	216	216	216
Saldo reserves	216	216	156	216	216	216
Geraamd resultaat (tekort)	0	-170	0	-228	-300	-321

In de jaren 2026 tot en met 2028 zijn nog geen intensiveringen opgenomen.

4 Besluit Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur van de omgevingsdienst Haaglanden;

Gelezen het voorstel van het Dagelijks Bestuur van 12 juni 2025;

BESLUIT:

1. De Voorjaarsnota 2025 vast te stellen;
2. In te stemmen met de wijzigingen voortvloeiende uit de Voorjaarsnota 2025 zoals vermeld in paragraaf 3.1.2.

Aldus besloten in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur op 3 juli 2025.

De secretaris,

De voorzitter,

Mr. C. van der Kamp

M.R. Ferwerda Msc.

5 Bijlagen

5.1 Bijlage 1

Tabel 6 Overzicht budgetneutrale wijzigingen t.o.v. primaire begroting 2025

bedragen * € 1.000							
Wijzigingen begroting 2025	Lasten				Baten		
	T&V	T&H	Overhead	Totaal lasten	Deelnemers bijdrage	Add. Opdrachten	Totaal baten
Structurele wijzigingen							
Bodemtaken van PZH naar gemeentes	16	10	11	37	-37		-37
PZH E-PRTR		7		7	-7		-7
Totaal structurele wijzigingen	16	17	11	44	-44		-44
Intensiveringen							
intensivering werkplan Westland; Lekstroom glastuinbouw		177	88	265	-265		-265
intensivering werkplan Pijnacker-Nootdorp; Lekstroom glastuinbouw		34	16	50	-50		-50
Intensiveringen project label C		150	63	213	-213		-213
PZH ZZS	12	8	10	30	-30		-30
PZH Pré SMP	69		35	104	-104		-104
PZH Vermijdings- en reductieprogramma's ZZS	11		4	15	-15		-15
PZH grondwaterkwaliteit	45	27	41	113	-113		-113
PZH generieke stikstofproblematiek	667		291	958	-958		-958
PZH stikstofproblematiek legalisatie PAS	142		62	204	-204		-204
PZH circulaire economie	15	14	13	42	-42		-42
PZH indirecte lozingen		96	20	116	-116		-116
PZH soortenbescherming (structureel)	543		273	816	-816		-816
PZH soortenbescherming (incidenteel voor 3 jaar)	142		62	204	-204		-204
PZH SMP	70		30	100	-100		-100
PZH waterwet 2025	180		82	262	-262		-262
PZH water en groen Dunea	83		36	119	-119		-119
PZH provinciedekkend bijenlandschap	17		8	25	-25		-25
Totaal intensiveringen werkplannen	1.996	506	1.134	3.636	-3.636		-3.636
Additionele opdrachten							
BRIKS Advies dekking Materiële kosten	52	52		104		-104	-104
SPUK THE (Energiebesparing) begrote jaarschijf 2025		732		732		-732	-732
Werkplan Spoed en Nazorg	701			701		-701	-701
Totaal additionele opdrachten	753	784	-	1.537	-	-1.537	-1.537
Totaal budgetneutrale wijzigingen 2025	2.765	1.307	1.145	5.217	-3.680	-1.537	-5.217

Oplegnotitie

Vergadering Algemeen Bestuur 3 juli 2025

Agendapunt 5.3 Meerjarenbegroting 2026 – 2029

Voor u ligt de meerjarenbegroting 2026-2029. Vanwege de taakstelling zoals geformuleerd in de Kaderbrief van 3 december 2024 is deze ontwerp begroting in een extra vergadering van het Algemeen Bestuur op 16 april 2025 besproken. Daar heeft u kennis genomen van de ontwerp begroting met daarin verwerkt de bezuinigingsvoorstellen. De begroting is in 2026 en 2027 in evenwicht, voor de jaren daarna wordt gezocht naar structurele invulling van de bezuinigingsopgave.

Er is een aantal generieke besparingen verwerkt die een beperkte impact hebben en direct uitvoerbaar zijn, zoals een halvering van de storting reserve eigen risicodragerschap WW/ZW/WGA, een aangepaste indexering en het inzetten van (een deel van) het jaarrekeningresultaat 2024. Dit deel van onze bezuinigingsvoorstellen heeft een effect op onze prijs, onze uurtarieven. Omdat ODH vrijwel volledig PxQ gefinancierd is, betekent het neerwaarts bijstellen van de kosten dat de uurtarieven dalen. Hiervan profiteren niet alleen de gemeenten maar –onvermijdelijk– ook de provincie Zuid-Holland, ondanks dat de provincie heeft aangegeven geen bezuinigingen te verlangen. Deze maatregelen leveren een besparing op van 2,27%.

ODH is vanaf de start al zeer efficiënt neergezet. Als gevolg hiervan is het uitgesloten om een taakstelling van 6,2% te bewerkstelligen op basis van alleen kostenbesparings- of efficiencymaatregelen. Het is daarom onvermijdelijk dat ook in de volumes van het werk wordt gesneden. Naast bovenstaande generieke voorstellen is in deze begroting daarom nog een bezuinigingsvoorstel opgenomen van € 639.541,- door de volumes in het jaarwerkprogramma 2026 van de gemeenten neerwaarts bij te stellen. Hiermee wordt een aanvullende bezuiniging gerealiseerd van 3% door de deelnemers die zich hiertoe genoodzaakt zien. Gemeenten die het onverantwoord vinden om minder werkzaamheden van ODH af te nemen en de financiële ruimte hebben om af te wijken, kunnen er toch voor kiezen om eenzelfde werkvolume als de afgelopen jaren van ODH af te nemen of minder dan de voorgestelde 3% in volume te dalen. De gevolgen hiervan kunnen dan bij voorjaars- of najaarsnota worden verantwoord en bijgesteld.

In totaal is hiermee een bezuiniging van 5,27% verwerkt in de voorliggende ontwerpbegroting.

Bijlagen

Meerjarenbegroting 2026 – 2029 versie AB 250703

Voorstel

Het Algemeen Bestuur besluit:

1. De Begroting 2026 vast te stellen;
2. De meerjarenbegroting 2027-2029 ter kennisgeving aan te nemen.

Begroting 2026

Meerjarenraming 2027 – 2029

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
2	Programmaplan	5
2.1	Ingebrachte taken omgevingsdienst.....	5
2.2	Themagerichte opgaves/specifieke aspecten	5
2.2.1	Koersplan 2024	5
2.2.2	Versterking VTH-stelsel	6
2.2.3	Samenwerking omgevingsdiensten in Zuid-Holland	6
2.2.4	Bodemplatform	7
2.2.5	Actualisatie milieuvergunningen	7
2.2.6	Water en Groen	7
2.2.7	Duurzaamheidsprogramma en energiebesparing	7
2.2.8	Ondermijning en bestrijding milieucriminaliteit.....	8
2.2.9	Risico gestuurd toezicht.....	8
3	Begroting	9
3.1	Bezuinigingen.....	9
3.2	Toelichting op de begroting 2026.....	11
3.2.1	Vergelijking begroting 2026 met 2025	11
3.2.2	Bijdragen deelnemers	12
3.2.3	Tariefberekening 2026.....	12
4	Paragrafen	13
4.1	Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	13
4.2	Bedrijfsvoering	13
4.2.1	Personeel en organisatie.....	13
4.2.2	Inclusie.....	14
4.2.3	Duurzaamheid	14
4.2.4	Inkoop en aanbesteding.....	14
4.2.5	Informatisering en automatisering.....	15
4.2.6	Informatiebeveiliging en bescherming persoonsgegevens	15
4.3	Openbaarheid	15
4.4	Onderhoud kapitaalgoederen	16
5	Besluit Algemeen Bestuur.....	18
6	Kaders taakuitvoering.....	19
6.1	Algemene kaders.....	19
6.2	Kaders primaire taakuitvoering.....	19
7	Bijlagen.....	21
7.1	Kostenverdeelstaat	21
7.1.1	Personeel	21
7.1.2	Kapitaallasten (afschrijvingen)	21
7.1.3	Materiële lasten	21
7.1.4	Baten	22
7.1.5	Mutatie reserves	22
7.2	Geprognosticeerde balans per ultimo van het jaar	23
7.3	BBV-informatie.....	24
7.3.1	Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld	24
7.3.2	Beleidsindicatoren bestuur en ondersteuning.....	24
7.3.3	Financiële kengetallen	24
7.4	Informatie voor verbonden partijen.....	25
7.5	Werkvolume in uren en tariefopbouw.....	26
7.6	Rapportage AVG provinciale en gemeentelijke omgevingstaken	27

1 Inleiding

We staan met elkaar voor veel opgaven en uitdagingen. Onze deelnemers willen meer woningen bouwen, de energietransitie laten slagen, bedrijfsterreinen transformeren, de natuurwaarden versterken en hindernissen om die doelen te bereiken wegnemen. Dat alles voor hun inwoners en bedrijfsleven zodat er een fijn woon- en werkklimaat wordt ontwikkeld. En als ODH staan we met veel kennis en kunde en betrokken medewerkers klaar om een belangrijke bijdrage te leveren aan het bereiken van deze doelstellingen.

We zorgen met bijna 300 professionals voor toetsen, beoordelen en waar nodig vergunnen we activiteiten, we houden toezicht en als het nodig is gaan we handhavend optreden. En natuurlijk staan we onze deelnemers met raad en daad terzijde. We zijn daarmee hoeder van de samenleving zodat we met elkaar kunnen zorgen voor een gezond en veilig woon- en leefklimaat, waarin ook oog is voor de leefbaarheid en duurzaamheid op langere termijn. En natuurlijk is het realistisch om te zeggen dat we nog niet zover zijn dat alles onder controle is. Dat is wel gebleken uit verschillende dossiers waarbij te veel schadelijke uitstoot is vastgesteld. En ook in Haaglanden zijn de opgaven niet gering: PFAS in woonwijken en de natuur, beschermde diersoorten waarmee het niet goed gaat, waterkwaliteit die nog onvoldoende op orde is en het stikstofvraagstuk dat allerlei ontwikkelingen op slot zet. Er ligt ook voor de komende jaren nog genoeg te doen.

Daarbij wordt vanuit Den Haag kritisch gekeken naar de uitvoering van al deze werkzaamheden. Na het rapport van de commissie Van Aartsen is het samenwerkingsprogramma, het IBP-VTH programma, opgang gekomen. Veel wat is bedacht moet nog worden ingevoerd en met name van Omgevingsdiensten wordt veel verlangd. Dit vraagt onder meer om:

- Meer inzet op betrouwbare data en data gedreven werken;
- De ontwikkeling van een regionaal meerjarenplan voor VTH-A-taken;
- Zo nodig herzien van de financiering van Omgevingsdienst Haaglanden;
- Een mandaat dat voldoet aan het landelijke advies.

In Zuid-Holland wordt intensief samengewerkt tussen de vijf Omgevingsdiensten om te zorgen dat we aan al deze opgaven kunnen voldoen.

Om al deze opgaven in samenhang te bezien is in samenwerking met alle deelnemers het Koersplan 2024 – 2028 tot stand gekomen. Er ligt een gezamenlijke voorkeur voor het uitvoeringsniveau van dit Koersplan maar met de constatering dat er nog geen geld voor beschikbaar is. We moeten met elkaar op zoek gaan om de middelen daarvoor te vinden.

Tegelijkertijd worden we geconfronteerd met fors minder middelen in het Gemeente- en Provinciefonds. En dus is er de vraag om over de volle breedte van alle opgaven te kijken waar het met minder geld toe kan.

Een op zichzelf zeer uitdagende puzzel maar met veel stuurmanskunst en goed overleg moet het lukken om verstandige keuzes te maken. We wensen elkaar de nodige wijsheid toe bij een verstandige besluitvorming om uiteindelijk voor onze inwoners en ons bedrijfsleven de positieve ontwikkelingen doorgang te laten vinden.

Mr. Christiaan van der Kamp
Secretaris

Michiel R. Ferwerda Msc.
Voorzitter

2 Programmaplan

Het programmaplan beschrijft ons takenpakket en daarna de themagerichte opgaves/specifieke aspecten. In het hoofdstuk Begroting gaan we in op de financiën. ODH kent een programmabegroting die bestaat uit 2 programma's: Toetsing & Vergunningverlening en Toezicht & Handhaving. In dit hoofdstuk wordt op hoofdlijnen toegelicht welke elementen bepalend zijn voor de begroting zoals deze in de opvolgende hoofdstukken is uitgewerkt.

2.1 Ingebrachte taken omgevingsdienst

Wij verzorgen vergunningverlening, toezicht en handhaving van milieutaken (VTH) in opdracht van de provincie en de negen Haaglandengemeenten. Onze visie daarbij is dat wij streven om de expert te zijn op het brede milieuveld zodat we onze deelnemers kunnen ondersteunen bij het realiseren van hun doelstellingen. Van oudsher hebben we dat onderverdeeld in drie pakketten. Het gaat om de volgende takenpakketten:

1. Basistakenpakket: de taken zoals vastgelegd in artikel 7.1 van het besluit tot wijziging van het Besluit Omgevingsrecht (verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving);
2. Basistakenpakket Plus: de taken uit het basistakenpakket (pakket 1) aangevuld met overige wettelijke milieutaken van gemeenten en provincie. Hierbij kan onder andere worden gedacht aan de provinciale wettelijke taken op het gebied van Grondwatergebruik (bodemonerisatiesystemen) en Grondwaterbescherming (ZHOV) of de Wet natuurbescherming of gemeentelijke taken op het aspect Wet geluidhinder. Ook het toezicht op energielabel C-verplichting voor gemeenten die deze taak overgedragen hebben aan de ODH valt hieronder.
3. Pakket Milieu en RO: het basistakenpakket Plus (pakket 2) aangevuld met de milieu-inbreng in ruimtelijke plannen en milieu gerelateerde programmataken. Voorbeelden hiervan zijn de advisering en toetsing op milieuaspecten (waaronder licht, lucht, geur, geluid en omgevingsveiligheid) in ruimtelijke plannen of voor bouwobjecten. In dit pakket vallen ook activiteiten in het kader van bijvoorbeeld de APV (evenementen of andersoortige werkzaamheden).

De pakketten zijn zodanig samengesteld dat elke deelnemer vanuit een eigen perspectief een keuze kan samenstellen. Inbreng van het Basistakenpakket is wettelijk verplicht. Alle opdrachtgevers hebben het Basistakenpakket Plus bij de ODH ondergebracht, waarbij de omvang van het Pluspakket per opdrachtgever kan verschillen. Enkele gemeenten laten ook elementen uit pakket 3 door de ODH uitvoeren.

De achterliggende jaren is er een toename te zien van het aantal taken uit pakket 2 en 3 dat bij de ODH wordt ondergebracht. Verwacht wordt dat deze trend zich doorzet. Daarbij is van belang dat wij steeds vaker zullen worden gevraagd om advies te geven over bijvoorbeeld een Omgevingsvisie of Omgevingsplan. Een vroegtijdige inbreng van milieuaspecten in de planvorming komt de kwaliteit van de leefomgeving ten goede en reduceert de kans op vermijdbare knelpunten (overlast of risico's) zodra een plan is gerealiseerd.

2.2 Themagerichte opgaves/specifieke aspecten

De kern van de begroting wordt gevormd door het ingebrachte takenpakket. De omvang en aard van deze taken leiden tot een outputraming, waarbij de te leveren producten maal hun productprijs leidt tot een geraamd kostenniveau. Deze kern van de begroting wordt aangevuld met specifieke aspecten die zich in een begrotingsjaar (kunnen) voordoen. Navolgend worden enkele van die aspecten kort toegelicht.

2.2.1 Koersplan 2024 - 2028

De Omgevingsdienst Haaglanden bestaat inmiddels 12 jaar en we hebben ons in die jaren ontwikkeld tot een professionele en betrouwbare partner voor onze deelnemers. De dienst bereidt zich nu voor op aanpassingen die nodig zijn om ook in een veranderende (leef)omgeving robuust, weerbaar maar ook wendbaar te zijn. In het Koersplan 2024-2028 zijn de uitgangspunten opgenomen hoe te komen tot een toekomstbestendige omgevingsdienst. Het is onze taak om ook gereed te zijn voor uw toekomstige opdrachten en uw wensen op het brede milieuveld. Het Koersplan is onze strategie en uitvoeringsrichting voor de komende jaren. De ontwikkelingen van ODH zijn onder te brengen in 5 thema's:

1. Informatie- en datahuishouding: een kwalitatieve informatievoorziening is cruciaal voor ODH en voor de deelnemers, nu en in de toekomst. Een soepel functionerende informatie- en datahuishouding vormt de basis om gerichte uitvoering te geven aan VTH-taken, professionele integrale advisering, besluitvorming, gegevensverwerking, archivering, analyses en rapportages. De informatievoorziening en datahuishouding zijn – in samenhang met onze expertise – fundamenteel voor de positie van ODH richting provincie en gemeenten.
2. Kennis en kunde: vakkennis alleen is niet voldoende om alle opgaven het hoofd te bieden. Expertise is nodig. Dat is de combinatie van vakkennis, kunde, vaardigheden, ervaring en de integrale toepassing daarvan, mét oog voor ieders belang. Het is essentieel om complexe problemen te analyseren en op te lossen en om betrouwbare beslissingen te nemen en te adviseren richting provincie en gemeenten.
3. Strategisch adviseur: met onze expertise denken we met de deelnemer mee als adviseur “aan de voorkant” bij het opstellen van regels, beleidsontwikkeling, plannen, projecten, opdrachten en uitdagingen. Structurele project- en adviescapaciteit is daarom nodig om blijvend en vaker kennis te delen en ondersteuning te bieden.
4. Regionale en landelijke samenwerking: de samenwerking van de vijf diensten binnen Zuid-Holland blijft zich uitbreiden op zowel inhoudelijke thema's als op bedrijfsvoering. De landelijke ontwikkelingen van het Interbestuurlijk Programma VTH zullen ook na afronding van het programma doorwerking hebben en ingebed worden in het VTH-stelsel.
5. Randvoorwaarden eigen organisatie: bovenstaande ontwikkelingen vragen van ODH om een doorontwikkeling van optimaliseren van de werkprocessen, versterking in samenwerking en de communicatie onderling en met de opdrachtgevers. Om personeel te werven en te behouden willen we een aantrekkelijk werkgever zijn. Daarnaast is het nodig om een projectorganisatie op te zetten en eigen verduurzaming te vergroten.

2.2.2 Versterking VTH-stelsel

Landelijk worden meerdere initiatieven ontwikkeld om te komen tot een versterking van de VTH-taakuitvoering. Onderdeel daarvan is het toewerken naar omgevingsdiensten die door het uitvoeren van een breed en specialistisch takenpakket voldoende robuust zijn en binnen afgesproken kaders relatief autonoom hun werk kunnen uitvoeren. Dit draagt bij aan een betere borging van de kwaliteit van onze leefomgeving.

In het IBP is afgesproken dat alle omgevingsdiensten voldoende robuust moeten zijn. Daarvoor zijn criteria opgenomen waar een omgevingsdienst aan moet voldoen. Op hoofdlijnen zijn we voldoende robuust maar op één onderdeel voldoen we niet aan de criteria. Dat betreft een verplichte norm van 3% van de personeelsbegroting als opleidingsbudget. Deze verhoging is onderdeel van het versterken van omgevingsdiensten zodat zij tijd en ruimte hebben om als organisatie te groeien op het gebied van kennis en expertise. In 2025 onderzoeken en onderbouwen we wat nodig is om de beoogde kwaliteit te borgen. Vooralsnog hanteren we de norm van 2,3% van de loonsom. ODH is, zoals alle omgevingsdiensten in 2024 toegetreden tot de Omgevingsdienst Academie voor opleidingen en trainingen.

Met ingang van 2025 is een structureel innovatiebudget van 1% opgenomen in de begroting. Met de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten hebben we afgesproken dat we met elkaar een plan van aanpak ontwikkelen om dit geld zo effectief mogelijk te benutten. Met name op informatievoorziening en data zijn nog grote stappen te zetten die we beter samen kunnen doen.

2.2.3 Samenwerking omgevingsdiensten in Zuid-Holland

Samen met de vier andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland hebben we als doel dat de leefomgeving veilig en duurzaam is. Natuurlijk reikt onze polsstok niet verder dan de vergunningverlening en het toezicht houden op de activiteiten die plaatsvinden. En indien nodig het inzetten van onze handhavingsinstrumenten. Steeds vaker geven we ook adviezen of staan we onze deelnemers bij. Zoals bij het realiseren van hun duurzaamheidsdoelstellingen. Om ook in de toekomst een betekenisvolle rol te kunnen blijven spelen en gesteld te staan voor nieuwe uitdagingen hebben we besloten tot een intensieve en strategische samenwerking. De afgelopen twee jaar heeft dat geleid tot het opzetten van succesvolle projecten. We hebben veel van elkaar geleerd en we zijn tot inzicht gekomen dat we meer willen. Om de samenwerking succesvol en met impact te laten verlopen is er gewerkt aan een visie en een strategie. Op basis van de deze visie en de daaraan gekoppelde strategie zijn we in staat om te behoordelen waarop we willen samenwerken en hoe we dat vormgeven. Dat reikt daarmee verder dan projecten en vraagt om ruimte voor samenwerking in onze organisaties. We zijn blij met de betrokkenheid van de provincie Zuid-Holland op dit gebied. Het is goed dat zij die betrokkenheid blijft inzetten met mensen en middelen.

2.2.4 Bodemplatform

Binnen Haaglanden is een bodemoverleg ingesteld waaraan behoudens ODH zowel gemeenten als de provincie deelnemen. Dit overleg draagt bij aan het bespreekbaar maken van aandachtspunten rond de beleidsontwikkeling en uitvoering van bodemtaken. Verwacht mag worden dat in het licht van de groeiende aandacht voor de kwaliteit van onze bodem en ondergrond dit overleg komende jaren zal verbreden van bodemverontreiniging naar andere bodem aspecten (inclusief grondwater).

2.2.5 Actualisatie milieuvergunningen

Voor een goede borging van de omgevingskwaliteit en de naleving van regelgeving is het van belang dat milieuvergunningen actueel zijn als het gaat om gezondheid, natuurwaarden en duurzaamheid en dat zij zijn gebaseerd op actuele wet- en regelgeving en normstelling. Te denken valt aan het voortschrijdend inzicht in potentieel gevaarlijke stoffen als ZZS of opgaves in het klimaat of duurzaamheid. Mede vanwege de maatschappelijke onrust over bedrijven als Tata en Chemours zal de aandacht naar verwachting toenemen voor een breder scala aan mogelijke bedrijfsrisico's. Dit kan ertoe leiden dat in Nederland, maar wellicht ook op regionale schaal, nagedacht gaat worden om "scherper te vergunnen", dat wil zeggen enigszins strenger dan louter de vastgestelde normering. Om de impact vanuit bedrijvigheid op de leefomgeving niet groter te laten zijn dan nodig is, dienen milieuvergunningen periodiek te worden geactualiseerd aan de hand van best beschikbare technieken.

2.2.6 Water en Groen

Europese regelgeving werkt van tijd tot tijd door in de regionale taakuitvoering. De achterliggende jaren is dat zichtbaar geworden voor het (provinciale) groene werkveld. Economische activiteiten worden daarbij meer dan eens geconfronteerd met complexe uitdagingen op het vlak van stikstof of van soortenbescherming. Verwacht mag worden dat deze uitdagingen niet op korte termijn zullen verdwijnen. In de aankomende periode zal tevens een groeiende aandacht optreden om ons grondwater te beschermen. De vraag om de kwaliteit van onze leefomgeving te borgen in het spanningsveld van een intensivering van economische activiteiten (wonen, werken, bewegen) zal zich in toenemende mate gaan voordoen en zal ons nopen om te komen met meer integrale oplossingen. Dit zijn uitdagingen waarin ODH haar kennis, kunde en ervaring goed kan inzetten ten behoeve van het bredere belang.

2.2.7 Duurzaamheidsprogramma en energiebesparing

Duurzaamheid komt steeds hoger op politieke en bestuurlijke agenda's te staan zowel op internationaal, landelijk, provinciaal als lokaal niveau. Het Duurzaamheidsprogramma 2023-2026 bevat een verzameling van projecten, activiteiten en producten die erop gericht zijn om gemeenten en de provincie te ondersteunen bij het realiseren van hun duurzaamheidsambities. Thema's die in het Duurzaamheidsprogramma behandeld worden zijn: energie, natuur & biodiversiteit en circulaire economie.

Naast het Programma Duurzaamheid is in deze begroting een aantal wettelijke taken op het gebied van duurzaamheid standaard opgenomen in de begroting:

- a. Toezicht op de informatieplicht, onderzoeksplicht en energiebesparingsplicht. De informatie- en energiebesparingsplicht geldt voor bedrijven en instellingen die meer dan 50.000 kWh elektriciteit en of meer dan 25.000 m³ aardgas verbruiken. De onderzoeksplicht geldt voor aangewezen activiteiten waarbij meer dan 10 miljoen kWh elektriciteit en of meer dan 170.000 m³ aardgas wordt verbruikt.
- b. Controle duurzaamheid: in 2025 zullen de geplande controles duurzaamheid bestaan uit het inventariseren van energieverbruik, te treffen verplichte maatregelen (besparingspotentieel) en advisering over overige duurzaamheidsmaatregelen. Tevens vindt er monitoring van de voortgang op het gebied van duurzaamheid (energie en vervoersmanagement) bij de bezochte bedrijven plaats.
- c. Bedrijven en instellingen met een hoog energieverbruik dienen zich te melden bij het e-loket van de RvO in het kader van informatieplicht. In uiterlijk 1 december 2023 moesten alle inrichtingen die onder informatieplicht vallen wederom een melding informatieplicht indienen (2e ronde). De informatie die wordt aangeleverd is medebepalend voor het plannen en uitvoeren voor duurzaamheidstoezicht, hierbij wordt ook het niet voldoen aan informatieplicht als aanleiding voor een controle duurzaamheid gebruikt. In 2024 is een start gemaakt aan het beoordelen van onderzoeken energiebesparingsplicht voor de zeer grote energiegebruikers. Dit zijn bedrijven/instellingen waar meer dan 10 miljoen kWh elektra en/of meer dan 170.000 m³ aardgas wordt

verbruikt. In Haaglanden zijn circa 1300 bedrijven/instellingen die aan de onderzoeksplicht moeten voldoen. Het grootste deel van deze locaties betreffen glastuinbouwbedrijven. Dit wordt in dezelfde lijn doorgezet.

- d. Toezicht energielabel C kantoorgebouwen is een taak die voortvloeit uit het bouwbesluit 2012. Kantoorgebouwen met oppervlakte >100 m² moeten per 1 januari 2023 beschikken over minimaal energielabel C. ODH voert voor zes gemeenten in de regio Haaglanden toezicht uit op het gebied van energielabel C. Hierbij wordt zoveel mogelijk de uitvoering gecombineerd met andere toezichtactiviteiten op het gebied van duurzaamheid.

2.2.8 Ondernijning en bestrijding milieucriminaliteit

Een van de speerpunten van het Interbestuurlijke Programma ter versterking van de VTH-taakuitvoering (IBP) is betere informatie-uitwisseling en de aanpak van milieucriminaliteit. Voorbeelden van milieucriminaliteit zijn: mestfraude, de aantasting onze waterkwaliteit door o.a. illegale lozingen en mestdepositie, afvalbranden, verontreiniging van lucht/water/bodem en aantasting van de gezondheid door de (chemische) industrie. Het zijn overtredingen van milieuregelgeving en misdrijven die zorgen voor structurele aantasting van onze gezondheid en leefomgeving, waarbij jaarlijks miljarden euro's aan schade ontstaat. Milieucriminaliteit is een belangrijk en urgent probleem dat door samenwerking van alle partijen in de keten aangepakt moet worden. ODH is onderdeel van die keten. De inzet van ODH vindt plaats in regionaal verband in de vorm van gericht ketentoezicht. Daarnaast zijn wij officieel partner van het HEIT en nemen tevens deel aan integrale handhavingsacties die zijn gericht op het terugdringen van ondernijnde activiteiten.

2.2.9 Risico gestuurd toezicht

Middels een probleemanalyse wordt een risico gerichte inzet van de beschikbare capaciteit gerealiseerd, waarbij het de bedoeling is dat dezelfde soort bedrijven in de hele regio onderworpen worden aan hetzelfde toezichtregime. Eens in de vier jaar wordt de probleemanalyse tegen het licht gehouden. In 2024 is een nieuwe probleemanalyse en prioriteitenstelling gemaakt waarbij aangehaakt is op landelijke ontwikkelingen vanuit het IBP en de doelstellingen vanuit het Koersplan. Daarbij is ook een nieuw risicomodel voor het selecteren van planmatig toezicht bij bedrijven ontwikkeld, die conform de landelijke "best practice" is vormgegeven. De hoogte van de risicoscore van een bedrijf is afhankelijk van de volgende factoren: milieurelevantie, naleefgedrag en datum laatste controle. Op basis van de score die uit het risicomodel volgt bij welke bedrijven toezicht wordt uitgeoefend.

Overlastmeldingen, waarbij ODH het bevoegd gezag vertegenwoordigt, worden altijd in behandeling genomen. Dit betekent dat iedere overlastmelding wordt opgevolgd door een contactmoment met de overlastmelder waarbij onder meer de frequentie, de ernst, het moment en de duur van de overlast wordt geïnventariseerd en waarbij stappen worden afgesproken voor het verdere onderzoek van de situatie door de toezichthouder. Dit betekent niet dat in alle gevallen toezicht plaatsvindt.

Naast het controleren van bedrijven en toezicht naar aanleiding van klachten voert ODH ook toezicht uit op activiteiten zoals bodem- en asbestsaneringen, grondverzet, puinbrekers en Warmte Koude Opslagssystemen (WKO). Dit is vaak vraagvolgend. Toezicht vindt veelal plaats op basis van de aanwezigheid van risicovolle handelingen.

Nieuw is het Meerjarenprogramma (MJP) dat in 2025 vorm krijgt. In het MJP worden regionale thema's uitgewerkt tot concrete projecten waarmee ODH de komende jaren gaat bijdragen aan de beleidsopgaven van gemeenten en provincie. De doelstelling is om de capaciteit gericht in te kunnen zetten om in de gehele regio het meeste rendement te behalen en de grootste impact voor de leefomgeving te realiseren. Te denken valt aan projecten om de waterkwaliteit en luchtkwaliteit in de regio te verbeteren, projecten in het kader van ondernijning, projecten ter optimalisering van het data gestuurd toezicht, etc. Het Meerjarenprogramma wordt opgesteld in afstemming met de deelnemers.

3 Begroting

3.1 Bezuinigingen

In de kaderbrief 2026 van de deelnemende gemeenten wordt ODH verzocht toe te werken naar een taakstelling van 6,2% (€1,32 miljoen) op de gemeentelijke bijdrage. Dit in tegenstelling tot de provincie die in haar kaderbrief heeft vermeld geen bezuiniging te verlangen.

ODH heeft intern gezocht naar bezuinigingsopties op organisatiebrede budgetten. Deze zijn generiek van aard en hebben een organisatiebrede impact. Dit resulteert in een verlaging van de tarieven voor alle deelnemers. Het betreft de volgende vier bezuinigingsvoorstellen:

Indexering

Volgens de Kaderbrief Begroting 2026 die wij van de gemeenten hebben ontvangen, kunnen wij voor de begroting 2026 uitgaan van een indexering van 4,2% op de begroting 2025. Met ingang van de begroting 2023 gaan wij voor de indexering uit van de loonvoet sector overheid (3,8%) voor de personele budgetten en het consumentenprijsindexcijfer (2,4%) voor de materiële budgetten. Voortzetting van deze systematiek op basis van cpi en loonvoet overheid in plaats van het in de kaderbrief opgenomen percentage van 4,2% levert voor 2026 voor de gemeenten een bijdrage aan de bezuinigingen op van € 218.110.

Reserve eigen risicodragerschap WW/ZW/WGA

ODH is eigenrisicodragers in het kader van de Werkloosheidswet (WW), de Ziektewet (ZW) en de Wet Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA). Ter dekking van dit financieel risico is in 2022 een bestemmingsreserve eigenrisicodragerschap WW, ZW en WGA ingesteld. De onttrekking is tot nu toe beperkt gebleven. Op 1 januari 2026 zit er € 868.000 in de reserve. Vooralsnog is uitgegaan van een jaarlijkse storting van € 220.000. Wij stellen voor deze storting met ingang van 2026 te halveren en terug te brengen naar € 110.000. Dit levert een structurele bezuiniging op van € 110.000.

Processen T&V lean maken

Het uitvoeren van een proces om de primaire werkprocessen van de afdeling Toetsing & Vergunningen lean te maken levert een extensivering van de werkinspanning op. De inschatting is dat dit €100.000,- kostenreductie kan opleveren. Dit beïnvloedt de tarieven en komt deels ten goede aan de financiële inbreng van PZH. Dit traject moet nog worden opgestart en kan invloed hebben op de kwaliteit van het werk.

Jaarrekeningresultaat 2024

Het jaarrekeningresultaat 2024 van ODH is positief en bedraagt € 0,7 mln. Dit bedrag is incidenteel en kan dus niet ingezet worden voor een structurele bezuinigingsopgave. Wel kan er tijdelijk een deel van de bezuinigingstaakstelling mee worden ingevuld. Voorgesteld wordt om van het jaarrekeningresultaat 2024 € 400.000 in te zetten ter verlichting van de lasten in 2026 en 2027. Op deze manier heeft ODH nog twee jaar de tijd om verdere structurele bezuinigingsmogelijkheden te onderzoeken en verder uit te werken.

Er zijn nog twee voorstellen gedaan om kosten te besparen. Het betreft het twee jaar lang niet benutten van de in de begroting opgenomen innovatiereserve wat een besparing van €300.000 betekent en het stoppen met het trainee programma waarvan de jaarlijkse kosten €150.000 bedragen. Het bestuur van ODH vond beide bezuinigingen ongewenst. Zij leiden ertoe dat ODH niet voldoet aan de robuustheidscriteria opgesteld door het ministerie van I&W en de verdere ontwikkeling van de ODH wordt hierdoor ernstig verhinderd. Ook zijn deze twee besparingen in strijd met de afspraken die gemaakt zijn met de overige 4 omgevingsdiensten in Zuid-Holland in het kader van de samenwerking. Binnen de begroting van ODH zijn geen verdere realistische, generieke

besparingsmogelijkheden geïdentificeerd. Dat betekent dat een verdere bezuiniging gevonden moet worden in het terugbrengen van de door de deelnemers af te nemen volumes.

Verlagen volumes gemeenten

Naast bovenstaande generieke voorstellen is in deze begroting nog een bezuinigingsvoorstel opgenomen van voor €639.541 door de volumes in het jaarwerkprogramma 2026 van de gemeenten neerwaarts bij te stellen. Hiermee kan een aanvullende bezuiniging worden gerealiseerd van 3% door de deelnemers die zich hiertoe genoodzaakt zien. Gemeenten die het onverantwoord vinden om minder werkzaamheden van ODH af te nemen en de financiële ruimte hebben om af te wijken, kunnen er toch voor kiezen om eenzelfde werkvolume als de afgelopen jaren van ODH af te nemen of minder dan de voorgestelde 3% in volume te dalen. De gevolgen hiervan kunnen dan bij voorjaars- of najaarsnota worden verantwoord en bijgesteld.

Vooropgesteld, zonder de noodzaak tot bezuinigen zouden de werkprogramma's niet verminderd worden. Die hebben de afgelopen jaren niet zonder reden deze omvang omdat zij aansluiten op de hoeveelheid werk dat moet worden uitgevoerd. Juist omdat ODH wettelijk verplichte taken uitvoert is sturing op volume vermindering risicovol. Als blijkt dat de aanvragen toenemen dan ontstaan er financiële problemen of er ontstaan vertragingen in de afhandeling van vergunningsaanvragen waarbij wettelijke termijnen in de knel komen. Een hoger percentage dan 3% volumevermindering acht het DB dan ook niet verantwoord. Bedrijven en burgers willen dat er gereageerd wordt op hun aanvragen en meldingen van geluid- en geurhinder. En bij het verder verminderen van het milieutoezicht ontstaat er ook mogelijk milieuschade.

Omdat zowel de jaarwerkprogramma's van de gemeenten onderling inhoudelijk verschillen als ook de lokale omstandigheden en voorkeuren, stelt ODH voor hierover per deelnemer individuele maatwerkafspraken te maken, zodat per deelnemer kan worden besproken wat wel of niet acceptabel is. De concrete invulling van dit deel van de bezuinigingen zal deelnemer-specifiek zijn en verlopen via de besprekingen van de werkplannen 2026.

In onderstaande tabel zijn per bovengenoemd bezuinigingsvoorstel de financiële consequenties per deelnemer inzichtelijk gemaakt:

			VOORGESTELDE GENERIEKE BEZUINIGINGEN									
Deelnemers	Bijdrage begroting 2026	Bezuinigings- opgave 6,20%	indexering vaste methodiek	halvering storting reserve	opbrengst lean maken processen	jaarrekening resultaat 2024	TOTAAL GENERIEKE VOORSTELLEN	Verlaging werkplan- volume 3%	TOTALE BEZUINIGING	IN %	Bijdrage na bezuiniging	
Delft	1.809.537	112.191	15.981	6.065	5.514	11.028	38.587	54.286	92.874		1.716.664	
Den Haag	8.384.496	519.839	92.483	28.103	25.548	51.096	197.230	251.535	448.765		7.935.731	
Leidschendam-Voorburg	1.212.175	75.155	11.796	4.063	3.694	7.387	26.939	36.365	63.305		1.148.871	
Midden-Delfland	749.883	46.493	6.925	2.513	2.285	4.570	16.293	22.496	38.790		711.093	
Pijnacker-Nootdorp	1.009.821	62.609	8.837	3.385	3.077	6.154	21.453	30.295	51.747		958.074	
Rijswijk	976.189	60.524	8.901	3.272	2.975	5.949	21.097	29.286	50.382		925.807	
Wassenaar	674.737	41.834	6.882	2.262	2.056	4.112	15.311	20.242	35.553		639.183	
Westland	5.041.439	312.569	51.064	16.898	15.362	30.723	114.046	151.243	265.289		4.776.149	
Zoetermeer	1.459.750	90.505	15.243	4.893	4.448	8.896	33.479	43.793	77.272		1.382.478	
subtotaal gemeenten	21.318.027	1.321.718	218.110	71.453	64.958	129.915	484.436	639.541	1.123.977	5,27%	20.194.050	
PZH	11.500.355		122.155	38.547	35.042	70.085	265.829		265.829		11.234.526	
Totaal	32.818.382	1.321.718	340.265	110.000	100.000	200.000	750.265	639.541	1.389.806		31.428.576	

Prijseffect

De voorgestelde generieke bezuinigingsvoorstellen hebben een effect op onze prijs, onze uurtarieven. ODH wordt grotendeels gefinancierd op basis van PxQ. Dit betekent dat een verlaging ook leidt tot lagere uurtarieven. Hierdoor profiteren niet alleen de gemeenten, maar ook de provincie Zuid-Holland, die verantwoordelijk is voor ongeveer een derde van onze omzet. Dit heeft als gevolg dat bij deze voorstellen een deel van het effect landt bij PZH. Het gaat om een bedrag van ongeveer € 266.000.

De totale omvang van de bezuinigingen haalt de taakstelling die door de gemeenten is gewenst, met een percentage van 5,27%, niet volledig maar verdere vermindering overschrijdt de grenzen van de noodzakelijk taakuitoefening zoals die door ODH moet worden uitgevoerd. Conform de landelijke afspraken tussen VNG, IPO en

het Rijk is het noodzakelijk dat ODH een robuuste Omgevingsdienst blijft, die in staat moet worden gesteld haar taken conform de wet uit te voeren.

3.2 Toelichting op de begroting 2026

Ten opzichte van de in de najaarsnota 2024 gepresenteerde jaarschijf 2026 hebben er een aantal wijzigingen plaatsgevonden in de begroting.

De begroting is in 2026 en 2027 in evenwicht, voor de jaren daarna wordt gezocht naar structurele invulling van de bezuinigingsopgave. De lasten stijgen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2025 met 5,89%. De voornaamste verklaringen hiervoor zijn de structurele toevoeging van extra budget voor Soortenbescherming (€ 768.000), incidenteel budget voor Lekstromen in de gemeente Westland (€ 198.700), het bedrag voor de SPUK THE voor de jaarschijf 2026 dat in deze begroting is opgenomen (€548.800) en de bij Voorjaarsnota 2024 opgenomen stijging van de kosten voor Informatievoorziening (€ 698.100). Deze kostenstijgingen worden deels tenietgedaan door de in de begroting verwerkte bezuinigingen waarna een stijging van de lasten resteert van de genoemde 5,89%.

Zoals gebruikelijk zijn ook de voor 2025 gehanteerde indexpercentages aangepast op basis van de meest recente gegevens uit de Macro Economische Verkenningen van september 2024:

- De loonindex 2025 is op basis van de gepubliceerde 'loonvoet sector overheid' aangepast van 5,3% naar 4,7% en de prijsindex 2025 op basis van de MEV van september 2024 van 2,6% naar 3,4%;
- Voor 2026 is een loonindex toegepast van 3,8% (loonvoet sector overheid) en een prijsindex van 2,4% (consumentenprijsindexcijfer).

De nieuwe CAO SGO is op dit moment nog niet bekend en kan daarom nog niet worden verwerkt in de begroting.

In tegenstelling tot eerdere jaren is in het meerjarenbeeld geen indexering op indexering doorgevoerd. Omdat de index jaarlijks wordt bijgesteld geeft het hanteren van de nu bekende percentages geen realistisch beeld. Ook zijn fluctuaties in het meerjarenbeeld zo duidelijker zichtbaar. Daarnaast maakt het het opstellen van de begroting onnodig complex.

Een van de robuustheidscriteria in het kader van de versterking van het IBP-VTH-stelsel is het hebben van een budget voor opleidingskosten van 3% van de loonsom. Voor deze begroting is het opleidingsbudget op 2,3% van de loonsom gehouden. Dit is conform de afspraak in het dagelijks bestuur van 28 maart 2024 om dit onderwerp in 2025 nader te bespreken en te onderzoeken of de verhoging naar 3% van de loonsom daadwerkelijk noodzakelijk is om de gewenste kwaliteit te waarborgen. Aan de overige robuustheidscriteria wordt door ODH voldaan.

Tabel 1 Begroting 2025

Bedragen * € 1.000

Totaal baten en lasten per programma	Realisatie 2024	Vastgestelde begroting 2025	Gewijzigde begroting 2025	Begroting 2026	Meerjarenbegroting		
					2027	2028	2029
1 Toetsing en Vergunningverlening	13.329	10.953	12.128	11.503	11.503	11.503	11.503
2 Toezicht en Handhaving	9.380	9.244	10.672	9.935	9.254	9.254	9.254
Totaal programma's	22.709	20.197	22.800	21.438	20.757	20.757	20.757
3 Bedrijfsvoering (overhead)	13.723	10.116	10.911	10.979	10.906	10.906	10.906
Totaal lasten	36.432	30.313	33.711	32.417	31.663	31.663	31.663
4 Algemene dekkingsmiddelen	-36.432	-30.529	-33.759	-32.327	-31.573	-31.573	-31.573
Totaal baten	-36.432	-30.529	-33.759	-32.327	-31.573	-31.573	-31.573
Saldo van baten en lasten	-	-216	-48	90	90	90	90
5 Mutatie reserves	692	216	218	110	110	110	110
5				-200	-200		
Reservemutaties	692	216	218	-90	-90	110	110
Gerealiseerd/Geraamd resultaat	692	-0	170	-0	-0	-200	-200

3.2.1 Vergelijking begroting 2026 met 2025

De totale lastenstijging in 2026 ten opzichte van vastgestelde begroting 2025 bedraagt 5,89%. Zonder het effect van de bezuinigingen zou de lastenstijging 9,28% geweest zijn.

Tabel 2 Totale lastenstijging in 2026 t.o.v. 2025

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Vastgestelde begroting 2025	Indexering 2025	Intensivering 2026	SPUK THE	Stijging IV-kosten	Materiële taak-uitbreiding	Basis ontwerp begroting 2026	Loon-index	Materiële index	Ontwerp begroting na indexatie 2026	Stijging in €	Stijging in %
Personele lasten	26.317	-254	967		190	-	27.219	110		27.330		
Materiële lasten	3.996	143			508	-347	4.300		239	4.539		
Additionele projecten				549			549			549		
Mutatie reserves	216	-1					215		5	-90		
Totale lasten	30.529	-113	967	549	698	-347	32.283	110	244	32.327	1.798	5,89%

3.2.2 Bijdragen deelnemers

De deelnemersbijdrage stijgt met 2,95% ten opzichte van vastgestelde begroting 2025 (6,34% zonder bezuinigingen). Deze stijging is lager dan bovengenoemde lastenstijging omdat bij de lastenstijging ook de additionele projecten zijn opgenomen die niet in de primaire begroting 2025 zaten en die niet uit de deelnemersbijdragen worden betaald. Daarnaast wordt een deel van de dekking gevonden in de renteopbrengsten. Ook deze waren nog niet opgenomen in de primaire begroting 2025 en zorgen ervoor dat de deelnemersbijdragen minder hard stijgen dan de lasten.

Tabel 3 Overzicht deelnemersbijdragen

Bedragen * € 1.000

Deelnemers	Bijdrage begroting 2025	Intrekken indexering loonsom 5,3%	Intrekken indexering mat. lasten 2,6%	Bodemtaken	Soorten-bescherming	Indexering loonsom 2025 4,7%	Indexering mat. lasten 2025 3,4%	Lekstromen Westland	Basis Ontwerp begroting 2026	Indexering loonsom 2026 3,8%	Indexering mat. lasten 2026 2,4%	Effect bezuinigingen	Bijdrage begroting 2026
Delft	1.629	-67	-7	108		56	15		1.733	47	13	-76	1.717
Den Haag	8.047	-333	-33			261	69		8.010	217	59	-350	7.936
Leidschendam-Voorburg	1.124	-47	-5	39		38	10		1.160	31	8	-51	1.149
Midden-Delfland	682	-28	-3	37		23	6		718	19	5	-31	711
Pijnacker-Nootdorp	909	-38	-4	60		31	8		967	26	7	-42	958
Rijswijk	887	-37	-4	50		30	8		935	25	7	-41	926
Wassenaar	632	-26	-3	16		21	6		645	17	5	-28	639
Westland	4.541	-188	-19	99		150	40	199	4.821	131	35	-211	4.776
Zoetermeer	1.375	-57	-6	26		45	12		1.396	38	10	-61	1.382
Provincie Zuid-Holland	10.703	-443	-44	-434	768	356	95		11.000	298	81	-144	11.235
Totaal	30.529	-1.265	-126	0	768	1.011	269	199	31.384	1.000	230	-1.035	31.429

3.2.3 Tariefberekening 2026

Tabel 4 Tariefberekening 2026

Tariefgroepen	Directe kosten	Overhead	Totaal	Afgerond
1	€ 61,04	€ 41,60	€ 102,64	€ 103,00
2	€ 68,77	€ 41,60	€ 110,36	€ 110,00
3	€ 76,99	€ 41,60	€ 118,59	€ 119,00
4	€ 85,02	€ 41,60	€ 126,62	€ 127,00
5	€ 97,17	€ 41,60	€ 138,77	€ 139,00
6	€ 110,45	€ 41,60	€ 152,04	€ 152,00

4 Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Op 24 november 2021 heeft het Algemeen Bestuur de Integrale Nota Weerstandsvermogen en risicobeheer, reserves en voorzieningen 2021 vastgesteld, waarin de beleidsuitgangspunten voor het identificeren, beheersen en kwantificeren van de risico's zijn opgenomen. Het is de bedoeling deze uitgangspunten in 2026 te actualiseren en het resultaat ervan ter besluitvorming voor te leggen.

In de nota wordt ingegaan op de capaciteit van het weerstandsvermogen, het risicomanagement en de risico-inventarisatie. De risico's zijn samengevat in de risico-inventarisatie en worden via de risicoklasse financieel gekwantificeerd. Elk jaar worden deze risico's geactualiseerd.

Tabel 5 Risicoprofiel

Nr.	Invloed (%)	Risicogebeurtenis	Benodigde weerstands-capaciteit (afgerond)
1	27,38%	Opvolgen aanbevelingen IBP: interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (opleidingsbudget/innovatie)	€ 340.000
2	27,31%	Het ontstaan van (tijdelijk) niet door te belasten kosten	€ 340.000
3	13,76%	Hacking of gijzeling systemen ODH (of direct gerelateerde organisatie)	€ 170.000
4	13,50%	ICT informatiehuishouding niet op orde (niet over de juiste data kunnen beschikken in de processen)	€ 170.000
5	5,46%	Afbreuk imago ODH na optreden bij calamiteit of bestuurlijk gevoelige zaak	70.000
6	4,57%	Incidenten tijdens uitvoering (ongeval, asbest, ...) waarvoor verzekering onvoldoende dekking biedt	€ 57.000
7	4,53%	Doorwerking uitvoeringsaspecten omgevingswet	€ 56.000
8	2,72%	Arbeidsmarktontwikkelingen en het niet kunnen vervullen van vacatures met de juiste kennis en competenties en duurdere inhuur is niet meer rendabel beschikbaar (er moet geld bij).	€ 34.000
9	0,68%	Datalek / schending privacywetgeving en opleggen boete	€ 10.000
10	0,09%	Aansprakelijkstelling voor de gevolgen van ketenaansprakelijkheid bij inhuur van ZZP'ers (DBA)	€ 10.000
	100%		€ 1.257.000

Voor het identificeren en beheersen van de risico's wordt binnen ODH gebruik gemaakt van de softwaretool NARIS, gebaseerd op het model Integraal risicomanagement van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement. De uitgevoerde risico-inventarisatie inclusief kwantificering vormt de basis voor het bepalen van het gewenste weerstandsvermogen. Door NARIS wordt op basis van de geïnventariseerde risico's een risicosimulatie uitgevoerd.

Uitgaande van het door NARIS geadviseerde zekerheidspercentage van 90% (de zekerheid dat we 90% van de berekende scenario's kunnen opvangen) wordt het gewenste weerstandsvermogen op basis van de risicosimulatie bepaald op afgerond € 1.257.000.

De algemene reserve kent per 1-1-2026 een saldo van € 1.312.200. Daarnaast is er een post onvoorzien van € 50.000. De weerstandsratio bedraagt derhalve $\text{€ } 1.362.200 / \text{€ } 1.257.000 = 1,08$ en wordt op basis van het door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement gehanteerde risicoprofiel als 'voldoende' beoordeeld. Dit is ook het afgesproken niveau dat wij nastreven.

4.2 Bedrijfsvoering

De afdeling Bedrijfsvoering ondersteunt de uitvoering van de milieuprogramma's en schept de randvoorwaarden voor een goed functionerende organisatie. Deze paragraaf geeft inzicht in de stand van zaken en de plannen op de belangrijkste aandachtsgebieden van bedrijfsvoering

4.2.1 Personeel en organisatie

Ook in 2026 worden de inspanningen onverminderd gericht op het werven van de beste kandidaten voor onze vacatures. Daarbij zal ODH jongeren aannemen en deze zelf opleiden. De samenwerking met de andere omgevingsdiensten van Zuid-Holland in het kader van "de Betere Wereldbaan" wordt verder uitgebreid.

Gezamenlijk zijn we beter in staat de banen bij omgevingsdiensten goed over het voetlicht te krijgen wat ook moet bijdragen aan het beleid dat is gericht op het terugbrengen van inhuur naar de gestelde norm. Het terugdringen en voorkomen van (langdurig) ziekteverzuim blijft ook in 2026 een speerpunt.

Daarnaast richten wij ons op het behoud van onze medewerkers en het aanbieden van een carrièrepad. Met dat doel ontwikkelen we een kenniscentrum en zullen we een actief intern loopbaanbeleid voeren.

4.2.2 Inclusie

De arbeidsmarktbenadering van ODH biedt ruimte voor mensen van alle leeftijden, sekse en etnische of religieuze achtergrond. ODH heeft een contract gesloten met Emma@work voor de benadering van jongeren met een handicap. Regelmatig worden er mensen aangenomen uit de leeftijdscategorie 55-65.

Het personeelsbestand van ODH weerspiegelt de diversiteit van de samenleving maar omdat registratie van etnische achtergrond niet is toegestaan kunnen daarvoor geen cijfers worden aangeleverd.

Het huidige personeelsbestand bestaat uit 52 % mannen en 48% vrouwen. Per 1 januari 2025 is de gemiddelde leeftijd 45,5 jaar en de leeftijdsopbouw als volgt:

<25	3%
25-34	21%
35-44	23%
45-54	24%
55-65	26%
>65	2%

4.2.3 Duurzaamheid

Als ODH hebben wij tot taak: het bewaken en beschermen van het milieu voor huidige en toekomstige generaties.

Als hoeders van de leefomgeving werken we dagelijks aan het verbeteren van de kwaliteit van lucht, water en bodem. Om een gezonde, duurzame leefomgeving te bevorderen heeft ODH een duurzaamheidsprogramma, adviseren wij over duurzaamheid en werken we samen met de andere Zuid-Hollandse omgevingsdiensten. ODH past binnen de eigen organisatie dezelfde principes toe die we naar buiten uitdragen.

Onder interne duurzaamheid verstaan we: een bedrijfsvoering met een minimale ecologische voetafdruk die onze maatschappelijke verantwoordelijkheid representeert. Wij integreren duurzaamheid in onze processen en bedrijfsmiddelen en verbeteren die continu met focus op lange termijn impact en het maximaal terugbrengen van onze CO2 uitstoot.

ODH heeft geen eigen pand of bedrijfsterrein en is voor alle bedrijfsmiddelen afhankelijk van externe leveranciers. Onze verhuurder, leveranciers en medewerkers zijn de belangrijkste, beïnvloedbare, middelen om onze doelen te bereiken. We zetten daarom in op

- Duurzame huisvesting,
- Het voeren van een duurzaam inkoopbeleid
- Het bevorderen van een duurzaamheidscultuur bij onze medewerkers
- Het minimaliseren van de CO2 uitstoot van ons woon-werkverkeer en dienstreizen

Om deze doelen te bereiken hebben we een plan van aanpak met een bijbehorend communicatieplan gemaakt dat zich over meerdere jaren uitstrekt. In 2025 wordt gefocust op duurzame inkoop, duurzaam vervoer en verhoging van het duurzaamheidsbewustzijn van medewerkers.

Speerpunten voor 2026 zijn:

- Het realiseren van de verduurzaming van de kantooromgeving van ODH
- Monitoren van en sturen op circulariteit en energie.
- Vergroening opslag data

4.2.4 Inkoop en aanbesteding

De beleidskaders en werkwijze ten aanzien van inkoop en aanbesteding zijn vastgelegd in het door het Algemeen Bestuur op 29 november 2018 vastgestelde Inkoop- en aanbestedingsbeleid ODH. ODH streeft naar duurzaam inkopen. Daaronder wordt verstaan 'het meenemen van sociale en milieuaspecten in het inkoopproces'. In 2024 is

het contractmanagement geprofessionaliseerd. Alle contracten zijn ingevoerd in een systeem, zodat dit voor alle betrokkenen inzichtelijk is en gemonitord wordt op einddatum. Er zijn 2 contractmanagers die de contracteigenaren en operationeel inkopers ondersteunen met de contractvorming en opstellen van SLA's (Service Level Agreements) en DAP's (dossierafspraken en procedures).

De aanbestedingskalender 2024 t/m 2026 wordt aangevuld met de bevindingen vanuit de spendanalyse over de afgelopen 4 jaar. In 2026 worden in ieder geval de Arbodienstverlening en de Inkoopdienstverlening opnieuw aanbesteed.

4.2.5 Informatisering en automatisering

De kaders voor de informatisering en automatisering zijn vastgelegd in het Informatiebeleidsplan 2018 - 2021. In 2024 is er een nieuwe IV visie opgesteld, gebaseerd op de ambities uit het Koersplan 2024-2028. De vaste formatie voor zowel ICT beheer als de ontwikkeling van informatievoorziening wordt op niveau gebracht en de afhankelijkheid van externen wordt geminimaliseerd.

ODH heeft de ambitie om te sturen op informatie. Dit vraagt om een robuuste informatievoorziening. We zetten in op het hebben van betrouwbare en kwalitatieve data die ten dienste staan van een doelmatige uitvoering van de milieutaken en besturing van de organisatie. Speerpunt hierin is om dit vooral georiënteerd en "op de kaart" te doen. Deze ontwikkeling vraagt om een moderne technische omgeving die wendbaar en schaalbaar is.

In 2024 zijn de vijf omgevingsdiensten in Zuid-Holland gestart met een samenwerking op het gebied van Informatiebeveiliging en Privacy. In 2025 zullen zij een gezamenlijk IB&P-team oprichten dat centraal wordt aangestuurd. Dit team zorgt ervoor dat Privacy de aandacht krijgt die het verdient, en toont aan dat de omgevingsdiensten Privacy serieus nemen en goed borgen binnen hun organisaties. Vooruitlopend op deze samenwerking heeft de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) in 2024 al een Functionaris Gegevensbescherming (FG), een Chief Information Security Officer (CISO) en een Privacy Officer aangesteld.

Er wordt op dat gebied ook steeds meer samengewerkt met de vier andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland met name als het gaat om het ontwikkelen van instrumenten die de efficiency van de handhaving kunnen ondersteunen.

4.2.6 Informatiebeveiliging en bescherming persoonsgegevens

Om beter in controle te zijn en aan te tonen dat wordt voldaan aan wet- en regelgeving, zoals de Baseline Informatiebeveiliging Overheid, de Wet politiegegevens en de AVG, wordt het managementsysteem voor informatiebeveiliging (ISMS) steeds verder ingevuld door de CISO. In het ISMS zijn en worden de eisen vastgelegd, evenals de controles waarmee wordt getoetst of hieraan wordt voldaan. Daarnaast worden risico's benoemd en uitzonderingen gedocumenteerd. Het doel is om aantoonbaar 'in control' te zijn en dit te blijven door middel van een continue verbetercyclus (PDCA).

In 2024 zijn de vijf omgevingsdiensten in Zuid-Holland gestart met een samenwerking op het gebied van Informatiebeveiliging en Privacy. In 2025 zullen zij een gezamenlijk IB&P-team oprichten dat centraal wordt aangestuurd. Dit team zorgt ervoor dat Privacy de aandacht krijgt die het verdient, en toont aan dat de omgevingsdiensten Privacy serieus nemen en goed borgen binnen hun organisaties. Vooruitlopend op deze samenwerking heeft de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) in 2024 al een Functionaris Gegevensbescherming (FG), een Chief Information Security Officer (CISO) en een Privacy Officer aangesteld.

ODH voert een actief informatieveiligheidsbeleid en heeft de basis van de bescherming van persoonsgegevens op orde. Er wordt campagne gevoerd om het informatieveiligheidsbewustzijn van de medewerkers te vergroten.

De rapportage AVG provinciale en gemeentelijke omgevingstaken is als bijlage 7.6 opgenomen in deze begroting.

4.3 Openbaarheid

Per 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. In de wet is voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Begin 2022 is ODH gestart met de implementatie, waarbij de veranderingen en de gevolgen van de Woo in beeld worden gebracht. Aandacht wordt besteed aan het goed kunnen zoeken en vinden van

documenten in een Enterprise Search Oplossing (Mylex), het anonimiseren van documenten (Indica) en de automatische publicatie van documenten (DROP). De informatie-uitwisseling tussen systemen is afgelopen jaar geoptimaliseerd. De gegevensoverdracht tussen het zaakstelsel OpenWave en het archiefsysteem Alfresco is vrijwel volledig op elkaar afgestemd. Dit zorgt voor een naadloze integratie en efficiëntere archivering en terugvindbaarheid van documenten.

Met deze inspanningen werkt ODH gestaag aan een transparanter documentbeheer en een betere naleving van de Woo. Onze focus ligt op verdere automatisering, efficiëntieverbetering en het minimaliseren van handmatige handelingen, zodat actieve openbaarmaking structureel onderdeel wordt van onze werkwijze.

4.4 Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf dient inzicht te worden gegeven in de realisatie van het beleid ten aanzien van het onderhoud van kapitaalgoederen en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties ten opzichte van de begroting. Het gaat hierbij tevens om het verlangde onderhoudsniveau, de (lange termijn) onderhoudsplanung voor alle belangrijke activa en het voorzieningenbeleid ter zake.

De kapitaalgoederen van ODH betreffen de inventaris (waaronder b.v. gereedschappen) en ICT. De aanschaf van kapitaalgoederen vindt gefaseerd plaats en er wordt afgeschreven per afzonderlijke component. De afschrijving start in het jaar na aanschaf. In tabel 6 is een overzicht van de materiële vaste activa opgenomen; tabel 7 geeft het verloop van de afschrijvingslasten weer.

De in tabel 6 opgenomen investeringen en afschrijvingen hebben uitsluitend betrekking op de vervanging van de in het verleden uitgevoerde investeringen in ICT, huisvesting en inventaris. Voor vervangingsinvesteringen in ICT was ultimo 2024 in totaal € 1.482.500 aan krediet beschikbaar en voor huisvesting en inventaris € 262.000.

Aanschaf van ICT-middelen vindt vanaf 2024 plaats via lease. Als gevolg daarvan heeft een verschuiving plaatsgevonden van kapitaallasten naar leasekosten.

Tabel 6 Overzicht vaste activa

Omschrijving activa	ICT	Thuiswerkplek	Huisvesting	Totaal
Restantkrediet 31-12-2024	1.482.475	-23.290	285.321	1.744.506
Boekwaarde 31-12-2024	283.454	79.621	261.962	625.037
Investeringen 2025	0	0	0	0
Afschrijving 2025	188.829	23.078	51.620	263.527
Boekwaarde 31-12-2025	94.625	56.543	210.342	361.510
Investeringen 2026	0	0	0	0
Afschrijving 2026	50.525	23.078	50.750	124.353
Boekwaarde 31-12-2026	44.100	33.465	159.592	237.157
Investeringen 2027	0	0	0	0
Afschrijving 2027	35.762	23.078	48.208	107.048
Boekwaarde 31-12-2027	8.338	10.387	111.384	130.109
Investeringen 2028	0	0	0	0
Afschrijving 2028	8.338	10.387	39.351	58.076
Boekwaarde 31-12-2028	0	0	72.033	72.033
Investeringen 2029	0	0	0	0
Afschrijving 2029	0	4.659	36.837	41.496
Boekwaarde 31-12-2029	0	-4.659	35.196	30.537

Tabel 7 Overzicht verloop afschrijvingslasten

Omschrijving activa	2026	2027	2028	2029
Afschrijving ICT	50.525	35.762	8.338	0
Afschrijving Thuiswerkplek	23.078	23.078	10.387	4.659
Afschrijving Huisvesting	50.750	48.208	39.351	36.837
Totaal afschrijvingslasten	124.353	107.048	58.076	41.496

5 Besluit Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Haaglanden;

Gelezen het voorstel van de Dagelijks Bestuur van 27 maart 2025;

Gelet op artikel 24 van de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Haaglanden;

BESLUIT:

1. De begroting 2026 vast te stellen;
2. De meerjarenbegroting van de jaren 2027 – 2029 voor kennisgeving aan te nemen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur op 3 juli 2025.

De secretaris,

De voorzitter,

Mr. C. van der Kamp

M.R. Ferwerda Msc.

6 Kaders taakuitvoering

6.1 Algemene kaders

In het Bedrijfsplan ODH 2012 is afgesproken dat het aandeel overhead (ondersteuning en management) maximaal 21,2% van de totale formatie mag bedragen. In het Koersplan 2018-2021 zijn met de deelnemers afspraken vastgelegd over de te leveren urenprestaties en een nacalculatiesysteem, waarbij binnen een bandbreedte 90% - 110% (cumulatief) geen verrekening zal plaatsvinden. Uitgangspunt is dat de productieve medewerkers voor gemiddeld 1.390 uur per FTE productief zijn. De flexibele schil bedraagt voor de afdeling T&V niet meer dan 10% van het aantal geraamde uren (exclusief additionele opdrachten) en voor de afdeling T&H en BV niet meer dan 5%. ODH streeft naar een verzuimpercentage van maximaal 4,5%.

6.2 Kaders primaire taakuitvoering

Op de VTH-taakuitvoering door de ODH zijn de kwaliteitseisen van de Omgevingswet van toepassing. Jaarlijks wordt een check uitgevoerd of de taakuitvoering hieraan voldoet en of zich op dat aspect aandachtspunten voordoen. Daarnaast wordt met behulp van een klanttevredenheidsonderzoeken (KTO) doorlopend de dienstverlening gemonitord.

Op de taakuitvoering is de Producten- en Diensten Catalogus Omgevingsdiensten Zuid-Holland (PDC) van toepassing zoals deze is opgesteld door de omgevingsdiensten in Zuid-Holland. Naast het rapporteren van (financiële) gegevens in de reguliere P&C cyclus, is het ook belangrijk om opdrachtgevers tijdig en tussentijds te informeren de voortgang, resultaten en bijzonderheden van de primaire taakuitvoering. Hiertoe is een cyclus afgesproken die voorziet in een ambtelijke rapportage per deelnemer na 4, 8 en 12 maanden. Met betrekking tot deze ambtelijke rapportages is per programma een aantal dashboardparameters afgesproken.

Tabel 8 Dashboard monitoring programma T&V

Taak/product	PDC-code	Dashboard Parameter	
Advies/toets (milieu, bodem, geluid en meer)	A01	aantal	% buiten termijn
Advies OG (bestuur/divers)	A01	uren	
Implementatie regelgeving/beleid en Ondersteuning Bestuur/Beleid	A02	uren	
Advies MER	A04	aantal	% buiten termijn
Coördinatie uitvoeringstaken bodemsanering	D03	uren	
Zonebeheer geluid	D04	uren	
Beheer monitoringstool (luchtkwaliteit)	D08	uren	
Verstrekken informatiedossiers en ondersteunen Frontoffice	D11	aantal	
Bijhouden informatiesysteem	D11	uren	
Participeren in netwerken, overleggen, externe samenwerking	D14	uren	
Inbreng in crisisorganisatie	D16	uren	
Omgevingsvergunning Milieu inrichting	R01	aantal	% buiten termijn
Omgevingsvergunning beperkte milieutoets	R02	aantal	% buiten termijn
Behandeling melding Wm	R03	aantal	% buiten termijn
Maatwerkvoorschrift	R04	aantal	% buiten termijn
Besluit afdwingen milieuonderzoek (geluid, bodem, lucht etc.)	R06	aantal	
Actualisatietoets vergunningen	R07	aantal	
Behandeling kennisgeving Wm	R08	aantal	% buiten termijn
Behandeling melding indirecte lozing	R09/R18	aantal	% buiten termijn
Vuurwerkontbrandingstoestemming	R10	aantal	% buiten termijn
Behandeling vuurmelding	R11	aantal	% buiten termijn
Ontheffing Route Gevaarlijke Stoffen	R12	aantal	% buiten termijn
Beschikking bodemsanering	R13	aantal	% buiten termijn
Melding BUS	R14	aantal	% buiten termijn
Melding Besluit bodemkwaliteit	R15	aantal	% buiten termijn
Vergunningen ontgronding	R16	aantal	% buiten termijn
Vergunning grondwateronttrekking en -opslag	R19	aantal	% buiten termijn
Ontheffing / Medling PMV	R20	aantal	% buiten termijn

Taak/product	PDC-code	Dashboard Parameter	
Ontheffing Flora en faunawet	R21	aantal	% buiten termijn
Vergunningen Nbw	R22	aantal	% buiten termijn
VVGB Nbw	R23	aantal	% buiten termijn
Bestuurlijk oordeel / Toets Nbw	R24	aantal	
Beschikkingen Wgh (ontheffing hogere waarden)	R25	aantal	% buiten termijn
Behandeling bezwaar met/zonder voorlopige voorziening	J01	aantal	gegrond/niet-gegrond/niet-ontvankelijk
Behandeling beroep met/zonder voorlopige voorziening	J02	aantal	gegrond/niet-gegrond/niet-ontvankelijk
Behandeling hoger beroep met/zonder voorlopige voorziening	J02	aantal	gegrond/niet-gegrond/niet-ontvankelijk
Behandeling Woo-verzoek	D15	aantal	

Tabel 9 Dashboard monitoring programma T&H

Taak/Product	PDC code	Dashboard parameters	
Beleidsadvies milieu	A01.2	uren	
Advies milieu-aspecten beleid bevoegd gezag	A01.3	uren	
Advies milieu-aspecten calamiteit	A01.4	uren	
Advies milieu-aspecten taakuitoefening bevoegd gezag	A01.5	uren	
Helpdesk	D09.1	uren	
Meldkamer	D10.1	uren	
Informatie-ontsluiting en datakwaliteit	D11.1	uren	
Communicatie	D12.1	aantal/uren	
Relatiebeheer	D14.1	uren	
Deelname crisisorganisatie	D16.1	uren	
Meting en monitoring milieukwaliteit	D19.1	uren	
Handhavingsbesluit	H01.1	aantal (per categorie)	
Bestuursdwang	H02.1	aantal	
Last onder dwangsom (invorderen/intrekken)	H02.2	aantal (per categorie)	
Intrekking vergunning	H02.3	aantal	
Bestuurlijke strafbeschikking milieu	H03.1	uren	
Strafrechtelijke handhaving inzet BOA	H04.1	uren	
Besluit op handhavingsverzoek	H05.1	aantal	toegekend, doorgezonden, afgewezen, ingetrokken
Behandeling bezwaar met voorlopige voorziening	J01.1	aantal	gegrond, ongegrond, ingetrokken
Behandeling bezwaar zonder voorlopige voorziening	J01.2	aantal	gegrond, ongegrond, ingetrokken
Behandeling beroep met voorlopige voorziening	J02.1	aantal	gegrond, ongegrond, ingetrokken
Behandeling beroep zonder voorlopige voorziening	J02.2	aantal	gegrond, ongegrond, ingetrokken
Behandeling hoger beroep met voorlopige voorziening	J02.3	aantal	gegrond, ongegrond, ingetrokken
Behandeling hoger beroep zonder voorlopige voorziening	J02.4	aantal	gegrond, ongegrond, ingetrokken
Behandeling Woo-verzoek	OR41.1	aantal	toegekend, doorgezonden, afgewezen, ingetrokken
Administratieve controle (preventief)	T01.1	aantal (per categorie)	naleefgedrag (per categorie)
Aspectcontrole (preventief)	T01.2	aantal (per categorie)	naleefgedrag (per categorie)
Deelcontrole (preventief)	T01.3	aantal (per categorie)	naleefgedrag (per categorie)
Integrale controle (preventief)	T01.6	aantal (per categorie)	naleefgedrag (per categorie)
Opleveringscontrole (preventief)	T01.6	aantal (per categorie)	naleefgedrag (per categorie)
Administratieve controle (repressief)	T02.1	aantal (per categorie)	
Hercontrole (repressief)	T02.3	aantal (per categorie)	
Sanctiecontrole (repressief)	T02.4	aantal (per categorie)	
Inventarisatie bedrijven	T03.1	aantal (per categorie)	naleefgedrag (per categorie)
Gebiedscontrole specifieke wetgeving	T03.3	aantal (per categorie)	naleefgedrag (per categorie)
Controle mobiele puinbreker	T04.1	aantal	naleefgedrag
Controle vuurwerkevenement	T04.2	aantal	naleefgedrag
Beoordeling rapportage verplichting	T05.1	aantal (per categorie)	naleefgedrag (per categorie)
Beoordeling E-PRTR-rapportage	T05.2	aantal	naleefgedrag
Klachtbehandeling milieu	T06.1	geluid, geur, licht, opslag, verontreiniging, overig	
Behandeling voorvalmelding	T07.1	aantal	
Controle bodem Ow	T09.1/T09.2	aantal (per categorie)	naleefgedrag (per categorie)
Controle toepassing en opslaan grond- en bouwstoffen	T09.4	aantal	naleefgedrag
Controle ontgrondingen	T09.5	aantal	naleefgedrag
Controle lozen Ow	T09.6	aantal	naleefgedrag
Gebiedscontrole bodembescherming	T10.1	aantal	naleefgedrag
Controle geluidhinder	T12.1	aantal (per categorie)	naleefgedrag (per categorie)
Beoordeling reguleringssituatie	T15.1	aantal (per categorie)	

7 Bijlagen

7.1 Kostenverdeelstaat

Tabel 10 Kostenverdeelstaat 2026

Bedragen * € 1.000

Omschrijving kosten/baten	Bedrijfsvoering (overhead)	Programma		Totaal
		T&V	T&H	
1. Personeel	7.038	11.107	9.184	27.330
2. Kapitaallasten	458	-	-	458
3. Materiële lasten	3.483	396	751	4.630
Totaal lasten	10.979	11.503	9.935	32.417
Toe te rekenen overhead naar programma's	-10.979	5.908	5.071	-0
Verdeling programmabegroting		17.411	15.006	32.417
4. Bijdragen deelnemers	-31.429			
5. Overige opbrengsten	-350			
6. Additionele werken	-549			
Totaal baten	-32.327	17.411	15.006	90
Saldo				
Mutatie reserves	-90	-	-	-90
Saldo na bestemming	-32.417	17.411	15.006	-0

7.1.1 Personeel

De post personeel bestaat uit de salariskosten van het eigen personeel, de inhuur van derden, inkoop ICT-diensten, opleidingskosten en algemene personeelskosten. De personeelskosten zijn gebaseerd op de vaste formatie en de flexibele schil. De opleidingskosten bedragen 2,3% van de salariskosten. De algemene personeelskosten bestaan uit o.a. de kosten voor woon-werkverkeer, kosten BHV, kosten arbodienst, kosten personeelsvereniging en kosten ondernemingsraad.

• Salariskosten, inhuur en inkoop diensten	€ 26.167.200
• Thuiswerkvergoeding	€ 115.900
• Opleidingskosten:	€ 531.900
• Algemene personeelskosten	€ 514.800
Totaal personeel	€ 27.329.800

7.1.2 Kapitaallasten (afschrijvingen)

Voor de kapitaallasten van de investeringen wordt uitgegaan van een structureel bedrag van € 457.700. Daarbij is er van uitgegaan dat de in het verleden gedane investeringen na afloop van de afschrijvingstermijn voor een gelijk bedrag worden geherinvesteerd.

7.1.3 Materiële lasten

De materiële lasten bestaan uit de volgende kosten:

• Huisvestingskosten	€ 904.200
• ICT-kosten	€ 1.686.400
• Vervoerskosten	€ 133.500
• Diverse bedrijfskosten	€ 812.300
• Materiële productiekosten	€ 494.900
• Onvoorzien	€ 49.500
• Additionele opdrachten	€ 548.800
Totaal materiële lasten	€ 4.629.600

De kosten van de ondersteunende activiteiten worden op het taakveld 'bedrijfsvoering (overhead)' geregistreerd. De overhead maakt onderdeel uit van de integrale kostprijs en wordt toegerekend op basis van de direct aan de

programma's toe te rekenen fte's op begrotingsbasis. Op begrotingsbasis worden 99,81 fte toegerekend aan het programma T&V en 85,68 fte aan het programma T&H (verhouding 54:46).

7.1.4 Baten

De baten bestaan uit de volgende onderdelen

• Deelnemersbijdragen	€ 31.428.600
• SPUK Toezicht en Handhaving Energiebesparingsplicht	€ 548.800
• Rentebaten	€ 350.000
Totaal baten	€ 32.327.400

In tabel 3 is een overzicht opgenomen van de bijdragen per deelnemer over 2026.

7.1.5 Mutatie reserves

ODH is, naast dat zij eigen risicodragers in het kader van de werkloosheidswet (WW), met ingang van 2022 ook eigen risicodragers voor de Ziektewet (ZW) en Wet Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA). Dit betekent dat de uitkering na het tweede ziektejaar voor rekening van ODH komt in plaats van het UWV. ODH is vanaf 1 januari 2022 geen werkgeverspremie Werkhervattingkas (Whk) meer verschuldigd. Het structurele voordeel wordt in een bestemmingsreserve WW, ZW en WGA gestort. Het bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd met het percentage loonsomstijging. Voor 2025 gaat het om een bedrag van € 220.300, met ingang van 2026 wordt deze storting in het kader van de bezuinigingstaakstelling gehalveerd.

Onttrekking aan de bestemmingsreserve vindt plaats op het moment dat een WW-uitkering, ZW-uitkering of WGA-uitkering is verschuldigd. Het te onttrekken bedrag wordt gestort in een voorziening waaruit de verschuldigde uitkeringen worden gedekt. Jaarlijks wordt (bij het opstellen van de begroting en/of jaarrekening) op basis van de instroom de hoogte van de bestemmingsreserve beoordeeld en zo nodig bijgesteld.

Tabel 11 Overzicht reserves en voorzieningen 2026-2029

Reserves en voorzieningen	Algemene reserve	Bestemmings-reserve WW, ZW en WGA	Voorziening werkloosheids-uitkeringen	Voorziening Bovenwettelijk verlof	Totaal
Stand 1-1-2026	1.712.200	867.903	130.072	1.362.500	4.072.675
Storting 2026	0	110.300	0	0	110.300
Onttrekking 2026	200.000	0	71.000	0	271.000
Stand 1-1-2027	1.512.200	978.203	59.072	1.362.500	3.911.975
Storting 2027	0	110.300	0	0	110.300
Onttrekking 2027	200.000	0	61.746	0	261.746
Stand 1-1-2028	1.312.200	1.088.503	-2.674	1.362.500	3.760.529
Storting 2028	0	110.300	0	0	110.300
Onttrekking 2028	0	0	0	0	0
Stand 1-1-2029	1.312.200	1.198.803	-2.674	1.362.500	3.870.829
Storting 2029	0	110.300	0	0	110.300
Onttrekking 2029	0	0	0	0	0
Stand 1-1-2030	1.312.200	1.309.103	-2.674	1.362.500	3.981.129

7.2 Geprognosticeerde balans per ultimo van het jaar

Tabel 12 Geprognosticeerde balans

Omschrijving	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
Vaste activa	237.157	130.109	72.033	30.537
Totaal materiële activa	237.157	130.109	72.033	30.537
Materiële vaste activa	237.157	130.109	72.033	30.537
TOTAAL VASTE ACTIVA	237.157	130.109	72.033	30.537
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.	10.002.000	10.002.000	10.002.000	10.002.000
Vorderingen openbare lichamen	3.200.000	3.200.000	3.200.000	3.200.000
Overige vorderingen	400.000	400.000	400.000	400.000
Rekening courant schatkistbankieren	6.400.000	6.400.000	6.400.000	6.400.000
Rekening courant Simplified Card	2.000	2.000	2.000	2.000
Liquide middelen	500.000	500.000	500.000	500.000
Banksaldi	500.000	500.000	500.000	500.000
Overlopende activa	1.372.818	1.328.420	1.296.796	1.448.592
Vooruitbetaalde bedragen	400.000	400.000	400.000	400.000
Overige overlopende activa	972.818	928.420	896.796	1.048.592
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	11.874.818	11.830.420	11.798.796	11.950.592
TOTAAL ACTIVA	12.111.975	11.960.529	11.870.829	11.981.129
Eigen vermogen	2.490.403	2.400.703	2.311.003	2.421.303
Algemene reserve	1.512.200	1.312.200	1.112.200	1.112.200
- opgebouwd weerstandsvermogen	1.512.200	1.312.200	1.312.200	1.312.200
- saldo boekjaar	0	0	-200.000	-200.000
Bestemmingsreserve	978.203	1.088.503	1.198.803	1.309.103
Bestemmingsreserve WW, ZW en WGA	978.203	1.088.503	1.198.803	1.309.103
Voorzieningen	1.421.572	1.359.826	1.359.826	1.359.826
Voorz. werkloosheidsuitkeringen	59.072	-2.674	-2.674	-2.674
Voorz. bovenwettelijk verlof	1.362.500	1.362.500	1.362.500	1.362.500
TOTAAL VASTE PASSIVA	3.911.975	3.760.529	3.670.829	3.781.129
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	4.300.000	4.300.000	4.300.000	4.300.000
Crediteuren	300.000	300.000	300.000	300.000
Af te dragen BTW	2.300.000	2.300.000	2.300.000	2.300.000
Af te dragen loonheffing en soc. premies	1.700.000	1.700.000	1.700.000	1.700.000
Overlopende passiva	3.900.000	3.900.000	3.900.000	3.900.000
Vooruit gefactureerde deelnemersbijdragen	0	0	0	0
Vooruit gefactureerde dwangsommen	650.000	650.000	650.000	650.000
Nog te verrekenen saldo nacalculatie	550.000	550.000	550.000	550.000
Overige overlopende passiva	2.700.000	2.700.000	2.700.000	2.700.000
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	8.200.000	8.200.000	8.200.000	8.200.000
TOTAAL PASSIVA	12.111.975	11.960.529	11.870.829	11.981.129

7.3 BBV-informatie

7.3.1 Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld

Tabel 13 Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld

Bedragen * € 1.000

Overzicht van baten en lasten per taakveld	2026			2027			2028			2029		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0.4 Overhead	10.979	-	10.979	10.906	-	10.906	10.906	-	10.906	10.906	-	10.906
0.8 Overige baten en lasten	-	-32.327	-32.327	-	-31.573	-31.573	-	-31.573	-31.573	-	-31.573	-31.573
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.10 Mutaties reserves	-90	-	-90	-90	-	-90	110	-	110	110	-	110
Bestuur en ondersteuning	10.889	-32.327	-21.438	10.816	-31.573	-20.757	11.016	-31.573	-20.557	11.016	-31.573	-20.557
7.4 Milieubeheer	21.438	-	21.438	20.757	-	20.757	20.757	-	20.757	20.757	-	20.757
Volksgezondheid en milieu	21.438	0	21.438	20.757	0	20.757	20.757	0	20.757	20.757	0	20.757
Totaal	32.327	-32.327	0	31.573	-31.573	0	31.773	-31.573	200	31.773	-31.573	200

7.3.2 Beleidsindicatoren bestuur en ondersteuning

Tabel 14 Beleidsindicatoren bestuur en ondersteuning

Naam indicator	Eenheid	Bron	Begroting 2025			Begroting 2026		
			Fte/kosten	Inwoners/kosten	Kosten per eenheid	Fte/kosten	Inwoners/kosten	Kosten per eenheid
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Formatie	Fte per 1.000 inwoners (formatie)	CBS	227,38	1.150.797	0,20	246,04	1.162.453	0,21
Bezetting (per 1-1)	Fte per 1.000 inwoners (bezetting)	CBS	229,46	1.150.797	0,20	240,35	1.162.453	0,21
Apparaatskosten	Overheadkosten per inwoner	Eigen bron	30.261.800	1.150.797	26,30	31.818.776	1.162.453	27,37
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen bron	1.649.800	24.729.900	6,67	825.100	26.283.060	3,14
Overhead	% van totale lasten	Eigen bron	10.116.000	30.312.600	33,37	10.978.716	32.417.076	33,87

7.3.3 Financiële kengetallen

Tabel 15 Netto schuldquote

Netto schuldquote	Verloop van de kengetallen					
	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
A. Totaal van de vaste schulden	0	0	0	0	0	0
B. Totaal van de netto vlottende schulden	4.251	4.300	4.300	4.300	4.300	4.300
C. Totaal van de overlopende passiva	3.888	3.505	3.900	3.900	3.900	3.900
D. Totaal financiële activa met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0	0	0	0	0	0
E. Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	10.351	10.002	10.002	10.002	10.002	10.002
F. Totaal van alle liquide middelen	547	50	500	500	500	500
G. Totaal van de overlopende activa	884	1.302	1.373	1.328	1.297	1.449
H. Totaal saldo van de baten, exclusief mutaties reserves	-36.432	-33.759	-32.327	-31.573	-31.573	-31.573
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H	10,0%	10,5%	11,4%	11,5%	11,4%	11,9%

Tabel 16 Solvabiliteitsratio

Solvabiliteitsratio	Verloop van de kengetallen					
	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
A. Eigen vermogen	2.654	2.178	2.490	2.401	2.311	2.421
B. Totaal alle passiva	12.411	11.627	12.112	11.961	11.871	11.981
iliteitsratio (A/B)	21,4%	18,7%	20,6%	20,1%	19,5%	20,2%

Tabel 17 Structurele exploitatieruimte

Structurele exploitatieruimte	Verloop van de kengetallen					
	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Totaal lasten programma's	36.432	33.711	32.417	31.663	31.663	31.663
Totaal incidentele lasten programma's	7.215	1.390	754	0	0	0
A. Structurele lasten	29.217	32.321	31.663	31.663	31.663	31.663
Totaal baten programma's	36.432	33.759	32.327	31.573	31.573	31.573
Totaal incidentele baten programma's	7.076	1.390	754	0	0	0
B. Structurele baten	29.356	32.369	31.573	31.573	31.573	31.573
C. Totaal structurele toevoegingen aan reserves	205	218	110	110	110	110
D. Totaal structurele ontrekkingen aan reserves		0	-200	-200	0	0
E. Het totaal van de baten exclusief mutaties reserves	-36.432	-33.759	-32.327	-31.573	-31.573	-31.573
irele exploitatieruimte (B-A)+(D-C)/E	0,2%	0,5%	1,2%	1,3%	0,6%	0,6%

7.4 Informatie voor verbonden partijen

Tabel 18 Vertegenwoordiging bestuur

Artikel 15, lid 2 a	Algemeen Bestuur			Dagelijks Bestuur
	Aantal leden	Stemverdeling	Stemverhouding	
	A	B	A x B	
Delft	1	16	16	1
Den Haag	2	27	54	1
Leidschendam-Voorburg	1	4	4	1
Midden-Delfland	1	4	4	0
Pijnacker-Nootdorp	1	8	8	0
Rijswijk	1	8	8	0
Wassenaar	1	4	4	0
Westland	2	14	28	1
Zoetermeer	1	16	16	0
Provincie Zuid-Holland	2	29	58	1
Totaal	13	130	200	5

Tabel 19 Bekostiging

Artikel 15, lid 2 b	Bekostiging	
	Begin	Eind
Delft	1.716.700	1.716.700
Den Haag	7.935.700	7.935.700
Leidschendam-Voorburg	1.148.900	1.148.900
Midden-Delfland	711.100	711.100
Pijnacker-Nootdorp	958.100	958.100
Rijswijk	925.800	925.800
Wassenaar	639.200	639.200
Westland	4.776.100	4.776.100
Zoetermeer	1.382.500	1.382.500
Provincie Zuid-Holland	11.234.500	11.234.500
Totaal	31.428.600	31.428.600

Tabel 20 Omvang vermogen, financieel resultaat en risico's

Artikel 15, lid 2 c t/m e	Omvang	
	Begin	Eind
Eigen vermogen	2.490.403	2.490.403
Algemene reserve	1.512.200	1.512.200
Vreemd vermogen	0	0
Verwachte omvang financiële resultaat	0	0
Risico's	1.257.000	1.257.000

7.5 Werkvolume in uren en tariefopbouw

Tabel 21 Beschikbare werkvolume 2026 in uren

Deelnemers	Aantal uren 2026		Aantal fte 2026		Uren			Bijdrage
	T&V	T&H	T&V	T&H	2026	T&V	T&H	begroting 2026
Delft	4.755	9.816	3,42	7,06	14.571	560.216	1.156.484	1.716.700
Den Haag	31.885	36.872	22,94	26,53	68.757	3.680.059	4.255.641	7.935.700
Leidschendam-Voorburg	3.656	6.080	2,63	4,37	9.736	431.428	717.472	1.148.900
Midden-Delfland	2.572	3.525	1,85	2,54	6.097	299.975	411.125	711.100
Pijnacker-Nootdorp	3.106	5.029	2,23	3,62	8.135	365.809	592.291	958.100
Rijswijk	4.747	3.158	3,42	2,27	7.905	555.948	369.852	925.800
Wassenaar	2.792	2.629	2,01	1,89	5.421	329.210	309.990	639.200
Westland	15.757	24.872	11,34	17,89	40.629	1.852.298	2.923.802	4.776.100
Zoetermeer	4.796	6.945	3,45	5,00	11.741	564.728	817.772	1.382.500
Provincie Zuid-Holland	64.666	20.163	46,52	14,51	84.829	8.564.172	2.670.328	11.234.500
Totaal	138.732	119.089	99,81	85,68	257.821	17.203.843	14.224.757	31.428.600

Tabel 22 Tariefopbouw 2026

Tariefopbouw 2025	Productie	Overhead	Begroting 2025	Per uur	%
Personeel	20.291.660	7.038.100	27.329.760	104,40	84,54
Kapitaallasten	0	457.700	457.700	1,75	1,42
Materiële lasten	1.146.700	3.482.916	4.629.616	17,69	14,32
Totaal lasten	21.438.360	10.978.716	32.417.076	123,83	100,28
Mutaties reserves	0	-89.700	-89.700	-0,34	-0,28
Totaal	21.438.360	10.889.016	32.327.376	123,49	100,00
Directe kosten			21.438.360	81,89	66,32
Overhead			10.889.016	41,60	33,68
Gemiddeld tarief			32.327.376	123,49	100,00

7.6 Rapportage AVG provinciale en gemeentelijke omgevingstaken

Algemeen

In 2024 zijn de vijf omgevingsdiensten in Zuid-Holland gestart met een samenwerking op het gebied van Informatiebeveiliging en Privacy. In 2025 zullen zij een gezamenlijk IB&P-team oprichten dat centraal wordt aangestuurd. Dit team zorgt ervoor dat Privacy de aandacht krijgt die het verdient, en toont aan dat de omgevingsdiensten Privacy serieus nemen en goed borgen binnen hun organisaties. Vooruitlopend op deze samenwerking heeft de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) in 2024 al een Functionaris Gegevensbescherming (FG), een Chief Information Security Officer (CISO) en een Privacy Officer aangesteld.

Nadere gegevens

Deze hebben betrekking op de gegevens voortvloeiend uit de taken die de omgevingsdiensten in opdracht van de provincie en de gemeenten uitvoeren.

1 *Verzoeken van betrokkenen*

Soort en aantal: er zijn geen verzoeken ontvangen.

Evt. toelichting: n.v.t.

2 *DPIA's*

Aantal en welke: Geen, er zijn in 2024 geen DPIA's uitgevoerd.

Evt. toelichting: n.v.t.

3 *Delen gegevens derden*

Aantal keer voorgekomen en soort gevraagde gegevens: dit is in 2024 niet voorgekomen.

Evt. toelichting: n.v.t.

4 *Datalekken*

In totaal zijn in 2024 vier datalekken bij de CISO gemeld. Deze datalekken zijn niet gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens en de betrokkenen zijn niet geïnformeerd, omdat de lekken geen risico's voor de betrokkenen met zich meebrachten. In twee gevallen ging het om een verkeerd geadresseerde brief met daarin een naam, waarbij de ontvanger direct is gewaarschuwd en is verzocht de brief te vernietigen. In het derde geval ging het om een persoon die ten onrechte was toegevoegd aan een Teams-groep. Daarin stond nog geen informatie en de betrokkene is direct weer uit de groep verwijderd. In het vierde geval ging het om een bedrijfstelefoon die is verloren en na melding daarvan op afstand is gewist.

5 *Register van verwerkingsactiviteiten*

De ODH beschikt over een verwerkingsregister, applicatieregisters geregistreerd in de tool TopDesk. Via deze tool vind de verwerking van persoonsgegevens plaats.

De FG van de provincie of de gemeenten heeft geen toegang tot dit verwerkingsregister. Het register is enkel voor en door ODH geautoriseerde medewerkers toegankelijk en is conform de verleende mandaten van gemeenten en provincie.

6 *Bewustwording*

Iedereen die geautoriseerd is en die toegang nodig heeft tot systemen van de ODH, is verplicht om deel te nemen aan de doorlopende bewustwordingscampagne Informatiebeveiliging en Privacy. Dit programma omvat o.a.:

- Introductie IB&P door CISO tijdens de ambtseed sessie.
- Standaard online training over AVG
- Periodiek verplicht te volgen e-learnings
- Berichtgeving op intranet en posters
- Sprekers
- Periodiek uitvoeren van phishing campagnes.

Aanvullend word bij de introductie nieuwe medewerkers aandacht besteed aan het zorgvuldig omgaan met data en informatie.

Begrippen- en afkortingenlijst

BBV	Besluit begroting en verantwoording
BV	Bedrijfsvoering
Cao SGO	Collectieve arbeidsovereenkomst Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties
CISO	Chief Information Security Officer
Fte	Fulltime-equivalent
IBP	Interbestuurlijk Programma
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
KTO	Klanttevredenheidsonderzoek
MEV	Macro Economische Verkenning
NARIS	Nederlands Adviesbureau Risicomanagement
OD	Omgevingsdienst
ODH	Omgevingsdienst Haaglanden
P&C	Planning & Control
PDC	Producten- en Diensten Catalogus
RvO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
T&H	Toezicht & Handhaving
T&V	Toetsing & Vergunningverlening
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
WGA	Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten
Whk	Werkhervattingskas
WW	Werkloosheidswet
Woo	Wet open overheid
ZW	Ziektewet

Oplegnotitie

Vergadering Algemeen Bestuur 3 juli 2025

Agendapunt 5.3.A Zienswijzen begroting 2026 en zienswijze ODH

De Ontwerpbegroting 2026 van de ODH is op 17 april 2025 aan de gemeenteraden / Provinciale Staten voor zienswijze aangeboden op basis van artikel 24 lid 3 van de Gemeenschappelijke Regeling ODH. De raden hebben tot 30 juni de gelegenheid hun zienswijzen in te dienen. Voorafgaand aan de vaststelling van de begroting in het AB van 3 juli hebben wij de ingebrachte zienswijzen van een reactie voorzien en naar de raden gestuurd. Deze reacties kunnen dan bij de beraadslagingen over de begroting 2026 worden meegenomen.

De ingekomen (concept) zienswijzen zijn bijgevoegd evenals de reactie daarop.

• Bijlagen

- De ingekomen zienswijze gemeente Delft en reactie;
- De ingekomen zienswijze gemeente Den Haag en reactie;
- De ingekomen zienswijze gemeente Leidschendam-Voorburg en reactie;
- De ingekomen zienswijze gemeente Midden-Delfland en reactie;
- De ingekomen zienswijze gemeente Pijnacker-Nootdorp en reactie;
- De ingekomen zienswijze gemeente Rijswijk en reactie;
- De ingekomen zienswijze gemeente Wassenaar en reactie;
- De ingekomen zienswijze gemeente Westland en reactie;
- De ingekomen zienswijze gemeente Zoetermeer en reactie;
- De ingekomen zienswijze Provincie Zuid-Holland en reactie;

Voorstel

Het Algemeen Bestuur beluit kennis te nemen van de ingekomen zienswijzen en op de Ontwerpbegroting 2025 en de reactie van het DB daarop.

> Retouradres Postbus 78, 2600 ME Delft

Omgevingsdienst Haaglanden
T.a.v. de directeur
Postbus 14060
2501 GB Den Haag

Bezoekadressen
Stationsplein 1
2611 BV Delft

Postadres
Postbus 78
2600 ME Delft

Telefoon 14 015
www.delft.nl

Datum

Onderwerp: Zienswijze ontwerpbegroting 2026 Omgevingsdienst Haaglanden.

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Bijlagen

-

Geachte heer Van der Kamp,

Bij brief van 17 april 2025 is de ontwerpbegroting 2026 van de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) aan de gemeenteraad van Delft toegestuurd. Conform de Gemeenschappelijke Regeling heeft de gemeenteraad van Delft de mogelijkheid een zienswijze ten aanzien van de voorgestelde begroting in te dienen.

De gemeenteraad heeft de volgende opmerkingen ten aanzien van de ontwerpbegroting 2026.

1. Bezuinigingen en deelnemersbijdrage

De gemeenteraad kan instemmen met de ontwerpbegroting 2026 van de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH). De raad vindt het belangrijk dat ODH haar taken op een goede en efficiënte manier kan blijven uitvoeren, binnen de kaders van een gezond financieel beleid.

De raad neemt kennis van het gezamenlijke standpunt van de negen colleges in de regio Haaglanden, zoals vastgelegd in de kaderbrief 2026. Hierin is een taakstelling van 6,2% opgenomen voor de bijdrage aan verbonden partijen, met als uitgangspunt: 'pas toe of leg uit'. De ODH komt tot een besparing van 2,27% en vraagt de gemeenten additioneel 3% minder diensten af te nemen, zodat de totale besparing 5,27% gaat bedragen. De besparing van de ODH bestaat uit minder loon-indexering, 'halvering storting reserve', 'lean maken processen' en 'resultaat jaarrekening 2024'. De wijziging van de storting in reserve (eigen (spaar)pot) betreft geen besparing in kosten, en het resultaat van 2024 is eenmalig. Aldus betreft het een structurele daadwerkelijke besparing van 1,3%. We vernemen graag hoe de ODH vanaf 2027 de besparing gaat blijven handhaven en eventueel vergroten.

Volgens de ontwerpbegroting 2026 levert de bezuiniging de gemeente Delft een bedrag op van ongeveer € **92.874**, wat neerkomt op 5,27%. Deze besparing bestaat dus uit:

- € **38.587** aan generieke bezuinigingen en interne efficiëntiemaatregelen (waarvan € **11.579** structureel en € **27.009** incidenteel);
- € **54.286** aan bezuiniging door minder producten en diensten af te nemen via het Jaarwerkplan. Deze bezuiniging is optioneel.

De gemeenteraad stelt vast dat de volledige taakstelling van 6,2% hiermee niet wordt gehaald. Voor het resterende bedrag van ongeveer € **19.317** geeft de ODH aan dat verdere bezuinigingen niet verantwoord zijn, vanwege de negatieve gevolgen voor de uitvoering en de kwaliteit van het werk.

De raad kan zich vinden in deze toelichting en verneemt graag welk proces de ODH inricht richting de Programmabegroting 2027 om de incidentele besparingen alsnog structureel te kunnen gaan opvangen.

Wat betreft de optionele bezuiniging kiest de gemeenteraad van Delft ervoor om deze **wel** door te voeren. Daarmee komt de deelnemersbijdrage voor 2026 uit op € **1.716.664**.

Het is de gemeenteraad van Delft opgevallen dat de gehanteerde deelnemersbijdrage voor 2026 hoger is dan de deelnemersbijdrage waar de ODH op basis van de kaderbrief vanuit mocht gaan. De kaderbrief geeft aan dat de deelnemersbijdrage voor 2026 de deelnemersbijdrage voor 2025 maal de indexering is, dit komt uit op €1.697.418,00. De ODH gaat echter uit van een deelnemersbijdrage van € 1.809.537,00 voor 2026, na de bezuiniging komt dit uit op een bijdrage van €1.716.664,00. Wij vermoeden dat de ODH in de berekening van de deelnemersbijdrage voor 2026 de additionele opdrachten van 2025 mee heeft gerekend. Hier kan voor 2026 echter niet zonder meer van worden uitgegaan.

2. Informatiebeheer

Informatiebeheer en informatiebeveiliging zijn van groot belang voor publieke organisaties omdat zij een grote hoeveelheid gevoelige gegevens beheren. De toenemende digitalisering en de complexiteit van cyberdreigingen maken een robuuste beveiliging noodzakelijk. Een effectieve informatiebeveiliging waarborgt de integriteit, beschikbaarheid en vertrouwelijkheid van gegevens, ondersteunt de continuïteit van dienstverlening en het voldoen aan de wettelijke verplichtingen.

De gemeenteraad van Delft vraagt om in de begroting aandacht te besteden aan de indicatoren die genoemd worden in de kaderbrief begroting 2026 van de gemeenten in de regio Haaglanden. In de begroting zoals deze voorligt komen een aantal van deze indicatoren al aan bod. De raad vraagt de ODH om de begroting verder aan te vullen met de overige gevraagde indicatoren.

De ambities die de ODH heeft voor de data en informatie, zoals het inzichtelijk maken op de kaart, delen van informatie met andere omgevingsdiensten, het optimaliseren van VTH-processen en het verbeteren van de datakwaliteit zijn ambities waar de raad achter staat. Deze stappen zullen bijdragen aan een gedegen taakuitvoering van de ODH.

3. Ontwikkelingen VTH-taakuitvoering

Er zijn diverse ontwikkelingen om de VTH-taakuitvoering verder te versterken. Zo is vanuit het Interbestuurlijk Programma afgesproken dat alle omgevingsdiensten robuust moeten zijn. Het Koersplan 2025 – 2028 geeft onder andere uitwerking aan deze ontwikkelingen. De nut en noodzaak van het Koersplan wordt niet in twijfel getrokken. De bijbehorende financiering is echter een ander verhaal. Over deze financiering wordt op een later moment gesproken.

Een verdere intensivering van de samenwerking tussen de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten wordt toegejuicht. Zeker als dit bijdraagt aan meer effectiviteit en kennisvergaring. Deze samenwerking komt ook naar voren bij de arbeidsmarktbenadering. Het verdient zeker de complimenten op de wijze waarop samenwerking is gezocht met Emma@work

4. Duurzaamheid

Duurzaamheid wordt steeds urgenter. In de begroting wordt aangegeven dat de ODH een bedrijfsvoering nastreeft met een minimale ecologische voetafdruk en dat de sociale en milieuaspecten ook mee worden genomen in het inkoopproces. Om meer inzicht te krijgen

in deze inspanningen vraagt de gemeente de ODH om in de begroting extra aandacht te besteden aan het maatschappelijk verantwoord inkopen beleid en de bijbehorende doelstellingen zoals genoemd in de kaderbrief begroting 2026 gemeenschappelijke regelingen. Met klem wordt gevraagd om de genoemde prestatie-indicatoren in de begroting op te nemen of anders met een uitleg te komen waarom dit niet tot de mogelijkheden behoort.

5. Ziekteverzuim

Er is waardering voor dat ook in 2026 het terugdringen en voorkomen van ziekteverzuim een speerpunt blijft en dat gestreefd wordt naar verzuimpercentage van maximaal 4,5%. Het ziekteverzuim is in 2024 uitgekomen op 7,61% en is daarmee 1% gestegen ten opzichte van 2023. De stijging is met name veroorzaakt door de toename van de verzuimduur. Voorgesteld wordt om het ziekteverzuim regelmatig te blijven monitoren en indien nodig aanvullende maatregelen te nemen.

Tot slot gaat de gemeenteraad van Delft ervan uit dat de aanbevelingen van de rekeningcommissie worden overgenomen.

De gemeenteraad van Delft,

De griffier,

De voorzitter,

De gemeenteraad van Delft

Datum 30-6-2025	Uw brief	Ons kenmerk ODH1426945	Afdeling BV	Contactpersoon R. van der Winden en P.F. Perton
Bijlage(n)	Uw kenmerk	Zaaknummer	Team	Telefoonnummer 06-52884247
Betreft				E-mail Peter.perton@odh.nl

Geachte leden van de raad,

Het Dagelijks Bestuur (DB) van de ODH dankt u voor de door u ingediende zienswijze op de begroting 2026.
Bijgevoegd treft u onze reactie aan.

Uw zienswijze en onze reactie daarop zal betrokken worden in de vergadering van 3 juli 2025 bij de beraadslagingen over de begroting 2026.

Hoogachtend,

De secretaris,

De voorzitter,

Mr. C. van der Kamp

M.R. Ferwerda MSc.

Reactie zienswijze Delft ODH 2026

Het Dagelijks Bestuur heeft met genoegen vastgesteld dat u kunt instemmen met de voorgelegde begroting 2026. U heeft een aantal opmerkingen over de ontwerpbegroting:

Bezuinigingen en deelnemersbijdrage

Wij hebben kennis genomen van uw brief en het belang dat u hecht aan de ODH die haar taken op een goede en efficiënte manier kan blijven uitvoeren, binnen de kaders van gezond financieel beleid. Het bestuur vindt het niet verantwoord verdere besparingen boven de voorliggende 5,27% door te voeren. Deze kunnen ertoe leiden dat de ODH niet aan de gestelde eisen voor robuustheid voldoet. Aanvullende bezuinigingen zullen derhalve in het werkplan gevonden moeten worden. Vanzelfsprekend zetten wij ons komend jaar in om de incidentele besparingen structureel te maken.

Bij de opbouw van de voorgelegde begroting 2026 zijn wij uitgegaan van de primaire begroting 2025, te verhogen met de structurele toevoegingen (bodemtaken). Dit leidt tot “basis begroting 2026” welke verhoogd wordt met de indexering conform de kaderbrief. Dat leidt tot de volgende berekening:

Bijdrage primaire begroting 2025	€ 1.628.600 (conform tabel p.10 begroting 2025)
<u>Structurele toevoegingen (Bodemtaken)</u>	<u>€ 108.000</u>
Basis begroting 2026	€ 1.736.600
<u>Indexatie conform kaderbrief (4,2%)</u>	<u>€ 72.937</u>
Bijdrage vóór bezuinigingen	€ 1.809.537

Opgemerkt wordt dat in dit bedrag geen incidentele middelen of additionele opdrachten zijn meegenomen.

Informatiebeheer

Wij waarderen de suggesties voor op te nemen indicatoren. Het komende jaar wordt onderzocht of aan het opnemen van de door u gewenste indicatoren kan worden voldaan.

Ontwikkelingen VTH

Wij hebben met plezier kennisgenomen van uw positieve feedback over arbeidsmarktsamenwerking en kennis- en kunde-uitwisseling door de 5 Zuid-Hollandse omgevingsdiensten en zullen het komende jaar verdere invulling aan geven. Hiermee hopen wij de effectiviteit van onze diensten verder te vergroten.

Duurzaamheid

Met deze indicatoren kan ons inkoopbeleid wellicht langs de lat van MVOI worden gemeten. Het komende jaar wordt onderzocht of aan het opnemen van de door u gewenste indicatoren kan worden voldaan.

Ziekteverzuim

Ruim 80 % van de kosten van ODH is gerelateerd aan personele inzet. In 2025 is ziekteverzuimbegeleiding geïntensiveerd en is de inzet van de bedrijfsarts verdubbeld. Hiermee hopen wij de stijging van met name langdurig ziekteverzuim te voorkomen. Het is nog te vroeg om resultaten van dit ingezette beleid te geven maar de periodieke rapportages geven een bemoedigend beeld. Wij ervaren dit onderdeel van uw zienswijze ook als steunbetuiging voor het ingezette beleid.

Datum

13 mei 2025

Ons Kenmerk

DSB/10890572

RIS322184

Voorstel van het college inzake Omgevingsdienst Haaglanden: Zienswijze ontwerpbegroting 2026, meerjarenraming 2027-2029

Bij brief van 17 april 2025 is de ontwerpbegroting 2026 van de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) aan de gemeenteraad van Den Haag toegestuurd. Conform de Gemeenschappelijke Regeling heeft de gemeenteraad van Den Haag (verder: raad) de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. De raad van Den Haag kan instemmen met de ontwerpbegroting 2026 van de ODH. De raad heeft de volgende opmerkingen bij de ontwerpbegroting 2026:

Bezuinigingen en deelnemersbijdrage

De raad vindt het belangrijk dat de ODH haar taken op een goede en efficiënte manier kan blijven uitvoeren, binnen de kaders van een gezond financieel beleid. Er is kennisgenomen van het gezamenlijke standpunt van de negen colleges in de regio Haaglanden, zoals vastgelegd in de kaderbrief begroting 2026 van de gemeenten in de regio Haaglanden. In deze kaderbrief is een taakstelling van 6,2% opgenomen voor de bijdrage aan verbonden partijen, met als uitgangspunt: 'pas toe of leg uit'.

De totaal voorgestelde besparing is 5.27%. De ODH stelt de volgende maatregelen voor:

- Besparing van 2.27% door indexering, halvering storting reserve, 'lean' maken van processen en het resultaat van de jaarrekening 2024;
- Besparing van 3% door gemeenten de mogelijkheid te geven minder producten en diensten af te nemen via het Jaarwerkplan.

De gemeenteraad stelt vast dat de volledige taakstelling van 6,2% daarmee niet wordt gehaald. Voor het resterende percentage van 0,93% geeft de ODH aan dat verdere bezuinigingen niet verantwoord zijn, vanwege de negatieve gevolgen voor de uitvoering en de kwaliteit van het werk. De raad onderschrijft deze onderbouwing.

Den Haag ziet af van de optionele bezuiniging op het Jaarwerkplan. Een bezuiniging op het Jaarwerkplan zou leiden tot een aantasting van het niveau van dienstverlening, zoals langere afhandeltermijn voor vergunningen. Minder toezicht betekent bovendien een verhoogd risico op milieuschade.

Ontwikkelingen VTH-taakuitvoering

De raad onderschrijft de landelijke ambitie, zoals verwoord in het Interbestuurlijk Programma (IBP), om te komen tot een robuuste basis voor omgevingsdiensten. Deze ambitie is in de regio Haaglanden vertaald in het Koersplan 2024-2028.

Een intensievere samenwerking tussen de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten wordt positief gewaardeerd met name waar dit leidt tot meer effectiviteit in de uitvoering van taken en een versterking van kennis en expertise binnen de organisaties. Deze samenwerking komt ook naar voren bij de gezamenlijke arbeidsmarktbenadering. De raad spreekt haar waardering uit voor de samenwerking met Emma at Work.

Informatiebeheer en -beveiliging

Informatiebeheer en -beveiliging zijn essentieel voor publieke organisaties. De dienst werkt met grote hoeveelheden gevoelige gegevens en heeft de verantwoordelijkheid om deze gegevens goed te beschermen. Door de toenemende digitalisering en de groeiende dreiging van cyberaanvallen is een robuuste beveiliging noodzakelijk.

Een effectieve informatiebeveiliging waarborgt de integriteit, beschikbaarheid en vertrouwelijkheid van gegevens, ondersteunt de continuïteit van dienstverlening en het voldoen aan de wettelijke verplichtingen.

De raad ondersteunt de ambities van de ODH op dit terrein, waaronder het verbeteren van de datakwaliteit, het delen van informatie en het optimaliseren van VTH-processen. De raad verzoekt de ODH in de ontwerpbegroting 2027 alle relevante indicatoren, zoals benoemd in de kaderbrief 2026, expliciet op te nemen om de voortgang en prestaties goed te kunnen volgen.

Duurzaamheid

Duurzaamheid wordt een steeds urgenter opgave voor overheden. De raad ondersteunt het streven van de ODH naar een bedrijfsvoering met een minimale ecologische voetafdruk en het meewegen van sociale en milieuaspecten in het inkoopproces.

Duurzaamheid moet niet alleen een ambitie zijn, maar ook concreet, meetbaar en zichtbaar worden gemaakt. Om beter zicht te krijgen op de inspanningen van de ODH op het gebied van maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen (MVOI), vraagt de raad om in de ontwerpbegroting 2027 meer aandacht te besteden aan het MVOI-beleid (inclusief de bijbehorende doelstellingen zoals opgenomen in de kaderbrief van dit jaar) en de daarbij horende prestatie-indicatoren expliciet op te nemen in de begroting, om de voortgang en prestaties goed te kunnen volgen.

Ziekteverzuim

De raad ondersteunt de ambitie om het ziekteverzuim terug te brengen naar 4,5%. De raad stelt vast dat het ziekteverzuim in 2024 is gestegen naar 7,61%. Dit is een toename van 1% ten opzichte van 2023. De stijging wordt met name veroorzaakt door een toename in de verzuimduur.

De raad vraagt het bestuur van de ODH om het ziekteverzuim structureel te monitoren en frequent te agenderen. Waar nodig moeten aanvullende maatregelen worden getroffen om het ziekteverzuim structureel terug te dringen. Het is belangrijk dat de ODH inzet op zowel preventie als begeleiding bij verzuim, om zo het werkplezier en de inzetbaarheid van medewerkers te bevorderen.

Rekeningencommissie

De raad gaat ervan uit dat de aanbevelingen van de rekeningcommissie worden overgenomen.

Gezien het vorenstaande stelt het college de raad voor het volgende besluit te nemen:

de raad van de gemeente Den Haag,

gezien het voorstel van het college van 13 mei 2025,

Besluit:

I. De volgende zienswijze vast te stellen

De gemeenteraad van Den Haag verzoekt het bestuur van de ODH:

- met de ontwerpbegroting 2026 in te stemmen onder de voorwaarde dat onderstaande aandachtspunten worden meegenomen;
- erop toe te zien dat uitvoering wordt gegeven aan de landelijke ambitie om te komen tot een robuuste basis voor omgevingsdiensten;
- erop toe te zien dat op het gebied van informatiebeheer en –beveiliging de nog ontbrekende indicatoren worden opgenomen in de ontwerpbegroting 2027, zodat voor de raad de voortgang en prestaties inzichtelijk worden;
- erop toe te zien in de ontwerpbegroting 2027 meer expliciete aandacht te besteden aan het MVOI-beleid, inclusief meetbare doelstellingen en prestatie-indicatoren conform de kaderbrief 2026, zodat voor de raad de voortgang en prestaties inzichtelijk worden;

- erop toe te zien dat ziekteverzuim structureel wordt gemonitord en regelmatig wordt besproken tijdens het bestuur van de ODH;
- erop toe te zien dat de aanbevelingen van de rekeningcommissie worden overgenomen.

- II. De zienswijze van de gemeenteraad aan het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Haaglanden kenbaar te maken.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van

De griffier,

De voorzitter,

De gemeenteraad van Den Haag

Datum 30-6-2025	Uw brief	Ons kenmerk ODH1426945	Afdeling BV	Contactpersoon R. van der Winden en P.F. Perton
Bijlage(n)	Uw kenmerk	Zaaknummer	Team	Telefoonnummer 06-52884247
Betreft				E-mail Peter.perton@odh.nl

Geachte leden van de raad,

Het Dagelijks Bestuur (DB) van de ODH dankt u voor de door u ingediende zienswijze op de begroting 2026.
Bijgevoegd treft u onze reactie aan.

Uw zienswijze en onze reactie daarop zal betrokken worden in de vergadering van 3 juli 2025 bij de beraadslagingen over de begroting 2026.

Hoogachtend,

De secretaris,

De voorzitter,

Mr. C. van der Kamp

M.R. Ferwerda MSc.

Reactie zienswijze Den Haag ODH 2026

Het Dagelijks Bestuur heeft met genoegen vastgesteld dat u kunt instemmen met de voorgelegde begroting 2026. U heeft een aantal opmerkingen over de ontwerpbegroting:

Bezuinigingen en deelnemersbijdrage

Wij hebben kennis genomen van uw brief en het belang dat u hecht aan de ODH die haar taken op een goede en efficiënte manier kan blijven uitvoeren, binnen de kaders van gezond financieel beleid. Het bestuur vindt het niet verantwoord verdere besparingen boven de voorliggende 5,27% door te voeren. Deze kunnen ertoe leiden dat de ODH niet aan de gestelde eisen voor robuustheid voldoet. Aanvullende bezuinigingen zullen derhalve in het werkplan gevonden moeten worden. Vanzelfsprekend zetten wij ons komend jaar in om de incidentele besparingen structureel te maken.

Informatiebeheer

Wij waarderen de suggesties voor op te nemen indicatoren. Het komende jaar wordt onderzocht of aan het opnemen van de door u gewenste indicatoren kan worden voldaan.

Ontwikkelingen VTH

Wij hebben met plezier kennisgenomen van uw positieve feedback over arbeidsmarktsamenwerking en kennis- en kunde-uitwisseling door de 5 Zuid-Hollandse omgevingsdiensten en zullen het komende jaar verdere invulling aan geven. Hiermee hopen wij de effectiviteit van onze diensten verder te vergroten.

Duurzaamheid

Enkele deelnemers hebben indicatoren voorgelegd waarmee ons inkoopbeleid langs de lat van het MVOI kunnen worden gelegd. Het komende jaar zal worden onderzocht of aan het opnemen van de door u gewenste indicatoren kan worden voldaan.

Ziekteverzuim

Ruim 80 % van de kosten van ODH is gerelateerd aan personele inzet. In 2025 is ziekteverzuimbegeleiding geïntensiveerd en is de inzet van de bedrijfsarts verdubbeld. Hiermee hopen wij de stijging van met name langdurig ziekteverzuim te voorkomen. Het is nog te vroeg om resultaten van dit ingezette beleid te geven maar de periodieke rapportages geven een bemoedigend beeld. Wij ervaren dit onderdeel van uw zienswijze ook als steunbetuiging voor het ingezette beleid.

**Leidschendam-
Voorburg**

Omgevingsdienst Haaglanden
T.a.v. de directeur
Postbus 14060
2501 GB Den Haag

Postbus 1005
2260 BA Leidschendam
Telefoon 14 070
@Gemeente_LV
www.lv.nl/contact
www.lv.nl

Datum 9 juli 2025

Ons kenmerk 4064

Uw brief/kenmerk Ontwerpbegroting ODH 2026

Contactpersoon EHJ Oude Luttikhuis

Telefoon 14 070

Bijlagen geen

Onderwerp Onderwerp: Zienswijze ontwerpbegroting Omgevingsdienst Haaglanden 2026.

Geachte heer Van der Kamp,

Bij brief van 17 april 2025 is de ontwerpbegroting 2026 van de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) aan de gemeenteraad van Leidschendam-Voorburg toegestuurd. Volgens de Gemeenschappelijke Regeling kan de gemeenteraad van Leidschendam-Voorburg een zienswijze voor de voorgestelde begroting in te dienen.

- De gemeenteraad van Leidschendam-Voorburg kan zich vinden in een deelnemersbijdrage voor 2026 van € 1.212.175 verlaagd met € 26.939 (2,27%) en komt dan op € 1.185.236. Dit is exclusief projecten, additionele taken en Koersplan voor Leidschendam-Voorburg.
- De gemeenteraad kan verder instemmen met de ontwerpbegroting 2026 van de ODH.
- De gemeenteraad heeft de volgende opmerkingen ten aanzien van de ontwerpbegroting 2026.

Kaderbrief

De raad vindt het belangrijk dat de ODH haar taken op een goede en efficiënte manier kan blijven uitvoeren, binnen de kaders van een gezond financieel beleid. Er is kennis genomen van het gezamenlijke standpunt van de 9 colleges in de regio Haaglanden, zoals vastgelegd in de kaderbrief begroting 2026 van de gemeenten in de regio Haaglanden. In deze kaderbrief is een taakstelling van 6,2% opgenomen voor de bijdrage aan verbonden partijen, met als uitgangspunt: 'pas toe of leg uit'.

Graag in uw antwoord datum en ons kenmerk vermelden.

De ODH komt tot een besparing van 2,27% en vraagt de gemeenten additioneel 3% minder diensten af te nemen, zodat de totale besparing op 5,27% uitkomt. Wat betreft de optionele bezuiniging van 3% minder diensten (€ 36.365) kiest de gemeenteraad ervoor om deze **niet** door te voeren, omdat de impact op handhaving te groot wordt. Voor het resterende bedrag van 0,93% (€ 11.850) uit de kaderbrief geeft de ODH aan dat verdere bezuinigingen niet verantwoord zijn, vanwege de negatieve gevolgen voor de uitvoering en de kwaliteit van het werk.

De gemeenteraad legt zich voor nu daarbij neer maar verwacht (ook) in de toekomst van de ODH bewustzijn van de precare financiële situatie van gemeenten en behoedzaam financieel beleid.

Indicatoren uit de kaderbrief

De gemeenteraad van Leidschendam-Voorburg vraagt om in de begroting aandacht te besteden aan de indicatoren die genoemd worden in de kaderbrief begroting 2026 van de gemeenten in de regio Haaglanden. In de begroting zoals deze voorligt komen een aantal van deze indicatoren al aan bod. De raad vraagt de ODH om de begroting verder aan te vullen met de overige gevraagde indicatoren.

Data en informatie uit de kaderbrief

De ambities die de ODH heeft voor de data en informatie, zoals het inzichtelijk maken op de kaart, delen van informatie met andere omgevingsdiensten en het optimaliseren van VTH-processen en het verbeteren van de datakwaliteit zijn ambities waar de raad achter staat. Deze stappen zullen bijdragen aan een gedegen taakuitvoering van de ODH.

Ontwikkelingen VTH-taakuitvoering

Er zijn diverse ontwikkelingen om de VTH-taakuitvoering verder te versterken. Zo is vanuit het Interbestuurlijk Programma afgesproken dat alle omgevingsdiensten robuust moeten zijn. Het Koersplan 2025 – 2028 geeft onder andere uitwerking aan deze ontwikkelingen.

De nut en noodzaak van het Koersplan wordt niet in twijfel getrokken. De bijbehorende financiering is echter een ander verhaal. Over deze financiering wordt op een later moment gesproken.

Een verdere intensivering van de samenwerking tussen de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten wordt toegejuicht. Zeker als dit bijdraagt aan meer effectiviteit en kennisvergaring.

Deze samenwerking komt ook naar voren bij de arbeidsmarktbenadering. Het verdient zeker de complimenten op de wijze waarop samenwerking is gezocht met Emma@work.

Duurzaamheid

Duurzaamheid wordt steeds urgenter. In de begroting wordt aangegeven dat de ODH een bedrijfsvoering nastreeft met een minimale ecologische voetafdruk en dat de sociale- en milieuaspecten ook mee worden genomen in het inkoopproces. Om meer inzicht te krijgen in deze inspanningen vraagt de gemeente de ODH om in de begroting extra aandacht te besteden aan het maatschappelijk verantwoord inkopen beleid en de bijbehorende doelstellingen zoals genoemd in de kaderbrief begroting 2026 gemeenschappelijke regelingen. Met klem wordt gevraagd om de genoemde prestatie-indicatoren in de begroting op te nemen of anders met een uitleg te komen waarom dit niet tot de mogelijkheden behoort.

Ziekteverzuim

Er is waardering voor dat ook in 2026 het terugdringen en voorkomen ziekteverzuim een speerpunt blijft en dat gestreefd wordt naar verzuimpercentage van maximaal 4,5%. Het ziekteverzuim is in 2024 uitgekomen op 7,61% en is daarmee 1% gestegen ten opzichte van 2023. De stijging is met name veroorzaakt door de toename van de verzuimduur. Voorgesteld wordt om het ziekteverzuim regelmatig te blijven monitoren en indien nodig aanvullende maatregelen te nemen.

Rekeningcommissie ODH

Tot slot gaat de gemeenteraad van Leidschendam-Voorburg ervan uit dat de aanbevelingen van de rekeningcommissie worden overgenomen.

Hoogachtend,

de raad van de gemeente Leidschendam-Voorburg

de griffier,

de voorzitter,

R.G.R. Jeene

M.W. Vroom

De gemeenteraad van Leidschendam-Voorburg

Datum 30-6-2025	Uw brief	Ons kenmerk ODH1426945	Afdeling BV	Contactpersoon R. van der Winden en P.F. Perton
Bijlage(n)	Uw kenmerk	Zaaknummer	Team	Telefoonnummer 06-52884247
Betreft				E-mail Peter.perton@odh.nl

Geachte leden van de raad,

Het Dagelijks Bestuur (DB) van de ODH dankt u voor de door u ingediende zienswijze op de begroting 2026.
Bijgevoegd treft u onze reactie aan.

Uw zienswijze en onze reactie daarop zal betrokken worden in de vergadering van 3 juli 2025 bij de beraadslagingen over de begroting 2026.

Hoogachtend,

De secretaris,

De voorzitter,

Mr. C. van der Kamp

M.R. Ferwerda MSc.

Reactie zienswijze Deelnemer ODH 2026

Het Dagelijks Bestuur heeft met genoegen vastgesteld dat u kunt instemmen met de voorgelegde begroting 2026. U heeft een aantal opmerkingen over de ontwerpbegroting:

Bezuinigingen en deelnemersbijdrage

Wij hebben kennis genomen van uw brief en het belang dat u hecht aan de ODH die haar taken op een goede en efficiënte manier kan blijven uitvoeren, binnen de kaders van gezond financieel beleid. Het bestuur vindt het niet verantwoord verdere besparingen boven de voorliggende 5,27% door te voeren. Deze kunnen ertoe leiden dat de ODH niet aan de gestelde eisen voor robuustheid voldoet. Aanvullende bezuinigingen zullen derhalve in het werkplan gevonden moeten worden. Vanzelfsprekend zetten wij ons komend jaar in om de incidentele besparingen structureel te maken.

Informatiebeheer

Wij waarderen de suggesties voor op te nemen indicatoren. Het komende jaar wordt onderzocht of aan het opnemen van de door u gewenste indicatoren kan worden voldaan.

Ontwikkelingen VTH

Wij hebben met plezier kennisgenomen van uw positieve feedback over arbeidsmarktsamenwerking en kennis- en kunde-uitwisseling door de 5 Zuid-Hollandse omgevingsdiensten en zullen het komende jaar verdere invulling aan geven. Hiermee hopen wij de effectiviteit van onze diensten verder te vergroten.

Duurzaamheid

Met deze indicatoren kan ons inkoopbeleid wellicht langs de lat van MVOI worden gemeten. Het komende jaar wordt onderzocht of aan het opnemen van de door u gewenste indicatoren kan worden voldaan.

Ziekteverzuim

Ruim 80 % van de kosten van ODH is gerelateerd aan personele inzet. In 2025 is ziekteverzuimbegeleiding geïntensiveerd en is de inzet van de bedrijfsarts verdubbeld. Hiermee hopen wij de stijging van met name langdurig ziekteverzuim te voorkomen. Het is nog te vroeg om resultaten van dit ingezette beleid te geven maar de periodieke rapportages geven een bemoedigend beeld. Wij ervaren dit onderdeel van uw zienswijze ook als steunbetuiging voor het ingezette beleid.

Omgevingsdienst Haaglanden
Postbus 14060
2501 GB 'S-GRAVENHAGE

Ons kenmerk 866582
Uw aanvraag van 17 april 2025
Bijlage -

25 JUN 2025

Onderwerp
Ontwerp begroting 2026 - Omgevingsdienst Haaglanden

Datum
25 juni 2025

Geachte heer Van der Kamp,

U heeft op 17 april 2026 de ontwerpbegroting 2026 van de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) naar de gemeenteraad van Midden-Delfland (hierna: de raad) gestuurd. Volgens de Gemeenschappelijke Regeling van de ODH heeft de raad de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen over de ontwerpbegroting. Hierbij ontvangt u de zienswijze van de raad.

Instemming

De raad kan instemmen met de ontwerpbegroting 2026 van de ODH. Wel geeft de ontwerpbegroting aanleiding voor het maken van opmerkingen ten aanzien van de bezuinigingen en de deelnemersbijdrage, informatiebeheer, ontwikkelingen ten aanzien van de VTH-taakuitvoering, duurzaamheid en ziekteverzuim.

Verder spreekt de raad zijn waardering uit voor de dienstverlening door de ODH. De werkzaamheden die de ODH uitvoert in opdracht van de provincie en de Haaglanden gemeenten dragen bij aan de milieukwaliteit van de fysieke leefomgeving van de regio Haaglanden en een betere kwaliteit van leven voor de inwoners van de regio.

Bezuinigingen en deelnemersbijdrage

De raad vindt het belangrijk dat de ODH haar taken op een goede en efficiënte manier kan blijven uitvoeren, binnen de kaders van een gezond financieel beleid.

Er is kennis genomen van het gezamenlijke standpunt van de negen colleges in de regio Haaglanden, zoals vastgelegd in de kaderbrief begroting 2026 van de gemeenten in de regio Haaglanden. In deze kaderbrief is een taakstelling van 6,2% opgenomen voor de bijdrage aan verbonden partijen, met als uitgangspunt: 'pas toe of leg uit'.

De ODH komt tot een besparing van 2,27% en vraagt de gemeenten additioneel 3% minder diensten af te nemen, zodat de totale besparing op 5,27% uitkomt.

De besparing bestaat uit:

- indexering;
- 'halvering storting reserve;
- 'lean maken processen;
- 'resultaat jaarrekening 2024'.

Volgens de ontwerpbegroting 2026 levert de generieke bezuiniging voor de gemeente Midden-Delfland een bedrag op van ongeveer € 38.790, dat neerkomt op een bezuiniging van 5,27%. Deze besparing bestaat uit:

- € 16.293 aan generieke bezuinigingen en interne efficiëntiemaatregelen (waarvan € 11.924 structureel en € 4.369 incidenteel);
- € 22.496 aan bezuiniging door minder producten en diensten af te nemen via het Jaarwerkplan. Deze bezuiniging is optioneel.

De raad stelt vast dat de volledige taakstelling van 6,2% niet wordt gehaald. Voor het resterende bedrag geeft u aan dat verdere bezuinigingen niet verantwoord zijn, vanwege negatieve gevolgen voor de uitvoering en de kwaliteit van het werk. De raad vraagt u (toch) te voldoen aan de opgelegde bezuiniging van 6,2% in de ontwerpbegroting 2026. Ook vraagt de raad u om aan te geven op welke onderdelen er bezuinigd kan worden en wat, behalve de financiële gevolgen, de overige gevolgen zijn voor de uitvoering en de kwaliteit van het door ODH uitgevoerde werk.

Wat betreft de optionele bezuiniging kiest de raad ervoor om deze wel door te voeren. Daarmee komt de deelnemersbijdrage voor 2026 uit op € 711.094.

Informatiebeheer

Informatiebeheer en informatiebeveiliging zijn van groot belang voor publieke organisaties omdat zij een grote hoeveelheid gevoelige gegevens beheren. De toenemende digitalisering en de complexiteit van cyberdreigingen maken een robuuste beveiliging noodzakelijk. Een effectieve informatiebeveiliging waarborgt de integriteit, beschikbaarheid en vertrouwelijkheid van gegevens, ondersteunt de continuïteit van dienstverlening en het voldoen aan de wettelijke verplichtingen.

De raad vraagt om in de begroting aandacht te besteden aan de indicatoren die genoemd worden in de kaderbrief begroting 2026 van de gemeenten in de regio Haaglanden. In de begroting zoals deze voorligt komen een aantal van deze indicatoren al aan bod. De raad vraagt de ODH om de begroting verder aan te vullen met de overige gevraagde indicatoren.

De ambities die de ODH heeft voor de data en informatie, zoals het inzichtelijk maken op de kaart, delen van informatie met andere omgevingsdiensten en het optimaliseren van VTH-processen en het verbeteren van de datakwaliteit zijn ambities waar de raad achter staat. Deze stappen zullen bijdragen aan een gedegen taakuitvoering van de ODH.

Ontwikkelingen VTH-taakuitvoering

Er zijn diverse ontwikkelingen om de VTH-taakuitvoering verder te versterken. Zo is vanuit het Interbestuurlijk Programma afgesproken dat alle omgevingsdiensten robuust moeten zijn. Het Koersplan 2025 – 2028 geeft onder andere uitwerking aan deze ontwikkelingen.

De nut en noodzaak van het Koersplan wordt niet in twijfel getrokken. De bijbehorende financiering is echter een ander verhaal. Over deze financiering wordt op een later moment gesproken.

Een verdere intensivering van de samenwerking tussen de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten wordt toegejuicht. Zeker als dit bijdraagt aan meer effectiviteit en kennisvergaring.

Deze samenwerking komt ook naar voren bij de arbeidsmarktbenadering. Het verdient zeker de complimenten op de wijze waarop samenwerking is gezocht met Emma@work

Duurzaamheid

Duurzaamheid wordt steeds urgenter. In de begroting wordt aangegeven dat de ODH een bedrijfsvoering nastreeft met een minimale ecologische voetafdruk en dat de sociale en milieuaspecten ook mee worden genomen in het inkoopproces. Om meer inzicht te krijgen in deze inspanningen vraagt de gemeente de ODH om in de begroting extra aandacht te besteden aan het maatschappelijk verantwoord inkopen beleid en de bijbehorende doelstellingen zoals genoemd in de kaderbrief begroting 2026 gemeenschappelijke regelingen. Met klem wordt gevraagd om de genoemde prestatie-indicatoren in de begroting op te nemen of anders met een uitleg te komen waarom dit niet tot de mogelijkheden behoort.

Ziekteverzuim

Er is waardering voor dat ook in 2026 het terugdringen en voorkomen ziekteverzuim een speerpunt blijft en dat gestreefd wordt naar verzuimpercentage van maximaal 4,5%. Het ziekteverzuim is in 2024 uitgekomen op 7,61% en is daarmee 1% gestegen ten opzichte van 2023. De stijging is met name veroorzaakt door de toename van de verzuimduur. Voorgesteld wordt om het ziekteverzuim regelmatig te blijven monitoren en indien nodig aanvullende maatregelen te nemen.

Tot slot gaat de raad ervan uit dat de aanbevelingen van de rekeningcommissie worden overgenomen.

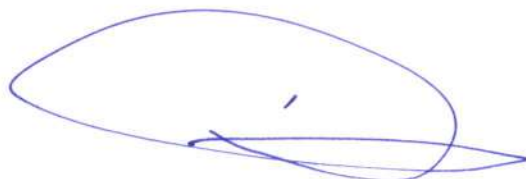
Meer informatie

Heeft u na het lezen van deze brief nog vragen? Neemt u dan contact op met Guido De Bruijn van de afdeling LWE. Hij is bereikbaar via telefoonnummer (015) 380 41 11 of via het e-mailadres GdeBruijn@middendelfland.nl.

Met vriendelijke groet,
De gemeenteraad,

A. de Vos
griffier

E.N.H. Roeling
Voorzitter wnm

AMENDEMENT: ZIENSWIJZE ODH

Raadsvergadering 24 juni 2025 – agendapunt 12

Onderwerp: Financiële stukken Omgevingsdienst Haaglanden

De raad van de gemeente Midden-Delfland in vergadering bijeen d.d. 24 juni 2025.

Overwegende dat:

- de ODH een ontwerpbegroting 2026 heeft aangeboden.
- de in de kaderbrief opgelegde bezuiniging van 6,2% niet wordt gehaald.

Het volgende amendement is opgesteld en de door het college van Midden-Delfland opgestelde zienswijze als volgt gewijzigd wordt.

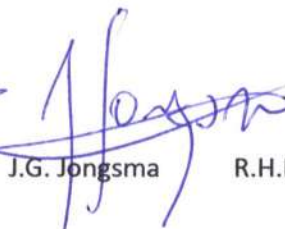
De zinsnede:

“De raad stelt vast dat de volledige taakstelling van 6,2% hiermee niet wordt gehaald. Voor het resterende bedrag geeft de ODH aan dat verdere bezuinigingen niet verantwoord zijn, vanwege negatieve gevolgen voor de uitvoering en de kwaliteit van het werk. De raad kan zich vinden in deze toelichting en verneemt graag welk proces de ODH inricht richting Programmabegroting 2027 om de incidentele besparingen alsnog structureel te kunnen opvangen.”

Te vervangen door:

“De raad stelt vast dat de volledige taakstelling van 6,2% niet wordt gehaald. Voor het resterende bedrag geeft u aan dat verdere bezuinigingen niet verantwoord zijn, vanwege negatieve gevolgen voor de uitvoering en de kwaliteit van het werk. De raad vraagt u (toch) te voldoen aan de opgelegde bezuiniging van 6,2% in de ontwerpbegroting 2026. Ook vraagt de raad u om aan te geven op welke onderdelen er bezuinigd kan worden en wat, behalve de financiële gevolgen, de overige gevolgen zijn voor de uitvoering en de kwaliteit van het door ODH uitgevoerde werk.”

Ondertekend door

 R.H.G. Zwaard J.G. Jongsma R.H.P. Ringeling P.W. Scholtes

890007
066502

De gemeenteraad van Midden-Delfland

Datum 30-6-2025	Uw brief	Ons kenmerk ODH1426945	Afdeling BV	Contactpersoon R. van der Winden en P.F. Perton
Bijlage(n)	Uw kenmerk	Zaaknummer	Team	Telefoonnummer 06-52884247
Betreft				E-mail Peter.perton@odh.nl

Geachte leden van de raad,

Het Dagelijks Bestuur (DB) van de ODH dankt u voor de door u ingediende zienswijze op de begroting 2026.
Bijgevoegd treft u onze reactie aan.

Uw zienswijze en onze reactie daarop zal betrokken worden in de vergadering van 3 juli 2025 bij de beraadslagingen over de begroting 2026.

Hoogachtend,

De secretaris,

De voorzitter,

Mr. C. van der Kamp

M.R. Ferwerda MSc.

Reactie zienswijze Midden-Delfland ODH 2026

Het Dagelijks Bestuur heeft met genoegen vastgesteld dat u kunt instemmen met de voorgelegde begroting 2026. U heeft een aantal opmerkingen over de ontwerpbegroting:

Bezuinigingen en deelnemersbijdrage

Wij hebben kennis genomen van uw brief en het belang dat u hecht aan de ODH die haar taken op een goede en efficiënte manier kan blijven uitvoeren, binnen de kaders van gezond financieel beleid. Het bestuur vindt het niet verantwoord verdere besparingen boven de voorliggende 5,27% door te voeren. Deze kunnen ertoe leiden dat de ODH niet aan de gestelde eisen voor robuustheid voldoet. Aanvullende bezuinigingen zullen derhalve in het werkplan gevonden moeten worden. Vanzelfsprekend zetten wij ons komend jaar in om de incidentele besparingen structureel te maken.

Informatiebeheer

Wij waarderen de suggesties voor op te nemen indicatoren. Het komende jaar wordt onderzocht of aan het opnemen van de door u gewenste indicatoren kan worden voldaan.

Ontwikkelingen VTH

Wij hebben met plezier kennisgenomen van uw positieve feedback over arbeidsmarktsamenwerking en kennis- en kunde-uitwisseling door de 5 Zuid-Hollandse omgevingsdiensten en zullen het komende jaar verdere invulling aan geven. Hiermee hopen wij de effectiviteit van onze diensten verder te vergroten.

Duurzaamheid

Met deze indicatoren kan ons inkoopbeleid wellicht langs de lat van MVOI worden gemeten. Het komende jaar wordt onderzocht of aan het opnemen van de door u gewenste indicatoren kan worden voldaan.

Ziekteverzuim

Ruim 80 % van de kosten van ODH is gerelateerd aan personele inzet. In 2025 is ziekteverzuimbegeleiding geïntensiveerd en is de inzet van de bedrijfsarts verdubbeld. Hiermee hopen wij de stijging van met name langdurig ziekteverzuim te voorkomen. Het is nog te vroeg om resultaten van dit ingezette beleid te geven maar de periodieke rapportages geven een bemoedigend beeld. Wij ervaren dit onderdeel van uw zienswijze ook als steunbetuiging voor het ingezette beleid.

Omgevingsdienst Haaglanden
t.a.v. de directeur
Postbus 14060
2501 GB Den Haag

onderwerp zienswijze ontwerp begroting ODH 2026
nadere informatie G. Stam
verzendsdatum
zaaknummer 1574733
briefnummer 1437441
uw brief van 17 april 2025
uw kenmerk ODH1365280e

Geachte heer Van der Kamp,

Bij brief van 17 april 2025 is de ontwerpbegroting 2026, meerjarenraming 2027-2029 van de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) aan ons toegestuurd. Conform de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) hebben wij de mogelijkheid een zienswijze ten aanzien van de voorgestelde begroting in te dienen.

Wij kunnen onder de volgende voorwaarden instemmen met de ontwerpbegroting 2026, meerjarenraming 2027-2029:

1. Bezuinigingen en deelnemersbijdrage

Wij vinden het belangrijk dat de ODH haar taken op een goede en efficiënte manier kan blijven uitvoeren, binnen de kaders van een gezond financieel beleid. Wij hebben kennisgenomen van het gezamenlijke standpunt van de negen colleges in de regio Haaglanden, zoals vastgelegd in de kaderbrief begroting 2026 van de gemeenten in de regio Haaglanden. In deze kaderbrief is een taakstelling van 6,2% opgenomen voor de bijdrage aan verbonden partijen, met als uitgangspunt: 'pas toe of leg uit'.

De ODH komt tot een besparing van 2,27% en vraagt de gemeenten additioneel 3% minder diensten af te nemen, zodat de totale besparing op 5,27% uitkomt. De besparing bestaat uit:

- indexering;
- halvering storting reserve;
- lean maken processen;
- resultaat jaarrekening 2024'.

De casus indexering zou over meerdere jaren gezien moeten worden, en daarnaast resteert het 'lean maken processen' als structurele daadwerkelijke besparing van 1,3%. Volgens de ontwerpbegroting 2026 levert de generieke bezuiniging voor de gemeente Pijnacker-Nootdorp een bedrag op van ongeveer € 51.748 wat neerkomt op 5,27%. Deze besparing bestaat dus uit:

- € 21.453 aan generieke bezuinigingen en interne efficiëntiemaatregelen (waarvan € 11.914 structureel en € 9539 incidenteel);
- € 30.295 aan bezuiniging door minder producten en diensten af te nemen via het Jaarwerkplan. Deze bezuiniging is optioneel.

Wij stellen vast dat de volledige taakstelling van 6,2% hiermee niet wordt gehaald. Voor het resterende bedrag van € 10.861 geeft u aan dat verdere bezuinigingen niet verantwoord zijn, vanwege de negatieve gevolgen voor de uitvoering en de kwaliteit van het werk.

Wij hebben hierbij twee opmerkingen. In de eerste plaats is een deel van de besparingen incidenteel. Wij verzoeken u dringend om deze vanaf 2027 structureel op te vangen, omdat wij anders niet zullen instemmen met de ontwerpbegroting 2027. Ook vinden wij uw onderbouwing waarom de volledige taakstelling niet gerealiseerd kan worden onvoldoende. U spreekt over negatieve gevolgen maar maakt deze niet inzichtelijk. Wij verzoeken om bij de definitieve begroting alsnog de gevraagde 6,2 % volledig in te vullen of concreet te onderbouwen waarom dit niet mogelijk is.

Wat betreft de optionele bezuiniging van 3 % kiest de gemeenteraad ervoor om deze wel door te voeren. Daarmee komt de deelnemersbijdrage voor de gemeente Pijnacker-Nootdorp voor 2026 uit op € 958.074.

2. Aansluiten op gemeentelijke ambities.

De gemeente Pijnacker-Nootdorp heeft taken en beleid op het gebied van een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. Om deze taken en beleidsambities te realiseren is de inzet van verschillende partijen nodig, waaronder de ODH. Wij roepen de ODH op om bij haar werkzaamheden zoveel mogelijk aansluiting te zoeken bij onze ambities. Op deze manier worden de beschikbare middelen zo effectief mogelijk ingezet.

3. Informatiebeheer

Informatiebeheer en informatiebeveiliging zijn van groot belang voor publieke organisaties omdat zij een grote hoeveelheid gevoelige gegevens beheren. De toenemende digitalisering en de complexiteit van cyberdreigingen maken een robuuste beveiliging noodzakelijk. Een effectieve informatiebeveiliging waarborgt de integriteit, beschikbaarheid en vertrouwelijkheid van gegevens, ondersteunt de continuïteit van dienstverlening en het voldoen aan de wettelijke verplichtingen.

Wij vragen u om in de begroting aandacht te besteden aan indicatoren die genoemd worden in de kaderbrief begroting 2026 van de gemeenten in de regio Haaglanden. In de begroting zoals deze voorligt komen een aantal van deze indicatoren al aan bod. Wij vragen de ODH om de begroting verder aan te vullen met de overige gevraagde indicatoren.

De ambities die de ODH heeft voor de data en informatie, zoals het inzichtelijk maken op de kaart, delen van informatie met andere omgevingsdiensten en het optimaliseren van VTH-processen en het verbeteren van de datakwaliteit zijn ambities waar de gemeenteraad achter staat. Deze stappen zullen bijdragen aan een gedegen taakuitvoering van de ODH.

4. Ontwikkelingen VTH-taakuitvoering

Er zijn diverse ontwikkelingen om de VTH-taakuitvoering verder te versterken. Zo is vanuit het Interbestuurlijk Programma afgesproken dat alle omgevingsdiensten robuust moeten zijn. Het Koersplan 2025 – 2028 geeft onder andere uitwerking aan deze ontwikkelingen. Nut en noodzaak van het Koersplan wordt door ons niet in twijfel getrokken. De bijbehorende financiering is echter een ander verhaal. Over deze financiering wordt op een later moment besloten.

Een verdere intensivering van de samenwerking tussen de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten wordt toegejuicht. Zeker als dit bijdraagt aan meer effectiviteit en kennisvergaring.

Deze samenwerking komt ook naar voren bij de arbeidsmarktbenadering. Het verdient zeker de complimenten op de wijze waarop samenwerking is gezocht met Emma@work.

briefnummer 1437441

5. Duurzaamheid

Duurzaamheid wordt steeds urgenter. In de begroting wordt aangegeven dat de ODH een bedrijfsvoering nastreeft met een minimale ecologische voetafdruk en dat de sociale en milieuaspecten ook mee worden genomen in het inkoopproces. Om meer inzicht te krijgen in deze inspanningen vraagt de gemeente de ODH om in de begroting extra aandacht te besteden aan het maatschappelijk verantwoord inkopen beleid en de bijbehorende doelstellingen zoals genoemd in de kaderbrief begroting 2026 gemeenschappelijke regelingen. Met klem wordt gevraagd om de genoemde prestatie-indicatoren in de begroting op te nemen of anders met een uitleg te komen waarom dit niet tot de mogelijkheden behoort.

6. Ziekteverzuim

Er is waardering voor dat ook in 2026 het terugdringen en voorkomen ziekteverzuim een speerpunt blijft en dat gestreefd wordt naar verzuimpercentage van maximaal 4,5%. Het ziekteverzuim is in 2024 uitgekomen op 7,61% en is daarmee 1% gestegen ten opzichte van 2023. De stijging is met name veroorzaakt door de toename van de verzuimduur.

Voorgesteld wordt om het ziekteverzuim regelmatig te blijven monitoren en indien nodig aanvullende maatregelen te nemen.

Op basis van de per 1 juli 2022 in werking getreden wijziging van de Wgr (artikel 35, vierde lid) dienen wij te worden geïnformeerd over hoe het Dagelijks Bestuur onze zienswijze beoordeelt en welke conclusies het daaraan verbindt. Dit vindt plaats voorafgaand aan de vaststelling van de begroting door het Algemeen Bestuur. Wij zien uw schriftelijke reactie op de zienswijze daarom graag tegemoet voordat de vaststelling definitief is.

Hoogachtend,
de raad van Pijnacker-Nootdorp,

\$naam\$
griffier \$plv\$

\$naam2\$
voorzitter \$plv2\$

De gemeenteraad van Pijnacker-Nootdorp

Datum 30-6-2025	Uw brief	Ons kenmerk ODH1426945	Afdeling BV	Contactpersoon R. van der Winden en P.F. Perton
Bijlage(n)	Uw kenmerk	Zaaknummer	Team	Telefoonnummer 06-52884247
Betreft				E-mail Peter.perton@odh.nl

Geachte leden van de raad,

Het Dagelijks Bestuur (DB) van de ODH dankt u voor de door u ingediende zienswijze op de begroting 2026.
Bijgevoegd treft u onze reactie aan.

Uw zienswijze en onze reactie daarop zal betrokken worden in de vergadering van 3 juli 2025 bij de beraadslagingen over de begroting 2026.

Hoogachtend,

De secretaris,

De voorzitter,

Mr. C. van der Kamp

M.R. Ferwerda MSc.

Reactie zienswijze Pijnacker-Nootdorp ODH 2026

Het Dagelijks Bestuur heeft met genoegen vastgesteld dat u kunt instemmen met de voorgelegde begroting 2026. U heeft een aantal opmerkingen over de ontwerpbegroting:

Bezuinigingen en deelnemersbijdrage

Wij hebben kennis genomen van uw brief en het belang dat u hecht aan de ODH die haar taken op een goede en efficiënte manier kan blijven uitvoeren, binnen de kaders van gezond financieel beleid. Het bestuur vindt het niet verantwoord verdere besparingen boven de voorliggende 5,27% door te voeren. Deze kunnen ertoe leiden dat de ODH niet aan de gestelde eisen voor robuustheid voldoet. Aanvullende bezuinigingen zullen derhalve in het werkplan gevonden moeten worden. Vanzelfsprekend zetten wij ons komend jaar in om de incidentele besparingen structureel te maken. Voorts zal de verlaging van werkplanvolume door uw organisatie moeten worden ingevuld.

Aanvullende ambities op gemeentelijke niveau kunnen worden opgenomen bij het uitwerken van het gemeentelijk werkplan

Informatiebeheer

Wij waarderen de suggesties voor op te nemen indicatoren. Het komende jaar wordt onderzocht of aan het opnemen van de door u gewenste indicatoren kan worden voldaan.

Ontwikkelingen VTH

Wij hebben met plezier kennisgenomen van uw positieve feedback over arbeidsmarktsamenwerking en kennis- en kunde-uitwisseling door de 5 Zuid-Hollandse omgevingsdiensten en zullen het komende jaar verdere invulling aan geven. Hiermee hopen wij de effectiviteit van onze diensten verder te vergroten.

Duurzaamheid

Met deze indicatoren kan ons inkoopbeleid wellicht langs de lat van MVOI worden gemeten. Het komende jaar wordt onderzocht of aan het opnemen van de door u gewenste indicatoren kan worden voldaan.

Ziekteverzuim

Ruim 80 % van de kosten van ODH is gerelateerd aan personele inzet. In 2025 is ziekteverzuimbegeleiding geïntensiveerd en is de inzet van de bedrijfsarts verdubbeld. Hiermee hopen wij de stijging van met name langdurig ziekteverzuim te voorkomen. Het is nog te vroeg om resultaten van dit ingezette beleid te geven maar de periodieke rapportages geven een bemoedigend beeld. Wij ervaren dit onderdeel van uw zienswijze ook als steunbetuiging voor het ingezette beleid.

uw kenmerk ODH1365280f
uw brief van 17 april 2025
ons kenmerk 25.040566
inlichtingen bij A.G. Cairo
doorkiesnummer (070) 326 11 02

Rijswijk

Omgevingsdienst Haaglanden
t.a.v. de directeur,
de heer Chr. van der Kamp
Postbus 14060
2501 GB DEN HAAG

Huis van de stad, Generaal Spoorlaan 2
Postbus 5305, 2280 HH Rijswijk
Telefoon 14 070
stadhuis@rijswijk.nl
www.rijswijk.nl
iban BNG: NL15BNGH0285007424

betreft zienswijze ontwerpbegroting 2026
Omgevingsdienst Haaglanden

datum 24 juni 2025
bijlage(n) verz. 26/06/'25

Geachte heer Van der Kamp,

Onderwerp: Zienswijze ontwerpbegroting 2026 Omgevingsdienst Haaglanden.

Geachte heer Van der Kamp,

Bij brief van 17 april 2025 heeft u de ontwerpbegroting 2026 van de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) aan de gemeenteraad van Rijswijk toegezonden. De voorliggende ontwerpbegroting 2026 geeft invulling aan de bezuinigingstaakstelling, zoals opgenomen in de Kaderbrief van 14 december 2024, van de negen colleges van B&W in de regio Haaglanden. Tevens worden de financiële consequenties van deze taakstelling inzichtelijk gemaakt. Daarbij wordt opgemerkt dat de ontwerpbegroting 2026 niet volledig past binnen de financiële kaders zoals gesteld in de Kaderbrief, waarin een bezuinigingstaakstelling van 6,2% is opgenomen. Dit komt neer op een besparing van €1.32 miljoen op de gemeentelijke bijdragen aan de gemeenschappelijke regeling ODH.

Conform de Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr) hebben gemeenteraden de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de voorgestelde ontwerpbegroting 2026. Wij maken gebruik van deze mogelijkheid en hebben de volgende opmerkingen bij de ontwerpbegroting 2026.

- **Bezuinigingen en deelnemersbijdrage**

In de kaderbrief is een taakstelling van 6,2% opgenomen voor de bijdrage aan verbonden partijen, met als uitgangspunt: 'pas toe of leg uit'.

De ODH heeft binnen haar interne organisatie gezocht naar bezuinigingsopties op organisatie brede budgetten. De interne besparing is gezocht in:

- 1) wijziging van de systematiek van indexering;
- 2) halvering van de jaarlijkse storting ten behoeve van de reserve eigenrisico-dragerschap WW/ZW/WGA;
- 3) Processen Toezicht & Vergunningen lean maken.
- 4) Inzet van het positief resultaat van de jaarrekening 2024 in 2026-2027.

Deze interne bezuinigingsopties van de ODH resulteren in een besparing van 2,27%.

Verder vraagt u ons om als bezuinigingsoptie 3% minder diensten af te nemen, zodat de totale besparing van de ODH uitkomt op 5,27%. Een bezuiniging op het werkvolume van de ODH is voor Rijswijk niet zonder gevolgen. De adviesrol van de ODH bij ruimtelijke ontwikkelingen en vergunningverlening is van essentieel belang en kan niet intern worden

prestatie-indicatoren in de begroting op te nemen. Indien dit niet mogelijk blijkt, te voorzien in een toelichting waarom dit nog niet realiseerbaar is.

- **Ziekteverzuim**

Het terugdringen en voorkomen ziekteverzuim blijft een speerpunt. U streeft naar een verzuimpercentage van maximaal 4,5%. In 2024 is het ziekteverzuim uitgekomen op 7,61%, een stijging van 1% gestegen ten opzichte van 2023. Deze toename is het gevolg van een langere verzuimduur. Wij vragen u daarom het ziekteverzuim structureel te monitoren en waar nodig aanvullende maatregelen te nemen.

Met vriendelijke groet,
de gemeenteraad,
de griffier,

J.A. Massaar, bpa

de voorzitter,

H. Sahin

opgevangen vanwege het ontbreken van voldoende personele capaciteit.

Daarnaast is in de afgelopen jaren, samen met de ODH, fors ingezet op het op peil brengen van de uitvoering van de wettelijke toezicht- en handhavingstaken milieu. De gemeente Rijswijk wil het adequate niveau dat is bereikt behouden. Ook voor taken zoals Label C en de Informatieplicht energiebesparing is geen interne capaciteit beschikbaar. In verband hiermee zien wij een verlaging van de werkvolume niet als bezuinigingsoptie voor Rijswijk. Desondanks vragen wij u om voor ons de consequenties van een verlaging van de werkvolume van het jaarwerkplan 2026 met 3%, inzichtelijk te maken.

Wij stellen vast dat de volledige taakstelling van 6,2% in de ontwerpbegroting 2026 niet wordt gerealiseerd. U geeft aan dat verdere bezuinigingen op de taakuitvoering niet verantwoord zijn omdat het risico ontstaat dat de grenzen van een verantwoorde en noodzakelijke taakuitvoering wordt overschreden. Wij kunnen ons vinden in deze toelichting en vernemen graag welk proces u gaat uitwerken richting de programmabegroting 2027 om besparingen structureel te op te vangen.

- **Informatiebeheer**

Informatiebeheer en informatiebeveiliging zijn van essentieel belang voor publieke organisaties, gezien de grote hoeveelheid gevoelige gegevens die zij beheren. De toenemende digitalisering en de complexiteit van cyberdreigingen maken een robuuste en toekomstbestendige beveiliging noodzakelijk. Effectieve informatiebeveiliging waarborgt de integriteit, beschikbaarheid en vertrouwelijkheid van gegevens, ondersteunt de continuïteit van de dienstverlening en draagt bij aan het voldoen aan wettelijke verplichtingen.

Verder vragen wij u om in de begroting aandacht te besteden aan de indicatoren zoals genoemd in de Kaderbrief begroting 2026 van de gemeenten in de regio Haaglanden. In de voorliggende begroting zijn enkele van deze indicatoren opgenomen. Wij zien ook graag dat de begroting wordt aangevuld met de overige indicatoren.

Wij onderschrijven uw ambities op het gebied van data en informatie, zoals het visualiseren van gegevens op de kaart, het delen van informatie met andere omgevingsdiensten, het optimaliseren van VTH-processen en het verbeteren van de datakwaliteit. Deze initiatieven dragen bij aan een versterkte en verantwoorde taakuitvoering door de ODH.

- **Ontwikkelingen VTH-taakuitvoering**

Er zijn diverse ontwikkelingen om de uitvoering van de VTH-taken verder te versterken. In het kader van het Interbestuurlijk Programma is afgesproken dat alle omgevingsdiensten moeten voldoen aan het criterium van robuustheid. Het Koersplan 2025–2028 geeft onder andere nadere invulling aan deze ontwikkelingen. Hoewel wij het nut en de noodzaak van het Koersplan 2025-2028 onderschrijven blijft de financiering een aandachtspunt waarover verdere gesprekken nodig zijn.

Een verdere intensivering van de samenwerking tussen de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten juichen wij toe, zeker wanneer dit leidt tot meer effectiviteit en kennisdeling. Ook de gezamenlijke arbeidsmarktbenadering wordt gewaardeerd, vooral de wijze waarop de samenwerking met Emma@Work is vormgegeven.

- **Duurzaamheid**

Duurzaamheid is een belangrijk thema. In de begroting wordt aangegeven dat de ODH streeft naar een bedrijfsvoering met een minimale ecologische voetafdruk waarbij ook sociale- en milieuaspecten worden meegenomen in het inkoopproces. Om meer inzicht te krijgen in deze inspanningen vragen wij u om in de begroting extra aandacht te besteden aan het maatschappelijk verantwoord inkopen (MVI) en de bijbehorende doelstellingen zoals genoemd in de Kaderbrief begroting 2026. Daarbij dringen wij aan om de genoemde

De gemeenteraad van Rijswijk

Datum 30-6-2025	Uw brief	Ons kenmerk ODH1426945	Afdeling BV	Contactpersoon R. van der Winden en P.F. Perton
Bijlage(n)	Uw kenmerk	Zaaknummer	Team	Telefoonnummer 06-52884247
Betreft				E-mail Peter.perton@odh.nl

Geachte leden van de raad,

Het Dagelijks Bestuur (DB) van de ODH dankt u voor de door u ingediende zienswijze op de begroting 2026.
Bijgevoegd treft u onze reactie aan.

Uw zienswijze en onze reactie daarop zal betrokken worden in de vergadering van 3 juli 2025 bij de beraadslagingen over de begroting 2026.

Hoogachtend,

De secretaris,

De voorzitter,

Mr. C. van der Kamp

M.R. Ferwerda MSc.

Reactie zienswijze Deelnemer ODH 2026

Het Dagelijks Bestuur heeft met genoegen vastgesteld dat u kunt instemmen met de voorgelegde begroting 2026. U heeft een aantal opmerkingen over de ontwerpbegroting:

Bezuinigingen en deelnemersbijdrage

Wij hebben kennis genomen van uw brief en het belang dat u hecht aan de ODH die haar taken op een goede en efficiënte manier kan blijven uitvoeren, binnen de kaders van gezond financieel beleid. Het bestuur vindt het niet verantwoord verdere besparingen boven de voorliggende 5,27% door te voeren. Deze kunnen ertoe leiden dat de ODH niet aan de gestelde eisen voor robuustheid voldoet. Aanvullende bezuinigingen zullen derhalve in het werkplan gevonden moeten worden.

Vanzelfsprekend zetten wij ons komend jaar in om de incidentele besparingen structureel te maken.

Informatiebeheer

Wij waarderen de suggesties voor op te nemen indicatoren. Het komende jaar wordt onderzocht of aan het opnemen van de door u gewenste indicatoren kan worden voldaan.

Ontwikkelingen VTH

Wij hebben met plezier kennisgenomen van uw positieve feedback over arbeidsmarktsamenwerking en kennis- en kunde-uitwisseling door de 5 Zuid-Hollandse omgevingsdiensten en zullen het komende jaar verdere invulling aan geven. Hiermee hopen wij de effectiviteit van onze diensten verder te vergroten.

Duurzaamheid

Met deze indicatoren kan ons inkoopbeleid wellicht langs de lat van MVOI worden gemeten. Het komende jaar wordt onderzocht of aan het opnemen van de door u gewenste indicatoren kan worden voldaan.

Ziekteverzuim

Ruim 80 % van de kosten van ODH is gerelateerd aan personele inzet. In 2025 is ziekteverzuimbegeleiding geïntensiveerd en is de inzet van de bedrijfsarts verdubbeld. Hiermee hopen wij de stijging van met name langdurig ziekteverzuim te voorkomen. Het is nog te vroeg om resultaten van dit ingezette beleid te geven maar de periodieke rapportages geven een bemoedigend beeld. Wij ervaren dit onderdeel van uw zienswijze ook als steunbetuiging voor het ingezette beleid.

Omgevingsdienst Haaglanden

t.a.v. het dagelijks bestuur
Postbus 14060
2501 GB Den Haag

Datum	8-7-2025	Datum verzending	
Uw kenmerk	ODH1365280g	Bijlage	Nee
Ons zaaknummer	Z/25/099002		
Onderwerp	Zienswijze ontwerpbegroting 2026 ODH		

Geachte leden van het dagelijks bestuur,

Bij brief van 17 april 2025 is de ontwerpbegroting 2026 van de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) aan de gemeenteraad van Wassenaar toegestuurd. Conform de Gemeenschappelijke Regeling heeft de raad van Wassenaar de mogelijkheid een zienswijze ten aanzien van de voorgestelde begroting in te dienen.

De gemeenteraad heeft de volgende opmerkingen ten aanzien van de ontwerpbegroting 2026.

Ontwerpbegroting 2026/bezuinigingsmaatregelen

Er is kennisgenomen van het gezamenlijke standpunt van de negen colleges in de regio Haaglanden, zoals vastgelegd in de kaderbrief begroting 2026 van de gemeenten in de regio Haaglanden.

In deze kaderbrief is een taakstelling van 6,2% opgenomen voor de bijdrage aan verbonden partijen, met als uitgangspunt: 'pas toe of leg uit'.

De ODH komt tot een besparing van 2,27% en vraagt de gemeenten additioneel 3% minder diensten af te nemen, zodat de totale besparing op 5,27% uitkomt.

De besparing bestaat uit:

- indexering;
- halvering storting reserve;
- lean maken processen;
- resultaat jaarrekening 2024.

Het 'lean maken processen' vormt een kostenbesparing, die met het verschil in de indexering, optelt tot 1,3% in structurele zin.

Volgens de ontwerpbegroting 2026 levert de generieke bezuiniging voor de gemeente Wassenaar een bedrag op van ongeveer € 15.311, wat neerkomt op 5,27%.

Deze besparing bestaat dus uit:

- € 15.311 aan generieke bezuinigingen en interne efficiëntiemaatregelen (waarvan € 11.199 structureel en € 4.112 incidenteel voor 2026 en 2027);
- € 20.242 aan bezuiniging door minder producten en diensten af te nemen via het Jaarwerkplan. Deze bezuiniging is optioneel.

Ook in de zienswijze op de vorige begroting riep de gemeenteraad van Wassenaar de ODH op om zelf met bezuinigingsvoorstellen te komen en dat is uitgevoerd. Dit verdient complimenten. De gemeenteraad stelt vast dat de volledige taakstelling van 6,2% hiermee niet wordt gehaald. Voor het resterende bedrag van ongeveer € 6.281 geeft de ODH aan dat verdere bezuinigingen niet verantwoord zijn, vanwege de negatieve gevolgen voor de uitvoering en de kwaliteit van het werk. De raad kan zich vinden in deze toelichting.

Net als in de zienswijze op de vorige begroting wijst de gemeenteraad van Wassenaar erop dat de verantwoordelijkheid voor het beschikbaar stellen van extra financiële middelen in eerste instantie bij het Rijk ligt. Het Rijk is verantwoordelijk voor wetgeving en behoort voor de uitvoering hiervan voldoende financiële middelen beschikbaar te stellen. De gemeente heeft een aanvullende rol.

Wij waarderen dat de bodemtaken nu apart vermeld zijn in de begroting. Met ingang van de Omgevingswet is het bevoegd gezag overgegaan van de provincie naar de gemeenten (met uitzondering van gemeente Den Haag). De middelen zijn nog steeds afkomstig uit het Rijk waardoor dit feitelijk budgetneutraal verloopt. Echter wordt het inzicht in de bedragen gewaardeerd.

Wat betreft de optionele bezuiniging kiest de raad ervoor om deze wel door te voeren. Daarmee komt de deelnemersbijdrage voor 2026 uit op € 639.183.

Aandachtspunten

Structurele besparingen

Wij zien graag dat de ODH een proces inricht richting de Programmabegroting 2027 om de incidentele besparingen alsnog structureel te kunnen gaan opvangen.

Informatiebeheer

Informatiebeheer en informatiebeveiliging zijn van groot belang voor publieke organisaties omdat zij een grote hoeveelheid gevoelige gegevens beheren. De toenemende digitalisering en de complexiteit van cyberdreigingen maken een robuuste beveiliging noodzakelijk. Een effectieve informatiebeveiliging waarborgt de integriteit, beschikbaarheid en vertrouwelijkheid van gegevens, ondersteunt de continuïteit van dienstverlening en het voldoen aan de wettelijke verplichtingen.

De gemeenteraad van Wassenaar vraagt om in de begroting aandacht te besteden aan de indicatoren die genoemd worden in de kaderbrief begroting 2026 van de gemeenten in de regio

Haaglanden. In de begroting zoals deze voorligt komen een aantal van deze indicatoren al aan bod. De raad vraagt de ODH om de begroting verder aan te vullen met de overige gevraagde indicatoren.

De ambities die de ODH heeft voor de data en informatie, zoals het inzichtelijk maken op de kaart, delen van informatie met andere omgevingsdiensten en het optimaliseren van VTH-processen en het verbeteren van de datakwaliteit zijn ambities waar de raad achter staat. Deze stappen zullen bijdragen aan een gedegen taakuitvoering van de ODH.

Ontwikkelingen VTH-taakuitvoering

Er zijn diverse ontwikkelingen om de VTH-taakuitvoering verder te versterken. Zo is vanuit het Interbestuurlijk Programma afgesproken dat alle omgevingsdiensten robuust moeten zijn. Het Koersplan 2025 – 2028 geeft onder andere uitwerking aan deze ontwikkelingen.

De nut en noodzaak van het Koersplan wordt niet in twijfel getrokken. De bijbehorende financiering is echter een ander verhaal. Over deze financiering wordt op een later moment gesproken.

Een verdere intensivering van de samenwerking tussen de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten wordt toegejuicht. Zeker als dit bijdraagt aan meer effectiviteit en kennisvergaring.

Deze samenwerking komt ook naar voren bij de arbeidsmarktbenadering. Het verdient zeker de complimenten op de wijze waarop samenwerking is gezocht met Emma@work.

Duurzaamheid

Duurzaamheid wordt steeds urgenter. In de begroting wordt aangegeven dat de ODH een bedrijfsvoering nastreeft met een minimale ecologische voetafdruk en dat de sociale en milieuaspecten ook mee worden genomen in het inkoopproces. Om meer inzicht te krijgen in deze inspanningen vraagt de gemeente de ODH om in de begroting extra aandacht te besteden aan het maatschappelijk verantwoord inkopen beleid en de bijbehorende doelstellingen zoals genoemd in de kaderbrief begroting 2026 gemeenschappelijke regelingen. Met klem wordt gevraagd om de genoemde prestatie-indicatoren in de begroting op te nemen of anders met een uitleg te komen waarom dit niet tot de mogelijkheden behoort.

Ziekteverzuim

Er is waardering voor dat ook in 2026 het terugdringen en voorkomen ziekteverzuim een speerpunt blijft en dat gestreefd wordt naar verzuimpercentage van maximaal 4,5%. Het ziekteverzuim is in 2024 uitgekomen op 7,61% en is daarmee 1% gestegen ten opzichte van 2023. Dat is een zorgwekkende ontwikkeling. De stijging is met name veroorzaakt door de toename van de verzuimduur. Voorgesteld wordt om het ziekteverzuim regelmatig te blijven monitoren en indien nodig aanvullende maatregelen te nemen om het ziekteverzuim terug te dringen.

Rapport Rekenkamercommissie

Tot slot gaat de gemeenteraad van Wassenaar ervan uit dat de aanbevelingen van de rekenkamercommissie worden overgenomen.

Samenvatting

De gemeenteraad van Wassenaar kan instemmen met de ontwerpbegroting 2026 van de ODH.

De raad vindt het belangrijk dat de ODH haar taken op een goede en efficiënte manier kan blijven uitvoeren, binnen de kaders van een gezond financieel beleid.

Hoogachtend,

de gemeenteraad van Wassenaar,

de griffier,

de voorzitter,

drs. J. Kleinhesselink

drs. L.A. de Lange

De gemeenteraad van Wassenaar

Datum 30-6-2025	Uw brief	Ons kenmerk ODH1426945	Afdeling BV	Contactpersoon R. van der Winden en P.F. Perton
Bijlage(n)	Uw kenmerk	Zaaknummer	Team	Telefoonnummer 06-52884247
Betreft				E-mail Peter.perton@odh.nl

Geachte leden van de raad,

Het Dagelijks Bestuur (DB) van de ODH dankt u voor de door u ingediende zienswijze op de begroting 2026.
Bijgevoegd treft u onze reactie aan.

Uw zienswijze en onze reactie daarop zal betrokken worden in de vergadering van 3 juli 2025 bij de beraadslagingen over de begroting 2026.

Hoogachtend,

De secretaris,

De voorzitter,

Mr. C. van der Kamp

M.R. Ferwerda MSc.

Reactie zienswijze Wassenaar ODH 2026

Het Dagelijks Bestuur heeft met genoegen vastgesteld dat u kunt instemmen met de voorgelegde begroting 2026. U heeft een aantal opmerkingen over de ontwerpbegroting:

Bezuinigingen en deelnemersbijdrage

Wij hebben kennis genomen van uw brief en het belang dat u hecht aan de ODH die haar taken op een goede en efficiënte manier kan blijven uitvoeren, binnen de kaders van gezond financieel beleid. Het bestuur vindt het niet verantwoord verdere besparingen boven de voorliggende 5,27% door te voeren. Deze kunnen ertoe leiden dat de ODH niet aan de gestelde eisen voor robuustheid voldoet. Aanvullende bezuinigingen zullen derhalve in het werkplan gevonden moeten worden. Vanzelfsprekend zetten wij ons komend jaar in om de incidentele besparingen structureel te maken.

Voorts zal de verlaging van werkplanvolume door uw organisatie moeten worden ingevuld.

Informatiebeheer

Wij waarderen de suggesties voor op te nemen indicatoren. Het komende jaar wordt onderzocht of aan het opnemen van de door u gewenste indicatoren kan worden voldaan.

Ontwikkelingen VTH

Wij hebben met plezier kennisgenomen van uw positieve feedback over arbeidsmarktsamenwerking en kennis- en kunde-uitwisseling door de 5 Zuid-Hollandse omgevingsdiensten en zullen het komende jaar verdere invulling aan geven. Hiermee hopen wij de effectiviteit van onze diensten verder te vergroten.

Duurzaamheid

Met deze indicatoren kan ons inkoopbeleid wellicht langs de lat van MVOI worden gemeten. Het komende jaar wordt onderzocht of aan het opnemen van de door u gewenste indicatoren kan worden voldaan.

Den Haag: enkele deelnemers hebben indicatoren voorgelegd waarmee ons inkoopbeleid langs de lat van het MVOI kunnen worden gelegd. Het komende jaar zal worden onderzocht of aan het opnemen van de door u gewenste indicatoren kan worden voldaan.

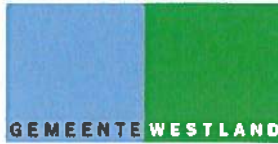
Ziekteverzuim

Ruim 80 % van de kosten van ODH is gerelateerd aan personele inzet. In 2025 is ziekteverzuimbegeleiding geïntensiveerd en is de inzet van de bedrijfsarts verdubbeld. Hiermee hopen wij de stijging van met name langdurig ziekteverzuim te voorkomen. Het is nog te vroeg om resultaten van dit ingezette beleid te geven maar de periodieke rapportages geven een bemoedigend beeld. Wij ervaren dit onderdeel van uw zienswijze ook als steunbetuiging voor het ingezette beleid.

Omgevingsdienst Haaglanden

Bevoegd gezag:

Ontvangen op: 15 MEI 2025

Regnr.:

Hfddocregnr.:

Aantal bijl.:

Volgen bijl.:

Postadres:

Postbus 150

2670 AD Naaldwijk

Bezoekadres:

Laan van de Glazen Stad 1

2672 TA Naaldwijk

T 14 0174

E info@gemeentewestland.nl

I www.gemeentewestland.nl

Omgevingsdienst Haaglanden
Postbus 14060
2501 GB DEN HAAG

UW BRIEF
17-04-2025

UW KENMERK
ODH1365280h

ZAAK-/PROJECTNR.

DOCUMENTNR.
25-0069699

BIJLAGE(N)

CONTACTPERSOON
H. Verkuil

CLUSTER
Beleid

TELEFOONNUMMER
0641781079

DATUM VERZONDEN

14 MEI 2025

ONDERWERP
Voorlopige zienswijze gemeente
Westland ontwerpbegroting 2026 ODH

Geachte heer Van der Kamp,

Op 17 april 2025 heeft de gemeenteraad de ontwerpbegroting 2026 (documentreg.nr. G25-00431) van de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) ontvangen. Conform de Gemeenschappelijke Regeling heeft de gemeenteraad van Westland de mogelijkheid een zienswijze op de ontwerpbegroting in te dienen. Vooruitlopend op de zienswijze van de gemeenteraad, ontvangt u hierbij de voorlopige zienswijze van het college van B&W. De definitieve zienswijze van de gemeenteraad wordt de dag na de raadsvergadering van 18 juni 2025 toegezonden.

Het college is positief dat de ODH rekening houdt met de dreigende financiële krapte bij gemeenten en een poging doet om zo efficiënt mogelijk de gestelde doelen te behalen.

Het college heeft, vooruitlopend op de behandeling in de gemeenteraad, de volgende opmerkingen ten aanzien van de ontwerpbegroting 2026:

Bezuinigingen en deelnemersbijdrage

De gemeenteraad van Westland besluit op 18 juni 2025 of het kan instemmen met de ontwerpbegroting 2026 van de ODH. Het college van B&W vindt het belangrijk dat de ODH haar taken op een goede en efficiënte manier kan blijven uitvoeren, binnen de kaders van een gezond financieel beleid.

Er is kennisgenomen van het gezamenlijke standpunt van de negen colleges in de regio Haaglanden, zoals vastgelegd in de kaderbrief begroting 2026 van de gemeenten in de regio Haaglanden. In deze kaderbrief is een taakstelling van 6,2% opgenomen voor de bijdrage aan verbonden partijen, met als uitgangspunt: 'pas toe of leg uit'.

De ODH komt tot een besparing van 2,27% en vraagt de gemeenten additioneel 3% minder diensten af te nemen, zodat de totale besparing op 5,27% uitkomt.

Onder voorwaarde van kostenreductie kan ingestemd worden met de ontwerpbegroting. De kostenreductie bestaat uit:

1. niet de hogere indexering van de Kaderbrief te volgen, maar de huidige methode voort te zetten

2. storting in bestemmingsreserve eigenrisicodragerschap WW, ZW en WGA te verlagen
3. processen T&V lean te maken
4. 400k uit jaarrekeningsresultaat 2024 in te zetten voor 2026 en 2027

Het 'lean maken processen' vormt een kostenbesparing, die met het verschil in de indexering, op-telt tot 1,3% in structurele zin."

Volgens de ontwerpbegroting 2026 levert de generieke bezuiniging voor de gemeente Westland een bedrag op van ongeveer € 265.289,=, wat neerkomt op 5,3%. Deze besparing bestaat uit:

- € 114.046,= aan generieke bezuinigingen en interne efficiëntiemaatregelen (waarvan € 66.426,= structureel en € 47.621,= incidenteel);
- €151.243,= aan bezuiniging door minder producten en diensten af te nemen via het Jaarwerkplan. Deze bezuiniging kan indien gewenst terug gedraaid worden in de voorjaars- of najaarsnota.

Het college van B&W stelt vast dat de volledige taakstelling van 6,2% hiermee niet wordt gehaald. Voor het resterende bedrag van ongeveer € 47.000,= voor Westland geeft de ODH aan dat verdere bezuinigingen niet verantwoord zijn, vanwege de negatieve gevolgen voor de uitvoering en de kwaliteit van het werk. Het college van B&W kan zich vinden in deze toelichting. Het college van B&W ziet graag dat er blijvende inspanning wordt verricht om de taakstelling van 6,2% te realiseren. Daarnaast verneemt het college van B&W graag welk proces de ODH inricht voor de Programmabegroting 2027 om de incidentele besparingen alsnog structureel op te vangen.

Met de bezuinigingsmaatregelen komt de deelnemersbijdrage voor 2026 uit op €4.776.149,=.

Informatiebeheer

Informatiebeheer en informatiebeveiliging zijn van groot belang voor publieke organisaties omdat zij een grote hoeveelheid gevoelige gegevens beheren. De toenemende digitalisering en de complexiteit van cyberdreigingen maken een robuuste beveiliging noodzakelijk. Een effectieve informatiebeveiliging waarborgt de integriteit, beschikbaarheid en vertrouwelijkheid van gegevens, ondersteunt de continuïteit van dienstverlening en het voldoen aan de wettelijke verplichtingen.

Het college van B&W vraagt om in de begroting aandacht te besteden aan de indicatoren die genoemd worden in de kaderbrief begroting 2026 van de gemeenten in de regio Haaglanden. In de begroting zoals deze voorligt komen een aantal van deze indicatoren al aan bod. Het college van B&W vraagt de ODH om de begroting verder aan te vullen met de overige gevraagde indicatoren.

De ambities die de ODH heeft voor de data en informatie, zoals het inzichtelijk maken op de kaart, delen van informatie met andere omgevingsdiensten en het optimaliseren van VTH-proces-sen en het verbeteren van de datakwaliteit zijn ambities waar het college van B&W achter staat. Deze stappen zullen bijdragen aan een gedegen taakuitvoering van de ODH.

Ontwikkelingen VTH-taakuitvoering

Er zijn diverse ontwikkelingen om de VTH-taakuitvoering verder te versterken. Zo is vanuit het Interbestuurlijk Programma afgesproken dat alle omgevingsdiensten robuust moeten zijn. Het

Koersplan 2025 – 2028 geeft onder andere uitwerking aan deze ontwikkelingen. De nut en noodzaak van het Koersplan wordt niet in twijfel getrokken. De bijbehorende financiering is echter een ander verhaal. Over deze financiering wordt op een later moment gesproken.

Een verdere intensivering van de samenwerking tussen de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten wordt toegejuicht. Zeker als dit bijdraagt aan meer effectiviteit en kennisvergaring. Deze samenwerking komt ook naar voren bij de arbeidsmarktbenadering. Het verdient zeker de complimenten op de wijze waarop samenwerking is gezocht met Emma@work.

Duurzaamheid

Duurzaamheid wordt steeds urgenter. In de begroting wordt aangegeven dat de ODH een bedrijfsvoering nastreeft met een minimale ecologische voetafdruk en dat de sociale en milieuaspecten ook mee worden genomen in het inkoopproces. Om meer inzicht te krijgen in deze inspanningen vraagt de gemeente de ODH om in de begroting extra aandacht te besteden aan het maatschappelijk verantwoord inkopen beleid en de bijbehorende doelstellingen zoals genoemd in de kaderbrief begroting 2026 gemeenschappelijke regelingen. Met klem wordt gevraagd om de genoemde prestatie-indicatoren in de begroting op te nemen of anders met een uitleg te komen waarom dit niet tot de mogelijkheden behoort.

Ziekteverzuim

Er is waardering voor dat ook in 2026 het terugdringen en voorkomen ziekteverzuim een speerpunt blijft en dat gestreefd wordt naar verzuimpercentage van maximaal 4,5%. Het ziekteverzuim is in 2024 uitgekomen op 7,61% en is daarmee 1% gestegen ten opzichte van 2023. De stijging is met name veroorzaakt door de toename van de verzuimduur. Voorgesteld wordt om het ziekteverzuim regelmatig te blijven monitoren en indien nodig aanvullende maatregelen te nemen.

Tot slot gaat het college van B&W ervan uit dat de aanbevelingen van de rekeningcommissie worden overgenomen.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Westland,
de secretaris,

de burgemeester,

M.L.M. Weerts

B.R. Arends

De gemeenteraad van Westland

Datum 30-6-2025	Uw brief	Ons kenmerk ODH1426945	Afdeling BV	Contactpersoon R. van der Winden en P.F. Perton
Bijlage(n)	Uw kenmerk	Zaaknummer	Team	Telefoonnummer 06-52884247
Betreft				E-mail Peter.perton@odh.nl

Geachte leden van de raad,

Het Dagelijks Bestuur (DB) van de ODH dankt u voor de door u ingediende zienswijze op de begroting 2026.
Bijgevoegd treft u onze reactie aan.

Uw zienswijze en onze reactie daarop zal betrokken worden in de vergadering van 3 juli 2025 bij de beraadslagingen over de begroting 2026.

Hoogachtend,

De secretaris,

De voorzitter,

Mr. C. van der Kamp

M.R. Ferwerda MSc.

Reactie zienswijze Westland ODH 2026

Het Dagelijks Bestuur heeft met genoegen vastgesteld dat u kunt instemmen met de voorgelegde begroting 2026. U heeft een aantal opmerkingen over de ontwerpbegroting:

Bezuinigingen en deelnemersbijdrage

Wij hebben kennis genomen van uw brief en het belang dat u hecht aan de ODH die haar taken op een goede en efficiënte manier kan blijven uitvoeren, binnen de kaders van gezond financieel beleid. Het bestuur vindt het niet verantwoord verdere besparingen boven de voorliggende 5,27% door te voeren. Deze kunnen ertoe leiden dat de ODH niet aan de gestelde eisen voor robuustheid voldoet. Aanvullende bezuinigingen zullen derhalve in het werkplan gevonden moeten worden.

Vanzelfsprekend zetten wij ons komend jaar in om de incidentele besparingen structureel te maken.

Informatiebeheer

Wij waarderen de suggesties voor op te nemen indicatoren. Het komende jaar wordt onderzocht of aan het opnemen van de door u gewenste indicatoren kan worden voldaan.

Ontwikkelingen VTH

Wij hebben met plezier kennisgenomen van uw positieve feedback over arbeidsmarktsamenwerking en kennis- en kunde-uitwisseling door de 5 Zuid-Hollandse omgevingsdiensten en zullen het komende jaar verdere invulling aan geven. Hiermee hopen wij de effectiviteit van onze diensten verder te vergroten.

Duurzaamheid

Met deze indicatoren kan ons inkoopbeleid wellicht langs de lat van MVOI worden gemeten. Het komende jaar wordt onderzocht of aan het opnemen van de door u gewenste indicatoren kan worden voldaan.

Den Haag: enkele deelnemers hebben indicatoren voorgelegd waarmee ons inkoopbeleid langs de lat van het MVOI kunnen worden gelegd. Het komende jaar zal worden onderzocht of aan het opnemen van de door u gewenste indicatoren kan worden voldaan.

Ziekteverzuim

Ruim 80 % van de kosten van ODH is gerelateerd aan personele inzet. In 2025 is ziekteverzuimbegeleiding geïntensiveerd en is de inzet van de bedrijfsarts verdubbeld. Hiermee hopen wij de stijging van met name langdurig ziekteverzuim te voorkomen. Het is nog te vroeg om resultaten van dit ingezette beleid te geven maar de periodieke rapportages geven een bemoedigend beeld. Wij ervaren dit onderdeel van uw zienswijze ook als steunbetuiging voor het ingezette beleid.

gemeente

Zoetermeer

> Retouradres Postbus 15, 2700 AA Zoetermeer

Omgevingsdienst Haaglanden
T.a.v. de directeur
Postbus 14060
2501 GB Den Haag

Omgevingsdienst Haaglanden	
Bevoegd gezag:	
Ontvangen op: 19 JUN 2025	
Regnr.:	
Hfddocregnr.:	
Aantal bijl.:	Volgnr. bijl.:

Bezoekadressen
Engelandlaan 502
2711 EB Zoetermeer
Stadhuisplein 1
2711 EC Zoetermeer

Postadres
Postbus 15
2700 AA Zoetermeer

Telefoon 14 079
www.zoetermeer.nl

Datum
17-06-2025

Uw kenmerk
ODH-1365280I

Ons kenmerk
2025-056787

Bijlagen
-

Onderwerp: Zienswijze ontwerpbegroting 2026 Omgevingsdienst Haaglanden.

Geachte heer Van der Kamp,

Bij brief van 17 april 2025 is de ontwerpbegroting 2026 van de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) aan de gemeenteraad van toegestuurd. Conform de Gemeenschappelijke Regeling heeft de raad van Zoetermeer de mogelijkheid een zienswijze ten aanzien van de voorgestelde begroting in te dienen.

De gemeenteraad heeft de volgende opmerkingen ten aanzien van de ontwerpbegroting 2026.

- **Bezuinigingen en deelnemersbijdrage**

De gemeenteraad van Zoetermeer kan instemmen met de ontwerpbegroting 2026 van de ODH. De raad vindt het belangrijk dat de ODH haar taken op een goede en efficiënte manier kan blijven uitvoeren, binnen de kaders van een gezond financieel beleid. Er is kennis genomen van het gezamenlijke standpunt van de negen colleges in de regio Haaglanden, zoals vastgelegd in de kaderbrief begroting 2026 van de gemeenten in de regio Haaglanden. In deze kaderbrief is een taakstelling van 6,2% opgenomen voor de bijdrage aan verbonden partijen, met als uitgangspunt: 'pas toe of leg uit'. De ODH komt tot een besparing van 2,27% en vraagt de gemeenten additioneel 3% minder diensten af te nemen, zodat de totale besparing op 5,27% uitkomt.

De besparing is voor de gemeente Zoetermeer als volgt:

- Indexering (€ 15.243,-);
- 'halvering storting reserve (€ 4.893,-);
- 'lean maken processen (€ 4.448);
- 'resultaat jaarrekening 2024 (€ 8.896).

Volgens de ontwerpbegroting 2026 levert de bezuiniging van 5,27% voor de gemeente Zoetermeer een bedrag op van ongeveer € 77.272,-. Deze besparing bestaat dus uit:

- € 33.479,- aan generieke bezuinigingen en interne efficiëntiemaatregelen
- € 43.793,- aan bezuiniging door minder producten en diensten af te nemen via het Jaarwerkplan. Deze bezuiniging is optioneel.

De gemeenteraad stelt vast dat de volledige taakstelling van 6,2% hiermee niet wordt gehaald. Voor het resterende bedrag van ongeveer € 13.233,- geeft de ODH aan dat verdere bezuinigingen niet verantwoord zijn, vanwege de negatieve gevolgen voor de uitvoering en de kwaliteit van het werk.

Gezien de grote bezuinigingen die de gemeenten moeten doorvoeren verwachten wij dat u nogmaals onderzoekt op welke wijze de taakstelling toch kan worden gerealiseerd.

gemeente

Zoetermeer

Wat betreft de optionele bezuiniging met betrekking tot het Jaarwerkplan kiest de raad ervoor om deze wel door te voeren. Daarmee komt de deelnemersbijdrage voor 2026 uit op € 1.382.478,-.

- **Informatiebeheer**

Informatiebeheer en informatiebeveiliging zijn van groot belang voor publieke organisaties omdat zij een grote hoeveelheid gevoelige gegevens beheren. De toenemende digitalisering en de complexiteit van cyberdreigingen maken een robuuste beveiliging noodzakelijk. Een effectieve informatiebeveiliging waarborgt de integriteit, beschikbaarheid en vertrouwelijkheid van gegevens, ondersteunt de continuïteit van dienstverlening en het voldoen aan de wettelijke verplichtingen.

De gemeenteraad van Zoetermeer vraagt om in de begroting aandacht te besteden aan de indicatoren die genoemd worden in de kaderbrief begroting 2026 van de gemeenten in de regio Haaglanden. In de begroting zoals deze voorligt komen een aantal van deze indicatoren al aan bod. De raad vraagt de ODH om de begroting verder aan te vullen met de overige gevraagde indicatoren.

De ambities die de ODH heeft voor de data en informatie, zoals het inzichtelijk maken op de kaart, delen van informatie met andere omgevingsdiensten en het optimaliseren van VTH-processen en het verbeteren van de datakwaliteit zijn ambities waar de raad achter staat. Deze stappen zullen bijdragen aan een gedegen taakuitvoering van de ODH.

- **Ontwikkelingen VTH-taakuitvoering**

Er zijn diverse ontwikkelingen om de VTH-taakuitvoering verder te versterken. Zo is vanuit het Interbestuurlijk Programma afgesproken dat alle omgevingsdiensten robuust moeten zijn. Het Koersplan 2025 – 2028 geeft onder andere uitwerking aan deze ontwikkelingen. De nut en noodzaak van het Koersplan wordt niet in twijfel getrokken. De bijbehorende financiering is echter een ander verhaal. Over deze financiering wordt op een later moment gesproken.

Een verdere intensivering van de samenwerking tussen de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten wordt toegejuicht. Zeker als dit bijdraagt aan meer effectiviteit en kennisvergaring. Deze samenwerking komt ook naar voren bij de arbeidsmarktbenadering. Het verdient zeker de complimenten op de wijze waarop samenwerking is gezocht met Emma@work.

- **Duurzaamheid**

Duurzaamheid wordt steeds urgenter. In de begroting wordt aangegeven dat de ODH een bedrijfsvoering nastreeft met een minimale ecologische voetafdruk en dat de sociale en milieuaspecten ook mee worden genomen in het inkoopproces. Om meer inzicht te krijgen in deze inspanningen vraagt de gemeente de ODH om in de begroting extra aandacht te besteden aan het maatschappelijk verantwoord inkopen beleid en de bijbehorende doelstellingen zoals genoemd in de kaderbrief begroting 2026 gemeenschappelijke regelingen. Met klem wordt gevraagd om de genoemde prestatie-indicatoren in de begroting op te nemen of anders met een uitleg te komen waarom dit niet tot de mogelijkheden behoort.

- **Ziekteverzuim**

Er is waardering voor dat ook in 2026 het terugdringen en voorkomen ziekteverzuim een speerpunt blijft en dat gestreefd wordt naar verzuimpercentage van maximaal 4,5%. Het ziekteverzuim is in 2024 uitgekomen op 7,61% en is daarmee 1% gestegen ten opzichte van 2023. De stijging is met name veroorzaakt door de toename van de verzuimduur.

gemeente

Zoetermeer

Voorgesteld wordt om het ziekteverzuim regelmatig te blijven monitoren en aanvullende maatregelen te nemen om het ziekteverzuim omlaag te brengen.

Tot slot gaat de gemeenteraad van Zoetermeer ervan uit dat de aanbevelingen van de rekeningcommissie worden overgenomen.

De gemeenteraad van Zoetermeer,

De griffier,

drs. R. Blokland MCM

De voorzitter,

drs. M.J. Bezuijen

De gemeenteraad van Zoetermeer

Datum 30-6-2025	Uw brief	Ons kenmerk ODH1426945	Afdeling BV	Contactpersoon R. van der Winden en P.F. Perton
Bijlage(n)	Uw kenmerk	Zaaknummer	Team	Telefoonnummer 06-52884247
Betreft				E-mail Peter.perton@odh.nl

Geachte leden van de raad,

Het Dagelijks Bestuur (DB) van de ODH dankt u voor de door u ingediende zienswijze op de begroting 2026.
Bijgevoegd treft u onze reactie aan.

Uw zienswijze en onze reactie daarop zal betrokken worden in de vergadering van 3 juli 2025 bij de beraadslagingen over de begroting 2026.

Hoogachtend,

De secretaris,

De voorzitter,

Mr. C. van der Kamp

M.R. Ferwerda MSc.

Reactie Zienswijze Zoetermeer Begroting ODH 2026

Het Dagelijks Bestuur heeft met genoegen vastgesteld dat u kunt instemmen met de voorgelegde begroting 2026. U heeft een aantal opmerkingen over de ontwerpbegroting:

Bezuinigingen en deelnemersbijdrage

Wij hebben kennis genomen van uw brief en het belang dat u hecht aan de ODH die haar taken op een goede en efficiënte manier kan blijven uitvoeren, binnen de kaders van gezond financieel beleid. Het bestuur vindt het niet verantwoord verdere besparingen boven de voorliggende 5,27% door te voeren. Deze kunnen ertoe leiden dat de ODH niet aan de gestelde eisen voor robuustheid voldoet. Aanvullende bezuinigingen zullen derhalve in het werkplan gevonden moeten worden.

Vanzelfsprekend zetten wij ons komend jaar in om de incidentele besparingen structureel te maken.

Voorts zal de verlaging van werkplanvolume door uw organisatie moeten worden ingevuld.

Informatiebeheer

Wij waarderen de suggesties voor op te nemen indicatoren. Het komende jaar wordt onderzocht of aan het opnemen van de door u gewenste indicatoren kan worden voldaan.

Ontwikkelingen VTH

Wij hebben met plezier kennisgenomen van uw positieve feedback over arbeidsmarktsamenwerking en kennis- en kunde-uitwisseling door de 5 Zuid-Hollandse omgevingsdiensten en zullen het komende jaar verdere invulling aan geven. Hiermee hopen wij de effectiviteit van onze diensten verder te vergroten.

Duurzaamheid

Met deze indicatoren kan ons inkoopbeleid wellicht langs de lat van MVOI worden gemeten. Het komende jaar wordt onderzocht of aan het opnemen van de door u gewenste indicatoren kan worden voldaan.

Ziekteverzuim

Ruim 80 % van de kosten van ODH is gerelateerd aan personele inzet. In 2025 is ziekteverzuimbegeleiding geïntensiveerd en is de inzet van de bedrijfsarts verdubbeld. Hiermee hopen wij de stijging van met name langdurig ziekteverzuim te voorkomen. Het is nog te vroeg om resultaten van dit ingezette beleid te geven maar de periodieke rapportages geven een bemoedigend beeld. Wij ervaren dit onderdeel van uw zienswijze ook als steunbetuiging voor het ingezette beleid.

Provinciale Staten van Zuid-Holland

Datum 30-6-2025	Uw brief	Ons kenmerk ODH1426945	Afdeling BV	Contactpersoon R. van der Winden en P.F. Perton
Bijlage(n)	Uw kenmerk	Zaaknummer	Team	Telefoonnummer 06-52884247
Betreft				E-mail Peter.perton@odh.nl

Geachte Statenleden,

Het Dagelijks Bestuur (DB) van de ODH dankt u voor de door u ingediende zienswijze op de begroting 2026.
Bijgevoegd treft u onze reactie aan.

Uw zienswijze en onze reactie daarop zal betrokken worden in de vergadering van 3 juli 2025 bij de beraadslagingen over de begroting 2026.

Hoogachtend,

De secretaris,

De voorzitter,

Mr. C. van der Kamp

M.R. Ferwerda MSc.

Reactie Zienswijze PZH Begroting ODH 2026

We hebben kennis genomen van de ingebrachte zienswijze. Wij ervaren uw zienswijze als steunbetuiging voor het ingezette financiële beleid.

Onderwerp

Advies aan PS over de zienswijze op de ontwerpbegroting 2026, inclusief de meerjarenraming 2027-2029 van de omgevingsdienst ODH

Algemene reactie

Uit de ontwerpbegroting 2026 van de ODH blijkt dat er sprake is van een sluitende begroting met een totale (netto) baat van alle deelnemers van € 31,4 mln. De provincie kan als deelnemer aan de gemeenschappelijke regeling instemmen met vaststelling van de ontwerpbegroting 2026. De meerjarenraming 2027-2029 kan voor kennisgeving worden aangenomen.

Daarbij kan worden opgemerkt dat in de zienswijze een aantal ondergeschikte (aandachts)punten wordt benoemd om mee te nemen in de definitieve begroting 2026. Deze aandachtspunten zijn eerder aan de orde gesteld in de provinciale kaderbrief 2026 die eind 2024 aan ODH is toegezonden.

Provinciale uitgangspunten financieel kader 2026

Provinciale bijdrage

De provinciale bijdrage wordt op basis van de ontwerpbegroting in 2025 door ODH geraamd op € 11,2 mln. Deze raming is gebaseerd op de structurele werkzaamheden die ODH in eerdere jaren voor de provincie heeft uitgevoerd.

GS adviseren u in de zienswijze aan de ODH op te nemen dat:

- Met het voorstel van ODH om de huidige uurtarieven 2025 te verhogen met 1,17%, als deelnemer van de gemeenschappelijke regeling kan worden ingestemd. Dit geldt ook voor het hieraan gekoppelde uurtarief 2026 (€ 123,49) en de geraamde totale provinciale structurele bijdrage (€11,2 mln.);
- In de provinciale kaderbrief 2026 nog was uitgegaan van een verhoging van 2,3% (bijgesteld naar 2,1% na de publicatie van de gewogen index op basis van de CPB raming maart 2025);
- In het DB van 27 maart enkele collectieve bezuinigingsmaatregelen zijn goedgekeurd die cumulatief bijdragen tot een besparing van 2,3% (0,3 mln.) op specifiek de provinciale deelnemersbijdrage. Daar staat tegenover onder meer een indexering van het uurtarief van 3,8% voor de loonkosten en 2,4% voor de materiële kosten. De bezuiniging in relatie tot de bij ODH gehanteerde indexeringssystematiek leidt tot een lagere stijging van het uurtarief dan het indexpercentage dat is opgenomen in de provinciale kaderbrief 2026;
- Het verzoek is aan ODH om de deelnemers in 2026 regelmatig op de hoogte te houden in welke mate de nog door te voeren efficiëncymaatregelen daadwerkelijk worden gerealiseerd. Het is goed om inzicht te hebben in welke mate de efficiëncymaatregelen daadwerkelijk het gewenste effect hebben bereikt. Mocht

gedurende 2026 blijken dat de kwaliteit van de uitvoering onder druk komt te staan, dan is het van belang dat daarover in een zo vroeg mogelijk stadium het gesprek met de (individuele) opdrachtgevers wordt gevoerd;

- Over de aanvullende opdrachten een nader gespecificeerde opdrachtbrief (inhoud en budget) zal worden verstrekt. Op dat moment kunnen aan deze aanvullende opdrachten budgetrechten worden ontleend en komen de gelden beschikbaar;
- De omvang van de weerstandscapaciteit € 1,31 mln. bedraagt tegenover een risicoprofiel van € 1,23 mln. De weerstandsratio is afgerond 1,1, wat voldoende wordt geacht (IBP norm weerstandsratio 0,8);
- Tot slot kan worden opgemerkt dat de benodigde financiering voor het Koersplan 2024-2028 nog niet (structureel) in de begroting 2026 van ODH is verwerkt. Ook in de begroting van PZH zal hier nog dekking voor moeten worden gevonden.

Overige onderwerpen

Tot slot willen we vermelden dat aan de onderwerpen uit de provinciale kaderbrief: Doorontwikkeling Omgevingsdiensten, IBP-VTH, Omgevingswet, Gevolgen Herstructurering Gemeentefonds 2026, Koersplan 2024-2028 naar tevredenheid aandacht is besteed in de ontwerpbegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029. Aan het onderwerp Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI) is nog niet voldoende aandacht besteed. Daarbij kan specifiek voor wat betreft IBP-VTH worden uitgelicht dat de in de kaderbrief genoemde robuustheidcriteria voor onder meer innovatiebudget (1%) ook in financiële zin zijn verwerkt in de begroting 2026.

Oplegnotitie

Vergadering Algemeen Bestuur 3 juli 2025

Agendapunt 5.4 Treasurystatuut

Ter vaststelling ligt voor het aangepaste treasurystatuut.

In 2024 is de Omgevingsdienst Haaglanden gestart met het actualiseren van haar financiële bibliotheek. Daarbij is vastgelegd het treasurystatuut vijfjaarlijks te actualiseren. Hieraan wordt nu invulling gegeven.

Dit statuut is opgesteld vanuit de samenwerking met de andere Zuid-Hollandse Omgevingsdiensten op het gebied van de verbijzonderde interne controle en vervangt het treasurystatuut uit 2013. Gezien de totaal andere opzet van dit document is een gedetailleerd vergelijk in de vorm van een was-wordt tabel niet mogelijk. Op basis van hun inhoud zijn de belangrijkste wijzigingen in structuur, inhoud en verantwoordelijkheden:

Onderdeel	Was (2013)	Wordt (2025)
Doelstelling	Gericht op beheersing van financiële vermogenswaarden, stromen en risico's.	Breder kader: ondersteuning publieke taak, borging financiële continuïteit, en actualisatie conform wetgeving.
Wettelijk kader	Verwijzing naar Wet Fido en algemene treasuryprincipes.	Expliciete verwijzing naar Wet Fido, Gemeentewet, Provinciewet, en mandaatbesluiten.
Schatkistbankieren	Niet expliciet genoemd of nog in opkomst.	Verplicht voor alle liquide middelen boven €250.000, conform wetswijziging eind 2013.
Uitzettingen	Kort- en langlopende uitzettingen toegestaan onder voorwaarden.	Alleen toegestaan binnen schatkistbankieren, met nadruk op risicobeperking.
Rollen en verantwoordelijkheden	Algemene beschrijving van treasuryfunctie en deelrollen.	Gedetailleerde toewijzing: AB stelt vast, DB voert uit, directeur fiatteert, controller ontwikkelt beleid, kassier voert uit.
Rentevisie en liquiditeitsprognose	Genoemd als onderdeel van kasbeheer.	Verplicht onderdeel van controller- en directierol, inclusief schriftelijke vastlegging.
Evaluatie en actualisatie	Geen vaste cyclus benoemd.	Vijfjaarlijkse actualisatie verplicht gesteld in financiële verordening.
Samenwerking	Niet benoemd.	Opgesteld in samenwerking met andere Zuid-Hollandse omgevingsdiensten.

Het statuut is opgesteld overeenkomstig de meest recente wet- en regelgeving en is daarmee actueel. Conform onze financiële verordening wordt dit statuut over vijf jaar (of zoveel eerder indien nodig) opnieuw geactualiseerd.

Bijlagen

Treasurystatuut Omgevingsdienst Haaglanden

Voorstel

Het Algemeen Bestuur besluit het Treasurystatuut vast te stellen.

TREASURYSTATUUT OMGEVINGSDIENST HAAGLANDEN

Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Haaglanden

Gelezen het voorstel van het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Haaglanden van 12 juni 2025;

Gelet op

artikel 216 van de Provinciewet en artikel 202 van de Gemeentewet;
artikel 13 van de Financiële verordening Omgevingsdienst Haaglanden;
de Wet Financiering decentrale overheden;
besluit verlening mandaat, volmacht en machtiging aan de directeur Omgevingsdienst Haaglanden d.d. 1 januari 2023;

BESLUIT

Het Treasurystatuut van de Omgevingsdienst Haaglanden 2025-2029, met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2025, vast te stellen.

ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1. Begripsbepaling

In dit statuut wordt verstaan onder:

- a. algemeen bestuur: het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst.
- b. controller: de controller van de Omgevingsdienst.
- c. kassier: de financiële administratie van de Omgevingsdienst die de kassiersfunctie uitvoert.
- d. interne controle functionaris: de persoon die belast is met de controle op de naleving van de administratieve organisatie en interne controle.
- e. dagelijks bestuur: het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst.
- f. directeur: de directeur van de Omgevingsdienst, bedoeld in artikel 22 van de regeling.
- g. financiële onderneming: een kredietinstelling, een beleggingsinstelling, een effecteninstelling, een verzekering of een pensioenfonds.
- h. Omgevingsdienst: de Omgevingsdienst Haaglanden, zoals ingesteld bij de regeling.
- i. regeling: de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Haaglanden.
- j. voorzitter: de voorzitter van de Omgevingsdienst als bedoeld in artikel 14 van de regeling.

In dit statuut en bij de toepassing ervan wordt verstaan onder:

- a. Financiering: Het aantrekken van benodigde financiële middelen voor een periode van minimaal één jaar.
- b. Geldstromenbeheer: Al die activiteiten die nodig zijn om liquiditeiten te transfereren zowel binnen de organisatie zelf als tussen de organisatie en derden (betalingsverkeer).
- c. Intern liquiditeitsrisico: De risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitenplanning en meerjaren investeringsplanning waardoor financiële resultaten kunnen afwijken van de verwachtingen.

- d. Kasgeldlimiet: Een bedrag op basis van de Wet Fido ter grootte van een percentage van het totaal van de jaarbegroting van de Omgevingsdienst bij aanvang van het jaar dat de Omgevingsdienst rood mag staan c.q. vreemd vermogen mag aantrekken.
- e. Kredietrisico: De risico's op een waardedaling van een vordering ten gevolge van het niet (tijdig) na kunnen komen van de verplichtingen door de tegenpartij als gevolg van insolventie of deficit.
- f. Liquiditeitenbeheer: Het aantrekken van benodigde en het uitzetten van overtollige liquide middelen voor een periode tot één jaar.
- g. Liquiditeitenplanning: Een gestructureerd overzicht van de toekomstige inkomsten en uitgaven ingedeeld per tijdseenheid.
- h. Liquiditeitsrisico: Het risico dat de Omgevingsdienst over onvoldoende liquide middelen beschikt om de lopende betalingen te verrichten.
- i. Onderhandse geldlening: Lening waarbij de voorwaarden van de lening in onderling overleg met de geldgevende partij kan worden vastgesteld.
- j. Rating: De inschatting van de kans op eventuele wanbetalingen bij toekomstige rente- en aflossingsbetalingen op schuldpapier.
- k. Relatiebeheer: Het onderhouden van relaties met financiële ondernemingen.
- l. Renterisico: Het gevaar van ongewenste veranderingen van de (financiële) resultaten van de Omgevingsdienst door rentewijzigingen.
- m. Renterisiconorm: Een bij de aanvang van het jaar op basis van de Wet Fido gefixeerd percentage van het begrotingstotaal van het openbare lichaam.
- n. Rentetypische looptijd: Het tijdsinterval gedurende de looptijd van een geldlening, waarin op basis van de voorwaarden van de geldlening sprake is van een door de verstrekker van de geldlening niet beïnvloedbare constante rentevergoeding.
- o. Rentevisie: Toekomstverwachting over de renteontwikkeling.
- p. Ruddo: De ministeriële Regelingen uitzettingen en derivaten decentrale overheden.
- q. Saldobeheer: Het beheer van de dagelijkse saldi op de rekeningen.
- r. Schatkistbankier en de centrale overheden : Provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen in de vorm van een openbaar lichaam zijn verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Hiervoor heeft iedere decentrale overheid een rekening-courantovereenkomst met de Staat der Nederlanden.
- s. Treasuryfunctie: Alle activiteiten die zich richten op het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

De treasuryfunctie bestaat uit drie deelfuncties:

- Risicobeheer: het beschermen tegen de financiële risico's (renterisico, koersrisico, intern liquiditeitsrisico en kredietrisico).
 - Financiering: het verzekeren van toegang tot de financiële markten (relatiebeheer) en het aantrekken (financiering) van benodigde en het uitzetten (beleggen) van overtollige financiële middelen.
 - Liquiditeiten- en werkkapitaalbeheer: het optimaliseren van de financiële logistiek.
- t. Uitzetting: Het tijdelijk toevertrouwen van liquiditeiten aan derden tegen vooraf overeengekomen condities en bedingen.
 - u. Valutarisico: Het risico dat een verlies ontstaat vanwege een verandering in andere valuta.
 - v. Wet Fido: Wet Financiering decentrale overheden.

Artikel 2. Doelstellingen van de treasuryfunctie

De treasuryfunctie van de Omgevingsdienst dient tot:

- a. het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities.
- b. het beschermen van vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's, zoals renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's.
- c. het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.
- d. het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van dit statuut.
- e. het waarborgen dat de taken en verantwoordelijkheden op het gebied van treasury duidelijk worden geregeld.

2. RISICOBEBEER

Artikel 3. Uitgangspunten Risicobeleer

1. Onder risico's worden verstaan zowel renterisico's (vaste schuld en vlottende schuld), als kredietrisico's, liquiditeitsrisico's en valutarisico's.
2. Bij het uitzetten of aantrekken van middelen worden de bepalingen zoals neergelegd in de Wet Fido en de Ruddo in acht genomen.
3. Het beheersen en vermijden van risico's staat in het treasurybeleid voorop. In dit verband is het risicomanagement gericht op het inzichtelijk maken van toekomstige risico's en deze te beheersen, te verminderen en te spreiden. De treasuryfunctie zal nadrukkelijk geen bankachtige activiteiten ontplooiën, met het oogpunt om geld te verdienen.
4. Met betrekking tot risicobeleer gelden de volgende algemene uitgangspunten:
5. De Omgevingsdienst mag leningen of garanties uitsluitend verstrekken conform de Wet Fido en na tussenkomst van het dagelijks bestuur.
6. Het gebruik van derivaten en cryptovaluta is uitgesloten.

Artikel 4. Renterisicobeleer

1. De kasgeldlimiet wordt niet overschreden conform de Wet Fido.
2. De renterisico norm wordt niet overschreden conform de Wet Fido.
3. Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitsplanning.
4. De rentetypische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie.
5. Binnen de kaders gesteld onder het derde en vierde lid streeft de Omgevingsdienst naar spreiding in de rentetypische looptijden van uitzettingen.

Artikel 5. Kredietrisicobeleer

Met betrekking tot het kredietrisicobeleer geldt het uitgangspunt dat overtollige middelen op voorhand worden aangehouden in de schatkist.

Artikel 6. Intern Liquiditeitsbeleer

De Omgevingsdienst beperkt zijn interne liquiditeitsrisico's door zijn treasury activiteiten te baseren op een adequate liquiditeitsplanning, die per kwartaal wordt bijgesteld en synchroon loopt met de begroting en jaarstukken.

Artikel 7. Valutarisicobeheer

Valutarisico's worden door de Omgevingsdienst uitgesloten. Leningen worden uitsluitend aangegaan of gegarandeerd in de Europese geldeenheid (Euro).

3. FINANCIERING VAN DE OMGEVINGSDIENST

Artikel 8. Financiering

Bij het aantrekken van financieringen gelden de volgende uitgangspunten:

- a. Financieringen worden enkel aangetrokken ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak.
- b. Financiering met vreemd vermogen wordt zoveel mogelijk beperkt door primair de beschikbare liquide middelen te gebruiken teneinde het renteresultaat te optimaliseren.
- c. Toegestane instrumenten bij het aantrekken van financieringen zijn: onderhandse leningen en vaste geldleningen.
- d. De Omgevingsdienst vraagt offertes op bij minimaal drie partijen voordat een financiering wordt aangetrokken. Deze offertes worden door de Omgevingsdienst schriftelijk vastgelegd.

Artikel 9. Uitzetting

1. Uitzettingen van tijdelijke overtollige financiële middelen uit hoofde van treasury vinden in het kader van het Geïntegreerd middelenbeheer (GMB) uitsluitend plaats bij het Agentschap van de Generale Thesaurie van het Ministerie van Financiën.
2. De Omgevingsdienst hanteert bij zijn tijdelijke uitzettingen uit hoofde van treasury de instrumenten die het Ministerie van Financiën aanbiedt. Deze instrumenten zijn: het aanhouden van middelen in de rekening-courant en het aanhouden van middelen in deposito's.
3. Uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie.
4. Uitgezonderd van de verplichting om in 's Rijkschatkist te worden aangehouden, zijn middelen voor zover deze, gerekend over een kwartaal gemiddeld het drempelbedrag, bedoeld in het vijfde lid, niet te boven gaan.
5. Het drempelbedrag, genoemd in het vierde lid, wordt bepaald op basis van het begrotingstotaal van het openbaar lichaam. De wijze van berekening is vastgelegd in de Wet Fido en de Ministeriele regeling schatkistbankieren decentrale overheden.

Artikel 10. Relatiebeheer

Relatiebeheer omvat het onderhouden van relaties met banken, Rijk, provincies en gemeenten die financiële diensten leveren. De treasury van de Omgevingsdienst beoogt het realiseren van gunstige of tenminste marktconforme condities voor af te nemen financiële diensten. Hierbij wordt in acht genomen dat:

- a. Bankrelaties wat betreft hun kredietwaardigheid minimaal dienen te voldoen aan de eisen die zijn gesteld in de Wet Fido en de Ruddo.
- b. Financiële ondernemingen (kredietinstellingen, beleggingsinstellingen, effecteninstellingen en verzekeraars) onder Nederlands of anderszins EU-toezicht dienen te vallen, zoals De Nederlandse Bank en de verzekeringskamer.
- c. Tussenpersonen dienen geregistreerd te staan bij de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en daarvan een vergunning als makelaar te hebben ontvangen.

4. KASBEHEER

Artikel 11. Geldstromenbeheer

1. Om de kosten van het geldstromenbeheer te minimaliseren wordt het liquiditeitsgebruik beperkt door de geldstromen op elkaar en de liquiditeitenplanning af te stemmen. Hierbij wordt er op toegezien dat de liquiditeitspositie voldoende is om te garanderen dat de verplichtingen tijdig kunnen worden nagekomen.
2. Om de kosten van het geldstromenbeheer te beperken wordt het betalingsverkeer zoveel mogelijk elektronisch uitgevoerd binnen één bank.
3. Om de hoeveelheid contant geld tot een minimum te beperken maakt de Omgevingsdienst gebruik van een creditcard.

Artikel 12. Saldo- en liquiditeitenbeheer

Voor het saldobeleer en het liquiditeitenbeheer gelden de volgende specifieke richtlijnen:

- a. Indien er een liquiditeitsbehoefte ontstaat dan kan de Omgevingsdienst kortlopende financieringen aantrekken. Hierbij wordt de kasgeldlimiet niet overschreden.
- b. De toegestane korte termijn financieringsinstrumenten zijn callgeld, kasgeldleningen en kredietlimiet op rekening-courant.
- c. Bij minimaal drie partijen worden offertes opgevraagd. Gunning vindt plaats op basis van het voordeligste effectieve rentepercentage, de hoogste rating of een combinatie van beiden.

5. ADMINISTRatieve ORGANISATIE EN INTERNE CONTROLE

Artikel 13. Uitgangspunten administratieve organisatie en interne controle

In het kader van treasury gelden de volgende algemene uitgangspunten op het gebied van administratieve organisatie en interne controle:

1. De verantwoordelijkheden en bevoegdheden van treasury activiteiten zijn op eenduidige wijze schriftelijk vastgelegd.
2. De administratieve organisatie en interne controle waarborgen dat:
 - a. de uitvoering van de treasuryfunctie conform de gestelde regels plaatsvindt.
 - b. de uitvoering rechtmatig en doelmatig is.
 - c. de treasury activiteiten adequaat kunnen worden uitgevoerd en bijgestuurd.
 - d. de juistheid, tijdigheid en volledigheid van de informatie verzekerd zijn.
 - e. een transactie onmiddellijk wordt geregistreerd door de functionaris die de transactie heeft afgesloten en wordt gecontroleerd door de functionaris die belast is met de registratie.
3. Bij de uitvoering van treasury activiteiten is functiescheiding doorgevoerd met als belangrijkste voorwaarden:
 - a. iedere transactie wordt door minimaal twee functionarissen geautoriseerd.
 - b. de uitvoering en de controle geschieden door afzonderlijke functionarissen.
 - c. de uitvoering en de registratie in de financiële administratie geschiedt door afzonderlijke functionarissen.
4. De controller houdt te allen tijde alle relevante stukken ter beschikking ter verantwoording van zijn/haar werkzaamheden. Deze functionaris documenteert en archiveert alle offertes en de keuzen en overwegingen die tot besluiten in het kader van treasury hebben geleid.

Artikel 14. Verantwoordelijkheden

De (functie)verantwoordelijkheden met betrekking tot de treasury functie van de Omgevingsdienst zijn als volgt:

Algemeen bestuur

- Het vaststellen van treasury doelstellingen, het treasurybeleid, globale richtlijnen en limieten in het treasurystatuut.
- Het vaststellen van de treasuryparagraaf.

- Het houden van toezicht op het treasurybeleid en de uitvoering van dat beleid, en
- Het evalueren en als gevolg daarvan bijstellen, indien nodig van het treasurybeleid.

Dagelijks bestuur

- Het (doen) uitvoeren van het treasurybeleid zoals vastgesteld in het treasurystatuut en het afleggen van verantwoording via de treasuryparagraaf.
- Het beheren van de administratieve organisatie van de Omgevingsdienst.

Directeur

- Het fiatteren van voorstellen van de controller in het kader van treasury.
- Het rapporteren aan dagelijks bestuur over de uitvoering van het treasurybeheer.
- Het controleren en goedkeuren van de liquiditeitsprognose.
- Het zorgdragen voor de administratieve organisatie en interne controle.
- Het aanstellen van medewerker(s) belast met de treasuryfunctie.

Controller

- Het ontwikkelen van het treasurybeleid en het doen van beleidsvoorstellen in het kader van de treasury.
- Het aangaan van leningen en uitzetten van middelen conform het treasurystatuut en de treasuryparagraaf. evenals de schriftelijke vastlegging van de aan de beslissing ten grondslag liggende informatie. De door de controller voorgestelde beslissing kan alleen na fiattering/ondertekening door de directeur worden uitgevoerd.
- Het uitvoeren van de overige activiteiten met betrekking tot de treasuryfunctie zoals:
 - schriftelijk vastleggen van de treasurytransacties.
 - liquiditeitsprognose en rentevisie.
 - treasuryparagraaf (in begroting en jaarstukken).
 - relatiebeheer.

Kassier

- Het overboeken van saldi tussen bankrekeningen.
- Het afhandelen van alle vormen van het betalingsverkeer.
- Het beheren van de debiteuren en crediteuren.
- Het controleren van de bevestiging van derden, met de informatie van de controller.

Interne controlefunctionaris

- Het controleren van de naleving van het treasurystatuut.

Artikel 15. Bevoegdheden

- De bevoegdheden met betrekking tot treasuryactiviteiten en de daarbij benodigde fiattering zijn als volgt:
- Risicobeheersing : aangaan rente-instrumenten: directeur.
- Risicobeheersing : langdurig uitzetten van gelden: directeur.
- Geldstromen : betalingen op aangewezen rekeningen: directeur.
- Geldstromen : openen van bankrekeningen: directeur.
- Geldstromen : transacties in de geldmarkt (tot 1 jaar): directeur.
- Geldstromen: transacties in de kapitaalmarkt (langer dan 1 jaar): directeur.
- Opvragen informatie : opvragen van financiële en overige informatie ten aanzien van controle op en het maken van analyses van de uitoefening van de treasuryfunctie: controller.

Artikel 16. Hardheidsclausule

In gevallen waarin dit statuut niet voorziet beslist het dagelijks bestuur.

Artikel 17. Informatievoorziening

In onderstaande tabel is uiteengezet welke informatie tenminste moet worden verstrekt:

Informatie	Frequentie	Bron	Informatie verstrekkers	Informatie ontvangers
Liquiditeitenplanning	Indien van toepassing	Financiële administratie, verplichtingnadministratie, meerjaren investeringsplan	Verantwoordelijke functionaris	Controller
Rentevisie	Indien van toepassing	Bankrelaties en overige marktbronnen	Verantwoordelijke functionaris	Dagelijks bestuur
Analyse leningen en beleggingsportefeuille	Indien van toepassing	Bankrelaties	Verantwoordelijke functionaris	Dagelijks bestuur
Opstellen van de treasuryparagraaf voor de begroting	Jaarlijks		Verantwoordelijke functionaris	Algemeen bestuur
Evaluatie onderdelen treasuryparagraaf via bestuursrapportage	Bij de bestuursrapportages		Verantwoordelijke functionaris	Algemeen bestuur
Informatie aan derden(toezichthouder en CBS) zoals genoemd in artikel 8 van de wet financiering decentale overheden	Toezichthouder per jaar, CBS per kwartaal		Verantwoordelijke functionaris	Derden

6. OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 18. Inwerkingtreding

1. Het treasury-statuuat van 13 februari 2013 wordt ingetrokken met ingang van de inwerkingtreding van dit besluit.
2. Dit besluit wordt bekendgemaakt in het publicatieblad van de gemeenschappelijke regeling en treedt in werking op de dag volgend op de dag van bekendmaking, met terugwerking naar 1 januari 2025.
3. Dit besluit wordt aangehaald als: Treasurystatuut Omgevingsdienst Haaglanden 2025-2026.

Ondertekening

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Haaglanden gehouden op 3 juli 2025.

De secretaris,

De voorzitter,

Mr. C. van der Kamp

M.R. Ferwerda Msc.

Oplegnotitie

Vergadering Algemeen Bestuur 3 juli 2025

Agendapunt 6 Update convenant GGD-Omgevingsdienst Haaglanden

Het uit 2015 daterende convenant tussen de GGD Haaglanden en Omgevingsdienst Haaglanden is aan een update toe. De terminologie is aangepast aan de Omgevingswet en het convenant is AVG proof gemaakt.

In het convenant is de samenwerking tussen de partijen vastgelegd. Het convenant heeft als doel om zowel bij betrokken partijen intern als extern richting gemeenten, provincie en andere ketenpartners duidelijk te maken op welke vlakken partijen samenwerken. Beide organisaties dragen bij aan een veilige en gezonde leefomgeving voor inwoners in Haaglanden. Afgestemde advisering en kennisdeling levert kwalitatief betere adviezen op waardoor de gemeenten (of provincie) makkelijker, beter en breder gedragen besluiten kunnen nemen.

Het convenant omvat onder meer afspraken over:

- Afstemmen van adviezen zonder in elkaars bevoegdheden of verantwoordelijkheden te treden
- Uitwisselen van informatie, zowel regulier als in crisissituaties
- Afstemmen van risicocommunicatie

Partijen maken als uitwerking van dit convenant (inhoudelijke) werkafspraken die worden vastgelegd in een werkdocument.

Ter info: Ieder van de partijen draagt zijn eigen kosten, er zitten geen financiële consequenties aan dit convenant omdat het een voortzetting is van een al bestaande situatie.

Bijlagen

Convenant GGD-Omgevingsdienst Haaglanden

Voorstel

Ter kennisname

Convenant GGD en Omgevingsdienst in de regio Haaglanden

**Samenwerkingsafspraken tussen
GGD Haaglanden en Omgevingsdienst Haaglanden**

9 juli 2025

Convenant GGD en Omgevingsdienst in de regio Haaglanden

***Samenwerkingsafspraken tussen
GGD Haaglanden en Omgevingsdienst Haaglanden***

Partijen

- A. GGD Haaglanden, vertegenwoordigd door de voorzitter van het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst en Veilig Thuis Haaglanden mevrouw M. van Bijnen en directeur publieke gezondheid mevrouw A.S. de Boer, hierna te noemen 'GGD Haaglanden';
- B. Omgevingsdienst Haaglanden, vertegenwoordigd door de voorzitter en secretaris van het bestuur de heer M. Ferwerda en de heer C. van der Kamp, hierna te noemen 'Omgevingsdienst Haaglanden';

Hierna partijen A en B gezamenlijk te noemen 'Partijen'.

Overwegende dat

- aan de Gemeenschappelijke Regeling GGD en Veilig Thuis Haaglanden 9 gemeenten deelnemen: Den Haag, Delft, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar, Westland en Zoetermeer (zie bijlage 1);
- GGD Haaglanden onder meer verantwoordelijk is voor het bevorderen van de medisch milieukundige zorg in reguliere en acute situaties, advisering over gezonde leefomgeving en voor de bevordering van technische hygiënezorg;
- GGD Haaglanden onder meer als taak heeft de bestrijding van infectieziekten, zowel in reguliere als in acute situaties, inclusief de preventie en bestrijding van zoönosen;
- GGD Haaglanden onder meer als taak heeft gemeenten gevraagd en ongevraagd te adviseren over de gezondheidsaspecten van bestuurlijke beslissingen te nemen door gemeenten. GGD Haaglanden kan desgewenst ook aan de provincie adviseren;
- aan de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Haaglanden de provincie Zuid-Holland en 9 gemeenten deelnemen: Den Haag, Delft, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar, Westland en Zoetermeer;
- de Omgevingsdienst Haaglanden alle gemeentelijke, regionale en provinciale milieutaken uitvoert voor de gemeenten Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar, Westland en Zoetermeer, en de provincie Zuid-Holland. Voor alle deelnemers betreft dit een uitgebreid milieutakenpakket
- de Omgevingsdienst Haaglanden de provinciale taken voor de gehele provincie Zuid-Holland uitvoert op het gebied van de Waterwet, Provinciale Milieu Verordening voor handelingen in de bodem (grondwater, ontgroning) en op het gebied van beschikkingen, toetsen en verklaringen van geen bezwaar Natuurbeschermingswet en Flora- en faunawet.
- de huidige afspraken tussen de Omgevingsdienst Haaglanden, de gemeenten en de provincie onverlet gelaten worden;
- de Omgevingsdienst Haaglanden beschikt over actuele informatie van bedrijfsmatige milieubelastende activiteiten die voor GGD Haaglanden van belang kunnen zijn bij de bestrijding van incidenten in en met betrekking tot deze inrichtingen;
- medewerkers van de Omgevingsdienst Haaglanden en GGD Haaglanden in de praktijk bij dezelfde onderwerpen betrokken kunnen zijn;
- partijen het wenselijk achten om gezamenlijk afspraken te maken met betrekking tot wederzijdse samenwerking, zonder elkaars taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden, dan wel de wettelijke basis daarvoor, te willen beïnvloeden of over te nemen;
- partijen afspraken met betrekking tot de voornoemde wederzijdse samenwerking willen vastleggen in een convenant;

Spreken met elkaar af:

Algemeen

Artikel 1 Uitgangspunt

Partijen spreken met elkaar af dat zij zich zullen inspannen om de samenwerking tot een succes te maken.

In dit convenant is de samenwerking tussen de partijen vastgelegd. Het convenant verandert niets aan de wettelijke taken van de partijen en in eventueel gezamenlijke advisering of communicatie moet duidelijk blijven wat de (wettelijke) basis is van de advisering van elk van de betrokken partijen.

Artikel 2 Doelen

Het convenant heeft als doel om zowel bij betrokken partijen intern als extern richting gemeenten, provincie en andere ketenpartners duidelijk te maken op welke vlakken partijen samenwerken. Beide organisaties dragen bij aan een veilige en gezonde leefomgeving voor inwoners in Haaglanden. Afgestemde advisering en kennisdeling levert kwalitatief betere adviezen op waardoor de gemeenten (of provincie) makkelijker, beter en breder gedragen besluiten kunnen nemen.

Artikel 3 Citeertitel

Convenant GGD en Omgevingsdienst in de regio Haaglanden.

Artikel 4 Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van GGD Haaglanden

De taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van GGD Haaglanden zijn o.a. gebaseerd op de Wet Publieke Gezondheid en deze zijn opgenomen in de Gemeenschappelijke Regeling GGD en Veilig Thuis Haaglanden. Daarnaast vinden ze hun oorsprong in de Visie 2030 op grond waarvan GGD Haaglanden o.a. adviseur voor een gezonde leefomgeving is. De taken – voor zover relevant in relatie tot de Omgevingsdienst Haaglanden – zijn:

- Afhandeling van vragen en klachten van burgers, instanties en de overheid.
- Advisering bij milieu-incidenten en nazorg, zoals risicobeoordeling, handelingsadviezen en risicocommunicatie.
- Het ontwikkelen en uitvoeren van voorlichtingsactiviteiten op het gebied van milieu en gezondheid en infectiepreventie.
- Beleidsadvisering aan gemeenten op het gebied van o.a. infectiepreventie, milieu, ruimtelijke ordening en andere beleidsterreinen die mogelijk gevolgen hebben voor de publieke gezondheid.
- Uitvoeren van onderzoek op eigen initiatief of op verzoek van derden.
- Signaleren van ongewenste situaties op het gebied van milieu, inrichting van de leefomgeving en infectiepreventie.
- Uitvoeren van de infectieziektebestrijding, waaronder het nemen van preventieve maatregelen en bron- en contactopsporing. Hierbij is aandacht voor inrichtingen met risico's op verspreiding van zoönosen.

Artikel 5 Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de Omgevingsdienst Haaglanden

- Afhandeling van vragen en klachten van burgers, instanties en de overheid.

- Beheren van informatie over milieubelastende activiteiten, de bodemkwaliteit en omgevingsrelevante aspecten voor zover bij de Omgevingsdienst Haaglanden beschikbaar.
- Het zoveel mogelijk voorkomen en beheersen van risico's voor de omgeving door middel van het uitoefenen van de wettelijke taken met betrekking tot toezicht en handhaving, het opstellen van omgevingsvergunningen, het toetsen van meldingen, onderzoeken en plannen en het adviseren bij de ontwikkeling van ruimtelijke plannen. Hierbij lettende op natuurwaarden, bodemkwaliteit, luchtkwaliteit en op het gebied van externe veiligheid.
- Adviseren over communicatie tijdens incidenten aan gemeenten, provincie en GGD Haaglanden.

Samenwerking

Artikel 6 Inhoud van de samenwerking

Op welke vlakken samenwerking plaatsvindt is nader omschreven in bijlage 2.

Artikel 7 Versterken raakvlakken

Partijen stellen capaciteit (menskracht) beschikbaar voor het gezamenlijk ontwikkelen en uitvoeren van activiteiten teneinde de raakvlakken tussen partijen te versterken.

Artikel 8 Informatie-uitwisseling

- Partijen informeren elkaar over relevante ontwikkelingen die voor de samenwerking van belang kunnen zijn, daarbij rekening houdend met de mogelijke vertrouwelijkheid en privacygevoeligheid van informatie.
- Partijen zorgen ervoor dat de andere partijen in dit convenant te allen tijde over relevante (bereikbaarheids)gegevens kunnen beschikken, voor zover dit door de bronhouder is toegestaan. Partijen dragen hierbij zorg voor goed beheer en beveiliging van de aan hen verstrekte gegevens.
- Partijen leveren onderling inhoudelijke informatie ten behoeve van risicobeoordeling en risicocommunicatie.
- Partijen wisselen informatie uit met inachtneming van de geheimhoudingsverplichtingen die voortvloeien uit de toepasselijke wet- en regelgeving van de afzonderlijke partijen.
- Partijen verwijzen door bij binnenkomende meldingen waarbij dit relevant is.

Artikel 9 Risicocommunicatie

- GGD Haaglanden zorgt ervoor dat de bevolking (burgers, bedrijven, instellingen) wordt geïnformeerd over de (gezondheids)risico's die verbonden zijn aan de inrichting van het gebied van de regio Haaglanden.
- Partijen stemmen af over woordvoering, inhoud en verantwoordelijkheden bij risicocommunicatie.

Artikel 10 Afstemmen adviezen

Partijen stemmen hun adviezen voor het bevoegd gezag op elkaar af. Hierbij gaat het om adviezen voor ruimtelijke plannen en milieuadvisering. Maar ook om vergunningverlening en adviezen die voortvloeien uit toezicht op milieubelastende activiteiten.

Artikel 11 Afstemming planvorming

- Partijen betrekken elkaar bij nieuw te ontwikkelen plannen of wijzigingen van reeds bestaande plannen met betrekking tot gezondheids-, ruimtelijk- of milieubeleid, die gerelateerd zijn aan het terrein van de andere partij in dit convenant.
- Partijen informeren elkaar actief over (wijzigingen inzake) reeds bestaande plannen met betrekking tot gezondheids-, ruimtelijk- of milieubeleid.

Artikel 12 Afstemming regulier overleg

Partijen maken afspraken over periodiek afstemmingsoverleg en mogelijke participatie in elkaars overlegstructuren teneinde de samenwerking te bevorderen.

Artikel 13 Informeren en bereikbaarheid

- Partijen maken afspraken over bereikbaarheid ten behoeve van meldingen bij incidenten.
- Partijen maken afspraken over de aard van meldingen en incidenten waarover zij elkaar en hun opdrachtgevers dienen te informeren en/ of te alarmeren. Deze afspraken worden vastgelegd in de werkafspraken.

Artikel 14 Samenwerking in acute situaties

- In volgens GRIP opgeschaalde situaties zijn de samenwerkingsafspraken van de Veiligheidsregio Haaglanden met partijen leidend.
- GGD Haaglanden kan het Integraal Crisisplan Haaglanden (ICP) opstarten, onafhankelijk van opschaling volgens GRIP.
- Liaisons van de Omgevingsdienst Haaglanden maken desgevraagd deel uit van de operationele ICP-organisatie van GGD Haaglanden via het MMK-proces. De Omgevingsdienst adviseert hierbij bij de bestrijding van de ramp of crisis en de gevolgen daarvan. GGD Haaglanden zorgt voor een adequate ondersteuning van de liaison (inzake onder andere een werkplek, connectiviteit, et cetera).
- Bij acute (milieu-)incidenten of andersoortige situaties met (mogelijke) gezondheidsrisico's (zoals concrete uitvoeringsactiviteiten of inspectiewaarnemingen) kan de Omgevingsdienst Haaglanden aan GGD Haaglanden vragen om een beoordeling van de gezondheidsaspecten.

Uitwerking

Artikel 15 Inhoudelijke werkafspraken

Partijen maken als uitwerking van dit convenant (inhoudelijke) werkafspraken inclusief concrete acties die worden vastgelegd in een werkdocument.

Artikel 16 Beheer

Partijen komen tenminste jaarlijks bijeen om de voortgang van de genoemde onderwerpen en activiteiten te bespreken (zie bijlage 2). Overleggen in verband met de uitvoering van de concrete actiepunten worden naar behoefte gepland.

Artikel 17 Kosten

Partijen dragen elk hun eigen kosten met betrekking tot de uitvoering van de afspraken uit dit convenant, tenzij anders wordt overeengekomen.

Artikel 18 Inwerkingtreding en looptijd

- Dit convenant treedt in werking na ondertekening door alle in dit document genoemde partijen en geldt voor onbepaalde tijd.
- Iedere vier jaar, of eerder indien hiertoe aanleiding is, wordt het convenant geëvalueerd en wordt de actualiteitswaarde van het convenant door de partijen beoordeeld.

Artikel 19 Wijziging of beëindiging

- Indien één (of meerdere) van de partijen wijzigingen wil aanbrengen in het convenant of de daarin opgenomen afspraken, dan treden de partijen hiertoe met elkaar in overleg.
- Iedere partij kan de in dit convenant gemaakte afspraken dan wel het convenant zelf beëindigen. Zij doet dit middels een schriftelijke, gemotiveerde mededeling aan de andere partijen, waarna de partijen met elkaar in overleg treden over de gevolgen van de beëindiging.

Ondertekening

Aldus overeengekomen en in tweevoud getekend:

GGD Haaglanden

DPG: A.S. de Boer

Voorzitter AB: M. van Bijnen

.....

.....

Datum: 9 juli 2025 te Naaldwijk

Datum: 9 juli 2025 te Naaldwijk

Omgevingsdienst Haaglanden

Secretaris: C.van der Kamp

Voorzitter: M. Ferwerda

.....

.....

Datum: 9 juli 2025 te Naaldwijk

Datum: 9 juli 2025 te Naaldwijk

Bijlage 1. Gemeenten in de regio Haaglanden, werkgebied van GGD en Omgevingsdienst

Bijlage 2 Aandachtsgebieden samenwerking GGD en Omgevingsdienst in de regio Haaglanden

Situaties

De diensten betrekken elkaar in situaties waarbij er in verband met gezondheidsaspecten:

- ongerustheid heerst bij omwonenden of andere betrokkenen
- media-aandacht is
- politiek-bestuurlijke betrokkenheid is

De diensten betrekken elkaar in (potentiële) situaties waarbij sprake is of kan zijn van actuele humane risico's, van voor de gezondheid risicovolle activiteiten of van blootstelling met te verwachten schadelijke gezondheidseffecten.

In beginsel beperkt het elkaar betrekken zich tot de taken die beide diensten opgedragen hebben gekregen.

Processen

- **Behandeling klachten / klachtentelefoon**
Omgevingsdienst betreft GGD Haaglanden als omwonenden in situaties met mogelijke blootstellingsrisico's gezondheidsklachten aangeven of wanneer er vragen zijn over mogelijke gezondheidseffecten. GGD Haaglanden betreft Omgevingsdienst indien er klachten van burgers over de leefomgeving binnenkomen waarbij betrokkenheid van de Omgevingsdienst gewenst is.
- **Risicocommunicatie, voorlichting**
De diensten betrekken elkaar als er bij gemeenten / provincie of naar aanleiding van ongerustheid behoefte is aan een risicobeoordeling of aan risicocommunicatie in relatie tot gezondheidsaspecten. Dit kan van toepassing zijn zowel bij een incident als in reguliere situaties.
- **Signaleren**
Wanneer voor milieu en/of gezondheid ongewenste situaties worden gesignaleerd, geven de diensten dit aan elkaar door.
- **Adviseren**
In voorkomende situaties waarin voor het beoordelen van gezondheids- of milieurisico's de wens/noodzaak bestaat om gebruik te maken van elkaars expertise kunnen diensten elkaar verzoeken om advies uit te brengen, een onderzoek of een beoordeling uit te voeren:
 - in concrete of geplande milieubelastende situaties, waarbij (mogelijk) gezondheidseffecten optreden
 - bij gemeentelijke/provinciale beleidsplannen, ruimtelijke ontwikkelingen ¹, (milieu)vergunningen, etc. met daarbij bijzondere aandacht voor bestemmingen voor qua gezondheid gevoelige of kwetsbare doelgroepen

Inhoudelijke thema's

De diensten betrekken elkaar in bovenstaande situaties en bij bovenstaande processen door het uitwisselen van informatie en het onderling afstemmen van activiteiten op de volgende inhoudelijke thema's:

- Asbest
- Bodemverontreiniging en –sanering
- Geluid, inclusief laagfrequent geluid
- Geur
- Luchtkwaliteit
- Behandeling, bewerking of verspreiding van toxische stoffen (incl ZZS en PFAS)
- Verspreiding van infectieziekten, zoönosen
- Natte koeltorens; legionella
- Horeca of andere bedrijven in geval bedrijfsmatige activiteiten leidt tot risico's voor bewoners van omliggende woningen (vb. koolmonoxide shisha lounges en koolmonoxide en VOS garages)
- Plannen in het ruimtelijk domein: (o.a. Omgevingsvisie, Omgevingsplan, Omgevingsvergunning, gebiedsgerichte Omgevingsprogramma's, plannen voor gebiedsontwikkeling)

¹ Te denken valt aan instrumenten als bestemmingsplan, Omgevingsvisie, Omgevingsplan